

Γ. ΑΘΑΝΑΣ

Τραγούδια τῶν βουνῶν

ΣΕΙΡΑ ΤΡΙΤΗ

ΙΔΡΥΜΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ & ΜΑΡΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ - ΝΟΒΑ

Ναύπακτος 2008

Γ. ΑΘΑΝΑΣ

Τραγούδια
τῶν βουνῶν

Σειρά Τρίτη

Ἀνέκδοτα Ποιήματα

Φιλολογική ἐπιμέλεια: Ἀπόστολος Β. Ζορμπᾶς, δ.φ.

Ναύπακτος 2008

4422 3/2019 (part 1) \Rightarrow $\frac{VCE}{VCE}$
4422 3/2019 (part 1) \Rightarrow $\frac{VCE}{VCE}$
4422 3/2019 (part 1) \Rightarrow $\frac{VCE}{VCE}$
4422 3/2019 (part 1) \Rightarrow $\frac{VCE}{VCE}$
4422 3/2019 (part 1) \Rightarrow $\frac{VCE}{VCE}$
4422 3/2019 (part 1) \Rightarrow $\frac{VCE}{VCE}$
4422 3/2019 (part 1) \Rightarrow $\frac{VCE}{VCE}$
4422 3/2019 (part 1) \Rightarrow $\frac{VCE}{VCE}$
4422 3/2019 (part 1) \Rightarrow $\frac{VCE}{VCE}$
4422 3/2019 (part 1) \Rightarrow $\frac{VCE}{VCE}$

Πρόλογος

Μέ εισηγήση τοῦ κ. Γιάννη Χαλάτση, Διευθυντοῦ τῆς Παπαχααραλαμπείου Δημόσιας Βιβλιοθήκης καί μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος Γεωργίου Ἀθανασιάδη-Νόβα, τό Διοικητικό Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος, τοῦ ὁποῦτου ἔχω τήν τιμή να προεδρεύω, ἀνέθεσε στόν κ. Ἀπόστολο Ζορμπᾶ, φιλόλογο καί Διευθυντή τοῦ Α΄ Λυκείου Ναυπάκτου, νά ἐπιμεληθῆ φιλολογικῶς τήν ἔκδοση τῆς τρίτης ποιητικῆς συλλογῆς τοῦ ἀειμνήστου Γεωργίου Ἀθανασιάδη-Νόβα μέ τόν κεντρικό τίτλο «ποιήματα τῶν Βουνῶν». Μέ τήν παροῦσα ἔκδοση ἐκπληρώνεται αὐτός ὁ σκοπός καί τοῦ ποιητή καί ὄλων μας.

Τά «τραγούδια τῶν βουνῶν» ἔχουν τήν δροσιά καί τήν ὀμορφιά τῶν βουνῶν τῆς ὄρεινῆς Ναυπακτίας, ἀλλά καί τῶν ἀνθρώπων πού ζοῦν σ' αὐτά, καί ὅπου ὁ ποιητής ἔζησε μοναδικές στιγμές, τίς ὁποῖες καί κατέγραψε μέ τό καταπληκτικό χάρισμα πού τοῦ ἔδωσε ὁ Θεός. Εἶναι ποιήματα καί τραγούδια μαζί. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πολλές φορές αἰσθάνονται τήν βαθύτερη ἔννοια τοῦ περιβάλλοντος χώρου, ἀλλά μερικοί μόνον, μέ τήν εὐαισθησία πού

διαθέτουν καί τά χαρίσματα πού τούς διακρίνουν, μπορούν νά τά καταγράψουν σέ χαρτί.

Τά βουνά καί μάλιστα τῆς ὄρεινῆς Ναυπακτίας, ὅπως καί ἐγώ τά ἔχω ζήσει ἀπό τίς πολλές περιοδεῖες μου στά πανέμορφα χωριά τῆς Ἐπαρχίας μου, ἐκπέμπουν ἦχο καί φῶς, ὄξυγόνο καί δροσιά. Ὁ λόγος τους εἶναι ἄφωνος γιά τούς πολλούς, ἀλλά ἐκπληκτικός καί βροντερός γι' αὐτούς πού διαθέτουν ἐσωτερικές αἰσθήσεις γιά νά τόν ἀκούσουν. Στίς ὄροσειρές τῶν βουνῶν μέ τά καταπληκτικά δένδρα μπορεῖ κανεῖς νά δῆ εἰκόνες καί χρώματα, νά ἀκούση ἦχους καί ἁρμονίες καί ὅλα αὐτά νά συμπλέκονται μέ τήν ἐσωτερική του κατάσταση, τά αἰσθήματα ἤ τά συναισθήματα τῆς στιγμῆς ἐκείνης καί νά γίνονται βρυσομένες γιά νά ξεδιψάσουν τούς κουρασμένους ὁδοιπόρους τῆς ζωῆς.

Μέ πολλούς τρόπους μπορεῖ κανεῖς νά αἰσθανθῆ τήν ὁμορφιά τῆς φύσης, ἀνάλογα μέ τόν ἐσωτερικό του κόσμο. Μπορεῖ νά τήν δῆ φυσιολατρικά καί πανθειστικά, ὡς θεό, ἢ φιλοσοφικά καί μεταφυσικά, ὡς ἀντανάκλαση τῆς ὁμορφιάς τοῦ κόσμου τῶν ἰδεῶν, ἢ συναισθηματικά,

ὡς ἔκφραση τῶν δικῶν του ἑσωτερικῶν συναισθημάτων ἢ θεολογικά ὡς δημιουργηματα τοῦ Θεοῦ, μέσα στήν ὁποία ὑπάρχουν οἱ λόγοι τῶν ὄντων, ἡ οὐσιοποιός καί ζωοποιός ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Χριστός, στήν ἐπί τοῦ ὄρους ὁμιλία Του, ἀναφέρθηκε στήν ὁμορφιά τῆς φύσεως μέ τούς λόγους Του: «ἐμβλέψατε εἰς τά πετεινά τοῦ οὐρανοῦ...» καί «καταμάθετε τά κρίνα τοῦ ἀγροῦ...» (Ματθ. στ', 26-27). Μέ αὐτές τίς προτροπές ἔδειξε ὅτι ὁ Θεός δημιούργησε τόν κόσμο καί τόν κυβερνᾷ μέ τίς ἄκτιστες ἐνέργειές Του, ἀφοῦ «ὁ πατήρ ὁ οὐράνιος τρέφει» τά πετεινά, καί «ὁ Θεός οὕτως ἀμφιέννυσιν» τά κρίνα τοῦ ἀγροῦ, ἀλλά καί δίδαξε τούς ἀνθρώπους νά ἔχουν ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στήν πρόνοιά Του, ἀφοῦ Αὐτός θά τοῦς φροντίσει περισσότερο ἀπό ὅ,τι φροντίζει γιά τήν ἄψυχη δημιουργία.

Ὁ ποιητής τῶν ποιημάτων πού ἀκολουθοῦν θαμπώθηκε ἀπό τήν ὁμορφιά τῶν βουνῶν, ἄκουσε τήν μυστική φωνή τους, ἔζησε τήν ἄρμονία τους, βίωσε τίς ἀγωνίες καί τά «πάθια» τῶν ἀνθρώπων τῶν βουνῶν καί τά κατέγραψε στό χαρτί, στά ποιήματα, τά τραγούδια. Τόν εὐχαριστοῦμε γιατί ἐξακολουθεῖ ὕστερα ἀπό τόσα χρόνια μετά

τόν θάνατό του νά τραγουδᾷ, ὡς ἓνα ἔμψυχο ἀηδόνι, τήν Ναυπακτία πού τόσο ἀγάπησε. Ὁ ἐπιμελητής τῆς παρουσίας ἔκδοσης, πού ἔγραψε καί τά κατοποιστικά εἰσαγωγικά, ἔκανε ὅ,τι ἦταν τό καλύτερο δυνατόν, ἔβαλε ὅλη τήν γνώση του καί τήν εὐαισθησία του καί ἐγινε αὐτό τό σημαντικό ἔργο, γι' αὐτό καί τόν εὐχαριστοῦμε πολύ καί ἀπό τήν θέση αὐτή.

Ἦς διαβάσουμε τά «τραγούδια» αὐτά καί ἄς ἀκούσουμε τήν φλογέρα τοῦ ποιητή, καί ἄς μαγευθοῦμε ἐμεῖς τά ἔλλογα ὄντα ἀπό τόν ἦχο της. Ἡ ζωή εἶναι ὁμορφη ὅσο τήν κάνουμε ἀπλή, σάν τόν ἦχο τῆς φλογέρας τοῦ βουνοῦ καί τῆς σάνης.

Μακάρι νά βγαίνει μέσα ἀπό τήν ὑπαρξή μας μιά ἀπλή καί μυστική μουσική, ἓνα τραγούδι ζωῆς, πίστες καί εὐαισθησίας, ὅπως βγαίνει ὁ ἦχος μέσα ἀπό τήν ἀπλή φλογέρα τοῦ βοσκοῦ καί γεμίζει τόν ἀέρα τῶν βουνῶν.

Ναύπακτος, 29 Αὐγούστου 2007

+Ο ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΒΛΑΣΙΟΥ ΙΕΡΟΘΕΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Ὁ Γ. Ἀθάνας εἶχε ἐκδώσει ὅσο ζοῦσε δύο πολυσέλιδες ποιητικές συλλογές μέ τίτλο *Τραγούδια τῶν βουνῶν*. Ἡ πρώτη συλλογή εἶχε ἐκδοθεῖ τόν Δεκέμβριο τοῦ 1953 ἀπό τίς ἐκδόσεις «Ἀλφα» τοῦ Ι. Μ. Σκαζίκη¹ καί ἡ δεύτερη τό 1980 ἀπό τίς ἐκδόσεις Ἰ. Σιδέρη².

Ἡ συλλογή αὐτή ἀποτελεῖται ἀπό ποιήματα πού περιέχονταν σέ φακέλους, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρχαν μαζί μέ ἄλλα κείμενα καί περιουσιακά στοιχεῖα τοῦ ποιητῆ σέ δύο θυρίδες στήν Ἐθνική Τράπεζα, στό Ὑποκατάστημα τῆς ὁδοῦ Σταδίου.

Πρῶτος ἀνακοίνωσε τήν ὕπαρξη τῶν ποιημάτων αὐτῶν ὁ ἴω. Βαρδακουλάς, γραμματέας τότε τοῦ Ἰδρύματος Γεωργίου καί Μαρίας Ἀθανασιάδη-Νόβα, κατά τό Β΄ Συμπόσιο Ναυπακτικῆς Λογοτεχνίας, τό ἀφιερωμένο στούς ἀδελφούς Γ. Ἀθάνα καί Θεμ. Ἀθανασιάδη-Νόβα (Ναύπακτος 13-15 Ὀκτωβρίου 1995)³.

Ἀπό τό ὑλικό αὐτό εἶδα τά ποιήματα 12 φακέλων, τά ὁποῖα μοῦ ἐδόθηκαν σέ φωτοτυπίες.

Ἀναλυτικά οἱ φάκελοι, οἱ ὁποῖοι στό ἐξωτερικό τους φέρουν τήν ἔνδειξη «*Βουνήσια (ἀνέκδοτα)*» καί μερικοί ἄλλες, περιεῖχαν, σύμφωνα μέ τήν σημειούμενη σέ κάθε φάκελο ἀριθμητική ἔνδειξη, τόν ἐξῆς ἀριθμό ποιημάτων:

1.	«Α»	-	ἀριθ.	1-79
2.	«Β»	-	»	80-98

1. Γ. Ἀθάνα, *Τραγούδια τῶν βουνῶν*. Σειρά πρώτη. Ἐκδόσεις «Ἀλφα» Ἰ.Μ. Σκαζίκη, [Ἀθήνα], σσ. 334.
2. Γ. Ἀθάνα, *Τραγούδια τῶν βουνῶν*. Σειρά δεύτερη. Ἰ. Σιδέρη, Ἀθήνα 1980, σσ. 378.
3. Τώρα καί στόν Η΄ τόμο τῶν *Ναυπακτικῶν* (1997), Ἐταιρεία Ναυπακτικῶν Μελετῶν, Ἀθήνα. σ. 44.

	«Γ»	-	»	98a-121
3.	«Δ»	-	»	122-171
4.	«Ε»	-	»	172-220 ¹
5.	«Ζ»	-	»	221-224
	«Η»	-	»	225-236
	«Θ»	-	»	237-264
	«Ι»	-	»	265 ²
6.	«Κ»	-	»	266-314
	«Λ»	-	»	315-325 ³
7.	«Μ»	-	»	326-405 ⁴
8.	«Ν»	-	»	406-437
	«Ξ»	-	»	438-449
	«Ο»	-	»	450-476
9.	«Π»	-	»	477-564
10.	«Ρ»	-	»	565-570
	«Σ»	-	»	571-652 ⁵
11.	«Τ»	-	»	653-737
12.	«Υ»	-	»	-
	«Φ»	-	»	738
	«Χ»	-	»	739-756

1. 'Ο φάκελος φέρει τήν λέξη «ἔτοιμα».

2. Στόν φάκελο ἄνω δεξιὰ ὑπάρχει ἡ φράση: «25/12/78. Τί χαρά! Όλα καλά!» καί ἔχει τήν ὑπογραφή τοῦ ποιητῆ μέ τά ἀρχικά τοῦ ὀνόματός του.

2. Στό ἄνω ἀριστερό μέρος τοῦ φακέλου ὑπάρχουν οἱ μᾶλλον δυσανάγνωστες φράσεις: «Τραγούδια τῶν βουνῶν

Ρούμελη

Βενέτικο καί Κράββαρι».

Παρακάτω: «ἀρκετὰ γιά διόρθωμα».

4. Στό ἄνω ἀριστερό μέρος τοῦ φακέλου ὁ ποιητής σημείωσε τήν λέξη «ἔτοιμα».

5. Στόν φάκελο ἡ γραμματέας του ἔγραψε καί ὑπογράμμισε τήν φράση: «Τά εἶδε καί τά ἐνέκρινε 9.10.79».

«Ψ»	-	»	757-759
«Ω»	-	»	760-761

Συνήθως όμως ο αριθμός τῶν ποιημάτων κάθε φακέλου ἦταν μικρότερος.

Τά ποιήματα τῶν 12 αὐτῶν φακέλων εἶναι τοποθετημένα – τοῦλάχιστον ἀρχικά – μέ τήν ἀλφαβητική ἔναρξη τοῦ πρώτου στίχου τους καί ἔχουν συνεχή ἀρίθμηση 1-761, μέ ἐλλείποντα ὅμως ἐνδιάμεσα ποιήματα, ὅπως σημειώθηκε καί παραπάνω.

Ἐπῆρχαν πάντως σέ ἕναν ἄλλο φάκελο ποιήματα μέ τήν ἴδια διάταξη ἀλλά χωριστή ἀρίθμηση: 1-96 (καί ἐδῶ ὅμως ἔλειπαν ποιήματα). Ὅλα τά ποιήματα αὐτοῦ τοῦ φακέλου – ὁ ὁποῖος ἐξωτερικά ἀνάμεσα στά ἄλλα φέρεται καί τήν φράση:

Γιά ξανακύταγμα

1955 καί μετά –

ἔχουν ὡς τίτλο τήν λέξη «Βουνίσια» καί κάτω ἀπό αὐτήν συνήθως χρονολογία ἢ ἡμερομηνία, προφανῶς τῆς συνθέσεώς τους.

Θά ἦταν ἴσως φιλολογικῶς ὀρθότερο τά ποιήματα τοῦ φακέλου αὐτοῦ νά ἐκδοθοῦν χωριστά. Ἐπειδή ὅμως ὀρισμένα μέλη τοῦ Ἰδρύματος πίστευαν – βασισμένα καί στήν γνώμη τῆς γραμματέως τοῦ Ἰδρύματος Σ. Ἀναστασιάδη – ὅτι καί αὐτά τά ποιήματα θά περιλαμβάνονταν στήν γ' σειρά τῶν *Τραγουδιῶν τῶν βουνῶν*, τά ἐκδίδουμε ἐδῶ. Τά τοποθετήσαμε ὅμως σέ ξεχωριστή ἐνότητα, τήν ἐπιλογική.

Τά ποιήματα αὐτά εἶναι δακτυλογραφημένα σέ ἡμισέλιδα κόλλας γραφομηχανῆς. Κάθε ποίημα ἔχει 2-5 ἀντίγραφα, καρφισωμένα μεταξύ τους, ὄχι πάντοτε τῆς ἴδιας μορφῆς. Τά περισσότερα φέρουν διορθώσεις, συνήθως λέξεων καί φράσεων, ἀλλά καί στίχων καί στροφῶν ἢ καί ὀλοκλήρου τοῦ ποιή-

ματος κάποτε. "Αιτίλα στό μεγαλύτερο μέρος τους¹, φέρουν συχνά διάφορες σημειώσεις-ύποδείξεις, κάποτε δέ τοπική καί χρονολογική ένδειξη.

Τά ποιήματα αυτά θεωρήθηκε ότι αποτελοῦν τήν τρίτη σειρά τῶν *Τραγουδιῶν τῶν βουνῶν* (α' σειρά 1953· β' σειρά 1980).

Ἐν τούτοις μιὰ πρώτη εξέτασή τους, μέ τήν βοήθεια καί τῶν Πινάκων τῶν πρώτων στίχων τῶν δύο παραπάνω συλλογῶν, ἔδειξε ότι μέσα στά ποιήματα αυτά βρισκόταν τό σύνολο σχεδόν τῶν ποιημάτων τῆς β' σειράς τῶν *Τραγουδιῶν τῶν βουνῶν*. Φαίνεται ότι ὁ Ἄθανας ἐπεξεργαζόταν τά ἀδημοσίευτα ποιήματά του, ἔπαιρνε ὅσα θεωροῦσε τελειωμένα καί κατάλληλα νά ἀποτελέσουν ξεχωριστή συλλογή ἢ νά τήν συμπληρώσουν, καί τά δημοσίευε (Βλ. καί τίς ὑποσελίδειες σημειώσεις 1-5 τῆς σ. 2². Γι' αὐτό τόν λόγο πιστεύουμε ότι εἶναι περισσότερα, ἀναλογικά, τά ἔρωτικά καί τά, ἄς τά ὀνομάσουμε, φιλοσοφικά - στοχαστικά ποιήματα αὐτῆς τῆς σειράς σέ σχέση μέ τά φυσιολατρικά πού κατ' ἐξοχήν ἀποτελοῦν τίς δύο πρώτες σειρές.

-
1. Ἐπειδή καί στίς ἄλλες δύο σειρές τῶν *Τραγουδιῶν τῶν βουνῶν* τά ποιήματα ἐκδόθηκαν ἀιτίλα, ἐνῶ κάποια δακτυλόγραφα ἔφεραν χειρόγραφους τίτλους, καί ἐδῶ ἐκδίδουμε ὅσα ποιήματα ἔφεραν χειρόγραφο τίτλο ἀιτίλα. Παραθέτουμε ὅμως τόν τίτλο ὑποσελιδίως.
 2. Ἐτσι ἐξηγεῖται τό γεγονός ὅτι κάποια ποιήματα αὐτῆς τῆς σειράς ἔχουν δημοσιευθεῖ σέ περιοδικά: Τά ὑπ' ἀριθμ. 303 καί 353 στό περιοδικό *Νέα Ἐστία* τόν Σεπτέμβριο τοῦ 1945 (τόμ. 38. σσ. 739-740) ὑπό τόν τίτλο «Στά βουνά μου»· τό ὑπ' ἀριθμ. 33 στά *Κυπριακά Γράμματα* τό 1946 ὑπό τόν τίτλο «Ὁχτάστιχα» (ἀρ. 143-144, Ἰούλιος - Αὔγουστος 1946)· τά ὑπ' ἀριθμ. 1 καί 6 στήν *Νέα Ἐστία* τόν Μάρτιο τοῦ 1980 (τόμ. 106, σσ. 353-354).

Μέ τά ποιήματα αυτά δημοσιεύονται καί στίς τρεῖς περιπτώσεις καί ἄλλα ποιήματα τά ὁποῖα περιελήφθησαν στήν α' καί β' σειρά τῶν *Τραγουδιῶν τῶν βουνῶν*.

Ευδιάκριτη είναι η αιτία που κίνησε την έμπνευση του ποιητή: 'Η ζωή στην φύση και οι όμορφιές της φύσεως, ο έρωτας, χωριά και τόποι της Ναυπακτίας, ένας κομματικός φίλος, λαϊκές δοξασίες και η λαϊκή σοφία, είναι βασικά και συχνά θέματα που κινούν την ποιητική πέννα του, ενώ δεν λείπει και τό θρησκευτικό στοιχείο. Και από τούτη την συλλογή δεν λείπουν ποιήματα που αναφέρονται στην 'Αράχωβα και σέ πρόσωπα και πράγματα που έχουν σχέση μέ αυτή. "Όπως είναι γνωστό από εκεί καταγόταν ή μάνα του.

Πολύ χρήσιμες είναι και οι τοποχρονικές ένδειξεις και οι διάφορες άλλες σημειώσεις του 'Αθάνα. "Όταν π.χ. τό ποίημα φέρει την τοπική ένδειξη «*Ρώμη*» και είναι γεμάτο νοσταλγία για πράγματα του τόπου μας, αυτό έχει την σημασία του. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε δύο τέτοιες περιπτώσεις ποιημάτων:

Στό πρώτο, τό ύπ' αριθμ. 521, σημείωσε ο ποιητής: «*έκλογική περίοδος*» και στό τέλος του ποιήματος: «*Πόδος - Άνω Χώρα, Μάης 1958*». 'Ο ποιητής θά ταξιδέψει την άλλη ημέρα για τό άλλο χωριό, χωρίς βεβαίως αυτοκίνητο. 'Η κακοκαιρία καθιστά δύσκολο και προβληματικό τό ταξίδι. Την νύχτα, όμως χιόνισε – Μάιος μήνας! – ή βροχή έπαψε και ο ποιητής κατέγραψε αυτή την λυτρωτική εξέλιξη:

Γιά μένα απόψε χιόνισε νά κόψη τή βροχή.

Τό άλλο, τό ύπ' αριθμ. 528, γράφεται στίς 31 Δεκεμβρίου του 1959, λίγες ώρες πριν ανατείλει ο νέος χρόνος. 'Ο ποιητής σημειώνει στό τέλος του ποιήματος: «*31.12.1959 - 9 μ.μ. Στο καλό!*» Πιστεύουμε ότι ο ποιητής έδω κατευοδώνει τον παλιό χρόνο που τελειώνει σέ 3 ώρες και έτσι άπαθανατίζει την στιγμή αυτή.

Στήν περίπτωση των ποιημάτων που εκδίδουμε τό πρόβλημα της ορθογραφίας είναι κάπως σοβαρό, γιατί δεν έχουμε

χειρόγραφα τοῦ ποιητῆ. Τά δακτυλόγραφα τῶν ποιημάτων εἶναι γραμμένα προφανῶς ἀπό τήν γραμματέα του κι ἔτσι δέν ξέrouμε, τελικῶς, ἐάν πρόκειται γιά τήν ὀρθογραφία τοῦ ποιητῆ ἢ τῆς γραμματέως του, δίχως νά λογαριάσουμε τήν ποικιλία γραφῶν τῆς ἴδιας λέξεως. Τό πρόβλημα ἐπιτείνεται ἀπό τίς ἀλλαγές λέξεων, φράσεων καί στίχων πού ἔχει ἐπιφέρει ὁ ποιητής καί εἶναι δυσανάγνωστες. Ὁ Γ. Ἀθάνας ἦταν κακογράφος.

Ἀντιμετώπισαμε τό πρόβλημα διορθώνοντας ἀρχικῶς τά ὀφθαλμοφανῆ λάθη. Κατόπιν πορευτήκαμε μέ ὀδηγό κυρίως τό *Λεξικόν τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Γλώσσης* τοῦ Ἰω. Σταματάκου καί δευτερευόντως τά ποιήματα τῶν δύο σειρῶν τῶν *Τραγουδιῶν τῶν βουνῶν*. Καί τά δύο ἔργα εἶναι τῆς ἴδιας ἐποχῆς μέ τά περισσότερα ποιήματα αὐτῆς τῆς συλλογῆς. Ἔτσι, π.χ., ἀφήσαμε λέξεις μέ δύο γραφές ὅταν μαρτυροῦνται στόν Σταματάκο ἢ στήν δεύτερη σειρά τῶν *Τραγουδιῶν τῶν βουνῶν*. Ἐλάχιστες φορές ἐνοποιήσαμε τήν ὀρθογραφία ὀρισμένων λέξεων. Ἐλάχιστες ἐπεμβάσεις ἔγιναν καί στήν σίζη.

Πολλοί ἦταν ὅσοι μέ βοήθησαν καί μέ στήριξαν κατά τήν ἐτοιμασία τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν τῶν ποιημάτων. Ὅλους τούς εὐχαριστῶ θερμά.

Τέλος, εὐχαριστῶ τόν πρόεδρο Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεο καί τά μέλη του Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος Γεωργίου καί Μαρίας Ἀθανασιάδη - Νόβα γιά τήν ἐμπιστοσύνη πού μοῦ ἔδειξαν ἀναθέτοντάς μου τήν φιλολογική ἐπιμέλεια τῆς ἐκδόσεως τῶν ποιημάτων αὐτῶν.

Ναύπακτος, Ἰανουάριος 2001

1(3)

Ἄγάπη ξεκινήσαμε δειλά-δειλ' ἀπ' τὰ μάτια
Καί δρόμο πήραμε πολύν, κατηφοράκη γλύστρα...
Κρυφές κοδέλλες μάθαμε, καινούργια μονοπάτια
Ἄλλοῦ στενό κλεισόρεμα κι' ἄλλοῦ πλατειά κυλίστρα...

Νά σέ ρωτήσω ρώτα με ποῦ φτάσαμε; ποῦ πᾶμε;
Ἄνάθεμα κι' ἄν ξέρουμε κι' ἀνάθεμ' ἄν μᾶς μέλη!
Λουλουδιασμένος ὁ γκρεμός καί δέν τόν ἀπαυδάμε:
Φωλιές ἀγριοπερίστερα, κερῆθρες ἄγριο μέλι!

στ. 8: Σέ ἄλλο δακτυλόγραφο:
Κατρακυλᾶμε ἀστόχαστα τρυγῶντας ἄγριο μέλι!

2(4)

Βαθιακουσμένη μου φωνή, κρυφή μου συμβουλευτέρα,
Σά νά ἔμαι ἀγρίμι στένω αὐτί γιά νά σ' αἰκούσω πάλι!
Ἐὖ ἡλιος λές εἶν' ἄρπαγας κ' ἡ μέρα του εἶναι κλέφτρα
Μᾶς λιγοστεύουν τή ζωή – μηδά εἶναι καί μεγάλη;!

Κάλλιο νά κλειῶ τά μάτια μου, νά σταματῶ τή σκέψη
Ἐσύ, φωνή, νά μ' ὀδηγᾷς σοφά μέσ' στό σκοτάδι...
Ξέρω νά εἰπῶ ποιός μπόρεσε νά νυχτοταξιδέψη
Ἐκεῖνος χάρηκε ζωή καί μέρα πάει σὸν Ἄδην!

(18.4.49)

3(5)

Ἄγάπησε, ἄνθρωπε, τὴ Γῆ μὲ πόνο καὶ μὲ πίστη
Πολύ, σάν πρώτη ἀγάπη σου, κι' ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα πρῶτα
Φαντάσου εἶσαι ὁ πρωτόπλαστος, δοκῆσου πῶς ἐχτίστη
Μέ τὴ γλυκειά σου δούλεψη, μὲ τόν πικρό σου ἰδρώτα.

Ἐσὺ τῆς χαμογέλασες καὶ βγῆκε τό λουλούδι
Νά προφητέψη τόν καρπό, τό σπόρο νοστιμέψη.
Ἐσὺ τῆς ἀναστέναζες καὶ βγῆκε τό τραγούδι
Νά μεγαλώση τὴ ζωὴ, τό Χάρο νά ἡμερέψη.

4(8)

Ἄγναντερός ὁ πέτακας κ' ἡ δίψα μου μεγάλη
Βουνά καί κάμποι καί γαλοὶ βυθοῦν ἴποκάτωθέ μου
Σάν κασελλάνος ἄρχοντας βιγλίζω μέ τό κιάλι
Τοῦ σεφεριοῦ τά λάφυρα, τά λύτρα τοῦ πολέμου.

Μά εἶν' τό σεφέρι τῆς ψυχῆς, ὁ πόλεμος τοῦ γούστου
Τά λάφυρά μου ἡ ξεχασιά κ' ἡ λησμονιά τά λύτρα!
Καλότυχος ποιός δύνεται νά πνίγη τούς καῦμούς του
Στή θάλασσα σάν κύματα καί στή στεριά σάν φύτρα...

5(9)

Ἄγνάντιο πιάνω κάθομαι, τόν κόσμο κάνω χάζι:
σκαθάρι βολοδέρνεται, μερμήγκι ἀλισβερίζει,
κακοπουλεῖ τήν ξεγνοιασιά, μπελάδες ἀγοράζει,
ὄχτρεύει μέ τό φίλο του, μέ τόν ὄχτρο ἀγαπίζει.

Βολές ὁ δίκιος χάνεται κι ὁ πλάνος βασιλεύει,
βολές ντροπιάζεται ὁ τρανός, δοξάζεται ὁ μικρούλης...
Καλός Θεός τόν ἔπλασε τόν κόσμο καί λοξεύει!
Τί θά ἦταν ἄν τόν σκάρωνε, φαντάσου, ὁ Βερζεβούλης!

6(10)

Ἄγριμεψα σίς ἐρημιές καί σπή στεγνή μονάζια
συγγενολοί μέ τά πουλιά καί φίλος μέ τά φίδια,
παραδερφός μέ τίς ἄριές, κολλήγας μέ τά φράζια,
καί μέ τόν ἄμπλα τοῦ νεροῦ παιδιάστικα παιχνίδια!

Τόν κόσμο ἀπολησμόνησα χωρίς πολύ μαράζι,
τό χωριουδάκι ἀντίπερα μοῦ τόν θυμίζει, ἀλήθεια,
μά ἐγώ τό βλέπω ψεύτικο καί λές τό κάνω χάζι
σά ζωγραφιά σ' ἓνα παλιό χαρτί μέ παραμύθια.

στ. 8: *βιβλίο ἀντί χαρτί.*

7(12)

Ἄζύγωτη κι' ἀπάρθενη ραχούλα τοῦ γκρεμοῦ,
Χωμένη στά κατάβαθα τῆς πράσινης ἀβύσσου,
Ξεδίψασα τό φλόγισμα παλιοῦ μου ἐγώ καῦμοῦ
Πατῶντας ἓνα δειλινό τή σύδεντρη κορφή σου.

Τή Λάμια δέν τήν ἄνταισα νά σεργιανή ἐκεῖ,
Μηδέ τοῦ λόγγου ἀντίκρυσά τόν τραγοπόδη Ρήγα
Κι ὅμως σά νά θησαύρισα λαχτάρα μουσική
Χαρούμενα ξεφώνισα στόν ἑαυτό μου: «Πῆγα!».

8(13)

Αἴ! δέ μπορῶ νάν τό δεχτῶ, μπορῶ νάν τό χωνέψω
Κορίτσι σάν τό κρῦο νερό νά παίρνη γέρον ἄντρα!
Δέν ξέρω τί θά σοφιστῶ καί τί θά μηχανέψω
Ν' ἀνοίξω τ' ἄπρεπο κλουβί νά βγάλω τή γαλιάντρα...

Νά τήν ἀφήσω λεύτερη μέσ' στ' ἀνθισμένα δάση
Νά κελαιῖδῃ τά νειᾶτα της, χορεύη τή χαρά της
Λεβέντης νά ῥθη κυνηγός στά βρόχια νάν τήν πιᾶση
Χρυσά νά εἶναι τά βρόχια του, γλυκειά νά εἶναι ἡ σκλαβιά της!

Χειρόγραφος τίτλος : *"Ἄπρεπο κλουβί*
στ. 2: *πάρη ἀντί παίρνη* παράλληλη γραφή.

9(15)

Ἄκουγα καί δέν πίστευα γιά Στρίγγλες, γιά Βομπίρες,
Πού πίνουν αἷμ' ἀρσενικό, ρουφᾶν μεδούλι ἀντρίκιο!
Σ' ἀντάμωσα, παλέψαμε, κάτω μεριά μέ πῆρες...
Χαλεύω τόν παραμυθᾶ γιά νά τοῦ δώκω δίκιο!

Φορά δέν εἶναι σμίζουμε νά μή μέ ξετελέψης!
Μοῦ ροκανίζεις τό νεφρό, μοῦ πριονᾶς τό γόνα...
Μά πάλ' ἐγώ ξανάρχομαι βαρειά νά μέ παιδέψης
Μέ τά γλυκά σου σύνεργα, φαρμακερή γοργόνα!

10(17)

Ἦϊκουσα μέσ' ἀπ' τό βουνό καί μέσ' ἀπ' τό λαγκάδι
Τήν κρουσταλλένια σου φωνή, ραγίστηκε ἡ καρδιά μου!
Θά φλετουρίζω σάν πουλί, θά τρέξω σά ζαρκάδι
Νά ῥθῶ νά σ' εὔρω, ἀγάπη μου, νά σ' εὔρω, πέρδικά μου!

Καρτέρα σήν κρυψώνα μας, στή μουσική φωλιά μας,
Τήν πλέκουν τῆς ἀγράμπελης καί τῆς μυρτιᾶς ὁ κλῶνος,
Σοῦ φέρνω τό καλύτερο φιλάκι ἀπ' τά φιλιὰ μας
Τό ῥχει πικράνη ὁ χωρισμός, τό ῥχει γλυκάνη ὁ πόνος!...

νιο ~~Συμφωνία~~

Vj

"Αἴκουσα μέσ' ἀπ' τὸ βουνὸ καὶ μέσ' ἀπ' τὸ λαγκάδι
 Τὴν κρουσταλλένια σου φωνή, ραγίστηκε ἡ καρδιά μου.
 Θά φλετουρίζω σὰν πουλί, θά τρέξω σὰ ζαρκάδι
 Νά ρθῶ νά σ' εὔρω, ἀγάπη μου, νά σ' εὔρω, πέρδικά μου.

Καρτέρα στὴν κρυψὼνα μας, στὴ μυστικὴ φωνῆά μας,
 Τὴν πλέκουν ^{ἐν τῷ} τῆς ἀγράμπελης καὶ τῆς σμερτιᾶς ὁ κλώνος,
 Σοῦ φέρνω τὸ καλύτερο φιλακι ἀπ' τὰ φιλιὰ μας :
 Τῶχει πικράνη ὁ χωρισμός, τῶχει γλυκάνη ὁ πόνοσ'...

(17)

επ'

859

25-3-46

"Αί μουσες εσ' ἄσπερον βασιλῆα καὶ νεκρῶν ἰσχυροτάτην
 τὴν κερδύνην οὐκ ἔσθ' ἄλλοτε ἢ κερδύνην
 ὅτι ἰσχυροτάτην οὐκ ἔσθ' ἄλλοτε ἢ κερδύνην
 καὶ εὐφροσύνην οὐκ ἔσθ' ἄλλοτε ἢ κερδύνην!"

Καὶ εἰς τὴν αὐτὴν κερδύνην οὐκ ἔσθ' ἄλλοτε ἢ κερδύνην
 οὐκ ἔσθ' ἄλλοτε ἢ κερδύνην οὐκ ἔσθ' ἄλλοτε ἢ κερδύνην
 τὸν κερδύνην οὐκ ἔσθ' ἄλλοτε ἢ κερδύνην
 τὸν κερδύνην οὐκ ἔσθ' ἄλλοτε ἢ κερδύνην!"

11(18)

Ἐγὼ γιὰ τέλος, νά μιλᾶν, τοῦ Κόσμου, οἱ σπουδασμένοι
Νά τοὺς ρωπήσω μῶρχεται μήν ξέρον τήν ἀρχή του
Καί σάν δέν ξέρον τήν ἀρχή μά πῶς, οἱ ἀφαντισμένοι,
Μποροῦν νά βροῦν τό τέλος του καί τήν καταστροφή του;!

Ἐγὼ ἔχω λίγο τό μυαλό λιγότερη τή γνώση
“Ὅμως σᾶς λέω τό μυστικό μαζί νάν τό χαροῦμε:
Τ’ Ἀπάνου Κόσμου ἢ Πασκαλιά ποτέ δέ θά τελειώση
Χαρά σ’ ὅσους πιστεύουνε ὅτι θά ξαναρθοῦμε!

12(20)

Ἄκαρτερῶντας σε νά ῥθῆς μετρῶ τῆς δρυς τά φύλλα
Καί δέρνω μέ τή γκλίτσα μου τό διψασμένο χῶμα...
Καθῶς στραγγίζει τό τυρί σέ σγαντζαρή τσαντίλα
Στραγγίχτηκε ἡ καρδούλα μου – καί ποῦ νά ῥθῆς ἀκόμα!

Ζευγάρια ζοῦν τά ζούμπερα κ' ἡ ζήλεια μέ ζαλίζει!...
Πέφτω σπή γῆς τά μπρούμυτα καί λέω κακό γιά σένα...
Ξάφνου ἕνας χρυσοφλέτουρας τ' αὐτί μου γαργαλίζει:
Γυρίζω πιάνω ἀπάντεχα χεράκι' ἀγαπημένα!

Χειρόγραφος τίτλος : Ἄκαρτερῶντας.

13(21)

Ἄκόμα δέν κατάλαβες, Γιωργάκη μου – Ἀχαρούχα! –
Ἕνας καί μονοκόμματος τό πῶς δέν εἶσαι ἀτός σου
Μόνε πολλοί γιωργάκηδες χωρᾶν σά ἴδια ροῦχα;
Καθένας ἔχει ἄλλο σκοπό κι' ὄλοι τό πρόσωπό σου!

Ὁ ἀγῶνας σου εἶναι ἀδιάκοπος, τό βάσανο μεγάλο:
Χτυπιοῦνται ἀναμετάξυ τους, νά τούς φιλιώσης τρέχεις
Τόν ἕνα γιά νά εὐχαριστᾶς, δυσαρεστᾶς τόν ἄλλο
Ποτέ χαρά δέ μπόρεσες ἀκέρια νά τήν ἔχης!

14(25)

Ἄλλοι ἀγαπᾶν ξανθὰ μαλλιά κι' ἄλλοι κρασάτα μάτια
ἕνας δασεῖά περπατησιά, πολλοὶ χυτὸ κορμάκι –
Γιὰ κεῖνο τὰ ἴδωκε ὁ Θεός πολλά τὰ ζαρζαβάρια
Νάν τὰ ξενοσιμεύεται κάθε λογῆς μεράκι!

Σ' ἐμένα πόρτα ὁ ἔρωτας τίς ἀναμέλες ἔχει
Καί μπαιζοβγαίνει ἐλεύτερα καί τήν καρδιά μου ἀργάζει
Ἵντας αἰκῶ συρτή φωνή, τραγουδιστά νά τρέχη
Φοραδοκύκλωτο φαρί σίς φλέβες μου φρουμάζει!

~~201~~

404

~~(88)~~

~~Ερωτικό~~

170

"Άλλοι αγαπᾶν ^{fair d'ai} ~~καυρά~~ μαλλιά κι' άλλοι κρασάτα μάτια
~~έτας~~ ^{πολλοί χυτό}
~~παιδιά~~ δασιά περπατησιά, ~~παιδιά~~ κορμάκι -

Γιὰ κεῖνο τᾶδωκε ὁ Θεός πολλά τὰ ζαρζαβάτια

Νάν τὰ ξενοστιμεύεται κάθε λογῆς μεράκι:

Ἐξέμεινα πόρτα ὁ ἔρωτας τίς ἀναμέλες ἔχει
~~ελαύτερα~~ ^{ἔλευτερα} ~~καὶ τὴν καρδιά~~ ^{μον ἀργίσει}
 Καὶ μπαίζοβγαίνει ~~πᾶντα~~ ^{ἔλευτερα} καὶ τὴν καρδιά ~~πᾶντα~~

- "Ὄντας ἀϊκῶ συρτή φωνή, τραγουδιστᾶ ~~πᾶντα~~ ^{να τρέχη}
 Φοραδοκύκλωτο φαρί στῆς φλέβες μου φρουμάζει:

(25)

III 862

Ἄλλοι ἀγάπην φαίδια ἔσονται καὶ ἄλλοι ἄγαθὰ ἔργα
 ἄλλοι δὲ αἰὲν ἔσονται καὶ ἄλλοι κερῶν καὶ ἐπιπέτα,
 ἴδ' αὖτις ἰδὼκε ὁ θεὸς ὅσα τὰ γὰρ ἔσονται
 ἴδ' αὖτις ἰδὼκε ὁ θεὸς ὅσα τὰ γὰρ ἔσονται. ἔσονται!

Σὺ αὖτις μου ἐπέμην. ἀποδοτέον ἔσονται ἔσονται
 καὶ ἔσονται ἔσονται ὁ θεὸς καὶ ἔσονται ἔσονται
 ὅσα ἀποδοτέον ἔσονται ἔσονται ἔσονται
 φερόμενοι καὶ φερόμενοι ἔσονται ἔσονται!

15(26)

Ἄμπάρα εἶχα στήν πόρτα μου καί στήν αὐλή μου μάντρα
Στό παρεθύρι σιδεριά καί κλειδαριά σή μέση...
Ποτέ δέν τό παντύχενα νά μπλέξω μ' ἄλλον ἄντρα
Μιά κ' ἔχασα τόν πρῶτο μου, Θεός νά τόν σχωρέση!

Μά ὁ νιός τή μάντρα πήδηξε, τήν πόρτα ζαμπαρώνει
Τό παρεθύρι δέ βαστᾶ καί τ' ἀντικλείδι τό ἔχει...
Δικᾶστε με, κουνιάδοι μου, δικᾶστε με, γειτόνοι!
Πῶς θέλατε ν' ἀντισταθῶ καί πῶς νά πράξω τ' ὄχι;!

16(27)

“Αν γίνουν ἴσα τὰ βουνά, κομμένα σ’ ἓν’ ἀχνάρι,
“Ομοια στό ψῆλος τὰ κλαριά καί τὰ πουλιά στό λάλο,
Ἐνθίσουν σά Μαγιάτικες οἱ μέρες τοῦ Γενάρη
Κι’ ὅλα τ’ ἀστέρια φέξουνε σάν τ’ ἄστρο τό μεγάλο,

Τότε κ’ ἐμεῖς, ἀδέλφια μου, θά γίνουμε, τὰ μαῦρα,
“Όλοι γεροί κι’ ὅλοι ὄμορφοι καί δυνατοί καί πλούσιοι...
Θά πάψ’ ἡ ἀμάχη τῆς ζωῆς καί τοῦ συμφέρου ἢ χάβρα
Μά ὁ Χάρος πάντα θά ἔρχεται τήν πόρτα μας νά κρούσῃ!

17(28)

“Αν δέ λαλήση ὁ πετεινός νά εἰπῆ τό κουκουρίκου
Γιά μένα νύχτα δέν περνᾶ κι’ αὐγή δέν ζημερώνει...

“Αν δέν ἀκούσω τό βραστό τραγούδι τοῦ τζίτζικου
Τό μεσημέρι δέ φελᾶ κ’ ἡ λάβρα δέν πυρώνει...

“Αν δέ σωπάσουν τά πουλιά μονολαλιά χαρμάνι
Μέρα δέν ἀποχαιρετῶ, βραδυά δέν ἀπαντέχω...

“Αν δέν γαυγίζουν τά σκυλιά στή μιά στήν ἄλλη στάνη

“Υπνο δέ νυχτοχαίρομαι κι’ ἀνάπαψη δέν ἔχω!

18(30)

Ἄν δέ σ' ἀργάση ὁ κίντυνος, δέ σέ δουλέψη ὁ πόνος
Δέν ἀτσαλώνεις τό κορμί, χρυσώνεις τήν ψυχή σου!
Ὅση ἔχει ἡ ἀγάπη δύναμη πλειότερη ἀκόμα ὁ φτόνος
Γυρνάει καί μέ βρωμόνερο τό ἴδιο ἢ φτερωτή σου...

Μά νά εἶσαι ἀγνός καί καθαρός εἶναι χαρά, ὄχι ἀνάγκη
Εἶναι δική σου λευτεριά κι' ὄχι σκλαβιά στούς ἄλλους.
Τ' ἀλύσια τοῦ φιλότιμου παρά τοῦ νόμου οἱ σπάγγοι
Νά δένουν πρέπει τούς μικρούς, νά σφίγγουν τούς μεγάλους...

19(32)

“Αν εἶμαι νά ἴμαι στό βουνό, ἄν ἔχω νά ἴχω φτώχεια!
“Αν εἶμαι, ἄν ἔχω, ἄς ἔζηγα στό ἀζύγωτο Γολέμι
Νά μέ πλακώνη ὁ ἄρμακας, μοῦ ρίχνη ὁ λόγγος βρόχια
“Ολοχρονῆς νά γεύωμαι τῆς δυστυχιᾶς τό ἰλέμι!

“Ενα φουρκί ξερότοπο χωραφομοίρι νά ἴχω
Στή χαμοκέλλα μου σκυφτά νά μπαίνω καί νά βγαίνω
Τρεῖς γίδες νά εἶναι ἡ σάνη μου – μά ξένο γίδι ἄν λάχω
Νά τό ξεκόβω κατά ἴδῶ τήν πεῖνα μου ν’ ἀρταίνω!

Χειρόγραφος τίτλος : *Φτώχεια*

στ. 3: *ἄρμακας*: *ἄρμακᾶς* στό δακτυλόγραφο. (Ἡ περισπωμένη προστέθηκε).

Σάν εἶσαι ἀπάνω στά βουνά ξέρω ποῦ πᾶς καί κρύβεις
 Τήν ἀπομόναχη σιωπή καί τή βουβή γαλήνη:
 Στό μονοπάτι τοῦ βοσκοῦ σάν ἀπό λάθος στρίβεις
 Κι' ὁ λόγγος ὅλος μονομιᾶς χυμάει καί σ' ἀποκλείνει.

Ἐκεῖ!... Ριζούλα στά ριζά, στά κορφοκλώνια κλῶνος
 Ἐνθάκι σ' ἀγριολούλουδα, στά ζουμπεράκια ζούδι...
 Καῦμός! Δέν εἶσαι, ὅμως, ἐκεῖ (Πῶς πέρασ' ἕνας χρόνος!)
 Ἐκεῖ πού θέλει μου ὁ καῦμός καί τό πικρό τραγούδι...

21(37)

Ἄν ἦταν τρόπος νά εἶχαμε τῆς γῆς οἱ ἀνθρώποι ἀντάμα
Τήν ἴδια ὑγεία καί σόδειψη, τήν ὁμορφιά τήν ἴδια
Νά μήν ὑπάρχη στέρευση, νά μήν ὑπάρχη κλάμα
Μόν' ὄλο καλοπέραση καί γλέντια καί παιχνίδια

Δέν ξέρω ἂν θά ἦταν ἡ ζωή γλυκύτερη ἀπό τώρα.
Μόν' ξέρω κ' εἶμαι σίγουρος πώς θά ἦταν γιά ὄλουνοὺς μας
Χίλιες φορές πικρότερη τοῦ Χάροντα ἡ ὥρα
Γιατί ποτές τήν ἐγνοια του δέ θά ἔχε βάλῃ ὁ νοῦς μας!

22(39)

”Αν ἴσως πάψουν τά νερά νά τρέχουν στά λαγκάδια
Κι’ ἄν σταματήσουν τά πουλιά νά κελαιδοῦν στούς κλώνους
Κι’ ἄν πιά δέ λελουδίσουνε διαλέτες στά λειβάδια
Ποιά δόση μένει σίς χαρές, ποιά στέρεψη στούς πόνους;

”Ας ἔβγη ὁ γήλιος στά βουνά, στούς κάμπους τό φεγγάρι
”Ας πρασινίσ’ ἡ χωραφιά, τό πρόβατο ἄς βελάξη
Χωρίς νερά, χωρίς πουλιά, χωρίς ἀνθοβλαστάρι
Ποιός θά ἔχη ζῆλο νά χαρῆ, χαρά νά ἐρωτοπράξη!

23(40)

Ἐάν ἴσως ψέματα μοῦ λές κ' ἐγώ δέν τά πιστεύω
Δέν εἶναι τό χειρότερο γιά σένα καί γιά μένα!
Κακό κι' ἄν εἶναι, ἀγάπη μου, πολύ τό λιγοστεύω:
Καμώνομαι τά πίστεψα κ' εἶναι καλά εἰπωμένα!...

Ποιό θά εἶναι τό χειρότερο κάλλιο νά μήν τό εἰπῶ σου...
Θά εἶναι σωστά νά μ' ἀγαπᾶς, νά μοῦ τό λές ἀλήθεια
Μά ἐγώ νά μή μπιστεύωμαι τό λόγο, τό σκοπό σου
Νά νιαουρίζης: «Σ' ἀγαπῶ!», νά βήχω: – «Κολοκύθια!»

24(41)

Ἄν καταπόθηκεν ὁ ἀχός στά δασερά λαγκάδια
Δέ σώπασε ὁ τραγουδιστής, δέν ἔπαψε ἡ φλογέρα
Ἄκοῦστε το, ψηλά βουνά κι' ἀμάλαγα λειβάδια,
Ἐσεῖς τοῦ λόγγου ἀγριμικά κ' ἔσεῖς πουλιά τοῦ ἀγέρα

Καί μήν τ' ἀκοῦτε, πιστικοί, καί μήν τ' ἀκοῦτε, βλάχες,
νά μήν τ' ἀκούσης οὔτ' ἐσύ, παρηγοριά μου νά ἔναι
Πώς ἴσως ἄν καί τ' ἄκουγες τόση ἀσπλαχνιά δέ θά ἔχες
Γιά τά θλιμμένα νειᾶτα μου, ὁπού γιά σέ πονᾶνε!

25(43)

Ἄν σοῦ τόν παραλάλησαν τά μεθυσμένα μάτια
Τόν ἀτραγούδητο χαβᾶ πού λέει πολύ μ' ἀρέσεις,
Μήν τούς γυρίζης πρόσωπο, μήν τούς κρατῆς γινάτια
Φορεῖς μαντήλι βγάλε το μ' ἐκεῖνο νάν τά δέσης!

Μέσ' στό σκοτάδι ρίξε με φτάνει δικό σου νά 'ναι
Νά ψηλαφάω τά κάλλη σου στό νοῦ μου χαραγμένα!
Κάλλιο δύο νυχτοκόρακες τίς χάντρες μου νά φᾶνε
Μπέρι νά χαίρωμαι τό φῶς χωρίς νά βλέπω ἔσένα!

26(44)

Ἐνάθεμά τον πού θά εἶπῃ καί πού θά κακολέξῃ
Πῶς δέν πονάει τή ρίζα του, πονάει τή φύτρωσή του.
Καί τό νερό τοῦ ποταμοῦ ν' ὅσο μακρῦά κι' ἄν τρέξῃ
Τιμάει τή νερομάννα του, δοξάζει τήν πηγὴ του!

Πάππου προσπάππου ἀλάργεψα μά ἡ ρίζα δέν ἐκόπη
Τό βύζαινα σάν ὄνειρο, τό φύλαγα σάν τάμα
Νά προσκυνήσω μιὰ φορά τῆς Βίτσας τ' ἁγιοτόπι
Νά φέρω μοσκολίβανο, νά προσκομίσω ἀνάμα!

27(46)

Ἄναθυμιῶμαι προσευκή τοῦ γέρου μου Πατέρα:
«...Φύλα με ἀπό τούς φίλους μου κι' ἀπ' τούς ὀχτρούς μου ξέρω
Νά φυλαχτῶ μονάχος μου καί νάν τά βγάνω πέρα!»
Μά ἐμεῖς πολύ τ' ἀλλάξαμε τά πράγματά μας, Γέρο!...

Γλυτώσαμε ἀπ' τούς φίλους μας – δέν ἔχουμε κανένα!
“Ὅλος ὁ κόσμος ἔγινεν ὀχτρός ἕνας τόν ἄλλο
Καί δέν τό ψευτοκρύβουμε μέ λόγια μασημένα,
Τό λέμε καί τό κάνουμε μέ σαμαντᾶ μεγάλο!

28(47)

Ἐναστενάζουν οἱ ξανθές, οἱ μελαψές δακρῦζουν
Καί μιά σαρομελάχροινη πονεῖ μά δέ στενάζει...
Γουβίτσα ἔχει στό μάγουλο, πού γλύκες ἀναβρῦζουν,
Εἶναι ὄλο γέλια καί χαρές, ὄλο σεισμό καί νάζι!

Τό τσουπωτό κορμάκι της σάν κυπαρίσσι τρίζει
Βεργόλιγν' εἶναι ἡ μέση της μέ δαχτυλίδι ζώνη...
Θά κρᾶξω τ' ἀρχοντόπουλο, πού τήν ἀργολαβίζει
Νάν τό μαλώσω πώς ἀργεῖ καί δέν τή στεφανώνει!

29(48)

Ἄνε καλοκοιμήθηκες κ' ἔχης γλυκοξυπνήση
Τό νοῦ σου νοιώθης ζάστερον κάθου καί συλλογίσου:
Ἡ κάθε μέρα πῶρχεται σάν ξένη θ' ἀρχινήση
Μά ὅσο περνάει καί σώνεται γίνεται πιά δική σου.

Ἄκαρτερεῖς βιαζόμενα, τρεχάτα συντυχαίνεις
Ἄν ἔχης πλοῦτο σίγουρον ἔχεις τά περασμένα
Κ' ἐκεῖνο πού στερεύεσαι κι αὐτό πού ἀπολαβαίνεις
σάν προσπεράσουν γίνονται, θαρρεῖς πώς γίνονται, ἕνα!

30(50)

Ἄνθίζει καί μαραίνεται μέ τή σειρά του ὁ κῆπος
Μέ τή σειρά της ὄλ' ἡ γῆ νυχτώνει, ξημερώνει...
Εἶμαι; Δέν ἔχω ἀνησυχιά! Κάποτε τρέμω μήπως
Δέν εἶμαι! Τότες ἄθελα †.....† τ' αὐτί μου ἰδρώνει!

Ἐκεῖνο πού μέ ἀνησυχᾷ καί μέ ἀνεμοτουρλιάζει
Κι' οὔτε στό σκότος μέ βυθᾷ, κι' οὔτε στό φῶς κρατεῖ με
Εἶναι πού μέσ' ἀνάμεσα μιᾷ ἰδέα μ' ἀλαλιάζει
Μαζί τήν ἴδια τή στιγμή πῶς εἶμαι καί δέν εἶμαι!

στ. 4: δυσανάγνωστη λέξη. ἴσως νιώθω.

31(51)

Ἄντάμα ξενοχήσαμε καί, Θεός νά μέ σχωρέση,
Τήν ὀμορφιά σου βόσκησα σάν τράγος τό ροδάμι...
Τό γιόμα φρόνιμα περνᾷς στοῦ παζαριοῦ τή μέση
Καί δέ μοῦ ρίχνεις μιὰ ματιά, πού τόσα ἔχουμε κάμη!

Σέ βλέπω καί δέν πείθομαι τά χτεσινά κουσούρια:
Μιά μῶρχεται νάν τ' ἀρνηθῶ καί μιὰ νάν τά φωνάξω!
Μά νά ξανάρθω ἀπονυχίς νά κάμουμε καινούργια
Θαρρῶ εἶναι τό καλύτερο πού δύνομαι νά πράξω!

32(52)

Ἄξιζει λίγο ἀνήφορο καί λίγο κακοτόπι
Στή Φροξυλιά ν' ἀνέβουμε τώρ' Ἐλωνάρη μήνα,
Πού βόσκουν ἀρνοκάτσικα, πού γκεζεράν ἀνθρώποι,
Κι' ἀπάνω στή Φραγκόβρυση κονεύει ἡ θειά Κωσίνα.

Κυρά καλή, κυρά Ἰσκιερή, θά σέ καλωσορίση
Θ' ἀρατισῆ ἀπ' τά μάτια σου, μ' ἀθιβολιά μὴν ἔχης
Τόν τόπο γύρα ὅσο νά ἰδῆς ἐκείνη θά γυρίση
Μέ κόττα, πίπτα καί κρασί, πού δέ θάν τά παντέχης!

33(56)

Ἄπ' τοῦ γκρεμοῦ τά τρίςβαθα μικρό πουλί ἀνυψώθη
καί σπῆς χαμοβλεπούσας δρωῖς ζυγιάστηκε τά φύλλα.
Μικρό ἦταν, μά τό θάμα του μεγάλο ἐφανερώθη:
οὐράνια γλύκανε χαρά τή σύδεντρη γκρεμίλα.

Τούς θλιβερούς μου λογισμούς γκρεμίζοντας στή σάρα
τήν προσοχή μου στό πουλί χαρούμενα προσφέρω.
Μά ἐκεῖνο φεύγει ἀπόμακρα μέ ἀνάφτερη λαχτάρα...
— Μεῖνε, δέν εἶμαι κυνηγός! — Δέν εἶσαι; Ποῦ τό ξέρω!

34(57)

Ἄπαρατᾶτε με, γιατροί! σχωρᾶτε με, δασκάλοι!
Τά σκοτεινά, πού γράφετε, τά παρδαλά, πού λέτε,
Ποτέ μου δέν τά πίστεψα νά σπάσω τό κεφάλι
Ἄλλιῶς τά λέει καθένας σας καί μέ καιρό τ' ἄρνιέται!

Τό μουσικό τῆς ὕπαρξης ποτέ δέ θά τό βροῦμε
Μηδέ μέ τήν ἀφαντασιά, μηδέ μέ τ' ἀργαστήρια!
Νά ἰδοῦμε, ἀδέρφια μου ἄνθρωποι, τ' αὐτί μας δέ μπορούμε
Πῶς τῆς ψυχῆς μας θέλετε νά ἰδοῦμε τά μυστήρια;

35(58)

Ἐπάρθενο βουνόπλαγο πνιγμένο στό γρασίδι
Ἐνηφορᾶς περήφανα σάν πέρδικας περπάτι.
Τ' ἀνάρια σου ἔχεις ἔλατα πλουμιδερό στολίδι
Ἐνάμεσά τους χάραξα δικό μου μονοπάτι.

Μέσ' στήν καρδιά σου πέρασα κι' ὡς τήν κορφή σου πῆγα
Βουβά μέ τήν ἀμίλητη κουβέντιασα νεράϊδα
Μοῦ εἶπε εἶναι λίγα τά καλά, τά πέρκαλα πιό λίγα...
Βραδύ σ' ἀποχαιρέτησα καί πιά δέ σέ ξανάειδα!

36(59)

Ἐπόψε εἶναι τό κέφι μου πολύ βασανισμένο.
Τίποτα δέ μ' εὐχαριστᾶ, τό καθετί μου φταίει
Μέ τά γλυκά πικραίνομαι, μέ τά πικρά γλυκαίνω
Ἡ φλόγα μέ δροσολογᾶ κ' ἡ παγωνιά μέ καίει...

Προδόθηκε τό χάλι μου σόν ἕνα καί σόν ἄλλο.
Ἄλλος μέ περιγέλασε κι' ἄλλον τόν πῆρε ἡ λύπη
Δέ μάντεψε τόν πόνο μου κανένας τόν μεγάλο.
Τόν ξέρει μόνο μιὰ ψυχῆ, πού τῆς ψυχῆς μου λείπει!

37(60)

Ἐπόψ' ἔλατε, φίλοι μου, κρασί νά σᾶς κεράσω
Καί νά χαρῆτε φανερά γιά τήν κρυφή χαρά μου!
Εἶναι κρυφή μά εἶναι τρανή καί πῶς νάν τήν περάσω
Κλεισμένος ὀλομόναχος στήν παλιοκάλυβά μου;

Ἐλατε νά γλεντήσουμε κ' ἔλατε νά χαροῦμε,
Χωρίς νά ξέrouμε γιατί, τό γλέντι καί τό πióμα!
Ἔτο' εἶναι, φίλοι μου, καλά, φτάνει νάν τό μποροῦμε!
Ἐλαβα γράμμα της, μά νά, δέν τό ἔχω ἀνοίξη ἀκόμα!

38(61)

Ἐπόψε, Θύμιο μ', θά χαρῆς σέ διψασμένη ἀγκάλη
Κι' ἂν θέλῃς μὴν κουράζεσαι, νά ξαποστάσης γνοιάσου
Θά βάλῃς κόπο ἀσύνηθο νά σβήσης τό μαγκάλι
Καί νά δροσίσης τόν καῦμό τῆς στεφανωτικιάς σου!

Γλεντῶντας τό κορμάκι της θ' ἀναρωτιέσαι ἀτός σου:
«Σάν τί πουλί τή βάρεσε, σάν τί ἔχει πάθη ἀπόψε;!»
Κακό ἦταν πού τή ζύγωσα μόν' βγαίνει σέ καλό σου:
Ἐγώ ἔχω ἀνθίση τή μηλιά κ' ἐσύ τά μῆλα κόψε!

39(63)

Ἐρέσει χωρατεύουμε τά θηλυκά παιγνίδια
Πειράζουμε τίς ὀμορφες, παλεύουμε τίς χῆρες
Γιατ' εἶναι οἱ μάνες μας καλές κ' οἱ ἀδερφές μας ἴδια...
Χωρατατζῆ μου, κόρη ἀγνή στεφανωτή σου ἐπῆρες!

Ἄν ἦταν ὅλες παρδαλές κι' ὅλες τους παιχνιδιάρες
Δέ θά 'χε τότε ἀνάκαρα κανείς νά χωρατέψη!
Σαλάτα θά ἦταν οἱ χαρές καί πολυσπόρια οἱ χάρες
Θά εἶχαν πικρήνη τά φιλιὰ κ' οἱ ἀγάπες ξανοστέψη!

40(65)

Ἄρχῃ καλῇ παραμυθιοῦ καί σ' ὄλους καλησπέρα!
Τό ξέρω ἀπ' τήν προσβάβα μου κ' ἐκείνη ἀπ' τή δικιά της:
... Ἦταν ἓνα βοσκόπουλο, πού εἶχε χρυσή φλογέρα
"Ὅλα τ' ἀγρίμια μέρευε μέ τή γλυκειά λαλιά της.

Ὁ Βασιλιᾶς τή ζήλεψε καί στέλνει νά τήν πάρη,
Στό λόγγο βγαίνει καί λαλεῖ, τ' ἀγρίμια δέ μερεύουν
Οὐρλιέται ὁ λυκοτσάκαλος, βρουχίεται τό λιοντάρι
Τ' ἀλαφομούσκια τά ἡμερα κι' αὐτήνα τους ἀγριεύουν!...

41(69)

Ἦσε με στ' ἀπολίβαδο τίς γίδες νά βοσκήσω
Στίς χωραφίές σου μπάσε με νά μάσω κοκολοῖ
Ἦράδα πάρης γιά νερό – ἐγώ νά σοῦ ποτίσω
Στή χώρα στείλης φόρτωμα – ἐγώ νά πάω τ' ἀγώι.

Ἦρχοντα, σ' ἤξερα καλόν, κι' ὁ νοῦς μου δέν τό βάνει
Ἦεσύ χατίρι ἀλλοιώτικο νά θέλης ἀπό μένα,
Τό δαχτυλίδι πού φορῶ καί τ' ἄσπρο μου στεφάνι.
Γι' αὐτό τή φτώχεια νταγιαντῶ – νάν τά 'χω τιμημένα!

42(70)

Ἄσπρα εἶν' τὰ χιόνια σίς κορφές καί τ' ἄνθια σίς δμάλιες
Ἄσπρα εἶναι καί τὰ πρόβατα, πού βόσκουν στά γρασίδια
Θέλεις ἀβγάτα ἔχουν καλή, θέλεις κακές ἀφάλιες
Δέν τόσο πολυγνοιάζομαι γιά πρόβατα καί γίδια...

Ἐγώ πού εἶναι ἄσπρες χαίρομαι τοῦ ἀγέρα οἱ πεταλοῦδες
Κι' ἀπ' ἄνθι σ' ἄνθι φτερουγᾶν τό μέλι τους ρουφᾶνε
Πλειότερο, βλάχες, χαίρομαι, μέ τίς σγουρές πλεξοῦδες,
Πού εἶναι ἄσπρα τὰ σεμπέρια σας κ' ἔμένα χαιρετᾶνε!

43(71)

Ἄσπρη χαρά μου, ἀσπρήτερη κι' ἀπ' τή χαρά τοῦ γάμου,
Σέ κοσκινίζουν Ἄγγελοι μέ συννεφένια σήτα
Χορομπουλᾶς μεσούρανα κι' ὄντας θά στρώσης χάμου
Ἄνοίγεις τήν Παράδεισο καί μοῦ φωνάζεις: – Κοίτα!

Γοργοκοιτάζω ἀχόρταγα, δῶρα πολλά σοδεύω
Λελούδια τῆς Παράδεισος, χαρές τῆς Ἁγιοσύνης!...
Ὅμως, χιονάκι, σχώρα με, τήν παρθενιά σου κλέβω!
Ξέρω πώς αὔριο κ' ἐσύ λασπόνερο θά γίνης!

44(73)

Ἄστέρι ἄν ἴσως σ' ἔλεγα πολύ σέ ξεμακραίνω
Λελούδι δέ θά ταίριαζε στή νόστιμή σου γλύκα
Θέλω νά βρῶ παρόμοιασμα τό πλειό πιτυχημένο
Στά δάση ἐπῆγα κ' ἔψαξα, παινεύομαι τό βρῆκα:

Κοντούλα, ροδοπρόσωπη καί χαμηλοβλεπούσα
Κόμπο τό δίνεις τό φιλί καί ποιός νάν τό χορτάση;
Μοιάζεις – τί πού σέ φίλησα, τί πού νάν τό τρυγοῦσα; –
Μοιάζεις μέ χαμοκέρασο, πού κρύβεται στά δάση!

45(74)

Αὐτό δέν τό ξανάπαθα, τό μολογάω νά μείνη:
...Τῆς ἔγνεψα μοῦ γέλασε, σουρούπωσε καί μπαίνω
Κοντοζυγώνω τῆς μιῶ – δέ μοῦ μιλάει ἐκείνη
Λές κ' εἶχε ἀμίλητο νερό στή γέννα της πιωμένο!

Κουράγιο παίρνω, στά μουγγά γλυκό χεράκι ἀπλώνω...
Βουβά τό καλοδέχεται, τ' ἀφήνει νά περάση!
Τί νά τόν κάνω τόν καρπό χωρίς ἀνθό στόν κλῶνο;
Ἐνθόλογα δέν ἄκουσα, ξινό ἦταν τό κεράσι...

46(80)

Βαδίζω τ' ἀκροπόταμο κι' ἀνάποδα στό ρέμα
Βαζούρα φτάνει δυνατή, κατεβασιά μεγάλη
Βουνό πετιέται τό νερό – μοῦ φαίνεται σάν ψέμα
Πώς κι' ἄλλο κι' ἄλλο χύνεται κι' ὄχι τό ἴδιο πάλι!

Ποιά νερομάννα τοῦ βουνοῦ μέ χόχλο τ' ἀναβρύζει;
Ποιάν ἀγκαλιά ποιᾶς θάλασσας θάν τό χωρέση ἐκεῖνο;
Ποιός ὁ σκοπός πού δέρνεται κι' ὄλο κλωθογυρίζει;
Ντραλίζομαι, σκοτίζομαι κι' ἀπόκριση δέ δίνω!

Χειρόγραφος τίτλος : *Κατεβασιά.*

Παρόμοιο τό ὑπ' ἀριθμ. 261 ποίημα τῆς α' σειρᾶς τῶν *Τραγουδιῶν τῶν βουνῶν.* (Σ.τ.ἐ.).

47(81)

Βαθιά νάν τό κοιτάζουμε, καλά νάν τό γνοιαστοῦμε
Ποιός ἔχει μάτι καθαρό, δέν τό θελώνει ρῆμα,
Θά ἴδῃ πώς δέ χαιρόμαστε χωρίς νά κολαστοῦμε.
Στῆς Λεβεντιᾶς τ' ἀνθόχωμα ριζοβολάει τό κρῖμα!

Ἐσύ κι' ἄν ἔχεις κρίματα δέ θάν τ' ἀνασκαλέψω
Λεβέντης ἦσαν σ' ἄλλα σου, λαχτάρα καί μεράκι,
Τώρα οἱ πολλοί σέ ξέχασαν μά ἐγώ θά μνημονέψω
Καί τό δικό σου τ' ὄνομα στήν Ὑψωση, Ἀσημάκη!

Βάλε στραβά πή σκούφια σου, καϊμένη Ἐδάμη Λόη,
Πελάτες ἦρθαν καί τιμή τό χάνι σου θά λάβη
Δέν εἶν' γυφτοσυμπέθεροι, δέν εἶναι γυρολόοι
Εἶναι τρανοί Μηχανικοί, φαγάδες Ἄργολάβοι!

Ἦρθαν νά ρίξουν γέφυρα κ' ἦρθαν ν' ἀνοίξουν δρόμο
Ν' ἀνέβ' ἡ ρόδα σά βουνά νά κόψη τό μουλάρι
Νά ξανασάνουν τά χωριά, νά ζήσουν μέ τό Νόμο
Νά φέρνουν εὐκολο γιατρό, νά τρῶν ψωμάκι χάρη!

19.8.49

49(84)

Βαρέθηκα τό κάτεργο, τόν ἀναιώνιο ἀγώνα
Τήν ἀνεχόρταγη δουλειά, τό χαρατσάρη κόπο,
Τό γερασμένο σύνηθο, τήν παλιωμέν' εἰκόνα
Τόν ἀσταμάτηγο καιρό, τόν καρφωμένο τόπο...

Θά ὀρμηνευτῶ τῆς Βάβας μου τά νυχτοπαραμύθια
Νά ψάξω γιά δρακοντορό καί γιά νεραϊδαχνάρι
Παγόνα θά 'βγω σῆς ζωῆς τά πλάτια καί τά βύθια
Καινούργια νά 'βρω δύναμη, καμμιά καινούργια χάρη!

50(86)

Βαριῶμαι τίς νοικοκυρές μέ τή βαριά τήν ἔννοια,
Πού νυχτοξημερώνονται γιά τοῦ σπιτιοῦ τή λάτρα...
Ἄχ! δέν τήν ἔφκιασε ὁ Θεός τήν πλάση σιδερένια
Ἄπό πηλό τήν ἔπλασε κ' εἶναι ὅλα τσάτρα - πάτρα!

Σέ χαίρομαι, πού εἶσαι ἄτσαλη καί δέ σέ τρώει τό σπίτι
Ἔχεις τό νοῦ σου στό χορό, τήν ἔγνοια στό τραγούδι
Δοξολογᾶς τόν ἔρωτα καί δέ σέ νοιάζει μπίτι
Ἄν θά σοδέψης καί καρπό – σοῦ φτάνει τό λουλούδι!

51(87)

Βασανισμένα καρτερῶ στόν κρουσματιάρη βράχο
Ἄργολαβῶ τόν ἐγκρεμό, στό Χάρο κάνω μάτι:
Ἄν τύχη ἐρθῆς καί δέ μέ βρῆς, ἐτοιμασμένο θά ἔχω
Κατάβαθα στήν ἄβυσσο τό νυφικό κρεββάτι!

Ἦρθες μέ βρῆκες κ' ἔγινεν ὁ ἐγκρεμός ἀγκάλη
Σ' ἄλλη ἄβυσσο γκρεμίζομαι ζευγαρωμένος τώρα
Γλυκοπεθαίνω ἀπ' τό φιλί καί ξεφωνίζω ἀγάλι:
— Ἄν ἦταν ἔτσι ὁ θάνατος, ἄς πέθαινα ὅλην ὥρα!

52(91)

Βγῆκα ψηλά στό διάσελο νά σοῦ χουγιάξω νά ῥτης
Βγῆκα μά δέ σοῦ χούγιαξα μόν' ἔκατσα νά κλάψω
Πού ἦταν γραφτό τῆς Μοίρας μου σάν κλέφτης, σάν ἀντάρτης
Νά κυνηγῶ τά κάλλη σου κρυφά νάν τ' ἀπολάψω!

Μέ χτυποκάρδι νά ῥχεσαι στ' ἀπόκρυφο λημέρι
Σκιαγμένο νά ἔχουμε φιλί καί τρομαγμένη ἀγκάλη
Στήν ὀμορφότερη στιγμή, λαχταριστό μου ἴταίρι,
Νά μετανοιώνης καί νά λές δέ θά ξανάρθης πάλι!

Χειρόγραφος τίτλος : Ἄγάπη κλεισιμιά.

53(94)

Βουνήσιος εἶμαι καί μ' ἄρέ, μ' ἄρέσει το ποτάμι
Τρεχούμενο, χαρούμενο κλωθοκατηφορίζει...
Ποτέ μου μέ τή θάλασσα δέν ἔχω ἀγάπη κάμη
ξαφρίζει, ἀνεμοδέρνεται, βογγάει καί φοβερίζει!

Κι' ἄν ἦθε τό εἶχε ἡ Μοῖρα μου νά πέσω στά νερά σου,
Ποτάμι, ἐγώ, πού σ' ἀγαπῶ, μιά χάρη θά ζητοῦσα!
Κράτα με στά βιράγγια σου, στά βραχοθέμελά σου
Καί μή μέ πᾶς στή θάλασσα τήν πικροκυματοῦσα!

54(96)

Βρέ σύ, μαυριδερούλα μου, μιά κ' ἦρθες στό καβούλι,
Μή μετανιώνης ἄδικα καί μοῦ χαλαῶ τό βράδου
Μόν' ἔλα νά καθίσουμε οἱ δύο μας στό πεζούλι
Νά σέ χαϊδέψω φίλημα, νά σέ φιλήσω χάδι.

Κανείς ἐκεῖ δέ θά μάς δῆ, κανείς δέ θά μάς ξέρη
Κι' ὄντας νυχτογυρίζουμε θά μποῦμε στό ζωκκλήσι
Ἐσύ μέ φόβο στήν καρδιά ν' ἀνάψης ἀγιοκέρι
Κι' ἐγώ νά ξεμολογηθῶ, πολλές ἔχω φιλήση!

55(97)

Βρῆκα ἓνα χάνι πέτρινο σπὴν ἔρημιά χτισμένο
Ἔχει τὸν οὐρανὸ σκεπή, τὰ κορφοβούνια τοίχια
Κ' ἔχει πορτοπαράθυρο τ' ἀστέρια στολισμένο
Σαράντα Δράκοι τό φυλᾶν καί τετρακόσια Ἴστοίχια

Ἐγὼ τοὺς Δράκους ἀψηφῶ καί δέν τὰ Ἴστοίχια τάζω
Ξανθὸ τό ἱταίρι τοῦ Χαντζῆ καί μ' ἄρεσε καί στέκω
Νερό μοῦ φέρνει ἀπ' τὴν πηγὴ, γλυκὸ κρασί προστάζω
Τῆς κάνω μάτι δέχεται, τῆς λέω λογάκι μπλέκω!

56(98)

Βρῆκα μιά μυρμυγκότρυπα στή μέση ἀπ' τό λιβάδι.
Ἔκατσα καί χαστάλεψα κ' εἶπα: «Νά τά εἶχα πρότα!
Κανείς δέ θά ἔχε ἀπό τ' ἐμέ πολύτερο κοπάδι,
βαρβάτος θά ἦμαν τσέλιγκας καί θά περνοῦσα κόπτα!

Θά βόσκουν καί θ' ἀρμέγωνται μονάχα τους σάν τώρα...
Τυριά, μυζῆθρες, βούτυρα μονάχα τους θά πῆζουν...
Ἐγώ σάν ἀρχιμέρμηγκας θά κάθωμαι στή χώρα
κι αὐτά θά πηγαινόρχωνται φλουρί νά μέ γιομίζουν!».

57(98α)

Γέρασες, Γιάννο μ', γέρασες μά' εσύ δέν τό πιστεύεις,
κάνεις άκόμα τό παιδί, κάνεις τόν τριανάρη
μηδέ πιστί άποκρεύεσαι, μηδέ φιλί νηστεύεις
τραβᾶς άγάντα τό σπαθί κι ό χάρος όποιον πάρη!

Στῆς χήρας μπαίνεις καί φιλεῖς, στῆς άρφανῆς χαϊδεύεις
πολλά εἶναι τά μεράκια σου καί τά κουβαρνταλήκια.
Θά 'χης πολλά νά μολογᾶς, πολλά νά διαφεντεύης
τήν ὥρα, Γιάννο μ', πού θά τρῶν καί σένα τά σκουλήκια!

58(99)

Γιά δείξε μου τόν άντρα σου, νά τόν ίδῶ νά κρίνω
Φοβᾶμαι κι' ἀφαντάζομαι γιά σένα δέν διδίζει!
Ἄλλοιῶς γιατί μαραίνεσαι σάν τοῦ Μαγιοῦ τό κρίνο
Ὅπῶχει βρύση δίπλα του μ' αὐτή δέν τό ποτίζει;!

...Καλά τό πικρομάντεψα! Δέν εἶναι αὐτός γιά σένα!
Ἐσένα πρέπει βασιλιᾶς καί τῆς ἀγάπης θρόνος!...
Σοῦ πρέπει νειᾶτα δροσερά, παιχνίδια φλογισμένα
Κι' ἄν τά βρης, καλοχρόνισ' τα, γιατί διαβαίνει ὁ χρόνος!

59(100)

Γιά ἐσύ διψοῦσες γιά φιλί γιά ἐγώ εἶχα ξεχειλίση
Ἐάν ἴσως τύχαν καί τά δυό καλύτερα κι' ἀκόμα!
Γι' ἀγάπες, ὁμορφούλα μου, δέν εἶχαμε μιλήση
Χωρίς λογάκι ἀρχίνησε, μέ τό φιλί, τό στόμα...

Ἐνα φιλί κι' ἄλλο φιλί, πολλά φιλιὰ σάν ἕνα!
Στό δρόμο χωριστήκαμε καί δέ σέ ξαναβρῆκα...
Μά τό φιλί σου δέν ξεχνῶ γιὰτ' εἶχε ἀνθοδεμένα
Μαζί τοῦ πρώτου τή δροσιά καί τοῦ στερνοῦ τή γλύκα!

60(101)

Γιά ἰδές πῶς χαῖδοπαίζουνε, στιγμή χαριτωμένη,
ἢ πρωτολούλουδη ἀχλαδιά καί τό δροσάτο ἀγέρι!
Ἐκεῖνο τή γαργάλισε κι αὐτή ξελιγωμένη
πασχίζει τό ζημιάρικο νά τοῦ τσακίση χέρι...

Μέση μέ μέση πιάνονται... Πάει νά τό κάμη ζάπι!
Τ' ἀγέρι καπριτσώνεται – τήν πιάνει ἀπ' τά μαλλάκια!
Δέν ξέρω ἄν εἶναι μάλωμα, δέν ξέρω ἄν εἶναι ἀγάπη
Μόν' ξέρω πῶς μαδήσανε πολλά στή γῆς ἀνθάκια!

Βουήσια (Γ. 101.)

61(102)

Γιά μέ ξενοχωρίτισσα, γιά σέ ξενοτοπίτης
Ποιός ξέρει ἄν ξανασιμίζουμε στόν κόσμο τόν ἀπάνω!...
Γιά τοῦτο ἀφήνω τήν καρδιά νά εἰπῇ τήν πόνεσή της
Κ' ἐσύ νά περηφανευτῆς κ' ἐγώ νά ξεθυμάνω!

Πολλές γυναῖκες μ' ἄρεσαν μά σάν ἐσέ καμμι' ἄλλη!
Χίλιες χιλιάδες ὁμορφες κι' ἄν μ' ἔβαναν στή μέση
Χίλιες φορές θά διάλεγα, κυρά μου, ἐσένα πάλι!
Τίς χωριανές μου ἀναθωρῶ: καμμιά τους δέ μ' ἀρέσει!

62(103)

Γιά ξαναπές το νά χαρῶ: Σάμπως μοῦ λές ἀλήθεια!
Πρώτη φορά σ' ἀχείλι σου τέτοιος καρπός φυτρώνει!
Μά τί 'ναι, Ἀγάπη μου, ὁ καιρός καί τοῦ καιροῦ ἡ συνήθεια:
Τό ψέμα σου ἦταν ζάχαρη κ' ἡ ἀλήθεια σου εἶναι ἀφιόνι!

Μιά κ' ἔλειψε ἡ ἀθιβολιά, μιά κ' ἡ καρδιά μου ἐπέιστη
Ἐσιγουριά μέ τύλιξε σά φίδι σιχαμένο
Χίλιες φορές καλλίτερα νά μή σοῦ δίνω πίστη
Κακές ὑπόνοιες νά γεννῶ στήν ἔγνοια τους νά μένω!

Χειρόγραφος τίτλος : Ὑπόνοια.

Προηγούμενη γραφή τῶν στ. 4-8:

Ἀϊκῶ καί δέ γλυκαίνομαι, φιλῶ καί φαρμακώνει!

Πρώτη φορά πού πειθομαι καί δέν ἀναθιβάλλω...

Ἄχαρη πού εἶναι ἡ σιγουριά καί πῶς μ' ἀναγουλιάζει!

Χίλιες φορές καλλίτερα πολλά στό νοῦ νά βάλλω

Καί τό 'να νά μέ γαργαλᾶ καί τ' ἄλλο νά μέ σφάζη!

63(104)

- Γιά ξύλα νύχτα, χαραυγή, στό λόγγο μή μέ στέλνης:
Βγαίνει ἕνας λύκος στό Σταυρό, καλή, χρυσή μου Μάνα!
- Κόρη μου, τί παραλογᾶς καί τί μοῦ παραγγέλνεις;
Ἄν βγαίνη ὁ λύκος στό Σταυρό τόν κυνηγᾶ ἢ παγάνα!

- Διαβαίνω ἀπ' τή Δρακότρυπα καί θά μέ φᾶν οἱ Δράκοι!
- Θά σοῦ φορέσω χαϊμαλί τοῦς Δράκους νά ξορκίση!
- Μάνα μ' μέ στρατοκαρτερεῖ κ' ἕνα παλληκαράκι
Τίς παγανιές δέ σκιάζεται, τά ξόρκια θ' ἀψηφήση!...

64(106)

Γιά τήν αγάπη δπῶχουμε, τά λόγια πού σοῦ λέγω,
Τά χάρδια πού σκαρφίζομαι καί τά φιλιὰ πού βρίσκω,
Γιά τό πού δίχως ἀφορμή στήν ἀγκαλιά σου κλαίγω
Καί μέ μαλώνεις καί γελῶ μά δακρυσμένος μνήσκω

“Ὀρκο σοῦ παίρνω μυστικό καί ξόρκι ἀφορεσμένο:
Ποτέ σέ φιλενάδα σου, σέ ξεμολογητή σου
Ποτέ κουβέντα νά μὴν πῆς, κορμάκι ἀγαπημένο...
Σάν φυλαχτό σου κρύβε τα στόν κόσμο τῆς ψυχῆς σου!...

65(107)

Γιατί νά σ' ἔχω μέσ' στό νοῦ κι' ὄλο νά σέ θυμιέμαι
Πού μιά βολά σ' ἀπάντησα κι' ἄλλη βολά δέ σ' εἶδα;
Τί μάγια τάχα μῶκανες καί γλυκοτυραγιέμαι
Κοντά σου σά νά μ' ἔδεσες μέ τήν ζανθή πλεξίδα;

Ἄς μ' ἔδενες κι' ἄς μ' ἔσερνες ψηλά στή βουνιχώρα
Νά μέ στομπάη ὁ τρόχαλος, μέ γδέρνη τό τσακμάκι!...
Θά εἶχα γιά παρηγόρηση πῶς θά ἴβλεπα ὄλην ὥρα
Μπροστά μου νά δοξάζεται τό λυγερό κορμάκι!

66(108)

– Γιατί, ξανθούλα, κάθεσαι στο παρεθύρι σου ἄνε
Δέ ρίχνεις οὔτε μιά ματιά σ' ἐκείνους πού περνᾶνε;
– Τί νάν τούς κάνω τούς πολλούς, πού καρτερῶ τόν ἕνα
Ἐσεῖς περνᾶτε, δέν περνᾶ κ' ἐκεῖνος, ὡχ ἐμένα!...

– Ξανθούλα, τί κλειδώθηκες καί διπλομανταλώθης;
Διαβαίνει ὁ νιός, πού ἀγάπησες καί νά περάση ἐπόθεις!...
– Μιά μέρα τό τριαντάφυλλο καί δυό βαστάει ὁ κρίνος
Πέρασε ὁ Χάρος, τῶμοιαζε, καί μέ παντρεύτη ἐκεῖνος!...

13/20.8.49

67(111)

Γκρεμίζεις τό ἀρχοντόσπιτο καί χτίζεις μοναστήρι
Κυρά κατατρεχούμενη, κυρά βασανισμένη!
Δυό πιθαμές ἡ πόρτα σου κ' ἡ μάντρα σου τρεῖς γῦροι
Ποιός ἔμπη δέ θά ξαναβγῆ, χωρίς ψυχὴ σωσμένη!

Καλογριές οἱ θύμησες, Γουμένισσα ἡ λησμόνια
Ἐπίση δισκοπότηρο, μεταλαβιά ἡ ὀλπίδα...
Βουβά διαβαίνουν οἱ καιροί, νεκρά περνοῦν τά χρόνια
Τό φλάμπουρο ἔχασε ἡ ζωὴ κι' ὁ χάρος τῆ λεπίδα!

68(117)

Γυναῖκα, μή στά χέρια σου μέ βλέπης μαλακώνω
Δέν πλάθομαι ὅπως βούλεσαι, κακά τό δοκιμάζεις!
Τήν ἀντριούνη τήν καλή δέν τήν κατέχω μόνο
Ἐσύ νά μοῦ πή χαίρεσαι καί νά μοῦ τήν δοξάζεις!

Ἄγωνα ἔχω στά ξέχωρα καί πόλεμο στή χώρα
Γιά ἴκεῖ τά θέλω τ' ἄρματα γερά καί τιμημένα
Κί' ἄν ἴσως μ' εἶδες δάκρυσα κάποια κρυφή μας ὦρα
Τά δάκρυα ἐκεῖνα ἦταν γιά σέ, δέν ἦτανε γιά μένα!

69(118)

Γυναῖκες μέ τ' ἀνθίσματα, γυναῖκες μέ τ' ἀγκάθια
Χωρίς φαρμάκι φόνισσες, χωρίς κρασί μεθύστρες,
Σ' ἐσᾶς χρωστᾶμε τίς χαρές, σ' ἐσᾶς ὅλα τά πάθια
Ἐσεῖς θεμέλιο τῶν σπιτιῶν κ' ἐσεῖς ἀντροχωρίστρες.

“Οσο κι' ἄν παραλλάζετε μέ τή μορφή τήν ὅποια
Φτάνει στιγμή πού ἀντίφκιαστα μοιάζετε ἤ μιὰ στήν ἄλλη!
Ἄπάνω στά λιγώματα κι' ἄπάνω στά σορόπια
“Ὅλες σας γίνεστε ὁμορφες, ὅλες μέ χίλια κάλλη!

70(119)

Γυρίζω ἀπό τήν ξενιτιά κ' ἔχω στό νοῦ μου ἐσένα:
Νά μπόρηγα νά μάντευα τό πῶς θά ξαναἰδῶ σε.
Θά σ' εὔρω στήν ὀξώπορτα μέ μάτια δακρυσμένα,
Γιά στή μεσάντρα θά κρυφτῆς νά 'ρθῶ ν' ἀναζητῶ σε;

Θά 'χης γλυκειάν ἀπαντοχή; Θά 'χης πικρό μαράζι;
Θά εἶσαι ὀργισμένη μέ τ' ἐμέ γιατί νά ξαλαργέψω;
Θά πέσης στήν ἀγκάλη μου γιά θά μοῦ κάμης νάζι;
"Αν εἶναι ἄλλο χειρότερο ποτές μὴν τό μαντέψω!

71(121)

Γύρω - τριγύρω οί ζωντανοί, σπή μέσ' οί άποθαμένοι
Καταμεσής τους ή εκκλησιά μέ τό καμπανοστάσι...
Τό παραμύθι τής ζωής έδω μάς άποσταίνει
Κ' έδω τό χάρο σέργουμε γιά νά μάς ζαποστάση!

Έδω ζωή καί θάνατο γλυκά τ' άνακατεύω
Δικό μου νεκροκάμπανο μιά μέρα θά χτυπήσω
καί τραγουδοχορεύοντα στόν τάφο θά κατέβω
Χωρίς νά ξέρω άν πέθανα ή άν τώρα πάω νά ζήσω...

17.8.49

72(125)

Δέ βλέπεις τ' ἄσπρα σου μαλλιά, τίς κρεμαστές σου ζάρες,
Τά χέρια σου πού τρέμουνε, τά μάτια σου πού τρέχουν,
Μόν' θές ἔρωτοπαίχιδα μέ νόστιμες κουμπάρες!
Αὐτές κι' ἄν ἔχουνε καῦμό γιά σένα δέν τόν ἔχουν!

Γλυκόλογα κι' ἄν λαχταροῦν νειρεύονται λεβέντη!
Κρυφό φιλί κι' ἄν ρέγωνται τό θέλουν ἀπό ἀσίκη!
Πῶς νά γλυκάνουν τήν καρδιά καί πῶς νά στήσουν γλέντι
Μέ σένα, γέρο-κούσαλο, πού εἶσαι γιά τό σκουλήκι!

73(126)

Δέ βρίσκεται ἄλλη ἀντάμειψη καί δόξα πιά μεγάλη
Γιά σένα, πού ἀκολούθησες φανατικά τό Νόμο
Καί στήν Ἀγάπη ἐπίστεψες – παρά σάν τότε πάλι
Ν' ἀνηφορίσης τό βουνό μέ τό Σταυρό στό νῶμο...

Δέν ἔχ' ἡ γῆς ψηλότερη κορφή σιμά στ' ἀστέρια
Ἄλλη ἀπ' τό ψῆλος τοῦ Σταυροῦ – χρυσός σου ἐκεῖ ὁ θρόνος!
Πόσ' ὀμορφότερα βλογαῖν τά καρφωμένα χέρια!
Πόσο γλυκειά εἶναι ἡσχώρεση πού τή ματώνει ὁ Πόνος!

Χειρόγραφοι τίτλοι : *Χριστός, Ζῆλος Χριστοῦ.*

74(128)

Δέ θέλω τή ζωή γλυκειά, πή θέλω πικραμένη
Ἄπ' τῆς ἀνάγκης τό ζυγό, τῆς ἀργατιᾶς τό μόχτο
Θέλω κ' ἡ γυναικούλα μου νά ῥχεται κουρασμένη
Νά γέρνη ν' ἀναπαύεται στοῦ κόρφου μου τόν ὄχτο.

Κ' ἐγώ ν' ἀπλώνω σάν κισσό καί σάν περιπλοκάδα
Νά σφίγγω τό κορμάκι της καί νάν τό ξεκουράζω
Νάν τοῦ δανείζω δύναμη, νάν τοῦ χαρίζω ἀξάδα
νάν τῆς πουλάω φιλήματα καί χείδια ν' ἀγοράζω!

75(129)

Δέ λαχταρῶ τριαντάφυλλα, δέν πιθυμῶ τσιτσέκια
Δέ θέλω κήπους ἀνθιστούς, αὐλές λελουδιασμένες
Χορτάρι θέλω τῆς βοσκῆς, ἀμάλαγα τσιγρέκια
Νά τρῶν οἱ προβατίνες μου νά εἶναι καλομπασμένες.

Νά κατεβάζουν γάλατα νά τίς ἀρμέω συγκράτι
Νά κοπανῶ τό βούτυρο καί τό τυρί νά πῆζω...
Κι' ὄντας μοῦ δίνεται καιρός καί ξεγνοιασῶ κομμάτι
Σεβντᾶς μου κι' ἀναγάλλια μου τά πρώτα νά σκαρίζω!

Χειρόγραφος τίτλος : Πραχτικός
Σέ ἄλλα δακτυλόγραφα οἱ στ. 6-8 ἦταν:

*“Ὀμως τ' ἀγέρι τοῦ βουνοῦ δέν τό ρουφῶ χαράμι:
Σύντα ζεσταίνεται ἡ καρδιά, γλυκαίνεται τό μάτι
Τό κοντοπούρني κῆπος μου κι' ἀνθός μου τό ροδάμι*

76(130)

Δέ λαχταρῶ τριαντάφυλλα, δέν πιθυμῶ τσιτσέκια
Δέ θέλω κήπους ἀνθιστούς, αὐλές λελουδιασμένες
Μά σύντα μ' εἶδες κι' ἄγριεψα σέ τσάκισε τρομάρα
Σάν ἀλαφίνα πῶπεσε σέ λιονταριοῦ νυχάκια!

Σέ παιδεψα, σέ λίγωσα, σοῦ πῆρα τήν ἀνάσα
Μέ τίς γλυκειές τρικλοποδιές, μέ τά ζουρλά παιχνίδια
Καί λίγον ἔλειψε νά πᾶς, μέ τόση ἀγάπη, θράσα:
Νά ἔχης τό κρῖμα δλάκερο καί τή χαρά ξεφτίδια!

77(131)

Δέ λέω πώς δέ μετάνοιωσα καί γιά κακές μου πράξεις...
"Αν ἦταν μιά κι' ἄν ἦταν δυό!... Μετρῶ τίς βγάνω χίλιες!
'Αλάνταβα κυνήγησα τρυγόνες, καρακάξες
Κοπέλλες τσουρομάδησα, μπασιάρδειψα φαμίλιες...

Μά τό βαρύ μετάνοιωμα, πού μ' ἔχει ἀλλοῦ πικράνη
Εἶναι τό πού ἤμαν ἄγουρος, καϋμένη Κατερίνα...
Σιμά σου ἐσύ μέ πλάγιαζες κ' ἐγώ σάν τό χαϊβάνι
Νά μυριστῶ δέν ἤξερα τοῦ κόρφου σου τά κρίνα!

78(132)

Δέ λέω πώς εἶμαι ἀνόρεχτος, δέ λέω πώς δέν τό ζάρω
“Ὁμως γιά σένα, κόρη μου, δέν πάει κακό στό νοῦ μου:
Μπορῶ μέσ’ ἀπ’ τό χέρι σου ἀντίδωρο νά πάρω
Κ’ ἐσύ νά πάρης κοινωνιά στή χούφτα τοῦ χεριοῦ μου!

Σέ καμαρώνω ἀπάρθενη σάν τή δροσιά στό φύλλο
Σάν ἄγγελο σόν οὐρανό, σάν Παναγιά στό θρόνο!
Κι’ ἄν ἤμουν Παντοκράτορας δέν ἤθελα σοῦ στείλω
Μηδέ τό κρίνο τ’ ἄχραντο νά μή σοῦ δώσω πόνο!

79(134)

Δέ μέ γελᾶτε, Κύρ Γιατροί, κ' ἔσεῖς οἱ συγγενῆδες
Μέ λόγια καί μέ φάρμακα καί μέ γλυκά τερτίπια
Σέ μιά ζωή τ' ἀπόδειξα δέν εἶμαι ἀπ' τοῦς κιοτῆδες
Κουτόχορτο δέν ἔφαγα, νεράφιοιο δέν ἦπια!

Τό φλάτο πῶχω εἶναι βαρύ καί γιατρεία δέν ἔχει
Στά νειᾶτα μου ὄλο κ' εἴσπραξα, τώρα ξοφλῶ τό χρέος.
Νωρίς κι' ἄν λείψω ἀπ' τή ζωή πολλή ζημιᾶ δέν τρέχει
Καινούργια πλάση θά ῥχεται κι' ὁ κόσμος θά ἔναι ὠραῖος!

Χειρόγραφος τίτλος : *Γενναῖος*.

Μέ τά δακτυλόγραφα ὑπάρχει καί τό χειρόγραφο σέ έντυπο τῆς Τηλεγρα-
φικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ρώμης. Φέρει καί τήν ένδειξη: *R 24.4.51*.

80(136)

Δέ μέ μαυλίζουν μελαψές, δέ μέ πλανεύουν ροῦσες
Ἔχω κλειδώση τήν καρδιά καί τό κλειδάκι, ὦϊμένα,
Τό πῆγα καί τό πέταξα σέ θάλασσεσ ἀφροῦσεσ
Σέ μάτια κρασογάλανα, πολύ τρικυμισμένα!

Νεραίῖδα πῆρε τό κλειδί, Γοργόνα τό κατέχει
Κ' ἐγώ θαλασσοπνίγομαι κ' ἐγώ πελαγοδέρνω.
Ἦ κόσμος ἄλλεσ ὁμορφεσ δέν γνοιάζομαι κι' ἄν ἔχη
Μόνο τήν κρασογάλανη στή θύμησή μου φέρνω!

81(138)

«—Δέ σέ πιστεύω σήμερα, χίλιες φορές ὀρκίσου!
Ἐλλοιῶς τή νύχτα πέρασες κι' ἄλλοιῶς μοῦ τά ἱστορίζεις...
Ἄν θέλεις νά 'χω καί βοηθοῦς αὐτό εἶν' δουλειά δική σου
Τό μερδικό μου θέλω ἐγώ νά μή μοῦ τό ζαφρίζης!»

Μέ μπαλλαρμᾶ σέ λάβωσα!... Πισωπατεῖς, βρουχιέσαι
Ἐπιδρομᾶς νά μοῦ ριχτῆς νά μέ κατασπαράξης!...
Μά πάλε κοντοστέκεσαι, δευτεροσυλλογιέσαι
Κι' ἀρχίζεις τίς μαλαγανιές τοῦ λόγου καί τῆς πράξης!

82(139)

Δέ φταῖς ἐσύ, Μαλάμω μου, καί τήν ἀλήθεια ὀφείλω!
Φταίει ὁ ἀσόχαστος γονής, πού σοῦ εἶχε δώση ἀμόλα...
Πρώτη μηλιά καί δεύτερη, στήν τρίτη κόβεις μήλο —
Τώρα ὅσα μήλα κι' ἄν κοποῦν ἐσύ τά κόβεις ὅλα!

Τό ξέρω ἐγώ τό δίκιο σου καί θά σέ περασπίσω
"Άλλη ἀβανιά νά μή σε βρῆ ταμάμ σέ βρῆκε τόση!
Μά ἐκεῖ πού καταπιάστηκα νά σέ τροπολογήσω
Μαζί μου ξαναλάθειψες καί ποιός θά μάς δικιώση;

83(142)

Δέν εἶμαι γείτονας κακός καί δέ μιῶ ἀπό ζήλεια:
Στήν ξενητεία τόν ἄντρα σου, στή γῆς τήν πεθερά σου!
Χίλια εἶναι τά παράπονα, τά δίκια σου ἄλλα χίλια
Δέ νταγιαντᾶς τή μαναξιά καί τή ζωντοχηριά σου!

Τούς συγγενῆδες προσκαλεῖς, παρηγοριά τούς ἔχεις...
Μά ἕνας μικρός σου ἀξάδερφος τούς ἄλλους δέν οἰδίζει:
"Ἐρχεται ὅλο μεσάνυχτα! – καλά εἶναι νά προσέχης
Νά μή βροντάη ὁ μάνταλος κ' ἡ πόρτα νά μήν τρίζη!

84(143)

Δέν εἶμαι δά κι' ἀπόρριμμα, δέν ἔχω βεντερούγα,
Νά μή μέ πιάνη μάτι ἀντρός καί νά μή μ' ἀβασκαίνη!...
Μά δέ μ' ἀρέσουν οἱ πομπές, δέν κάθομαι στή ρούγα
Ν' ἀρχίσω ἐρωτοπιάσματα μέ κάθε πού διαβαίνει.

Σάν ἔρθη βέρα νά δεθῆ, στεφάνι νά φορέση,
Θά βγῶ νά τόν καλοδεχτῶ μέ τί χαρές μεγάλες!
Κι' ὄντας πρωτοουχτώσουμε θά ἰδῆ καί θ' ἀπορέση
Τό πῶχω δόξα τοῦ κορμιοῦ πού δέν τήν ἔχουν ἄλλες!

85(144)

Δέν εἶμαι κρυφοκυνηγός, δέν εἶμαι νυχτοπάτης
Ποτέ δέ σκέπασα σεβντᾶ, δέν ἔχω κρύψη ἀγάπη!
Ἔχ' ἡ καρδιά μου – διάτανε! – κι' αὐτὴ τὰ βάσανά της
Ὅμως τὰ καλοδέχεται κ' ἔτσι τὰ κάνει ζάπι.

Χαρῆκα τίς ἀγάπες μου σάν τό πουλάκι φόρα
Τίς κελαιῖδοῦσα τό πουρνό, τίς χόρταινα τό δεῖλι
Καί μέσ' στούς λόγγους, πού γυρνῶ χωρίς ἀγάπη τώρα,
Ἡ θύμησή τους γίνεται κουράγιο κι' ἀντιστύλι.

86(146)

Δέν εἶναι πούλιες τ' οὐρανοῦ, τριτίρια τῆς θαλάσσης
Εἶναι τῆς γῆς ἀνθίσματα, τῆς ἀνοιξης λελούδια
Πῶς νά διαβῆς ἀνάμεσα καί πῶς νά προσπεράσης
Χωρίς ν' ἀνοίξης τήν καρδιά νά βγοῦνε τά τραγούδια;

Πολλά τραγούδια ταίριαξα, πολλά λελούδια κόβω
Τ' ἀνεμοσειῶ χαρούμενα καί χαιρετῶ τά νειᾶτα
Προτοῦ καί πάρουν μαραθοῦν μέ σέβας καί μέ φόβο
Στό ἐρημοκκλήσι τ' ἀπιθῶ πού τ' ἀπαντῶ στή στράτα!

87(148)

Δέν ἔχω μάτια νά σέ ἰδῶ, καρδιά νά σέ σχωρέσω
Γιά τό κακό πού μῶκανες, προδότη κι' ἀρνητή μου!
Ἐλλάζω δρόμο στό χωριό μήν τύχη καί σ' ἀνταίσω
Στήν ἐκκλησιά δέν ἔρχομαι νά μή σέ ἰδῶ καρσί μου!

Ἔλαχε καί σ' ἀπάντησα στοῦ λόγγου τά παλιούρια
Ἐσύ μοῦ γλυκομίλησες κ' ἐγώ ἦ χαντακωμένη
Σοῦ σχώρεσα ὅλα τά παλιά κι' ἀρχίσαμε καινούργια...
Τώρα κι' ἄν πάλε μ' ἀρνηθῆς τό κρῖμα ἐμέ βαραίνει!

88(150)

Δέν ἦταν τρέλλα τῆς στιγμῆς, μουϊδέ ἀσκεψιά τῆς νιότης
Μόνε τοῦ αἱμάτου προσαγή, βαθειά βουλή τῆς φρένας...
Φταίχτης ὅπως δέν ἦσουνα δέ θά εἶσαι οὐδέ προδότης
Καί δέ θ' ἀφήσω, ἀγόρι μου, κακό νά εἶπῃ κανένας!

Ἐκεῖνο πού λαχτάρησα, διπλό, τριπλό τό πῆρα,
Ἐλαμπε ὁ ἥλιος κ' ἤξερα νωρίς θά συννεφιάση...
Στέκομαι ἀλέστα καί κοιτῶ καταχαντρίς τή Μοῖρα:
Ἵρθή θά πέσω στό γκρεμό προτοῦ μοῦ κατσουφιάση!

89(151)

Δέν ξέρω ἄν κάνω φρόνιμα νά σᾶς τό καταδώσω
Γιά πρέπη νά τό χαίρωμαι κρυφά καί μοναχός μου...
Τώρα πού γλέντησα πολύ καί πόνεσ' ἄλλο τόσο,
Πού τά καλά ξεζούμισα καί τά κακά τοῦ κόσμου,

Ἄγάπη ξελαγάρισε μέσ' σπὴν καρδιά μου μόνο!
"Ὅσο ἀγαπῶ τό φίλο μου τόσο καί τόν ὀχτρό μου.
Φίλε, μέ τὴν ἀγάπη σου, κι' ὀχτρέ μου, μέ τό φτόνο
Μαζί κ' οἱ δυό καρφῶστε με στόν ὄμορφο Σταυρό μου!

90(152)

Δέν ξέρω ἄν τό 'χη ὁ ἀγέρας σας, ἄν τό 'χη τό νερό σας
Αὐτό πού ξέρω νά εἰπῶ, σά φίλος καί σάν ξένος,
Παραπολύ περήφανο πώς εἶναι τό χωριό σας
Δέ μέ καταδεχθήκατε καί φεύγω ντροπιασμένος...

Μά ἐσύ, κοπέλλα, πῶπαιρνες τό κρύο νερό στή βρύση,
Μονάχα ἐσύ μοῦ μίλησες μέ γέλιο καί με γλύκα...
Θά στείλω τόν πατέρα μου νά σέ νυφοζητήση
Μά εἶμαι κ' ἐγώ περήφανος – δέ θά χαλέψω προίκα!

91(153)

Δέν ξέρω ποῦ εἶναι ἡ Ἄραπιά, μοιῖδέ ἡ Φραγκιά ποῦ πέφτει
Μ' ἀφόντας ἔφυγε ὁ καλός σέ μακρινό σεφέρι
Ἄράπης μοῦ τονε στερεῖ καί Φράγκος μοῦ τόν κλέφτει
Τά κάστρα ψάχνω τῆς Φραγκιάς, τῆς Ἄραπιᾶς τά μέρη!...

Μέ τά πετούμενα πετῶ, τόν ἄνεμο ἀνεμίζω
Στά νέφη συννεφιάζομαι, στ' ἀστέρια ξαστερώνω...
Ἐσέ, καλέ μου, ἀναζητῶ κι' ἄς μὴν τό ξεστομίζω
Εἶχαμε ἀγάπη μουσική καί δέν τή φανερώνω!

Χειρόγραφος τίτλος : *Μουσική ἀγάπη.*

92(154)

Δέν ξέρω τ' ἔλεγε ἡ καρδιά, σάν τί κι' ὁ λογισμός σου
Τό χέρι σου ὅμως ἔπαιξε στό μάγουλό μου ἀπάνω
Κ' ἦταν τό χαίδεμα βουβός ἀποχαιρετισμός σου,
Ρεγάλο πού μοῦ χάριζε νά μάθω πώς σέ χάνω!

Γιδάκι παραμπάτικο, μή φεύγης πέρα – στάσου!
Ἐδῶ εἶναι ἡ νόστιμη βοσκή κι' ὁ δροσερός ὁ στάλος!
Κάμε νά γίνῃ σήμερα τό γλυκοχαίδεμά σου
Ἦχι νά γίνῃ μισεμός μόν' ἔρχομός μεγάλος!

93(156)

Δέν πάσκισα, δέν ἔφκιασα λιοστάσια καί χωράφια
Καί χρήματα στό μπεζαχτᾶ, φλουριά καί μαχμουτιέδες.
Τί νάν τά κάνης, ἄνθρωπε, τά πλούτια, τά χρυσάφια
Ἄν ἔχης σφῆκες στήν καρδιά καί στήν ψυχή λεκέδες...

Ἐκεῖνο πού προσπάθησα μέ τήν καρδιά μου ἀκέρια
Χωρίς νά ρίξω τ' ἄγια μου στούς πεινασμένους σκύλους
Μά δίνοντας ὅπου ἄξιζε καί μέ τά δυό μου χέρια
Εἶναι νά φκιάνω ἀληθινούς φίλους καί πάλε φίλους!

94(157)

Δέν τά κακοπεράσαμε, νυχτερινό μου ἱταίρι,
Κρυμμένοι σάν τά ζούμπερα στό βάτο μέ τ' ἀγκάθια...
Στρωμένη βρήκαμε φωλιά, ζαπλώσαμε στή φτέρη
Καί τῆς ἀγάπης πράξαμε τά σχωρεμένα λάθια!

Μέσ' ἀπ' τό πλέμα τ' ἀγκαθιοῦ στραγγιόταν τό Φεγγάρι
Καί στάλαζε χρυσόκολλα μήν τύχη καί μάς λείψη
Μ' ἀπάνω στό ξημέρωμα τό ξεθωρό του ἀθάρι
Σάν ἄσπρο ἔχασκε καύκαλο πού τό εἶχε ὁ Χάρος γλύψη!

95(159)

Δέν τό κουνῶ ἀπ' τό σπίτι σου, χρυσέ μου Ἀφέντη Ἀϊ-Γιάννη,
Θαρρεῖς καί τό ἔχω δεύτερο, μέσ' στήν ψυχή μου τάμα
Ἄν δέν ἰδῶ τόν οὐρανό ν' ἀστράψη καί νά κάνη
Καί φέτος ὅπως πάντοτες τό καθαρό του θάμα!

Ἦρθαμε καί βρωμίσαμε τόν ἁγιασμένο τόπο
Καί τ' ἄγριο μαγαρίσαμε τό μέλι σου οἱ χαϊμένοι.
Ψηλά τό βλέπει ὁ οὐρανός καί μ' ὀργισμένο τρόπο
Βρέχει ταχιά τῆς Μνήμης σου καί τό βουνό ξεπλένει!

96(160)

Δέν τό εἶχα μάθη τίς αὐγές, πού λάλαγαν τ' ἀηδόνια
Ἐνθοβολοῦσε ἡ Ἄνοιξη, πετοῦσε ἡ νιότη σπίθες,
Γιά νάν τό μάθω ἦταν γραφτό σάν πέρασαν τά χρόνια:
Πώς βγάνει κ' ἡ παλιοκαρδιά, βγάνει κ' αὐτή λεβίθες!

Καί δέ χορταίνει τά φιλιὰ, τά χάρδια δέ χορταίνει
Μά ὅσο τά ξετελεύεται, τόσο πεινάει ἀκόμα!
Κοπήκανε τά μπράτσα μου νά σ' ἔχω ἀγκαλιασμένη
Νά σέ φιλῶ νυχτόμερα μοῦ πλήγιασε τό στόμα!

97(161)

Δεντράκι μου περήφανο, μηλιά λελουδιασμένη,
Δέ θέλω ἐγὼ λελούδι σου μουϊδέ καρπός σου νά 'μαι!
Τό μούσκλιο ἐτοῦτο ἄς ἤμouνα, πού στόν κορμό σου βγαίνει
Στόν ἴσκιο σου νά βρίσκωμαι καί νά δροσοκοιμᾶμαι!

Βρυσούλα μου κρουστάλλινη καί μαρμαροχτισμένη,
Δέ θέλω νά 'μαι τό κρουνί, μουϊδέ καί τό νεράκι
Τό πολυτρίχι ἄς ἤμouνα, πού στόν ἄρμό σου βγαίνει
Νά παίρνω τῆς δροσούλας σου τό ἀθέρινο καϊμάκι!

98(162)

Δεξί τό μάτι δέρνεται, ζερβί τ' αὐτί βουῖζει
Ποιός, τάχα, ἐμένα μελετᾶ, ποιόνε νά σμίξω μέλλω;
Γιά σένα γνοιάζεται ἡ καρδιά, γιά σένα ὁ νοῦς γυρίζει
Νάν τό πιστέψω δέ μπορῶ τό θάμα ὅσο κι' ἄν θέλω!

Βαργέστα τίς κρυγιόβρυσες, τά κορφοβούνια μπούχτα
Ροβόλα, βεργολυγερή, σίς δασωμένες βάθες
Νά σέ φορῶ κορώνα μου, νά σέ κρατῶ σπή φούχτα
Νά κόβω τ' ἄστρα τ' οὐρανοῦ νά σοῦ τά πλέκω ἀρμάθες!

99(165)

Διαμάντω, τά χειλάκια σου πασχαλινά γεράνια!
Χειλάκια, τά ματάκια σας ζευγαρωτά ζαφείρια!
Ματάκια, τά φρυδάκια σας μεταξωτά γαϊπάνια!
Φρυδάκια, τά ματάκια σας λαμπυριστά τιρτίρια!

Διαμάντω, τά χεράκια σου χαϊδόκρινα χιονάτα!
Χεράκια, τά μπρατσάκια σας φωλίτσα μαγεμένη!
Μπρατσάκια, τά στηθάκια σας δυό περιστέρια – νά τα –
Στηθάκια, τό κορμάκι σας Παράδεισο άνθισμένη!

100(167)

Διψᾶ ἢ ψυχὴ μου νά μοῦ εἰπῆς τά ψέματα, πού ξέρεις,
Τά γλυκοσιγομίλητα, τά καλομπερδεμένα...
Νά μέ τυλίξης ὁμορφα κι' ἀγάλια νά μέ φέρης
Ἐκεῖ πού γίνονται ζωὴ καί παραμύθια – ἔνα!...

Ποῦ νά βρῆς ἄκρη στή ζωὴ καί ποῦ στά παραμύθια;
Θελητικά γελιώμαστε μέ τοῦτο καί μ' ἐκεῖνο...
Γιά μένα εἶναι ὅλα ψέματα καί μόνο μιά ἡ ἀλήθεια:
Πῶς τά δικά σου ψέματα τά γλυκοκαταπίνω!

101(168)

Δρασκέλισε τίς λαγκαδιές, προσπέρασε τά δάσα
Καταγωνιάσου μέσ' στά δρυῖ, πῶχουν χιλιοχρονίση
Ξέφωτο βρῆς ἀγνάντειψε καί κράτα τήν ἀνάσα:
Χρυσός κουμπές κατάκορφα στό λόγγο θά 'χη ἀνθίση.

Τῆς πίστης ἀγγελόκαστρο, τῆς Πόλης καταφύγι
Τήν Παναγιά εἶχε χτίτορα, τόν Ἄϊ-Λουκᾶ ζωγράφο.
– Βαρνάκοβα, τήν πύλη σου Ἄρχάγγελος ἀνοίγει
Καί δείχνει μέ τό δάχτυλο τοῦ Βασιλιᾶ τόν τάφο!

102(169)

Δρολάπι δέ μέ ἀλικοτᾶ, χιονούρα δέ μέ κλείνει,
Δέ μέ τρομάζει ὁ κύρ-Βοριᾶς, πού βούζει στούς πλατάνους,
Θά σηκωθῶ μεσάνυχτα νά πάω στήν Παλαιστίνη
Νά βρῶ τούς Μάγους τούς σοφούς, τούς ἀγαθούς τσοπάνους,

Νά βρῶ νιογέννητο Χριστό καί Παναγιά Παρθένα
Νά προσκυνήσω τρεῖς φορές, στά γόνατα νά πέσω
Κ' ἐγώ μονάκριβο ἔχω γυιό, πού βρίσκεται στά ξένα,
Νά μοῦ τόν φέρ' ἡ Παναγιά θά τήν περικαλέσω!

Χειρόγραφος τίτλος : *Προσκύνημα.*
στ. 2: *βούζει: ἴσως βάζει.*

103(170)

Δυό ζυγαριές τά μάτια μας, ζυγιάζει ἕνας τόν ἄλλο
Κακοπιστεύεις τίς βαριές, τίς ἀλαφρές φοβᾶμαι...
Τοῦ κάκου ἀγωνιζόμαστε, τό βάσανο μεγάλο,
Νάν τό ταιρομεριάσουμε τό φόρτωμα νά πᾶμε...

Βγάλε, Κυρά μου, ἀπόφαση, ἐγώ τήν ἔχω βγάλη
Μιά πῶτυχε καί σμίξαμε, προτοῦ νά προσπεράσης
Χωρίς ψιλοῦς λογαριασμούς, πού φέρνουν παραζάλη
Ἄς μοιραστοῦμε ὅση χαρά προφτάσω καί προφτάσης!

104(171)

Δυό ξένα μάτια γαλανά δέ γίνονται δικά μου
Κάκου τά γλυκοκυνηγῶ κι' ἀξόβεργα τούς στένω
Σάν φοβιτσάρικα πουλιά ξεφεύγουν τή ματιά μου
Μέσ' στόν γαλάζιον οὐρανό τά χάνω κι' ἀρρωσταίνω!

Διῶξ' τα, πατέρα μ' οὐρανέ, καί στείλε τα σ' ἐμένα
Δεμένα μέ τήν ἀστραπή καί μέ τήν ἡλιαχτίδα!
...Ξένα ματάκια γαλανά, περσότερο ἀπό ξένα,
Παρηγοριῶμαι λέγοντας ποτές μου δέ σᾶς εἶδα!

105(173)

Ἐγὼ δέν ξέρω γράμματα γιά νά ξηγῶ φυλλάδες
Μά ἔχω τό νοῦ μου λαγαρό καί ξάστερο τό μάτι
Ἐκειά πού μᾶς πολυλογᾶν δασκάλοι καί παπάδες
Τά βρίσκω ἀπό μονάχη μου, τά ξέρω γεννητάτη...

“Ὅσα νά μάθη ὁ δάσκαλος κι’ ὅσα ὁ παπᾶς νά ψάλῃ
Δέ σιάζει τό στραβόξυλο, δέν πολεμιέται ἡ φύση!
”Ἄν ἔχῃς ἄδεια τήν καρδιά καί κούφιο τό κεφάλι
Μονάχα μέ τό χοῦμα της ἡ γῆς θάν τό γιομίση!

106(174)

Ἐγὼ εἶμ' ἐκεῖνος πῶλεγα χωρὶς φιλί δέν κάνω
Καί φίληγα ὅπου νά 'βρισκα χωρὶς νάν τό ξετάσω
Μά τώρα ὅπου 'ρθα κ' ἔζησα στά κορφοβούνια ἀπάνω
Θαρρεῖς ἀλλαξοπίστησα κι' ἄλλον Θεό δοξάζω!

Μή μοῦ μιλάτε γιά φιλί – χαλάτε τή χαρά μου!
Τούς κλέφτες μοιάζω τούς παλιούς καί δέν τό μαγαρίζω...
Χορτάσω τό φτερούγισμα καί κλείσω τά φτερά μου
Τότες θά σμίξω θηλυκό καί θά εἶν' ἐκειό πού ὀρίζω!

107(175)

Ἐγὼ εἶμαι ντόμπρος ἄνθρωπος κι' ἀναποδιές δέν εἶχα
Μά ἐσύ μέ τήν ξινή σου εἶδή καί τά λερά κουρέλια
Καινούργιες ζάντζες μῶβγαλες, πού μ' ἄλλαξαν τήν τρίχα...
Τά ξένα βίτσια γέλαγα κ' ἔγινα ἐγὼ γιά γέλια!

Κάθε φορά πού θά σέ ἴδῶ – καί μή χειρότερα μου! –
Σέ θέλω πιό κακόμορφη, πιό παλιοφορεμένη...
Ἡ ἀσχήμια σου εἶναι ἡ χάρη μου κ' ἡ λέρα σου ἡ χαρά μου
Χρυσόμυγα κατάντησα τή βρώμα ὁπού βυζαίνει!

108(176)

Ἐγὼ εἶμαι ξένος στό χωριό, περαστικός διαβάτης
Μά ἐδῶ σ' αὐτόν τό μαχαλᾶ, σ' ἐκεῖνο ἐκεῖ τό δῶμα
Ἔμορφη κόρη κάθεται! Τό μολογᾶ ὁ χαγιάτης!
Ἔμορφη καί σ' ἄθᾶρι της καί στήν ψυχή πιό ἀκόμα.

Χαγιάτη μου παράμορφε, ποιά σ' ἔχει ἀνθοστολίση;
Τά μάτια της αὐγερινοί, τά χέρια της σεντέφια!
Κράξ' την νά βγῆ νά σέ γνοιασπῆ, νά βγῆ νά σοῦ ποτίση
Τούς δίκλωνους βασιλικούς, τά μερτζανιά γαρέφια!

109(177)

Ἐγὼ ἔχω τὴ χρυσὴ κλωνά κ' ἐσὺ τὴν ἀσημένια
Μποροῦμε νάν τό πλέξουμε μαζί τό γαϊτανάκι
Γιὰ βάλει τόν καλό σκοπό καί τὴ βαθειά τὴν ἔννοια
Μὴ μᾶς πλανέψ' ἡ νιότη μας καί φύγη τό πουλάκι!

Πολλές βολές πλανιόμαστε μὰ ἡ πιό βαριά εἶναι πλάνη
Τῆς νιότης πού ξιππάζεται καί μέ τόν ξιππασμό της
Πολλά πουλάκια κυνηγᾶ, πολλά πουλάκια πιάνει
Κι' ἄχ! τῆς ξεφεύγει κάποτε τό ἀληθινά δικό της...

110(181)

Ἐγώ, πού λιανοτραγουδῶ γιά ντέρτια καί σεβντάδες
Χαρίζω τό τριαντάφυλλο, κοντοκρατῶ τ' ἀγκάθι
Ἐχ' ἡ καρδιά μου ἀνθίσματα μόν' ἔχει καί γεράδες,
Ποιάν ἀγαπῶ σ' ἀληθινά κανεῖς δέ θά τό μάθη!

Ἄν ἔχω πόνο καί πονῶ τοὺς ἄλλους τί τοὺς νοιάζει;
Τοῦ τραγουδιοῦ μου τή χαρά τήν χάρισα τοῦ κόσμου
Φίλοι κι' ὀχτροί μου ἄς τή γλεντᾶν νά βγάνουν τό μαράζι
Ἄχ! κι' ἄς μ' ἀφήνουν νά γλεντῶ τόν πόνο μοναχός μου!...

111(183)

Ἔδιαβα τά Χριστόγεννα κ' ἔδιαβα τά Θεοφάνια
– Μετρῶ τίς μέρες τίς μικρές, τίς νύχτες τίς μεγάλες
Ν' ἀγιάσουν πρῶτα τά νερά, νά φύγουν τά παγάνια –
Θά πάρω δρόμο μακρινό, ψηλές θ' ἀνέβω σκάλες

Θά χτίσω μαρμαρόκαστρο καί θάν τό διαφεντέψω
Μέ φλωροκάπνιστο σπαθί, λελουδιαστό κοντύλι
Ἦρθε ὁ καιρός νά δοξαστῶ κ' ἡ ὥρα ν' ἀρχοντέψω!
Χαρῆτε, ὄχτροί μου, μπρός μεριά καί μή λυπᾶστε, φίλοι!

112(184)

Ἐδῶ σ' αὐτά τά χούματα, πού κάνουμε χωράφι
Κ' ἔχουμε τόσα κόκκαλα μέ τό γυνί μας βγάλη
Γερόντων λόγος σέρνεται καί μιά φυλλάδα γράφει:
Ζαμάνια πρίν πώς ἦτανε μιά πολιτεία μεγάλη.

Εἶχε παλάτια κ' ἐκκλησιές, ἀρχόντους μέ καζάντια
Κι' ἀρχοντοπούλες πῶπαιρναν στόν τάφο τους τήν προῖκα...
Λένε πώς ἄλλοι βρήκανε χρυσάφια καί διαμάντια
Μά ἐγώ πού σκάβω χρονικῆς δυό κεραμίδια βρῆκα!

113(185)

Εἶμαι καί μένω ἀμπλάνιστος, μέ χούγια τσοπουρίσια
Λογγίσιος ἐγεννήθηκα, λογγίσιος θά πεθάνω
Δέν ξέρω κι' οὔτε τό ρωτῶ ποῦ πέφτουν τά Παρίσια
Εἶναι τα γιά δέν εἶναι τα κιντέρι δέν τό βάνω!

Μή στά Παρίσια θά ἔξεραν νά εἰποῦν ἄν τούς ρωτήσω
Ποῦ πέφτει τό Βατόρεμα καί τοῦ Φαλτσέτου ὁ Μύλος;!
Ἄν θά ἔχω μπόλικο νερό τ' ἀδράχι νά κινήσω
Αὐτό εἶναι ὁ μέγας μου καῦμός κι' ὁ μαναχός μου ζῆλος!

114(186)

Εἶμαι κακός στόν ἔρωτα, τό ξέρω καί τό ξέρεις
Τό βασανίζω τό φιλί προτοῦ νά σοῦ τό δώσω
Μά φταῖς, κοκκώνα μου, κ' ἐσύ γιατί ὅλα τά ὑποφέρεις
Καί δέ μοῦ δίνεις φύσημα νά μήν ξανακακιώσω!

Θαυμάζω τήν ὑπομονή καί τήν καλή καρδιά σου
Μά ὅσο εἶναι τό θάμισμα τώρα κοντά πού ἀρχίζω
Νά βάνω ὑπόνοια μουσική πώς τάχατε – ἀφαντάσου! –
Σοῦ ἀρέσει ὄχι νά σ' ἀγαπῶ μά νά σέ βασανίζω!

115(187)

Εἶν' κι' ἄλλες πού ἀλαφροπατᾶν σέ βελουδένιο χνούδι
Μά ἐσύ δέν ἀλαφροπατᾶς – πετᾶς κι' ἀεροδιαβαίνεις
Σάν τό πουλί τῆς Ἐνοιξίης, τοῦ Μάη τό πεταλούδι
Πού νά τό ἴδῃς, τό καλοῖδις, ποτές δέν προλαβαίνεις!

Κρυφά σέ βλέπω, χαίρομαι χωρίς νά σοῦ μιλήσω
Καθώς πετᾶς ἀνάλαφρα στά σπάρτα καί στά σκοῖνα!
Ἐνα μονάχα θά ἔθελα νά βγῶ νά σέ ρωτήσω:
– Ποῦ τά ἔχεις κρύψη τά φτερά καί δέν τά βλέπω ἐκεῖνα;!

Εἶναι ζωή καί θάνατος – σάν ποιός δέν τό γνωρίζει;
 Ἄλλος τό ψευτολησμονεῖ κι' ἄλλος τοῦ λείπει θάρρος
 Μά ἐγώ πού μήτε τό ξεχνῶ καί μήτε μέ φοβίζει
 Θά σκούζω ἀπόψε ἀγαναχτά: Κατάρα νά 'χη ὁ Χάρος!

Ἄρπάζει γιουούς ἀπ' τούς γονιούς, γυναῖκες ἀπ' τούς ἄντρες
 Χωρίζει φίλους γκαρδιακούς κι' αὐτό εἶναι πού μέ τρώει...
 Ἄηδόνια τοῦ Καρπενησιοῦ, τοῦ Ἄγαλιανοῦ γαλιάντρες
 Ἄφῃστε τό κελαΐδισμα κι' ἀρχίστε Μοιρολόι!...

Χειρόγραφος τίτλος : *Θάνατος φίλου.*

Πρὶν τὴν χρονολογία καί τὰ ἀρχικά εἶχε γράψει μέ μολύβι: † Γ. Καφ.
 Προφανῶς ἐννοεῖ τὸν Γεώργιο Καφαντάρη. (Σ.τ.ἐ.).

117(189)

Ὁ νοῦς εἶναι πού βούλεται, κ' εἶναι ἡ καρδιά πού θέλει
Μά τί νά κάμω τό κορμί, πού ἀποθυμᾷ κ' ἐκεῖνο;
Μήγαρις καί δέ γίνεται ν' ἀπ' τοὺς ἀνθούς τό μέλι;
Μελοζαχάρωσέ μου το τῆς Παρθενιᾶς τό κρίνο!

Θαρρῶ τό λόγο μου ἔνωσες καί τά λελούδια φτάνει
Νισάφι κόκκινη ντροπή, λευκή παρθενοσύνη....
Τό δαχτυλίδι δόκανο καί δούγα τό στεφάνι
Φιλάκι δός μου παγανό τά νειᾶτα νά ὁμορφήνη!

118(190)

Εἶναι κ' ἐκεῖνα τὰ δασά πλατάνια πού ἀναδεύουν
Τίς κλάρες τους καί χαιρετᾶν τό διάστημα σεβάσμα...
Εἶναι κ' ἐκεῖνα τὰ νερά τὰ κρύα πού καταρδεύουν
Τήν ὄλοπράσινη πλαγιά, φλοισβίζοντας ἐράσμα...

Εἶναι κ' ἐκεῖνο τό μικρό σπιτάκι, πού τεντώνει
Τό λαιμουδάκι ἀπόκοτα στό χεῖλος τῆς ἀβύσσου
Εἶναι κ' ἐκεῖνο τό πλατύ περίθωρο μπαλκόνι
Πού θά περνοῦσες ξέγνοιαστα μά κι' ὅλη τή ζωή σου!

119(191)

Εἶπες, ξανάπες μ' ἀγαπᾶς, μὰ ἐγὼ δέν τό πιστεύω
Δέν ἔχω τῆς ἀγάπης σου σημάδι πονεμένο
Κι' ἄχ! ὅσο πιά βαθύτερα τόν κόσμο πασπατεύω
Τόσο περισσότερα ζητῶ, λιγώτερα προσμένω...

Δόσε νά δείξη ἀληθινό, δόσε ν' ἀγαπηθοῦμε
Καθώς ὁ ἀλλόκοτος ἐγὼ τόν ἔρωτα δοξάζω
Νά ἴδῃς τί θάματα μπορῶ, τί παλληκάρι ὀπού 'μαι
Καί τί καινούργιες ὁμορφιές τῆς ὁμορφιᾶς σου βγάζω!

120(192)

Ἐκεῖ πού σέ καρτέραγα καί πού δέν ἦρθες, ὄχι,
ἅγιασε ὁ τόπος, ἅγιασε, κι ὁ πόνος ἔχει χτίση
τό Μανασήρι τοῦ καημοῦ, τῆς πίκρας τό Μετόχι,
ὅπου ἀσκητεύει ἡ ἀγάπη μου χωρίς νά ᾔχη ἁμαρτήση...

Μήν τύχη κ' ἔρθης, ἀρνητή, στόν ἅγιο τόπο ἐκεῖνο!
Γλέντα στόν κόσμο τό φιλί, λησμόνησε τό τάμα,
κι ἄσε μου τήν πικρή χαρά, σάν κοινωνιά νά πίνω
τόν ἅγιασμό τῆς στέρεψης, τῆς μαναξιᾶς τό ἀνάμα!

121(194)

Ἔλα κορίτσι εὐλαβικό, τῆς Παναγιᾶς ἀφιέρωμα,
Νά μοῦ διαβάσης τούς πιστούς, πῶχεις γραμμένους, σίχους,
Χαρίζοντάς μου τῆς ψυχῆς, ἀνέλπιστα, τό ἡμέρωμα
Μέ τούς λευκοὺς σου στοχασμούς καί μέ τούς πράους σου ἤχους:

Δέν ἔχεις πόθους κοσμικούς μηδέ κι' ἀπόκρυφα ὄνειρα
Ἄρνήθηκες τούς γλυκασμούς, ξεπέρασες τά πάθια.
Ἄνθη δέ βγάζει νά Τοῦ πᾶς – τό λές ἀπλᾶ κι' ἀπόνηρα –
Πλέξ' Του, θά τό δεχτῆ ὁ Χριστός, στεφάνι ὄλο ἀπ' ἀγκάθια!

122(195)

”Ελα νάν τή μοιράσουμε τή λύπη τῆς καρδιᾶς μας:
“Η λύπη ὄντας μοιράζεται μισή - μισή πονιέται!
”Ελα νάν τή μοιράσουμε τή γλύκα τῆς χαρᾶς μας:
Χαρά πού κόβεται στά δυό διπλή χαρά λογιέται!

”Ελα νά χτίσουμε φωλιά – θά φέρω ἐγώ τά φύλλα,
φέρε κ’ ἐσύ τά πούπουλα ζεστή - ζεστή νά γίνη...
Κάτσε, Κυρά μου, στή φωλιά καί τά πουλάκια φύλα:
χωρίς κελάηδι καί θροφή τό ἴταίρι δέ σ’ ἀφήνει!

123(198)

Ἐμέ, πού λένε δυνατό, πού λένε παλληκάρι
Κρυφά σοῦ ἀναμπιστεύομαι ἢ δύναμή μου ποιά ἔναι!
Ἐφόντας μᾶς φόρεσε ὁ παπαῦς τό στεφανοσαμᾶρι
Στιγμή νά μένω μαναχός τά κότσια μου λυγᾶνε!

Κι' ἂν ἴσως ἔρθη ὁ ντέλος μας, κατακλυσμός ἂν γίνη,
Δέ θέλω τό καλό χαρτί, δέ στέργω νά ἔρθω σῶτος!
Εἶναι ἀπό φόβο ἀρσενικό, δέν εἶναι ἀπ' ἀντρείοσύνη:
Γιά νά χαθοῦμε οἱ δύο μαζί, γιά ἐγώ νά λείψω πρῶτος!

124(203)

Ἔπιασες κ' ἔγραψες γραφή μέ τή χολή τῆς χλίψης
Στά ξένα μοῦ τήν ἔφερε κατάμαυρο κοράκι
Ἐκειό πού τάχα πάσκισης, ἀγάπη, νά μοῦ κρύψης
Μοῦ τό διπλοφανέρωσε τό τρεμουλό χεράκι!

Δέν εἶναι πόνος πιό βαθύς καί πόνος πιό μέγας
– Πικρά μοῦ τό ἄμαθες αὐτό, χρωστῶ μιά καλωσύνη! –
Ἄπό τόν πόνο πού πονεῖς καί δέν πιστεύει ὁ ἄλλος
Καί δέν πιστεύει οὔτε ἡ ψυχή πού ἔσύ πονεῖς γιά κείνη!...

Ἐσεῖς τ' ἀγέρα πετεινά κ' ἔσεῖς τῆς γῆς ἀγρίμια,
 γιατί δέν ἔχετε φωνή, πῶς εἶχατε ἄλλους χρόνους,
 νά ῥθῶ νά κουβεντιάσουμε στοῦ λόγγου τά συρίμια
 γιά τῆς ζωῆς τά βάσανα, γιά τῆς ψυχῆς τούς πόνους;

Χάλασε ὁ κόσμος, χάλασε, ξικέψαμε ὅλοι ἀντάμα,
 ἀλήθεψαν τά ψέματα καί ψεύτισε ἡ ἀλήθεια,
 δέ νειρευόμαστε χαρές, δέν καρτερᾶμε θάμα,
 μηδέ τό φῶς πιστεύουμε, μηδέ τά παραμύθια!

Στό τέταρτο καί τελευταῖο δακτυλόγραφο ἡ γραμματέας του σημείωσε μέ μολύβι: «Ἐκαμα τίς διορθώσεις στό ἄλλο ἀντίγραφο καί τό ἔδωσα στόν κ. Παπανοῦτσο γιατί αὐτό εἶναι πολύ μπερδεμένο».

126(207)

Ἐσύ εἶχες ξεδασκαλευτῆ σῆς Μάνας μου τά χέρια
Καί γνώριζες τήν τέχνη της, κατεῖχες τά κλειδιά της.
Στό σπίτι μας ζωντάνεψες τή λάτρα της ἀκέρια
καί ξεγελιώμουν κ' ἔβλεπα παντοῦ τήν ἀρχοντιά της!...

Τώρα κ' ἐσύ μάς ἄφησες, μέ τήν Κυρά σου ἐπῆγες...
Τή ζεστασιά μου ποῦ νά βρῶ, τή γλύκα ποῦ νά πάρω;
Παρηγοριές μου χάθηκαν κ' ἐκεῖνες πού εἶχα οἱ λίγες:
δεύτερη ἀρφάνεψα φορά μέ τόν δικό σου Χάρο!

127(209)

Ἐσὺ μέ τά ξανθά μαλλιά, δέν ξέρεις τί σοῦ κάνω!
Σ' ἀδράχνω ἀπ' τίς κοτσίδες σου κι' ἀνάσκελα σέ ρίχνω...
Χειρομαχᾶς, ποδομαχᾶς μά ἐγὼ καιρό δέ χάνω
Ξαπλώνομαι στό πλάγι σου καί χορτασμένος δείχνω!

«Κάμε ὄ,τι θέλεις», ξεφωνεῖς, «Ἄς γίνη τό δικό σου!»
Καί τό 'θελες καί τό 'κλωσες κ' ἦταν δικό σου ὄϊδα!
Τώρα τή χάρη κάνε μου καί φρόνιμα σηκώσου
Ἄσε τά μυξοκλάματα καί τά τραβομαλλίδια!...

128(210)

Ἐσὺ πού ρίχνεις τὰ χαρτιά καί τὰ κρυφά διαβάξεις
Τί πέρασε, τί γίνεται, τί μέλλεται νά τρέξη,
Πές μου τί διάβασες γιά μέ καί μήν ξεροκομπιάζης
Ἄργασε ὁ πόνος πῆν καρδιά καί στό κακό θ' ἀνθέξη!

Ἄν βλέπης δρόμο: εἶναι μακρυά – μακρύτερα δέ σώνει!
Καί πάει νά πῆ πῶς ἔρχεται, τοῦ γυρισμοῦ εἶναι ὁ δρόμος!...
Ἄν βλέπης μνημα μοναχό, νά ξέρης, δευτερώνει:
Παρά ἢ χηρειά κ' ἢ μαναξιά κάλλιο τοῦ Χάρου ὁ τρόμος!

129(211)

Ἐτούτ' εἶναι θαρρούμενη καί παντοδυναμοῦσα,
Ἔχει σπαθί τ' ἀθάρι της, τή γλώσσα της ζουράφι!
Στοματικά μοῦ τά ἔλεγε κ' ἐγώ κουφοκρατοῦσα
Τώρα συνήθειες ἄλλαξε καί στό χαρτί τά γράφει!

Καί μοῦ τό δίνει τό χαρτί καί λέει νάν τό διαβάσω
Νάν τό διαβάσω ὀλάκερο καί δυνατά μπροστά της!
Δέν ἔχω τρόπο ν' ἀρνηθῶ, δέ θέλω νάν τή χάσω,
Σά μαθητούδι συλλαβῶ τ' ὀρνηθοσκάλισμά της!

130(213)

Ἐτούτ' ἦ σράτα ἦ φιδωτή, τό δρακομονοπάτι,
Πού πάει σόν Καστανόλογγο καί στή Μεγάλη Βρύση
Τό στρατοκόπο προβοδεῖ, ξεβγάνει τό διαβάτη
Τοῦ δίνει ἀνάσα ν' ἀνεβῆ, χαρά ν' ἀνηφορίση...

Νά τύχει νά 'ν' τήν Ἄνοιξη, νάν τήν διαβῆς μπονώρα
Νά κελαῖδᾶνε τά πουλιά, μοσκοβολᾶν τά δάση
Νά πέφτη ἔν' ἀστροπόβολο στή Ρίνα τοῦ Μπολιώρα
καί στή Σπυρίδω, – κλάψτε την! – τοῦ Λαμπρακοθανάση!

131(214)

Ἐτοῦτο εἶν' ἀπ' τ' ἀπίστευτα: Νά χαίρεται ἡ καρδιά μου
Τό πού μέ παιζογέλασε γυναίκα πονηράδα!
Εἶναι πικρή κ' εἶναι ξινή μά εἶναι χαρά ἢ χαρά μου
Δικό της ἔχει ἀνάπιασμα, δική της νοστιμάδα!

Θά πάω νά βρῶ τήν ὁμορφη, νά βρῶ τήν πονηρή μου
Νάν τά ξαναμιλήσουμε, νά μέ ξαναγελάση...
Μέ τά πολλά γελάσματα μπορεῖ της καί μπορεῖ μου
τήν ἔξυπνη ἀπ' τά τέσσερα τό βρόχι μου νά πιάση!

132(215)

Ἐτοῦτο πῶχῳ εἶναι πολὺ καὶ τὸ Θεὸ δοξάζω
Στιγμῆ-στιγμῆ τὸ χαίρομαι σέ μουσικὸ ρολοῖ
Τίς ὥρες μου, τίς μέρες μου σὰ χάντρες ἀρμαθιάζω
Τίς χρυσοπλέκω χαϊμαλί, τίς παίζω κομπολόϊ.

Δέν κλαίω γι' αὐτὸ πού χάνεται κι' ἄλλον καιρὸ νά χάνω
Ἡ φρονιμάδα βίραγγας, κάλλιο τρελλά νά τρέχω
Ὅσα πολλὰ κι' ἂν στερευτῶ κιντέρι δέν τὸ βάνω
Μόν' τραγουδῶ περισσότερο γιὰ κεῖνα πού δέν ἔχω!

133(217)

Ἔχω καί νειᾶτα νά χαρῶ καί φαμελιά νά ζήσω
Μά στό φιλότιμο μπροστά τά γράφω τά ξεγράφω!
Αὐγή ἀπ' τό σπίτι ξεκινῶ δέν ξέρω ἄν θά γυρίσω
Τήν ἴδια νύχτα γίνεται νά κοιμηθῶ στόν τάφο!

Μαζί μου παίρνω τ' ἄρματα, μαχαίρι και πιστόλι,
Καί κατεβαίνω στό γιαλό καί βγαίνω στό μεϊντάνι...
Δέ μέ ζυγώνει μέρα ὀχτρός καί δέ μέ πιάνει βόλι!
Νύχτα ἦταν πού σέ σκότωσαν, καϋμένη Φραγκογιάννη!

134(218)

Ἔχω καιρό γιά χάσιμο καί πῶς νά τόν ξοδέψω;
Νά βγῶ κυνήγι στό βουνό μοῦ λείπουν τά ζαγάρια!
Νά παίξω τραπουλόχαρτα τήν Τύχη θά κερδέψω!
Δέν πρέπει ἄλλοῦ νά χάνουμε καιρό τά παλληκάρια.

Τί μοναχά στόν ἔρωτα, στοῦ θηλυκοῦ τή σμίξη
Τίς ὥρες πρέπει νά σκορπᾶν, νά νυχτοξημερώνουν
Πιάσαν ὄχτρο στά χέρια τους, προτοῦ γλυκοβογγήξῃ,
Προτοῦ πληρώσῃ ξαγορά, νά μήν τόν λευτερώνουν!

στ. 3: Τό β' ἡμιστίχιο μέ δυσανάγνωση διόρθωση. Κρατήσαμε τήν πρώτη γραφή.

135(219)

Ἔχω νά εἶπῶ στήν ὀμορφῆ τήν πολυφαντασμένη
Μέ τίς γραμμένες ὀμορφιές, τά κοντυλένια κάλλη
Μπορεῖ νά εἶναι γιά κόνισμα τῆς Παναγιᾶς φκιασμένη
Ἄλλ' ὄχι γιά τόν ἔρωτα, γιά τή γλυκειάν ἀγκάλη.

Βαθιά στή φλόγα τῆς καρδιᾶς καί στοῦ κορμιοῦ τό κῦμα
Τοῦ θηλυκοῦ τό προίκισμα, τῆς γυναικός τό δῶρο
Χωρίς τή δίψα τοῦ φιλιοῦ, τῆς ἀγκαλιᾶς τή λίμα
Δέν ἔχει ὁ ἔρωτας ἀνθό, μουϊδέ καρπό καί σπόρο!

136(220)

Ἐψές εἶδα σόν ὕπνο μου καί στό βαθύ ὄνειρό μου
Σέ περιβόλι βρέθηκα τριανταφυλλανθισμένο
Κορίτσι πενταδρόσερο γλεντοῦσα στό πλευρό μου
Ὅλοσαρκο καί ζέπλεκο, τήν ὁμορφιά ζωσμένο...

Μ' ἀγκάλιαζε, μέ φίληγε καί μέ χαϊδολογοῦσε
Σάν κομπολόγι μ' ἔπαιζε σ' ἀχόρταγά του χέρια
Τά νειᾶτα μου, τά χρόνια μου σάν χάντρες ξεμετροῦσε
Καί μ' ἔσπρωχνε στό θάνατο μέ τή χαρά μου ἀκέρια!

Ζευγαρωμένη σ' ἄφησα κ' εὐτυχισμένη νά 'σαι
Κανένας δέν ὑπονοιάζεται τό μουσικό μας πόνο
Ποιάν ὦρα ἤθελα νά 'ξερα θά μέ κρυφουμαῖσαι
Μέ τήν κρυφή μου θύμηση κ' ἐγώ νά σ' ἀνταμώνω.

Δέ θά 'ναι οἱ θύμησες φιλί, δέ θά 'ναι μήτε ἀγκάλη
Δυό ἀστέρια θά 'ναι τ' οὐρανοῦ, τῆς γῆς δυό περιστέρια...
Θά σβοῦν, θ' ἀνάβουν, θά πετοῦν μέ λύπηση μεγάλη
Μ' ὅλο τόν πόνο πῶχουε τά χωρισμένα ἱταίρια.

Ζηλεύω πλούσιος νά 'μουνά – γιά τή δική σου χάρη
Πουλήσω τά κοπάδια μου, μοιράσω τά τσιφλίκια
Λεβεντονιό στό πάλεμα, στόν πῆδο παλληκάρι
Νά μ' ἀγαπήσης μαναχά τό πῶχω ἀξιάδ' ἀντρίκια!

Ζηλεύω νά ἤμουνά φτωχός – γιά τό δικό σου αἷμάνι
Νά βγάλω ἀσήμι ἀπ' τό νερό, χρυσάφι ἀπό τό χῶμα!
...Καί πλούτηνα καί φτώγηνα – Δικιά μου σ' ἔχω κἀνη!
Ἀγάπη μῶδωσες πολλή μά κι' ἄλλη θέλω ἀκόμα!

139(227)

Ἡ πλανερή μου ἀφαντασιά λελουδικά μοῦ σπέρνει
Μέ μιᾶς ριζοῦλες ρίχνουνε, μέ μιᾶς ἀνθούς βλασταίνουν
Ἐπ’ ἄστρι σ’ ἄστρο περπατεῖ χρυσάγκαθα μοῦ φέρνει
Νά πλέξω φράχτη γύρω της νά μή μοῦ τ’ ἀβασκαίνουν!

Τόν ἄλλο κόσμο ἀπαρατῶ, στό φράχτη μέσα κλειῶμαι
Καί ζῶ μέ τά λελουδικά, μαζί τους ἀσκητεύω...
Ψεύτικος πού εἶναι ὁ ἄνθρωπος!... Κι’ ἀτός μου πῶς γελιῶμαι!
Πῶς τό πιστεύω ἀλλοῦ κοντά τό ψέμα πού φυτεύω!

140(229)

Ἦθελα νά 'μουν μάντανος σέ ποταμίσιο μύλο
Κ' ἐσύ νερό τῆς κάναλης νά πέφτης νά μέ δέρνης!
Μά ἐσύ ὄση δρόσο ρίχνει ἡ αὐγή στοῦ χορταριοῦ τό φύλλο
Μοῦίτε καί τόση, ἀπόνετη, σ' ἐμέ ποτέ δέ φέρνεις!

Ἦθελα νά 'σουν ἄγρια δρῦ σ' ἓνα γκρεμό γερμένη
Κ' ἐγώ σάν ἄκαρπος μηλιός νά βγαίνω ἀπ' τόν κορμό σου.
Μηδέ κι' ἀνθόν ἀπόλαψε, μηδέ καρπό προσμένει
Τούτ' ἡ καρδιά πού σ' ἀγαπᾷ καί ρεῦει ἀπ' τόν καῦμό σου!

στ. 2: Ἴσως κάλανης.

141(230)

“Ηλιε πού δέν κουράζεσαι κ’ Ἡλιε πού δέ γεράζεις,
Φωτομεγαλοδύναμε καί κοσμοπολεμίτη
Ἄχ! πῶς μοῦ ἀνοίγεις τήν καρδιά κάθε αὐγινή πού ράζεις
Καί ρίχνεις πρώτη σου ματιά στό ταπεινό μου σπίτι!

Τοῦ Χάρου τό φοβέρισμα καί τοῦ θανάτου ἡ θλίψη
Εἶναι πικροδοκίμαστα κ’ εἶναι φαρμακωμένα
Πιό κι’ ἄλλο αὐτό στοχάζομαι – γιά πάντα θά μοῦ λείψη
Στόν Ἄδη, πού θά βρίσκωμαι, τό μέγα φῶς σου ὠϊμένα!

Ἐνάμεσα στά δακτυλόγραφα ὑπάρχει καί τό χειρόγραφο σέ φύλλο χαρτιοῦ πού ἄνω ἀριστερά ἔχει τυπωμένο σέ δύο γραμμές: «ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ. ΥΠΟΥΡΓΟΣ». Ἡ γραμματέας σημείωσε: «Τό ἀντέγραψα στά ὀκτάστιχα. 2.10.52».

142(232)

Ἦρθαν ξενητεμένοι μας, ἦρθαν Ἄμερικάνοι
Καί ξεσηκώθη τό χωριό καί τό ῥιξε στό γλέντι
Ξοχίτες, ξωμονιάρηδες, βουκόλοι, πελεκάνοι,
Σάν τή Λαμπρή συνάχτηκαγ καί κάνουν τόν Ἄφέντη...

Βελέντζες στά παράθυρα μέ κλόσια και μέ ρέλια
Σημάδι ξένους προσκαλᾶν, καί πάει ὅποιος προφτάνει
“Ὅμως τό ζέφκι πῶγινε, ψυχὴ μου!, στά Ζηρέλια
Θάν τό θυμᾶνται ὅσο ζοῦν οἱ Ἄϊ-Δημητριάνοι!

ἤρθε ἡ στιγμή νά δικαστῶ, κ' ἡ πλάση εἶναι ὁ κριτής μου:
Δέντρα, ζουλάπια καί πουλιά μοῦ φέρνουν κατηγορία.
– Ἄνθρωπος εἶμαι! ξεφωνῶ στήν ἄψα τῆς ὀργῆς μου.
– Ὅχι μὴν εἶσαι!... ἀντιλογᾶν ὅλα μαζί κι ἀχώρια.

Εἶσαι τσεκούρι καί φωτιά, ντουφέκι καί μαχαίρι!
Γίν' ἓνα δέντρο, ἓνα πουλί, ἀκόμα ἓνα ζουλάπι,
κ' ἡ γνώση σου, περήφανε, περισσότερα νά ξέρε, ἢ
μά κ' ἡ καρδιά σου πιό πλατειά νά νιώθη τὴν ἀγάπη!

144(234)

Ἦρθε ὥρα νά χαλάσουμε τή νυχτοσεμπριά μας
Σέ δούλεψα, μέ δούλεψες κ' οἱ δύο μας πλερωμένοι!
Καιρός νά βροῦμε, ἀγάπη μου, ξανά τή λευτεριά μας
Σκουριά καί μούχλα πιάσαμε κορμί - κορμί δεμένοι!

Τά μάτια μου ἦταν ἀνοιχτά, θαρρῶ καί τά δικά σου,
Τό ψέμα βλέπαν τ' ὄμορφο, τόν κρυσταλλένιο δόλο...
Παίξαμε μέ τόν ἔρωτα κι' ἄν ἔτρεχα κοντά σου
Ἐσύ κοροΐδευες ἐμέ κ' ἐγώ τόν κόσμον ὅλο!

145(235)

Ήταν μίαν ἄσπρη ἀγράμπελη κ' ἓνα ποτάμι μαῦρο
Στόν τόπο πού σέ φίλησα μιά χαραυγή μεγάλη...
Τώρα τόν τόπον ἔχασα καί ποῦ νά τόν ξανάβρω
Χειλάκια πρωτοφίλητα γιά νά φιλήσω πάλι!

Ἄχ! πῶς σκορπᾶμε τή χαρά σάν τό νερό, πού τρέχει,
Σάν ἄνθι, πού τό κόβουμε κι' αὐτό μαδάει στό χῶμα!
Ἄλημονᾶμε ὅ,τι περνᾶ πῶς γυρισμό δέν ἔχει
Καί δέν τό πεδικλώνουμε νάν τό χαροῦμε ἀκόμα!

146(236)

Ήταν μπροστά σου ένα βουνό ψηλό κι' ανταριασμένο,
Πού 'χε σπή ζώση του έλατα, σπή ρίζα του ποτάμι,
Νά τό διαβῆς σκαπέτησες μέ πόδι ἀπελπισμένο
Κι' ὅπου σέ βγάλη ἡ στράτα σου, ὅπου ἡ ψυχὴ ἀποκάμη!...

Στόν ποταμό κατέβηκες μέ τήν καρδιά σου κρύα
Κ' εἶδες τό βίραγγα στοιχειό μέ πεινασμένο στόμα
Εἶδες τήν πλάση τοῦ βουνοῦ νά γίνεται θερία
Καί τή μικρή σου δύναμη νά λιγοστεύη ακόμα...

147(237)

Θ' ἀναφυλλιάση ὁ ρουπακιᾶς, θ' ἀνθήση τό λιβάδι
Ἐὸ κοῦκκος θά τό ξαναειπῆ, θά βγῆ τό νιό περδίκι!
Κ' ἐγὼ ἂν δέν ἔρθω τήν αὐγή, θά ἴρθῶ τό βράδου-βράδου
Θά ἴρθῶ πετῶντας σάν πουλί, σβαρνῶντας σά σκουλήκι!

Θά ἴρθῶ νά σέ ξαναχαρῶ κληριά κι' ἀδερφομοίρι,
Ἄγαπημένο μου βουνό καί γκαρδιακέ μου, Ἄϊ-Γιάννη,
Ἐοπού εἶναι ὁ ἄγριος λόγγος σου χαρούμενο ἀσκητήρι
Κ' εἶναι τῆς βρύσης σου ἡ συρμή τά ρεῖθρα τοῦ Ἰορδάνη!

148(239)

Θ' ἀνέβω στό Παλιόκαστρο πῆ νύχτα μέ φεγγάρι...
Δέν πάσχω νά βρω θησαυρό, φλουριά καί κολωνάτα,
Θά σκάψω τῆς Βασίλισσας νά βγάλω τό κλινάρι
Ἐκεῖνο πού τῆς κοίμιζε τά ζηλεμένα νειῶτα.

Νάν τό ρωτήσω νά μοῦ εἰπῆ κρυφά καί μπιστεμένα
Ἐάν εἶχε ἡ Πάγκαλη χαρῆ τά θηλυκά της κάλλη...
Κορῶνες, θρόνοι τίποτα δέ μολογᾶν γιά μένα
Τῶν Βασιλιάδων Βασιλιᾶ τόν ἔρωτα ἔχω βάλῃ!

149(243)

Ἐπῶβρω ἴσκιο στέκομαι, ὀπῶβρω βρύση πίνω
Στό μονοπάτι ἀργοπατῶ κι' ὄλο μπροστά μέ φέρνει
Τ' ἀηδόνι ἀναγαλλιάζομαι, μεθοκοπῶ τόν κρίνο
Ἐπόνοια δέ μέ ἀλικοτᾶ, μετάνοια δέ μέ δέρνει...

Παλεύω μέ εὐχαρίστηση καί μ' ἀναμπιστοσύνη
Ἐλο νά δώσω λαχταρῶ καί δέ ζητῶ νά πάρω
Ποτέ της δέ μέ πρόδωσεν ὥς τώρα ἡ καλωσύνη
Μέ τό καλό θά τόν δεχτῶ σάν φίλο καί τό Χάρο!

στ. 5: *Μάχομαι μ' ἐνθουσιασμό...*

150(244)

Θά εἰπῶ τὴν ἁμαρτία μου καὶ τὰ παράπονά μου:
– Δέν τὰ μοιράζεις ὁμορφα, Πανάγαθε, τὰ δῶρα
Σ' ἐμένα δίνεις τίποτα, πολλά στό γείτονά μου
Κι' ὅσα χαρίζεις σήμερα τὰ παίρνεις ἄλλην ὥρα!

Τ' ἄκουσε, γέλασε ὁ Θεός, τόν Ἄγγελο φωνάζει:
– Πήγαινε δῶσε ἀπόκριση σ' ἕναν κλαψῆ ἐκεῖ κάτω!
– Δυό εἶναι τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ, σ' ὅλους τὰ ἰσομοιράζει:
Εἶναι ἡ ἀνάσα τῆς ζωῆς, ἡ νέκρα τοῦ θανάτου!

151(245)

Θά εἶπῶ τήν ἄμαρτία μου κι' ἄς μή μοῦ τή σχωρέσουν!
Οἱ Ἄγγελοι, μοῦ τή σχώρεσαν μπροστά μεριά οἱ Δαιμόνοι:
Τά μπουμπουκάκια, – νά 'ν' καλά!, κ' ἐγώ καλός! – μ' ἄρέσουν!
Καθώς εἶναι ἄπραγα μπορεῖ βουβά κανεῖς τά ὀρμώνει...

Μά ἕνα μικρό, πού πείραξα κ' ἦταν παρθενοπούλι,
Λογάκι μοῦ εἶπε κοφτερό, μέ θέρισε δρεπάνι...
Μή μοῦ ζητᾶς νά σοῦ τόν πῶ, τό λόγο της, Παππούλη!
Ἐγώ ξεμολογήθηκα τήν πράξη μου καί φτάνει!

στ. 3: νᾶν καλά στό δακτυλόγραφο.

152(247)

Θά κατεβῶ στή Χιλιαδοῦ καί στή Φανερωμένη
Νά πιάσω ψάρια στό γιαλό, νά πάω κερί στή Χάρη:
Σαράντα χρόνια τάζομαι κ' ἡ Παναγιά προσμένει
Μέ τό γλυκό της πρόσωπο θλιμμένο σάν Φεγγάρι...

Τί νά ζητήσω τώρα πιά καί τί νά φανερώση;
"Όλα μοῦ τά 'μαθε ὁ καιρός μέ δύσκολη δασκάλια!
Κυρά-Φανερωμένη μου, τό θάμα σου ἄς μοῦ δώση
Τῆς γνώσης τό σιγούρεμα, τῆς πίστεως τήν ἀσφάλεια!

153(248)

Θά κόψω ἀχτίδα τοῦ γηλιοῦ τό ντάλα μεσημέρι
νά φκιάσω χρυσοκόνταρο, μ' αὐτό νά σημαδέψω,
κάτω ἀπ' τή δρυῖς τή γέρικη, πάνω στή φρέσκια φτέρη,
τό σέκι ἐτοῦτο 'δῶ τῆς γῆς πού θά 'ρθω ν' ἀσκητέψω...

Βαθιά ὁ γκρεμός μέ συντραβᾶ μέ ἰλίγγου ἀνατριχίλα
στά σκοτεινά κι ἀνήλιαγα καρκάνια τῆς ἀβύσσου,
ψηλά μοῦ ἀνοιοῦν σόν οὐρανό τῆς δρυῖς τ' ἀνάρια φύλλα
χρυσούς φεγγίτες γιά νά ἰδῶ τό φῶς τοῦ Παραδείσου!

Θά πάω νά ξεμολογηθῶ γιά κρῖμα πού δέν ἔχω
Βαρειά εἶναι ἡ ἔγνοια μέσα μου δέ θέλω νά μέ τρώη!
Χωρίς νά νοιώθω τό γιατί, χωρίς νάν τ' ἀπαντέχω
Δέ συμπονάω παθούμενα σάν πρίν τό φτωχολοί!

”Ὅχι πώς σκλήρυνε ἡ καρδιά, δέν ἔχει ἀλλάξη ἐκείνη,
Μυαλό μου, ἐσύ παράλλαξες, ἀλλοιῶς τόν κόσμο βλέπεις...
Τό χέρι ἀπ' τό παράθυρο κι' ὄχι ἀπ' τήν πόρτα δίνει
Δέ δίνει δῶρο τῆς ψυχῆς μόν' δόσιμο τῆς τσέπης!

155(251)

Θά 'ρθῆς νά μ' εὔρης μοῦ μηνᾶς – ὄχι, Θεός φυλάξη!
"Άσε νά σέ χηροπονῶ, νά σ' ὀρφανολατρεύω
"Άσε νά βράση ὁ ἔρωτας καί νά κατασταλάξη,
Νά σοῦ πεινάσω τό φιλί καί νάν τό ἀντρογυρεύω!

"Άν λάχη ὁ τόσος χωρισμός κι' ἔλυωσε τί μᾶς δένει
Κάλλιο ἄς τό κόψη μονομιᾶς τό βάσανο νά λείψη!
"Άν, ὅπως νοιώθω, τό'σφιξε, ψυχή μου εὐτυχισμένη,
Κι' ὁ Χάρος νά 'ρθη δέ μπορεῖ τόν κρίκο νά συντρίψει!

156(252)

Θά σᾶς μιλήση ἕνας καλός, κακό δέν ἔχει κάμη,
Σάν ἀδελφούς ἀγάπησε τούς διπλανούς του ἀνθρώπους
Γιά τό καλό τους πρόθυμος νά πέση στό ποτάμι
Χωρίς θυσίες νά γνοιασῆ, νά λογαριάση κόπους.

Θά σᾶς μιλήση νά σᾶς ᾽πῆ μέ τῆς καρδιᾶς τόν πόνο
Πώς δέ μπορούμε νά εἴμαστε καλοί κι' ἄς τό ἐνεργᾶμε!
Κάνεις καλό, ἀποδείχεται κακό σέ λίγο χρόνο...
᾽Αθέλγητα ζημιώνουμε κι' ἐκείνους πού ἀγαπᾶμε!

157(254)

Θαμπές δμίγλες τοῦ Βορρά καί δέντρα γυμνωμένα
Στά ὑγρά σας δρακοντόκαστρα δέ μέ κρατᾶτ' ἔμένα!
Κατηφορίζω ἀνίκητος, καθένας τόν καῦμό του,
Τίς ἀνθισμένες μυγδαλιές νά ξαναῖδῶ τοῦ νότου.

Τίς ἀσημόφυλλες ἐλιές, τίς μπλάβες ἀνεμῶνες
Τίς καρπερές φραγκοσουκιές καί τοῦ γιαλοῦ τά κρίνα...
Τῆς ἄκρης πού μέ γέννησε, πασίχαροι χειμῶνες,
Νά εἶχε ἡ καρδιά μου μόνο μιά δική σας ἠλιαχτίνα!

Μέ τά δαχτυλόγραφα ὑπάρχει καί τό χειρόγραφο σέ χαρτί τηλεγραφή-
ματος μέ ἰταλικά στοιχεῖα. Φέρει στό τέλος τήν ἔνδειξη: Brindis 16/3/52 (;).

158(255)

Θάν τό θυμᾶσαι, λυγερή, θάν τό θυμᾶσαι ἢ ὄχι
Πού σμίξαμε τό σούρουπο, πού σμίξαμε τό βράδυ
Κι' ὅπως ἡ πλάση βούλεται, κι' ὅπως ἡ νιότη τό ἔχει
Διψάσαμε γιά φίλημα, πεινάσαμε γιά χᾶδι – ;...

Ἄν ἴσως ξεδιψάγαμε κι' ἄν εἴχαμε χορτάση
Θάν τ' ἀπολησμονάγαμε μέ τόν καιρό πού τρέχει
Ὅπως μᾶς ἔμεινε ὁ καῦμός, ζαμάνι νά περάση
Τίς δυό καρδιές μας δίφλογη λαχτάρα θά κατέχη!

159(256)

Θάνατος ἦταν ὁ βοριᾶς καί σάβανο τά χιόνια
Σέ βρῆκα χαροπάλευες, φτωχιά, στό σταυροδρόμι
Ποιά, ποῦθε, πῶς δέ ρώτησα – δέν τά ρωτᾶ ἡ συμπόνια...
Τή δυστυχιά εἶχες ὄνομα, τόν πόνο παρανόμι!

Περσεύει ὁ πόνος σάν μιλῆ, κ' ἡ θύμηση σάν ξέρη!...
Μαῦρα κοράκια διώξαμε μακρυά τά περασμένα!
Κ' εἶδαμε τήν ἀγάπη μας νά βγῆ σάν περιστέρι
Ψηλά μέσ' ἀπ' τά σύννεφα τά αίματοφλογισμένα!...

160(258)

Θέλω ν' ανοίξω θέμελο σέ βράχο ἀπό στουρνάρι
Καί νά βρω φλέβα μάλαμα, φλουρί νά μή μοῦ λείψη
Νά βγάλω ἀσβέστη μάρμαρο καί κρούσταλλο νταμάρι
Νά χτίσω νεραϊδόπυργο τά κάλλη σου νά κρύψη.

Νάν τά χορταίνω μόνο ἐγώ, νά μήν τά βλέπουν ἄλλοι!
Ἐκεῖνα νά 'χω αὐγερινό κ' ἐκεῖνα νά 'χω πούλια!
Νά μή φοβᾶμαι Χάροντα, κι' ἂν ἴσως ξεπροβάλη
Νά φύγη ἀλυσοδέματος στοῦ ἀλόγου τά καπούλια!

161(259)

Θέλω νά γράψω μιά γραφή μέ κόκκινο μελάνι
Νά όμοιάζη μ' αίμα Έλληνικό, μέ ρουμελιώτικο αίμα
Νά γράψω τ' άξαδέρφου μου τοῦ Νίκου Καραγιάννη,
πού πήγε στήν Ἀμέρিকা καί τό 'κοψε τό γνέμα!

Μουϊδέ νά 'ρθῆ πιθύμησε, μουϊδέ πονεῖ νά γράψη
Τόν ἔπνιξε ἡ πολυκοσμιά, τόν χάβωσε ἡ ξενίλα,
Ἔχει ἀρνηθῆ τ' ἀδέρφια του, κ' ἔχει τό γκόλφι θάψη
Φοβᾶμαι θ' ἀλησμόνησε καί πού τό λέν Φαμήλα!

Μοντεκατίνι, 3.10.49

στ. 5: Τό δακτυλόγραφο ἔχει *πού*, ὅπως ἀδιακρίτως ὀρθογραφεῖ ὁ ποιητής.
Προτιμήσαμε τό *πού* ἀναφορικό.

162(262)

Θέλω νά σείσω τόν κορμό, τίς ρίζες νά τραβήξω,
νά φύγω ἀπ' τόν ξερότοπο πού μ' ἔχει σκλαβωμένο!
Νά ταξιδέψω ἀνάλαφρα χωρίς φωλιά νά πήξω,
όλοῦθε μάτι νά πετώ κι ὀλοῦθε αὐτί νά σταίνω.

Νά κλείσω κόσμο μέσα μου σάν τό μελισσοκρήνη,
τῆς ἀναγάλιας τόν ἀφρό, τοῦ πόνου τό καϊμάκι!
Κι ὅταν ὁ μαῦρος Ἄγγελος ἀπό ψηλά μοῦ κρίνη,
νά πάω κ' ἐκεῖ ἀναγύριγα χωρίς πικρό φαρμάκι!

163(263)

Θέλω νά τύχω ζωντανός στό χαλασμό τοῦ κόσμου
Νά ἰδῶ τούς δυνατούς νά κλαῖν, τούς πλούσιους νά πεινᾶνε
Νά ἰδῶ καί τήν περήφανη, πού σάθηκε ὁ χαϊμός μου,
Ταπεινωμένη νά περνᾶ καί ντροπιασμένη νά 'ναι!

«Τί 'ν' τό κακό πού πάθαμε!» θά λέν οἱ εὐτυχησμένοι
Καί θά τραβᾶν τά μάγουλα νά κόβουνε κοψίδι
Σ' ἐκείνους, πού εἶναι σάν ἐμέ, πολύ βασανισμένοι
Κι' αὐτός τοῦ Κόσμου ὁ χαλασμός θά μᾶς φανῆ παιγνίδι!

στ. 5: *Τ' εἶν' τό*, στό δακτυλόγραφο.

164(122)

Θεοτικό μου σύνεργο, ἀγγελική μου ἀνέμη,
Ἔμπα σὸν ἔργο δούλεψε καὶ γύρισε καὶ τρέξε
Ἄλεσε τὸν ἀνθόσπορο, πού κουβαλᾶν οἱ ἀνέμοι,
Πᾶρε κλωνές τοῦ φεγγαριοῦ χρυσό σεντόνι πλέξε...

Μέ ἀνθόσκονη πασπάλισε τῆς κόρης τό κρεββάτι
νά μυρωθῆ τό στρῶμα της καὶ τό χρυσό σεντόνι
τό ἔρωτικό της ὄνειρο νά τὴν ἀπομεθᾶ τη
†..... † μέ τῆς νυχτιᾶς τ' ἀηδόνι.

Χειρόγραφος τίτλος : *Πρῶτος ἔρωτας*

στ. 1: *Δαιμονικό μου σύνεργο*

Οἱ τρεῖς τελευταῖοι στίχοι πρὶν τὴν διόρθωση ἦταν:

*Τὸν ὕπνο νά'χῃ ἀνάλαφρο κ' ἔμένα στ' ὄνειρό της!
Δός της τό χρυσομάντηλο, πού δέν τό βλέπει μάτι,
Νά μοῦ διανεύῃ ἀπρόδοτα ν ἀπ' τό παράθυρό της!*

164α(122)

Δαιμονικά τά σύνεργα, διαβολικά τά μάγια
Ἡ Μοῖρα σου γιά πόλεμο μεγάλο σ' ἀρματώνει...
Τά δυό σου μάτια δίκανο μέ φλογισμένα σκάγια
Τά δυό σου ἀχείλια δίκοπα σπαθιά – καί ποιός γλυτώνει!

Κατάστηθα σημάδεψε καί τήν καρδιά μου τρύπα!
Ξεσπάθωσε καί πάρε μου τ' ἀνέμυαλο κεφάλι!
Ἄληθινά δικάστηκα καί ψέματα δέν εἶπα:
– Πεθαίνω ἀπ' τήν ἀγάπη σου χίλιες φορές χαλάλι!

Τό ποίημα βρισκόταν σέ τρία καρφισωμένα δακτυλόγραφα – τό ἕνα μέ διορθώσεις – μαζί μέ τά δακτυλόγραφα τοῦ προηγουμένου ποιήματος καί εἶχαν ὅλα τόν ἴδιο ἀριθμό: 122.

165(264)

Θές τότες ἀπ' τόν πόλεμο, θές ἀπ' τίς φτώχειες τώρα
Μέ τήν παλιάν ἀγάπη μου τά 'χω χαλάση λίγο
Μαζί κυλάμε τόν καιρό καί διώχνουμε τήν ώρα
Στήν ἀγκαλιά της μέ βαστᾶ μά δέν πονάω κι ἄν φύγω!

Γιατί ἔχω πιάση, θάν τό εἶπῶ, καί τόν ὀχτρό της φίλο
Κρυφά τά κουβεντιάζομε κουμπάρος μέ κουμπάρο
Βαρύ πεσκέσι μοῦ ζητᾶ, τοῦ τάζω θάν τό στείλω
Παλιά μου ἀγάπη εἶναι ἡ Ζωή, καινούργια ἔχω τό Χάρο!

Μέ τά δακτυλόγραφα ὑπάρχει καί τό χειρόγραφο τοῦ ποιητῆ. Στήν κορυφή τοῦ χειρογράφου ἡ φράση τοῦ ποιητῆ: «Δέν ξέρω ἄν σοῦ τό ἔχω στείλει αὐτό ἀπό τῆ Βενετία. Βάλε το στά ὑπ' ὄψιν».

166(265)

Ἴσος κι' ἄν εἶναι ὁ δρόμος σου πέρα κι' ὡς πέρα πάλι
Τά παραμάτια πού φορεῖς κάλλιο μὴν τὰ ἔχεις βάλῃ!
Φανατικέ, πού πᾶς ντουγροῦ, θά ἔχεις τὰ δίκια σου, ὅμως
Μή λησμονᾶς πῶς κάποτε κάπου θά στρίψῃ ὁ δρόμος!

Ἐσύ παλεύεις μ' ἄρματα κ' ἐγώ μέ τό δοξάρι
Ἡ δόξα σου εἶναι ἀμφίβολη μὰ σίγουρή μου ἡ χάρη
Τή δύναμή σου ἀβγάτιζε, βαθαίνω τ' ὄνειρό μου
Θά μ' εὔρης νά σέ καρτερῶ στό στρίψιμο τοῦ δρόμου!

(1.8.49)

167(266)

Κάθε πού έρχεται ή "Ανοιξη στολίζεται ή καρδιά μου
Μέ χαϊμαλιά φανταχτερά, μέ φλάμπουρ' άνθισμένα
Άντρειεύουνε τά νειάτα μου κι' άστράφτουν τ' άρματά μου
Δείχνουν άσημοκάρφωτα, μαλαμοκαπνισμένα!

Άζάπης γίνεται ό σεβντās κι' άλύπητα χυμίζει
Στά λουλουδένια μάνταλα στά ζαχαρένια κάστρα!...
Σάν τί τά θέλω τ' άρματα κ' ή νιότη μου τί άξίζει
"Αν δέ σās κάνω, τσοϋπες μου, τήν "Ανοιξη χαλάστρα;!

Χειρόγραφος τίτλος : *Όρμές.*

στ. 6, α' ήμιστίχο: "Ο ποιητής δοκίμασε διάφορες γραφές.

168(270)

Καί πῶς νά μήν κοντοσταθῶ ν' αἰκούσω τή λαλιά σου,
Πουλάκι, πού κελάϊδησες στόν ἀνθισμένο φράχτη;!
Περικαλεῖς τό ἴταίρι σου δοξάζεις τή φωλιά σου
Τοῦ ἀνέμου ἀναμπιστεύεσαι τό ζαχαρένιο σου ἄχτι!

Ἐμένα τ' ἄχτ' εἶναι πικρό, ζεστή φωλιά δέν ἔχω
Ἰταίρι δέ ζευγάρωσα τό Μάη καί τόν Ἀπρίλη...
Ξεροσταφίδιασε ἡ καρδιά, χαρά δέν ἀπαντέχω
Θανατερό παράπονο μοῦ σφράγισε τ' ἀχείλι!...

169(273)

Κακά τά λόγια πού σοῦ λέν μά ἐγώ καλά τά βρίσκω...
Οἱ τσοῦπες γιά τόν ἔρωτα κι' ὁ κόσμος γιά τή γκρίνια
Δίνε τό γέλιο στό γυαλί καί τό φιλί στό δίσκο
"Αἴκου ἢ καρδιά σου τί θά εἰπῇ, μή δέχεσαι ἄλλη ὀρμήνεια!

Γιά τίς χαζές ὁ κάνοντας, γιά τίς δειλές ὁ νόμος
Μά ἐσύ 'σαι τετραπέρατη κ' ἐσύ 'σαι παλληκάρι
Στό μονοπάτι πήγαινε, μακρὺς ὁ ἴσιος δρόμος
"Άσε στίς ἄλλες τ' ὄνομα καί κράτα ἐσύ τή χάρη!

170(274)

Κακή σου μοῖρα κι' ἄραχλη νά παντρευτῆς στά ξένα
Σκοπό τῆς καλοπέρασης ἀλούτερο νά πάρης
Νά ἴχης ἐσύ τά κάλλη σου τά κοντυλογραμμένα
Ἐκεῖνος νά ἴναι ἀλλοίθωρος, μαραζοκιτρινιάρης...

Χώρια νά κάντε προσευχή, νά προσκυνᾶτε χώρια
Καί χώρια νά σᾶς θάψουνε τήν ὥρα τῆ γραμμένη!
Ἄκόμα καί στόν Ἄδη ἐκεῖ, πού πᾶνε γιά τά σχώρια,
Ὡς καί σ' αὐτόν, δέ σκέφτηκες, πῶς θά εἶστε χωρισμένοι!

171(276)

Καλά τά γενοδιάλεξαν, τά ἔχουν ὀνοματίση:
Εἶναι ἡ καρδιά τό θηλυκό κι' ὁ νοῦς τό παλληκάρι
Ἐκείνη, χαῖδοκόριτσο, διψάει νά κριματίση
Ἐκεῖνος, ἄντρας δυνατός, βαστάει τό χαλινάρι!

Μόν' μή θαρρῆς πώς κυβερνᾶν ἐκεῖνος εἶτ' ἐκείνη
Ἐνάμεσά τους ἡ ψυχὴ βασιλαιο ἔχει δικό της
Κυβέρνια παίρνει μυστική καί τάχα τούς ἀφήνει
Αὐτό πού λέμε λευτεριά – μά εἶναι τό ζόγανό της!

172(280)

Καλό νά ἰδῆς κ' ἔλόγου σου κι' ὅποιος καλό σοῦ θέλει!
Εἶχα μιά κούραση κακιά καί μιά μεγάλη πείνα
Πῆρες τό μπακιρένιο ἀγγειό, τό ξύλινο σκουτέλι
Κι' ἄρμεξες γιά χατίρι μου τή λάγια σου μαρτίνα!

Ἄς μή κι' ἄν ἦταν ἄβραστο, ἄς μή κι' ἄν εἶχε ἀλάτι
Τό ἴπια καί ψυχοπιάστηκα καί ξαναστέκω στέρια...
Φεύγω, σοῦ παίρνω τό μπελιᾶ, σοῦ ἀφήνω τό σπολάτι:
Γιομάτα νά ἴχης πάντοτε τά δύο καλά σου χέρια!

173(281)

Καλόγερε, πού ἀσκήτεψες πενήντα τόσα χρόνια
Μέ τίς σταυρομετάνοιες σου καί μέ τό κομποσκοίνι,
Τώρ' ἀσκητεύεις στήν ἐρμιά, ποῦ σ' ἔθαψαν, αἰώνια
Κι' ἀναταράξεις ἄθελα τοῦ λόγγου τή γαλήνη.

Δέ μέ τρομάζει ὁ ἴσκιος σου, μηδέ τό σκέλεθρό σου!
Σέ προσκαλῶ ἀπ' τά χούματα νά βγῆς ἀπόψε βράδυ
Ἐπί τό κούφιο κι' ἄραγλο νά μάθω καύκαλό σου,
Μιά τόσο πού τό πάσκισης, ἄν ἄγιασες στόν Ἄδη!

174(282)

Καλόν Δεσπότη ἄν λάχαινα, καλό Μητροπολίτη,
Θάν τόν ρωτοῦσα νά μοῦ εἰπῆ μέσ' στά βουνά ἐδῶ γύρα
Ποιό μοναστήρι θά 'βρισκα, ποιόν ἅγιον ἐρημίτη
Νά πάω νά ξεμολογηθῶ γιά τό κακό πού ἐπῆρα...

Νά μπῶ νά κάμω ἔσπερινό, νά μπῶ νά ὀλονυχτίσω
Λάδι νά πάω τό ζύγι μου, τό μπόϊ μου λαμπάδα
Τά πάθη νά καταρασθῶ, τά μίση νά ζορκίσω
Ν' ἀνθίσω ἀγάπη στήν καρδιά καί στήν ψυχή μολπάδα!

175(285)

Καλύβι, ἀνθό τήν ᾿Ανοιξη, τό Χινοπώρι δάκρυ
Γαρουφαλάκι τή χαρά καί σύννεφο τή λύπη,
Τή μέση πιάνεις τ' οὐρανοῦ κι' ὄχι τῆς γῆς τήν ἄκρη
Ταπεινοσύνη ξεχειλᾶς μά ἡ δόξα δέ σοῦ λείπει!

Ἄσπrouδι περιστέρι μου, χρυσό μου κανερίνι
Καί μέ τά πρωτανθίσματα καί μέ τά πρωτοβρόχια
Προσκύνησε τή στέρεψη καί τήν ὀλιγοσύνη
Τή χάρη φέρε τοῦ Θεοῦ καί δόξασε τή φτώχεια!

Χειρόγραφος τίτλος : *Καί δόξασε τή φτώχεια.*

176(287)

Καλῶς τήν κόρη, πού ἀγαπῶ, τή νιά, πού ζαχαρώνω!
Χαρά, τήν εἶδα νά ῥχεται, χαρά μεγάλη ἐπῆρα
Βασιλικούδια τῆς πετῶ, τριαντάφυλλα τῆς στρώνω
Καί τῆς ἀνοίγω νά διαβῆ μαλαματένια θύρα...

Πατεῖ κατώφλι τή φιλῶ, σκαλί τήν ἀγκαλιάζω
Στήν κάμαρα κλεινόμαστε – τή χάνω ἀπ' τό κρεββάτι!
Τοῦ κάκου τήν ἀναζητῶ καί τή γλυκοφωνάζω
...Ξυπνῶ διαλέγω τ' ὄνειρο καί ποῦ νά κλείσω μάτι!

177(291)

Καστέλλι ξέρουν νά γλεντᾶν καί νά πανηγυρίζουν
Μέ τό κεχριμπαρένιο τους, πού δίνει στό κεφάλι!
Πολλούς νηχούς ἀλλάζουνε, πολλούς σκοπούς γυρίζουν
Στοῦ τραγουδιοῦ τό σίφουνα καί στοῦ χοροῦ τή ζάλη...

Μά ἐγώ σέ γάμο πῶς νά 'ρθῶ καί πῶς σέ πανηγύρι
Πού θά 'χω χήρα τή χαρά, τό χάρο πεθερό μου;
Καί θά 'χω νά πικρογλεντᾶ μακρυά στό κοιμητήρι
Τό Γιάννη τόν Κιτσόπουλο τόν ἀνιψιογαμπρό μου!

19.8.49

Κατάλαβα τά χούγια σου: Σ' ἄρέσουνε τά μῆλα
 Μόν' θέλεις νάν τ' ἄριολογᾶς ἀπόξω ἀπό τό φράχτη!
 Σ' ἄρέση κ' ἡ γλυκειά φωτιά, πού ἀνάβει δίχως ξύλα,
 "Ὅμως τή θέλεις σιγανή, κρυμμένη μέσ' στή σάχτη!

Δέν εἶναι κρῖμα νά ἔχουμε κοτζάμου περιβόλι
 Καί νά μή μπαίζοβγαίνουμε τά μῆλα νά τρυγοῦμε;!
 Κι οὔτε μ' ἄρέσει νά συμπῶ τή θράκα στήν ἀσβόλη
 Θέλω ν' ἀνάβω τή φωτιά στή φλόγα νά καοῦμε!

Χειρόγραφος τίτλος : *Στή φλόγα.*

*Ἡ δεύτερη στροφή μέ πολλές καί δυσανάγνωστες διορθώσεις φράσεων καί στίχων. Προτιμήσαμε τήν πρώτη μορφή τῆς στροφῆς.

179(293)

Κατατρεγμένο μου πουλί, φτωχό μου χελιδόνι,
Ποτέ φωλιά δέ χτίσαμε σ' άνθόπλεχτο πρεβάζι
Έμένα ψένει ήλιόκαμα, κ' έσένα δέρνει χιόνι
Διπλό μαχαίρι ό χωρισμός άνάποδα μάς σφάζει.

Θά σκίσω κάμπους καί βουνά νά 'ρθῶ νά σ' άνταμώσω
Μαζί φωλιά νά χτίσουμε σέ μιά μηλιά άνθισμένη
"Όση χαρά στερεύτηκες μαζί θά σοῦ πῆ δώσω
Μέσ' στήν καρδιά μου ή άγάπη σου τήν ἔχει σφραγισμένη.

180(294)

Κατέβασε ὁ οὐρανός μπερντέ κ' ἡ καταχινιά κουρτίνα
Νά μοῦ σκεπάσουν τό βουνό, μοῦ κρύψουν τό λαγκάδι
Καί πῶς ρουφήχτηκε τό φῶς, πῶς χώνεψε ἡ ἀχτίνα!
Ἔπεσε ὁ ἥλιος στό γκρεμό, κ' ἡ μέρα στό πηγάδι...

Σάν ποιό μυστήριο θεϊκό, σάν ποιό μεγάλο θάμα
Νεφοζυμώνει ὁ ἄνεμος κ' ἡ γῆς χωματοπλάθει;
Τοῦ κάκου τάζω τ' οὐρανοῦ, δέ δέχεται τό τάμα
Τό τί ἐκεῖ πίσω γίνεται δέ θέλει νά μοῦ μάθη!

18.8.49

181(295)

Κάτι ἄλλο θὰ ἔθελε ὁ Θεός, χρουσούζα, νά σέ φκιάση
Μά λάθειψε καί σ' ἔφκιασε γυναῖκα καί δική μου!
Κάλλιο νά παίρνω τά βουνά, νά χάνωμαι στά δάση
Παρά στό σπίτι νά ἔρχωμαι νά τρώω τήν αἵρεσή μου!

Ἄν εἶναι νά λογομαχῶ καί νά τροχῶ μαχαίρια
Πάω στούς ὄχτρούς μου τρέχοντας καί φχαριστιῶμαι ἀμάχη...
Δέν ἔρχομαι νά παιδευτῶ σ' ἀχάριστά σου χέρια
Νά χύνω χάρισμα χολή, νά πρήζω τό στομάχι!

182(298)

Κεῖθε ἀποκεῖθε στό γκρεμό, στ' ἀπέκει πετροβούνι
– Πριόνι καί κατσάβραχο, γκριτσόπι καί στεφάνι –
"Ἄς μὴν ἀϊκοῦς σαλάγισμα κι' ἄς μὴ γροικᾶς κουδούνι
Μισοδιαλέξ ἓνα μαντρί, μαντολογᾶς μιά σάνη.

Καί νάῖτα, νά, τά πρόβατα λακᾶν σά λιάρες ψεῖρες!...
Νά ἡ φουσανέλλα τοῦ βοσκοῦ πού ἀσπρολογάει σά χιόνι!
Μά καθώς ὅλα εἶναι βουνά θαρεῖς πώς φέρνουν γῦρες
"Οἷω ἀπ' τ' ἁλώνι τῆς ζωῆς κι' ἀπό τῆς γῆς τ' ἀξόνι!

183(303)

- Κόρη μου, ἐψές, πού πλάγιασες μονάχη στό χαγιάτι,
Μοῦ φάνηκε πώς αἶκουσα πατημασιές καί βήχα...
- Μανούλα μου, Ἴσκιος θά ἔτανε, πού ἡ νύχτα εἶναι γιομάτη...
Μή μοῦ τό λές καί σκιάζομαι, σηκώνεταιί μου ἡ τρίχα!
- Κόρη μου, γλυκοχάραζε κι' ὡς εἶχε θαμποφέξη
Δέν ἦταν Ἴσκιος πῶφευγε μά ἦταν ἀντρός σουλούπι...
- Μάνα μου, θά ἔρθε Ἀφάντιασμα στή στρώση μου νά παίξει...
Χαιμός μου ἄν εἶχε ἀρσενικές ἀξιάδες τό Διαολούπι!

184(304)

— Κόρη μου, ἡ στάμνα γιόμισε κ' ἡ βρύση δέν ἀδειάζει
Σέ περιμέν' ἡ Μάνα σου, κακό μέ νοῦ θά βάλῃ
Στήν ὥρα σῦρε τήν καλή, γιά μένα μή σέ νοιάζῃ
Διαβάτης εἶμαι και περνῶ κι' οὔτε πού θά 'ρθω πάλι...

Φιλάκι, πού μοῦ χάρισε, θάν τό 'χω θυμητάρι
Τό χάρισμά σου χάρισμα νά γίνη ὅλου τοῦ κόσμου...
Μαζί μου σέρνω τό βιολί, μαζί μου τό δοξάρι
Γλυκό τραγοῦδι γίνεται κάθε πικρός καῦμός μου!

185(305)

Κορίτσια, μέ τόν κλήδονα, κορίτσια, μέ τίς μοῖρες
Ἐάν δίνω ἀπόντας χρονικῆς κι' ἄν λείπω ριζικάρι
Τῆς ξενητειᾶς τίς στέρησες καί τοῦ καιροῦ τίς φύρες
Μέ τή δική σας θύμηση γιατρεύω καί τή χάρη.

Ρωτῶ μαθαίνω, Βαγγελή, ρωτῶ μαθαίνω, Μάρω,
Ἐρρεβωνιάστηκεν ἡ μιά, παντρεύτηκεν ἡ ἄλλη
Παραπονιῶμαι στόν παπᾶ, μαλώνω τόν κουμπάρο
Τούς λέω πώς σᾶς ἀνάρπαξαν ν ἀπ' τή δική μου ἀγκάλη!

Κουμπάροι καί βαφτιστικοί, μήν πιάνετε τή γκρίνια!
 Μιά κ' ἦρθα στ' ὄμορφο χωριό θά κάτσω νά χαροῦμαι
 Σειρά θά βάλουμε καλή – στό Θόδωρο τή μίνια
 Τήν ἄλλη στόν Πολύκαρπο, τήν τρίτη θάν τό βροῦμε...

Σ' ὄλους θά 'ρθῶ κατάλυμα, κανείς νά μή ζηλέψη
 Θά 'ρθῶ γιά τήν ἀγάπη σας κι' ὄχι γιά τό φαγί σας
 Τό ξέρω δά πώς ἔχετε λιχουδομαγειρέψη
 Μ' ἄς λάχη μιά φορά κ' ἔσεῖς νά φᾶτε μοναχοί σας!

Χειρόγραφος τίτλος : *Φιλοξενία.*

Στή δεύτερη στροφή ἐπιχείρησε ἀλλαγές οἱ ὁποῖες ὅμως δέν φαίνεται νά δίνουν ὀλοκληρωμένο καί, κυρίως, πληρέστερο κείμενο.

Παρόμοιο τό ὑπ' ἀριθμόν 298 ποίημα τῆς δεύτερης σειρᾶς τῶν *Τραγουδιῶν τῶν βουνῶν*. (Σ.τ.ἐ.).

187(308)

Κρατιέται ἡ Μέλπω ἡ γαλανή ν ἀπό τοὺς Θανασαίους,
– Πού κάθονται κατάρραχα σίς καστανιές ἀπέκει –
Χωριάτες μέσ' σὴ χωριατιά κι' ἀχάλαγους κι' ἀρχαίους
Πού δέν ἀλλάζανε ποτές τὰ χούγια καί τό γρέκι.

Εἶπε νά πάη καλόγρια στό Μοναστήρι πέρα
Τὴ μαύρη σκέπη φόρεσε, τὴν κράτησε δυό μῆνες
Κ' ἔπειτα ξαναγύρισε στό γέρο της πατέρα
Νά τοῦ μπαλῶνη τὰ σκουιτιά, νά βόσκη τίς πρατίνες.

Κρυφή τῆς Μοίρας ἡ βουλή καί τοῦ Θεοῦ τό δῶρο.
 Σημάδι μή μπιστεύεσαι, ξεγελασῆκαν τόσοι!
 Ὅσο κι ἄν μοιάζουν κάποτες ὁ σπόρος μέ τό σπόρο
 δικό του φύλλο κι ἄλλο ἀνθό καθένας θά φυτρώση!

Ὁ λόγος μου ἀπαράδεχτος, δέν τόν πιστεύεις, ὄχι!
 Θέλεις ρωτᾶς τόν κλήδονα, θέλεις ρωτᾶς τ' ἀστέρια:
 Μ' ἄν ἔσπειρες βασιλικό πῶς θά φυτρώση ζόχι;
 Κι ἄν ἔστρωσες φιδεύουλα πῶς θά βγουν περιστέρια;

189(310)

Κῦμα, πού φεύγεις γύρισε καί πού γυρίζεις φύγε
Ν' ἀφρολογήσ' ἡ θάλασσα, νά βράση, νά χοχλάση!
Μένα ὁ καλός μου μίσεψε, μακρυά στά ξένα πῆγε
Κι' οὔτε γυρίζει, οὔτε πονεῖ νά στείλη νά μέ μάση!

Θέλω κατάρα νά ἴδω μὰ ὁ πόνος δέ μ' ἀφήνει!...
"Ἄς γίνουν κάμπος τά βουνά κ' οἱ λόγγοι περιβόλι
"Ἄς γίν' ἡ θάλασσα γυαλί κι' ἄς γίνη, Θε μου, ἄς γίνη
"Ὅσοι ἀγαπᾶν καί χώρισαν ν' ἀνταμωνόνταν ὄλοι!

190(311)

Κυνήγα ἕναν καλό σκοπό κι' ἄς μὴν τόν πετυχαίνης
Μόν κάμε τρόπο πίστευε πῶς τάχα ἔχεις πετύχη
Ἄτός σου παραπείστηκες ἴδια χαρά λαβαίνεις
Χωρίς καί χάρη νά χρωστᾶς στήν παιχιδιάρη τύχη...

Ὅ πιό ζηλόφτονος ὀχτρός δέ θά μαντέψη κάτι
Κι' ἀκόμα μήτε ὁ Ἄγγελος, πού θά ῥθη, – μή φοβᾶσαι! –
Νά σοῦ λυτρώση τήν ψυχή θά νοιώση τήν ἀπάτη!
Κατάφερες καί πίστεψες, εὐτυχισμένος θά ῥσαι!

191(312)

– Κυρούλα μου, Κυρούλα μου, θά σέ πονέση ἡ μέση!
Μή σκύβης ἄλλο καταγῆς, τ' ἔχεις νά κόψης κόψε!...
– Ἄχ! ἄν δέ σκύψω, γιόκα μου, πῶχεις ψυχοπονέση,
Ποιός θά μοῦ μάση λάχανα νά δειλινίσω ἀπόψε;

– Κυρούλα μου, Κυρούλα μου, θά σέ πονέση ἡ πλάτη!
Τό βαγενάκι σου βαρύ κι' ἀλάργα πέρα ἡ βρύση!
– Ἄν δέ κοπιάσω, ξένε μου, – κι' ὁ λόγος σου σπολάτι! –
Νερό στό καλυβάκι μου ποιός θά μοῦ κουβαλήση;

192(313)

Κοιτᾶτε πάντα πίσω σας, γέροι, καλοί μας γέροι,
Κι' ὅλα τὰ βλέπετε ὁμορφα στὰ περασμένα χρόνια!
"Ὅσα παράλλαξε ὁ καιρός κ' ἡ συντυχιά ἔχει φέρη
"Ὅλα τὰ βρίσκετε ἄσκημα, πολλά γιά καταφρόνια!

Σάμπως καί δέν παράχετε τό δίκιο πού λογᾶτε
Γιά θυμηθῆτε μήπως καί στήν ἐποχή σας ὅμοια
Αὐτά πού μᾶς παινεύετε καί τόσο τ' ἀγαπᾶτε
Οἱ γέροι τότε τὰ ἔβρισκαν σάν τὰ δικά μας βρώμια!...

193(314)

Κοιτῶ τά μάτια λίγωσαν, τό χέρι πιάνω τρέμει
Ἐγγίζω τά σγουρά μαλλιά χρυσές πετᾶνε σπίθες!
Σάν περιστέρας τραχηλιά φαντάζει τ' ἀφρολαίμι
Κατηφορῶντας ἔμαθα ποιές λέν περδικοσπῆθες!

Ποτάμι τρέχει τό κορμί κ' οἱ δυό λογκές ἀνθίζουν
Μοσκοβολᾶνε παρθενιά κι' ἀντιδιψᾶν ἀγάπη!
Σ' ἀγκάλιασα, παράλυσες – τ' ἄσπρα δοντάκια τρίζουν
Σάν τῆς ἀρνάδας, πῶπεσε στά χέρια τοῦ χασάπη!

194(317)

Λελούδι κόβεις τοῦ καῦμοῦ, λελούδι τῆς ἀγάπης
Καί τό κρατεῖς στό χέρι σου κι' αὐτό μοσκομυρίζει
Νά παίξεις θέλεις, νά χαρῆς, μά εἶναι ὁ σεβντᾶς σατράπης
Σοῦ παίρνει τ' ἀνθολέλουδο κι' ἀγκάθι σοῦ χαρίζει!

— Ἄγκάθι, ζαχαράγκαθο, πικρά πού μ' ἀγκελώνεις
Καί μ' ἀφορμίζεις τήν ψυχή καί τήν καρδιά μου ὀμπυάζεις!...
Μάνα μου, νύφη ντύσε με χωρίς νά μέ μαλώνης
Κ' ἐσύ, Χάρε, παντρέψου με μήν κάνης πώς κομπιάζεις!

195(318)

Λελούδι, χιονολέλουδο, κρουστό πού ἀνακλαδώνεις
Σέ βλέπω χαίρεται ἡ καρδιά, δακρύζουνε τά μάτια...
Τήν ἀνθισμένη ὀξώπορτα γιά μένα ξεκλειδώνεις
Καί τοῦ σπιτιοῦ μου ἀνηφορῶ τά πετροσκαλοπάτια...

...Τή Μάνα βλέπω νά ἴρχεται νά σέ δροσοποτίζει
Τήν κόρη βλέπω νά περνᾶ καί νά λυγίζει ὁ κλῶνος
Λελούδι μου τ' ἀθάρι σου παλιές χαρές θυμίζει
Γλυκές χαρές, πού πίκρανε τῆς ξενητειᾶς ὁ πόνος!

196(319α)

Λελούδια, μικρολέλουδα μέ χίλια χρωματάκια
Καί κίτρινα καί κόκκινα καί φλῶρα καί γαλάζια
Συνταιριαστά φυτρώνετε μέσ' στ' ἄλλα χορταράκια
Κι' ὄλο βεργολυγίζετε στόν ἄνεμο μέ νάζια.

Πέστε μου γιατί βγήκατε στοῦ Βράχου τήν ἀγκάλη;
Ποιός ὁ σκοπός σας ὁ μικρός μέσ' στούς σκοπούς τῆς φύσης;
Κ' ἐκεῖνα μοῦ ἀποκρίθηκαν μέ μιὰ σιωπή μεγάλη:
– Βγήκαμε μόνο νά μᾶς δῆς ἐσύ καί νά ρωτήσης!

Χειρόγραφος τίτλος : *Λελούδια στό βράχο.*

Παρόμοιο τό ὑπ' ἀριθμ. 24 ποίημα τῆς α' σειρᾶς τῶν *Τραγουδιῶν τῶν βουνῶν.*

Στήν κορυφή τοῦ δακτυλογράφου ἡ γραμματέας ἔγραψε: «νά ἐξετάσω καί νά βρω παρόμοιο πού μπῆκε».

197(320)

Λισβός, ἀρρώστησα βαριά καί κοιτομαι στό στρῶμα
Μέ τό κεφάλι τούμπανο, μέ τήν καρδιά λυμένη,
Ἐλλάζει ὁ ἥλιος πρόσωπο κι' ἔλλάζει ὁ κόσμος χρῶμα
Οἱ ζωντανοί σωπαίνουνε, μιλᾶν οἱ ἀποθαμένοι.

Ἐκούω καθάρια τίς φωνές, τά λόγια ξεχωρίζω:
Μανούλα μέ παρηγορεῖ, πατέρας μέ μαλώνει!
Σκουλήκια βλέπω νά ἔρχονται καί χούματα μυρίζω...
Ἐγγελοκρούγεται ἡ ψυχή, φτεροῦγες ξεδιπλώνει...

198(323)

Λυσσάρης δέρνεται ὁ Βοριᾶς σίς κόχες τῆς σκεπῆς μου
Μέ μπρουχαλίζει κότσαλα, μέ πασπαλίζει χῶμα...
Καταδρομή τῆς Μοίρας μου, κατάντια τῆς ντροπῆς μου,
Παρόμοια δέρνομαι κ' ἐγώ στό χηρεμένο στρῶμα!

Διψό Στοιχειό ἢ λαχτάρα μου μέ χνῶτα φλογισμένα
Τόν ὕπνο διώχνει ἀπόνετα, τόν ξύπνιο ξεμαυλίζει...
Τήν πόρτα ἔχω ξεκλείδωτη κι' ἀλλοίμονο σ' ἐμένα
Κανείς κι ἀπόψε ἀρσενικός δέ μοῦ τή δρασκελίζει!

199(329)

Μαζ' ἤρθες μέ τήν Ἐνοιξη, γιά σένα καί γιά κείνη
Ἄνθισαν τά τριαντάφυλλα, λελούδιασαν οἱ κρίνοι
Περιπλοκάδι ἀγιόκλημα, βασιλικός μέ τέλια
Μοιάζουν τά σγουροβλάσταρα, ξεκαρδιστά σου γέλια.

Δέν εἶναι ἀηδόνι πού λαλεῖ, μουϊδέ νερό πού τρέχει
Εἶναι ἡ χαρά σου ἡ ἀναβρυτή, πού στερεμό δέν ἔχει
Δέν εἶναι ἀνεμοσκόρπιση βροχή τοῦ Ἀπριλομάη
Εἶναι τά δάκρυα ἑνός καῦμοῦ πού πέρασε καί πάει...

Μαμάκου, Ρίζα πέρασα, Κασέλλι κατεβαίνω
 Τούς χωριανούς, ὅπου ἀπαντῶ, τσοπάνους καί ζευγάδες,
 “Όλους τούς γλυκοχαιρετῶ μὰ δέν κρατῶ κρυμμένο
 Τόν πόνο πῶχω σπὴν καρδιά – μοῦ λείπουν δυό Γιωργάδες!...

‘Ο Κολοβός σταυραδερφός κι’ ὁ Γούπιος μακαντάσης...
 Ποῦ εἶσαι τό γιό σου νά χαρῆς λεβέντη καπετᾶνο;
 Καί ποῦ εἶσαι; – ἂν πῆγες στό Μωριᾶ, βάλε κουπί νά φτάσης!
 – ‘Η κόρη σου παντρεύεται, τά δαχτυλίδια βάνω!

201(333)

Μάνα μου καί πατέρα μου, πού είμαι ἀκριβή σας κόρη,
Μήν κρυφοκουβεντιάσετε, ρωτήστε με κ' ἐμένα!
Δέ θέλω νά μέ δώσετε μακριά σέ ξενοχώρι –
Πονάω τό κουτσοχώρι μας κι' ὀχτρεύομαι τά ξένα!

“Ὅσο νά ἰδῶ τά χούγια τους, νά μάθω τά ζακόνια
Τό σάλο γιά τά πρόβατα, τή σράτα γιά τό μύλο
Θά χάσω μέρες ὄμορφες, χρυσά θά χάσω χρόνια
Θά κιτρινίσω σάν κερί, θά μαραθῶ σά μῆλο!

202(334)

Μαντάτο πάει σόν "Οθωνα, χαμπέρι στήν 'Αθήνα
Τό Νικολάκη σκότωσαν, σόν Πλάτανο, Σισμάνη!
Κι' άπάνω στήν 'Αράχωβα μαδιέται ή Κυρά-Ρίνα
Δώδεκα κρέμονται άρφανά στό μαῦρο της φουστάνι!

Παρηγορήσου, 'Αρχόντισσα, καί τά παιδιά σου τήρα
'Αρμάτωσε τ' άγόρια σου, τίς κόρες παντρολόγα,
Κράτα ψηλά τό φλάμπουρο, καλόπιανε τή Μοῖρα
Γνοιάζου τ' άσημοκάντηλα πού καῖν τήν άγια φλόγα!

203(336)

Μαράγδω μέ τά πράσινα, Μαράγδω μέ τά δρόσια,
Θρασά τά καλαμπόκια σου, σμαράγδια τά τριφύλλια
Καί σίς ἀναβολάδες σου κεχριμπαρένια κρόσια
Καλό Δεκαπενταύγουστο τά ροζακιά σταφύλλια!

Κατοσταριές τ' ἀηδόνια σου, χιλιάδες τά τζιτζίκια
Τό χαραμέρι Ἐνάσταση, τό γιόμα πανηγύρι...
Πού εἶναι ἡ τρανή Μελικοκκιά νά πάρω τά σχαρίκια
Χωρᾶ ἓνα συμπεθερικό στόν ἴσκιό της νά γείρη!

204(337)

Μαράζι τό 'χω στήν καρδιά, στήν ἔγνοια μου μαγκάνι
'Οπῶφυγα καί σ' ἄφησα μακρυά καί μαναχούλα!...
Σοῦ φέρνω ἀφρό τῆς θάλασσας καί τοῦ βουνοῦ βοτάνι,
Τοῦ κάμπου μοσκολούλουδο, τοῦ ποταμιοῦ δαφνούλα.

"Αν ἴσως καί σέ ξέχασα τόν ἥλιο τήν ἡμέρα
Τή νύχτα τ' ἄστρα ζέτασε καί τό φεγγάρι ρῶτα...
Φτεροκοπᾶ ἢ λαχτάρα μου σάν ἄγρια περιστέρη,
Σοῦ φέρνω ἀγάπη, ἀγάπη μου, τρανήτερη ἀπό πρῶτα!

205(339)

Μάτι, ματάκι άσπραφερό, φοβᾶμαι μή μέ κάψης
Κ' εἶμαι μονάκριβο παιδί καί μ' ἔχ' ἡ μάνα μου ἕνα!
Χείλι, χειλάκι κόκκινο, φοβᾶμαι μή μέ βάψης
Κ' οἱ χωριανοί μαντέψουνε τά νυχτοκαμωμένα!

Στήθι, σπηθάκι άσπρότερο κι' άπ' τοῦ γιδιοῦ τό γάλα
Νά κόψω τά κουμπάκια σου, πῶς θάρρεψε τό χέρι;
Κορμί, κορμάκι άγγελικό, γλυκειά μέ πιάνει άντράλα
Σ' ὄλους τό λέω τούς χωριανούς πῶς σ' ἔχω κάμη ταίρι!

206(341)

— «Μέ βγάζεις ψεύτρα!», φώναξε, τήν ἔπιασε ἄλλο πράμα!
Αὐτό δέν εἶναι ζόργισμα, μουϊδέ θυμός λογιέται!
Μπαρούτι κι' ἀνεμόβροχο, φωτιά καί χιόνι ἀντάμα
Μέ δέρνουν κατακέφαλα κι' ἀκόμα δέν κρατιέται!

Σύχασε, τῆς τιμῆς κορμί καί τῆς ἀλήθειας στόμα!
Ἔτσι γιά να γελάσουμε νά εἶπῶ ἕνα ψέμα βρῆκα!
Ἐγώ σ' ἔχω Βαγγέλιο μου! Δέν τό 'νοιωσες ἀκόμα;
Τά λόγια σου ἔχουν τοῦ Χριστοῦ τήν πίστη καί τή γλύκα.

207(342)

Μέ βλέπει ὁ κόσμος ἄδεντρο μέ κράζει Ξεροβούνι
Νά, ἐγώ 'χω μοσκοβότανα, πού ἄλλο βουνί δέν τά 'χει!
Θυμάρι, τσάϊ, ἀμάραντο, φασκόμηλο, φλησκούνι
Μοσκοβολᾶν τήν "Ανοιξη στήν ξάγναντή μου ράχη.

Γύρου-τριγύρου ἀγνάντευε καί κάτου κορφολόγα
Στόν ἥλιο ψηλοκρέμασ' τα γιά νά 'χης τό Γενάρη
Τό μοσκοβόλι τοῦ Μαγιοῦ, τοῦ Ἄλωναριοῦ τή φλόγα
Τοῦ Βελουχιοῦ τήν ὁμορφιά, τοῦ Βαρδουσιοῦ τή χάρη!

στ. 2: *Νά, ἐγώ*: θέσαμε κόμμα. Ἴσως ἤθελε νά γράψει: *Μά*.

208(348)

Μέ τ' ἀηδονιοῦ τό πούπουλο τήν κούνια σου ἔχω στρώση
Νά κοιμηθῆς, τσουπούλα μου, γλυκά νά σ' ἀναπάψη
Καί τήν αὐγή, τή χαραυγή, πριχοῦ νά ξημερώση
Νά μέ ξυπνήσης ὁμορφα μέ τήν ψιλὴ σου κλάψη!

Κοιμήσου, ρόδο τῆς αὐγῆς καί τοῦ βραδουῦ χρυσάφι.
Ἐννιά Νεραΐδες ξαγρυπνᾶν νά ὑφάνουν τά προικιά σου!
Κοιμήσου! – κ' ἓνας Ἄγγελος ὅλη τή νύχτα γράφει
Πάνω στήν Ἄγια Τράπεζα γράφει τά ριζικά σου!

209(350)

Μέ τήν καλή μου συντροφιά μεσοδρομῆς μαλώνω
Εἶναι τά λόγια μας πολλά καί τό πραχτό μας λίγο...
Μοῦ λέει τ' ἀηδόνι ὄντας λαλή τ' αὐτιά μου νά βουλώνω
Κι ὄντας ἀνθῆ τριαντάφυλλο τά μάτια ἐγώ νά κλείγω!

– Δέν ἔχεις δίκιο, ἀνίδεη, καί θά σέ μεταπείσω:
Καλεῖ τ' ἀηδόνι νάν τ' αἰκῶ, τό ρόδο νάν τό βλέπω
κι ὥρα ἢ καλή μέ θηλυκό σά νυχτοπερπατήσω
νάν τό φιλήσω ἀκράτητος – αὐτό εἶν' τ' ἀντρίκιο πρέπο!

210(351)

Μέ τό καλό νά μέ δεχτῆς, κουμπάρε Λάμπρο Πλούμη!
Ἦρθε ὁ τροχός στήν πόρτα σου, θά μ' ἔχης μουσαφίρη
Φέρε νερό στό μαστραπᾶ καί στό χαρτί λουκούμι
“Ὅσο νά φκιάσης τό μεζέ, ν' ἀνοίξης τό παπίρι!

Τό διασελάκι ἀγναντερό, τό μάτι δέ χορταίνει...
Μά πρέπει νά κατέβουμε τό δειλί στή Γρανίτσα,
“Ὅπου εἶναι ἡ στρούγγα μας μικρή καί δύσκολ' ἀβγαταίνει
Ἄξόν καί μάς ψηφίσουνε γυναῖκες καί κορίτσα!

19.8.49

211(352)

Μέ τοῦ ματιοῦ τό παίξιμο, μέ τοῦ κορμιοῦ τό σεῖσμα
Δοξολογᾶς τόν ἔρωτα, πανωτιμᾶς τά νειᾶτα
Τό νάζι σου τό τρίσχαρο, τό νόστιμό σου πεῖσμα
Δαιμόνου μοιάζουν διαβολιά, ἀγγέλου μοιάζουν διάτα.

Μιλᾶν οἱ γέροι φρόνιμα κ' οἱ φίλοι ζυγιασμένα
Ἢ τρέλλα σου πιό φρόνιμη καί πιό σωστό τό ζύγι!
Ἐπ' τό κρασί σου κέρνα με νά ζήσω μεθυσμένα
"Ολοὶ ἀγαπᾶμε τή ζωή μά τή γλεντᾶνε λίγοι!

212(353)

Μέ τρέλλανες, θεότρελλο, μέ ζάλισες, ζαλίμι!
Εἶσαι ἀπό γέννα παρλιακό καί στρίγγλικό ἀπό κούνια
Δέν ἄργησες τῆς Μάνας σου νά πάρης τό ταλίμι
Μικρό μπῆκες στόν ἔρωτα μέ φοῦντες, μέ κουδούνια!

Διαβαίνεις σάν Ἄγερικό, σά σίφουνας τοῦ αἱμάτου,
Καί ξερριζώνεις τίς καρδιές κι' ἀνεμοσεῖς τά φρένα!
Ἄλλοίμονο στόν ἄμοιρο, πού θά διαβῆς σιμά του!
Μά τί μέ νοιάζει γι' ἄλλουνοῦς; – ἄλλοίμονο σ' ἐμένα!...

στ. 1: Παράλληλη γραφή: *Μᾶς ... μᾶς*.

στ. 7: *διαβῆς : σταθῆς*.

213(354)

Μέ τυραγνᾶς στόν ὕπνο μου, παλιά μου ἀγάπη πρώτη,
Μέ κυνηγᾶς μ' ἀγιόκλημα καί μέ βαρᾶς μέ βάγια,
Μέ κράζεις μέ γλυκόλογα, πού μ' ἔλεγες προδότη
Κι' ἀπλώνεις τά χεράκια σου τῆς πιθυμιᾶς ἀρπάγια!

Γλυκειά τυράγνια δέ βαστῶ στά χρόνια τώρα ὀπῶχω,
Στά νειᾶτα μας ἄν σῶφταιζα πικρά τιμώρησέ με:
Τά χάϊδια πλέξτα βούρδουλα, τίς ἀγκαλιές μας βρόχο
Λιθάρια πῆξε τά φιλιὰ καί πετροβόλησέ με!...

στ. 2: καί μέ χτυπᾶς.

στ. 7: κρυφῆς χαρᾶς ἀρπάγια!

214(355)

Μεγάλη μου περήφανη, μικρή μου άφαντιασμένη
Γιά πές μου κι' αν δέ μοῦ τό εἰπῆς ἄσε νάν τό μαντέψω
Τί πιθυμᾶ ἡ καρδούλα σου νά 'ν' εὐχαριστημένη;
Νάν τό χαλέψω τῆς νυχτός, τῆς μέρας νά τό κλέψω!

Ἄγγελο θέλεις στό κλουβί; Παράδεισο στή γλάστρα;
Κορώνα θές βασιλικιά νά βάλῃς κουγιουρούκι;
Θά γίνω ἀνάρτης τ' οὐρανοῦ καί θά κουρσέψω τ' ἄστρα
Ὅ,τι ζητήσεις ἀπό ἐμέ θάν τό βρῆς στό σεντούκι!

215(356)

Μεγάλη νύχτα πέρασα, στό βάσανο μεγάλη:
Είδα πώς σ' είχα δίπλα μου κισσό καί κολλιτσιδα
Μέ τύλιγες δάκερον άπάνω άπ' τό κεφάλι
Καί μώμπηχες στήν κλειδωση φαρμακωμένη άγκίδα.

Μά τώρα πού ξημέρωσε καί γλύτωσ' άπ'τά είνόρτα
"Όσο τήν πλάνη νά χαρῶ καί τό σωστό νά μάθω
Μέ πιάνει φόβος ξυπνητός μήπως σέ ιδῶ στήν πόρτα
Καί στήν άλήθειψη τοῦ ήλιου χειρότερα μου πάθω!

216(357)

Μεγάλο παίρνω ἀνήφορο, σέ κορφοβούνι βγαίνω
Κι' ἀπό ψηλά κοιτάζομαι νά ἰδῶ βαθύτερά μου
Κοιτάζομαι, βιγλίζομαι, στά καταβάθια μπαίνω
Θωρῶ τά φυλλοκάρδια μου, τά ψυχοθέμελά μου!

...Νάτος ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, τοῦ Δαίμονα ἢ κατάρα
Τῆς καλωσύνης τ' ἄνθισμα, τῆς κάκιας τό βοτάνι
Νά τῆς γυναίκας ὁ σεβντᾶς, τοῦ πρωτογυιοῦ ἢ λαχτάρα
Κι' ἄχ! νά ὁ χαμός τῆς Μάνας μου πληγή πού δέ θά γιάνη!

217(359)

Μελαχροινό μου πρόσωπο καί μαῦρο μου ματάκι,
Ἄψύ μου ἀμερτζανόχειλο, φοβᾶμαι θά σᾶς χάσω...
Ἄλλάζει ὁ ἄστατος καιρός, ἀλλάζει τό μεράκι
Ἄλλην ἀγάπη ὀρέγομαι νά βρῶ νά δοκιμάσω!

Θά σᾶς κρατήσω θύμηση, μή μοῦ κρατᾶτε ἀμάχη
Δέ θά εἶναι ἡ ἄλλη μελαψή, δέ θά εἶναι μαυρομάτα
Δικό σας γνώρισμα καλό, – τ' ὀρκίζομαι – δέ θά ἔχη
Φιλάκια οἱ ξανθογάλανες δέ δίνουν πιπεράτα!

218(360)

Μεράκι μου ὁ καπνόσπορος, σεβντᾶς μου τό φουντάνι
Ριζό τό καπνοτόπι μου ραβένι βελαώρα,
Χρυσᾶ βαντάκια μέριασα, λαθραῖο θά βρῶ χαβάνι
Τσεμπέλι ζαπαντιώτικο νά κόψω νύχτα ἢ ὦρα!

Ἄς λιγοστέψη τό ψωμί, τό λάδι ἄς μή λιγδώση
Ἐτοῦτο τ' ἀγιοβότανο φτάνει νά μή μοῦ λείπη!
Γιατρός μου εἶναι καί φάρμακο – μέ τήν πικρή του δόση
Ξορκολογáει τήν κούραση, παρηγοράει τή λύπη!

219(361)

Μέσ' στ' ἄκραχτα μεσάνυχτα σάν τί 'ναι πού ρεκάζει;
Δέν εἶν' αὐτιοῦ παράϊκουσμα, τῆς φαντασιᾶς μου ψέμα
Μοῦίδ' εἶναι μούγκρισμα θεριοῦ, φωνή τοῦ Ἄνάδη μοιάζει
Ἀνθρώπου εἶναι παράπονο καί σκοτωμένου εἶν' αἷμα!

Ὁ Σκαμπαρδώνης σκάλωσε στήν καρυδιά νά μάση
Ξαγλύστηρε, γκρεμίστηκε, δέν ἔκαμε οὔτε γκίχα!
Τοῦ κάκου φέραν ζόρκισαν, τρισάγια ἔχουν διαβάση
Σκούζει, σπαράζει τήν καρδιά, κορφολογάει τήν τρίχα!

220(363)

Μεσολογγίτη Μπαταριᾶ, σόν κόσμο ζαϊκουσμένε,
Οἱ χωριανοί μου ὀπῶζησαν καιρό πού λειτουργοῦσες
Μέ τό δοξάρι σου, ἱστορᾶν, μέ τό τραγούδι, λένε,
Τό πῶς ἀνάσταινες νεκρούς καί ζωντανούς ἐσβοῦσες!

Δέ θέλω ξένες μαρτυριές τό θάμα νά δοξάσω
Δικό μου λόγο μαρτυρῶ, δικιά μου βάζω βούλα:
Μολόγαε χήρα ἢ Μάνα μου – κι' ἄχ! πῶς νάν τό ξεχάσω; –
Πῶς ἔπαιξες στό γάμο της καί χόρεψε νυφούλα!

στ. 4: Στό δακτυλόγραφο πῶς, ὅπως ἀδιακρίτως ὀρθογραφεί ὁ Ἄθνας.

221(365)

Μετρῶ τά χρόνια πᾶν πολλά καί δέ γυρίζουν πίσω...
Τῆς νιότης τ' ἀρχοντόπουλο ποθῶ νά ξαναγίνω
Γειτονοποῦλες ὁμορφες νά βγῶ ν' ἀργολαβήσω
Ἄλλοῦ τσιτσέκι νά πετῶ κι' ἄλλοῦ φιλί νά δίνω

Στά γλένια πρῶτος καί καλός, ὅπου χαρά κουμπάρος,
"Ὅπου βαφτίσι ἐγώ νουνός – ἀπόψε τί θά γίνη!
Θά ζωντανέψη ὁ Λάζαρος καί θά πεθάνη ὁ Χάρος,
Θά βάλω τήν Ταχίνενα νά εἰπῆ τό «Κανερίνι»!...

222(366)

Μή λές βαρυσυννέφιασε κι' άστραφτομπουμπουνίζει
Μή λές δρολάπι ξέσπασε – πάρε τή στράτα κι' έλα!
”Αν μ' άγαπᾶς κι' αν μέ πονῆς νερό μή σέ φοβίζη
Δέν εἶναι ἡ άγάπη φρόνεση, μόν' εἶν' ώραία τρέλλα.

”Αν κακοτύχη καί βραχῆς ἐγώ θά σέ στεγνώσω
Κι' αν μοῦ μαργώσης ἔρχοντας ἐγώ θά σέ ζεσάνω
”Ομως αν κάνης πώς δέ 'ρθῆς τήν πόρτα θά κλειδώσω
Καί θά 'ρχεσαι λιωρίζοντα νά σκουντουφλᾶς άπάνω!

223(371)

Μή συλλογιῶμαι χάνομαι, νά συλλογιῶμαι χάνω
Ἄδιαφορεύω πνίγομαι, τρεμοκαρδίζω σβύνω
Ἄνησυχιά μου ἡμερινή κι' ὄνειρο νυχτοπλάνο,
Ξένο εἶναι αὐτό πού δέχομαι, δικό μου αὐτό πού δίνω.

Δέν εἶναι λάδι τό καλό καί τό κακό γλυκάδι
Νά ξεχωρίζουν καθαρά μέσ' σπῆς ζωῆς τό πιάτο...
Μά ἴσως τό φῶς νά εἶναι νερό, κρασάκι τό σκοτάδι
Αὐτά δέν ξεχωρίζονται κι' ἄιντε νά βρῆς τό ἀκράτο!

18.8.49

Υιοθετήθηκαν παράλληλες φράσεις - γραφές τῆς 2ης στροφῆς.

224(372)

Μή φύγης κ' ἔχω ἀνάγκη σου καθώς ἡ γῆς τόν ἥλιο!
...”Ἐχασε ἡ γῆς τόν ἥλιο της κ' ἐγώ τό πρόσωπό σου!
Τ' ἀνέμου ἀρπάζω τό φαρί, τό σιδερί, τό τσίλιο
Ἄχνάρι βρίσκω σου στή γῆ, στόν οὐρανό ντορό σου!

Μοῦ στένουν τ' ἄστρα δόκανα, κ' οἱ σράτες ἀλυσίδα
Μαγκώνομαι, καρφώνομαι – τά δυό μου μάτια κάνω
Τά κάνω πύρινα πουλιά καί φλογισμένα φίδια
Ἦλοῦθε νά σέ κυνηγῶ στόν κόσμο τόν ἀπάνω!

225(375)

Μήν εἶσαι οὔτε ἀχαῖρευτος, μήν εἶσαι οὔτε νταμάχης:
Μή λιγουρεύης τά πολλά καί δέ γλεντᾶς τά λίγα
Τό σοῦμπρο γνοιάσου νά γευτῆς ἀπ' τόν καρπό, πού θά 'χης,
Κι' ἀπ' τόν καρπό, πού ὀρέγεσαι, τήν πιθυμιά του τρύγα!

Πολλοί καρποί τούς γεύεσαι πικρή σοῦ ἀφήνουν γέψη
“Όλους πού δέ δοκίμασες γλυκούς τούς ἀπαντέχεις...
Κυβέρνησε τό κέφι σου καί φέρ' το νά πιστέψη:
Πώς χαίρεσαι νά ἐπιθυμᾶς καί δέ σέ νοιάζει ἄν ἔχης!

226(378)

Μήν καρτερῆς ἀπόκριση νά λάβης ἀπό μένα!
Ἐγώ φιλιὰ μέσ' στό χαρτί καί χείδια μέσ' στήν κόλλα
Μέ τό κοντύλι στεναγμούς καί δάκρυα μέ τήν πένα
Τά λέω μαντζούνι τῆς ψευτιᾶς καί τῆς ἀλήθειας φόλα!

Γλυκό μ' ἄρῆσει τό φιλί στόμα μέ στόμα μόνο!
Ζεστό τό χείδι ἀποθυμῶ κορμί-κορμί μονάχα!
Δίνε μου χείδια καί φιλιὰ καιρό πού σ' ἀνταμώνω
Καί τά γραμμένα στέλνε τα σ' ἄλλον κανέναν χάχα!

227(379)

– Μήπως ἀγγελοκρούχτηκες; Μήπως νεραϊδοπάρθης;
Μᾶς κραινεις καί παραλογᾶς, μᾶς βλέπεις κι' ἀφαιριέσαι!
Κάμε σαρανταλείτουργο στά σύγκαλά σου νά 'ρθης,
Πού εἶσαι κορίτσι φρόνιμο κι' ἀπό σειρά κρατιέσαι!

– Δέν εἶμαι ἀγγελοκρούσματα καί νεραϊδοπαρμένη!
Πραματευτής ἀπέρασε, δυό βελονάκια πῆρα
Ἐκεῖνα μ' ἀγκελώσανε κ' εἶμαι ξελογιασμένη...
Πῶς νά μὴν εἶμαι, πῶφυγε καί δέν ξανάρθε γύρα!

228(383)

Μικρά εἶναι τά ματάκια σου μεγάλ' ἢ δύναμή τους
Κατσουλωτά, μπιρμπιλωτά, γλυκά πονηρεμένα,
Ἐνοίγουν σάν τό σύννεφο, πετοῦν τήν ἀστραπή τους
Καί βρίσκει τ' ἀστραπόβολο, πέφτει καί βρίσκει ἐμένα!

Ἄχ! δέ μέ κάνει κάρβουνο κι' ἄχ δέ μέ κάνει στάχτη
Μέ κάνει ἀσημοκάρφωτον, μαλαμοκαπνισμένο
Καρφιά μου οἱ πόνοι κ' οἱ καῦμοί, χρυσοκαπνός μου τ' ἄχτι
Νάν τά φιλήσω λαχταρῶ, πολύν καιρό προσμένω!

229(384)

Μικρή τ' ανθρώπου είναι ή καρδιά μά ό πόνος της μέγáλος
Πόνος γλυκός, πόνος πικρός, άγάπης καί θανάτου...
Κοπέλλα μου, αν δέν είμ' έγώ θά νά είναι κάποιος άλλος
Πού θά σοῦ μάθη τό φιλί κι' όλα τά βάσανά του!

Θά γλυκαθής, θά πικραθής, θά κλάψης, θά γελάσης,
Θά κολασπής, θά σχωρεθής καί πάλε θά 'ρθης γύρω
'Ακοῦς τό νόμο τοῦ παπαῆ, μόν' άκου καί τής πλάσης
'Αγάθω νά είσαι σ' όλα σου, στόν έρωτα πονήρω!

230(386)

Μονάκριβη τή γέννησες, χαϊδιάρικη τήν ἔχεις
Καί τήν ταγίζεις ζάχαρι, τή θρέφεις κουκουνάρι
Στά τζάμφια τή λαμπροφορεῖς, στά μάτια τήν προσέχεις
Μήν τή σκονίση κουρνιαχτός, ἥλιος νά μήν τήν πάρη!

Εἶναι τά κάλλη της πολλά καί τά προικιά της λίγα
Μά δέν τή δίνεις στό χωριό κι' ἄς τή ζητᾶνε τόσοι
Ἄν μή τόν ἴδιον Βασιλιᾶ κι' ἄν μή τό γιού τοῦ Ρήγα
Προσμένεις Ἄρχοντόπουλο νά σοῦ τήν ἀσημώση!

231(387)

Μοναστηράκι τ' Ἄϊ-Γιωργιοῦ στόν ποταμό χπισμένο
Μέ τά μπαλκόνια κρεμαστά, μέ τούς κισσούς ὠραίους,
Δέ μέ θαμπώνουν μόνο αὐτά – θωρῶ καθώς διαβαίνω
Βασιλοποῦλες, Δράκοντες, Ἄσπροκαβαλλάρεους...

Πῶς νά χτυπήσω σήμαντρο, κλειδί πῶς νά γυρέψω
Νά μπῶ νά περικαλεστῶ, νά σταυροπροσκυνήσω
Νά βάλω ράσο τρίχινο μά σάν καλογερέψω
Πίσω νά στρίψω τόν καιρό καί τό ποτάμι πίσω...

232(388)

Μονοπατάκι ανάμερο, στους φράχτες στριμωγμένο,
δέ βλέπω ζουλαπιοῦ ντορό μηδέ κι' ἀχνάρι ἀνθρώπου
Δισταχτικά σ' ἀνηφορῶ, μέ φόβο σέ διαβαίνω
Μήν εἶμαι ὁ νεκρομάρτυρας τοῦ ρημαγμένου τόπου...

Θελό νεράκι θλιβερό θροῖζοντας σ' ὄγραίνει
Μηδέ κοπάδι ξεδιψᾷ, μηδέ σπαρτό ποτίζει
Μά ἢ ζήση, ὄχι! δέν πέθανε – ποτέ της δέν πεθαίνει:
Καί νά μιά γελαδοσβουνιά, πού μοῦ τό ἀναθυμίζει!

233(391)

Μοῦ δώση ὁ ἥλιος ἄλογα καί τό φεγγάρι ἀμάξι
Θ' ἀνοίξω δρόμο ἀγέρινο κορφή στά μεσουράνια
Νά λαχαρίση ὁ Αὐγερινός κι' ἡ Πούλια νά τρομάξη
Ἐκούγοντας τίς ρόδες μου καί τά χρυσά τροκάνια.

Μά ἐσύ, καλή, νά μή σκιαχτῆς καί νά μή λαχαρίσης
Γιά σένα τό ταξίδι μου, γιά σένα ὁ γυρισμός μου!
Κοιμᾶσαι κι' ὄνειρεύεσαι δέ θέλω νά ξυπνήσης
Στόν ὕπνο χαμογέλασε καί τ' ὄνειρό σου δός μου!

Χειρόγραφος τίτλος : *Γυρισμός.*

στ. 3: Τά ὄνόματα τῶν ἀστεριῶν μέ μικρά ἀρχικά στό δακτυλόγραφο.

234(392)

Μοῦ κόπηκαν τά γόνατα σή σάνη ἀπάνου-κάτου
Στό σκάλο καί σόν ἀργαλειό μοῦ ρόζωσαν τά χέρια!
Κανείς τοῦ δόλιου κοριτσιοῦ δέ λέει τά βάσανά του
Τά μεροδούλια του βαριά καί τά σκληρά νυχτέρια....

Πότε ν' ἀνοίξη ἡ Τύχη μου, νά βάλω τό στεφάνι
Καί νά εἶναι ἡ Μοῖρα μου καλή καί νά μὴν πάρω βλάχο!
Νά παραλείψω ἀργαλειό, νά παραλείψω σάνη
Στή χώρα σπίτι δίπατο, παραδουλεῦτρες νά 'χω!...

235(393)

Μοῦ παραγγέλνεις ἄρρωστη καί δέν ὀρίζεις τ' ἔχεις...
Μακάρι νά ἦταν κάμωμα, μακάρι νά ἦταν νάζι!
Μά ἐγώ τρομάζω καί πονῶ, σοῦ γράφω νά προσέχης
Νά κράξης τόν καλό γιατρό, νά κάμης τί διατάζει!

Κι' ἄν δέ σέ γιάνουν βότανα, σέ γιάνουν γιατροσόφια
Φτερά φυτρώνω φτερουγῶ καί φτάνω στή φωλιά μας
Νά διώξω ἀτός μου τό κακό, νά σέ γιατρέψω ἀτόφια
Μέ μάγια τῆς ἀγάπης μου δεμένα σά φιλιά μας!

Μοῦ τάξεις χάρισμ' ἀκριβό κι' ὁ νοῦς μου δέν τό βάζει
 "Ὀλη τῆ νύχτα ξαγρυπνῶ χωρίς νάν τό μαντέψω!...
 Ἔγειρε ἡ Πούλια στό βουνό κι' ὁ Αὐγερινός ἐφάνη
 Ὑπνάκη σάν κατάφερα στά βλέφαρα νά κλέψω.

Καί πάλι βλέπω στ' ὄνειρο τό μουσικό σου τάμα
 Νά μοῦ τό στείλης βιάζεσαι, τό κουβαλᾶν Ἄγγελοι...
 Μά ἐμένα πιάνει ξαφνικά παράπονο καί κλάμα:
 Δικό μου, τάχα, νά γενῆ φοβᾶμαι πώς δέ μέλλει!

στ. 6: Ὁ στίχος στήν ἀρχική του μορφή. Ἡ νέα, δυσανάγνωστη.

237(395)

Μοῦ φαίνεται, λεβέντη μου, πώς μ' ἔχεις γιά παιγνίδι
"Οντας σκολᾶς τήν τέχνη σου κι' ἀπαρατᾶς τ' ἀργάλεια...
Μά ἐγώ δέν εἶμαι φλέσουρο, δέν εἶμαι ροκανίδι
Νά μέ πετᾶς στά σκοῦπρα σου, μέ ρίχνης στά φροκάλια!

Μαζί σου ἄν ἐκριμάτισα κορίτσο' ἤμαν ἀνίδιο
Στόν κόσμο νά ταπεινωθῶ τό κάνω κ' εἶναι δίκιο
"Ομως νά γιβεντίζωμαι ν ὡς κι' ἀπό σέ τόν ἴδιο
Μουϊδέ γιά μένα εἶναι σωστό, μουϊδέ γιά σέν' ἀντρίκιο!

Μουϊδέ νά φύγης ἔφευγες, μουϊδέ νά ῥθῆς ἐρχόσαν!
Σβουροῦσες σάν τό φλέτουρα, γλυστροῦσες σάν τό χέλι...
Τοῦ κάκου μέ βασάνιζες κ' ἐσύ βασανιζόσαν
Ἄλλοῦ κοντά ὄλο γίνεται τό πού νά γίνη μέλλει!

Πές μου σάν τί κατάλαβες μέ τό πολύ σου νάζι;
Σ' ἐσέναν ἔμεινε ἡ ντροπή, σ' ἐμέ ὁ περίσσος κόπος!
Μά δέ βασιῶμαι, θά σ' τό εἰπῶ: Θά ἔκανες ἄλλο χάζι
Ἄν δέ μέ κατακούραζες κι' ἄν δέ μ' ἀργοῦσες ὅπως...

239(397)

Μουϊδέ τ' ἀσέρι τῆς αὐγῆς, μουϊδέ τό τρεχονέρι
Σάν ξεκινᾶν τό δρόμο τους γυρίζουν πίσω πάλι....
Γιά νά ἔχῃς φίλο τόν καιρό, τήν ἐποχή σου ἰταίρι
Τράβα μπροστά, μή σέκεσαι καί μή γυρνᾶς κεφάλι!

“Ὅμως ποτές μήν ἀστοχᾶς τοῦ κύκλου τά παιχνίδια:
Θά ξανατρέξῃ τό νερό, θά ξαναβγῇ τ' ἀσέρι!
Ἔχει ὁ καιρός γυρίσματα κ' οἱ δρύμες του γυρίδια
Χαρά στό νιό πού τ' ἀγροικᾶ, στό γέρο πού τό ξέρει!

240(398)

Μπαλκόνι μέ τ' άγιόκλημα καί μέ τίς καλαμάτες,
Νά σ' είχα ζευγαροφωλιά καί νυφικό κρεββάτι!
Νά ήταν οί μέρες μου άδειανές κ' οί νύχτες μου γιομάτες
Άπ' τόν πολύν τόν έρωτα νά μή σφαλίζω μάτι!

Θά μέ χικιάσουν οί καϋμοί καί θά μέ φάν οί πόνοι
Δέν έχει άπόκριση ό σεβντās καί σχώρεση τό κρῖμα
Μπαλκόνι μέ τήν όμορφη, μέ τούς άνθούς μπαλκόνι,
Νά σ' είχα νεκροκρέββατο καί μαναζό μου μνημα!

17.8.49

241(399)

Μπορεῖ καί νά 'ναι ἄλλη Ζωή, μπορεῖ καί νά μήν εἶναι...
Δέν εἶναι δέν τό ξέρομε τό τίποτα διπλώνει
Δέν εἶναι καί τό ξέρομε;... Καλή ψυχὴ μου, μεῖνε
Μεῖνε μαζί μέ τό κορμί, πού μέσ' στό χῶμα λυώνει...

Εἶναι καί δέν τό ξέρομε; Τί κρῖμα τοῦ κριμάτου!
Εἶναι κ' ἐμεῖς τό ξέρομε; Χαρά καί δόξα πλήθια!
Γιά τά μυστήρια τῆς ζωῆς, μαζί καί τοῦ θανάτου
Πίστευε ὅ,τι ἔμαθες παιδί καί μή ζητᾶς Ἀλήθεια!

¹ Ἄνω ἀριστερά ἢ γραμματέας, πιθανῶς, ἔγραψε μέ μολύβι τὴν φράση:
«ὄχι χωριάτικο».

242(400)

Μπορεῖς νά πείσης κάμποσους καί πρῶτα τόν ἑαυτό σου
Σκοτώνεις γιά τό δίκιο σου, γιά τῶν πολλῶν τό δίκιο;
Σκότωσε ἀράδα – κι ἄν μ' αὐτό πετύχης τό σκοπό σου
Δέ θά εἶναι ὁ φόνος ἔγκλημα μόν' θά εἶναι χρέος ἀντρίκιο...

Κι' ἄν ξεσηκώσης πιά πολλούς τούς ἄλλους νά σκοτώνουν
Μά νά σκοτώνονται κι' αὐτοί – Τά εἶδαμε ὅπως τά λέγαν!... –
Μέ τοῦ καιροῦ τό πέρασμα, πού οἱ μῦθοι ξεφουντώνουν,
Δέ θά σέ εἰποῦν Ἄρχιφονιά, μόν' θά σέ εἰποῦνε Μέγαν!

243(401)

Μπορῶ τό λέω στό φίλο μου, τό λέω στό γείτονά μου
κι ἄν δέν τό εἶπῶ στή μάννα μου τό νιώθει μαναχή της,
πῶς ἔχω φλάτο τοῦ κορμιοῦ, πού κόβει τά ἥπατά μου,
πού ροκανάει τή νιότη μου στή ριζοφύτρωσί της...

Καρδιά δέν ἔχω νάν τό εἶπῶ σῆς Ἄνοιξης τ' ἀηδόνια,
στοῦ Ἀπρίλη τό μπουμπουκίασμα, στοῦ Μάη τήν τρυφερίτσα...
Κι ἀκόμα πιό περσότερο – δέ θέλω ψυχοπόνια! –
πῶς νάν τό εἶπῶ πού εἶμαι ἄρρωστος σι' ἀφίλητα κορίτσα;!

244(403)

Μυρίσαν νυχτολούλουδα, κελιάϊδισαν ἀηδόνια
Περιβολάκι περπατῶ τήν ξυπνοφαντασιά μου
Ἐναταράζονται οἱ φωλιές, τινάζονται τά κλώνια
Καί πέφτει τ' ἄνθι ἀπάνω μου, τό ντέρτι στήν καρδιά μου!

Καλῶς τό Μάη τόν ξέγνοιαστο καί τόν ξετρελλαμένο!
Φέρνει λουλούδι στό πουλί κι' ἀηδόνι στό λουλούδι
Φέρνει καί τήν πεντάμορφη πού νυχτοπεριμένω
Νά τῆς εἰπῶ τ' ἀλάλητο τῆς νιότης μου τραγούδι!

245(404)

«Μωρή κακιά γειτόνισσα, κακιά γειτονοπούλα,
Μάσε τά περιστέρια σου, πού 'ρχόνται στήν αὐλή μου!»
Παράεισαι γλυκοπίπερη, παράεισαι ζωντανούλα
'Αναστατώνεις τήν καρδιά, θελώνεις τή βουλή μου.

«...Γιατί μοῦ τρῶν τό σάρι μου, μοῦ πίνουν τό νερό μου».
Μιά-δυό βολές θάν τό γνοιαστῶ, μιά δυό θάν τά προγκήξω
Κι' ἀπέ δέν τό 'χω σέ σκοπό νά χάνω τόν καιρό μου
Τά περιστέρια π' ἀμολᾶς θά πιάσω νάν τά πνίξω!

246(405)

Μωρή κοντούλα κυδωνιά, μέ τά χοντρά κυδώνια
όπού είναι άφράτα καί χρυσά, κρυμμένα μέσ στά φύλλα
πολλοί τά δοκιμάσανε, μά έγώ περνᾶν τά χρόνια
καί μένω μέ τή δίψα μου, μέ τήν κρυφή καϊλα!

Έγώ τή ζήλεια τή βαστῶ, φιλί δέ διακονεύω
μά τώρα μερακώθηκα καί θέλω ἕνα κυδώνι!
Θά κατεβῶ στόν κῆπο σου, στόν κλῶνο σου θ' ανέβω
καί θάν τό κόψω άσίκικα μιά νύχτα μέ τ' άηδόνι!

247(407)

Ν' ἔψές εἶδα σὸν ὕπνο μου μιά μαρμαρένια σκάλα
"Ὀλην τή νύχτ' ἀνέβαινα καί ντελειωμό δέν εἶχε –
Τ' ἀστέρια κοντοζύγωνα καί τά 'βλεπα μεγάλα
Κάποια χαρά μοῦ μέλλονταν πού ὁ νοῦς δέν τήν κατεῖχε.

Κι' ἀνέβαινα κι' ἀνέβαινα τ' ἀμέτρητο σκαλόني...
Μουῖδέ σέ κεφαλόσκαλο, μουῖδέ σ' ἀστέρι φτάνω!
Σέ λίγο στρέχει τ' ὄνειρο: Ξεκόβει ἕνα κοτρώνι...
Μαζί του πέφτω στό γκρεμό μά σάϊκος βγαίνω ἀπάνω!

248(410)

Νά ἐγώ τί συλλογίζομαι στοῦ κίντυνου τήν ὥρα:
Τό μόνο πού 'μαι σίγουρος εἶναι πώς θά πεθάνω
Κι' ἀφοῦ θά γίνῃ κάποτες, τί κι' ἄν θά γίνῃ τώρα;
Μηδέ τρεμούλα μέ τσακᾶ, μηδέ τίς κλάψεις πιάνω!

Τό 'χει μετρήσι ὁ Ἀμέτρητος τοῦ λύχνου μου τό λάδι...
Κι' ἄν τάχα λίγο μάκραιναν τά πρόσκαιρά μου χρόνια
Τί κέρδος θά 'χα; Γερατειά μέ καρτερᾶν τό βράδυ...
Ποιός ξέρει ἄν νιός πεθαίνοντας δέ μείνω νιός αἰώνια!

249(413)

Νά 'σαι στά ξένα κι' ἄρρωστος χειρότερο δέ θέλεις!
Διπλός τῆς θερμῆς ὁ βραχνᾶς, τῆς ξηνητεῖᾶς ὁ πόνος
Τρελλή σέ πιάνει ἀπολπισιά, τοῦ Χάρου παραγγέλλεις
Νά 'ρθῆ νά σοῦ παρασταθῆ μὴν τυραγνιέσαι μόνος!

Βράζεις, χοχλάζεις, ψένεσαι στῆς κάψας τό καμίνι
Κ' ἡ γλῶσσα σου, κατάστεγνη, τοῦ κάκου παραδέρνει:
Φωνάζεις τή μανούλα σου – νεράκι δέ σοῦ δίνει!
Φωνάζεις τήν ἀγάπη σου – δροσούλα δέ σοῦ φέρνει!

250(414)

Νά είσαι ἀπ' τή γέννα σου καλός, μεγάλο! — μά δέ φτάνει!...
Νά γίνεσαι μέ τόν καιρό καλύτερος, — τό χρέος!
Μά ξέρεις ποιό 'ναι τοῦ καλοῦ τό ἀληθινό στεφάνι;
Νά 'σαι στήν καλωσύνη του πρῶτος καί τελευταῖος!

Κάθε στιγμή πού θά 'ρχεται νά φέρνη τοῦτο ἢ τ' ἄλλο
Νά είσαι ἀπαράλλαχτα καλός πάντα ἡ καρδιά νά δίνη!
᾽Οχι τό ἀτόφιο καί πολύ, τό ἀνάριο καί μεγάλο,
Τό λίγο καί συγκρατητό βαστάει τήν καλωσύνη!

251(415)

Νά είστε καλά, πονόψυχοι κουμπάροι καί γειτόνοι,
Ἐσεῖς πού τή βοηθήσατε μέ λόγο καί μέ πράξη
Γιά νά περάσουν ὁμορφα τῆς μοναξιᾶς οἱ χρόνοι!...
Τώρα γυρίζει ὁ ἄντρας της, τά κόπια του θά εἰσπράξη!

Τή βρίσκει φαρομάνιστη, κι ὀλονυχτὶς τὸν πείθει
Φιλί πὼς δέ δοκίμασεν ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη...
Ψεματινὸ δέν εἶναι τὸ κανένα παραμῦθι:
«Ἄδικα πού σέ σφάξανε, καυμένε μου Κοκκίνη!...».

252(416)

Νά ἦμαν ἀετός νά πέταγα νά πήγαινα τοῦ ψήλου
Καί νά χαθῶ σά σύννεφα χωρίς ν' ἀφήσω ἀχνάρι
Χωρίς νά ἰδῶ χαρά τ' ὄχτροῦ καί λύπηση τοῦ φίλου
Τήν ὦρα ἡ κόρη, πού ἀγαπῶ, γίνη ἀλλουνοῦ ζευγάρι!...

Νά ἦμαν ἀλαφοζάρκαδο σ' ἀπόδιαβο ρουμάνι
Μονάχο, καταμόναχο, ποτέ ζευγαρωμένο
Νά πίνω ἀθέλωτο νερό, νά βόσκω ἀνθοβοτάνι
Χωρίς ἀγάπη θηλυκοῦ νά ζῶ καί νά πεθαίνω!

253(417)

Νά ἦσαν κορίτσι ἀπάρθενο μεγάλο κρῖμα θά 'χα
Κι' ἀκόμα μεγαλύτερο σάν ἦσαν παντρεμένη
Τώρα δέν ξέρω μήτ' ἐγώ τί μέ βαραίνει τάχα
Πού φιληθήκαμε πολύ κ' εἶσαι ἀρρεβωνιασμένη!

Τόν ἀρρεβώνα μὴν πετᾶς, τό γάμο μὴ χαλάσης
“Ένα φιλί, γλυκό φιλί, τόσο κακό δέν κάνει!
Τό λάθος εἶναι τοῦ Θεοῦ, τό κρῖμα εἶναι τῆς πλάσης,
Πού ἀνθίζει ἐρωτολέλουδα κι' ἀπόζω ἀπ' τό στεφάνι...

στ. 6: *Τόσο*: παράλληλη γραφή: *ποτέ*.

254(419)

Νά ἦταν μονάχα τό φιλί, τό χαϊδιακό μονάχα
Κι' ἀπέ τό νυχτοπάλεμα μέ τῆς χαρᾶς τό χάρο!...
Μά εἶναι καί τ' ἀναπιάσματα, τά συχαρίκια τάχα,
Γλυκές φλογέρες, πού λαλᾶν νά βγοῦν τ' ἀρνιά στό σκάρο!

Τραγούδια καί χαζόλογα, χαμένα μπιχλιμπίδια,
Συκόφυλλα, πού κρύβουνε τήν ὁμορφη γυμνότη...
Νά τή γλεντᾶς τήν ἡδονή σπὴν πράξι σου τήν ἴδια
Μέ δίχως σαλιαρίσματα, πολυλογοῦσα νιότη!

255(425)

Νά πού είναι κι' ἄλλη σάν ἐσέ μικρούλα καί χαϊδιάρα
Χλωμή καί γλυκοστάλαχτη, μεταξοανυφασμένη!
Τήν εἶδα χειροτέρεψε τοῦ χωρισμοῦ ἡ λαχάρα:
Γιατί νά μοιάζη τόσο ἐσέ καί τόσο νά εἶναι ξένη;!

Νάν τήν χαϊδέψω δέ μπορῶ, νάν τή φιλήσω μήτε
Γλυκό λογάκι νά τῆς 'πῶ διστάζω καί κομπώνω.
Κλειστήτε τά ματάκια μου νά μήν τήν ξαναἰδῆτε!
Μονή μέ πνίγει ἡ μοναξιά γιατί νά τή διπλώνω;

256(426)

Νά σ' ὀρμηγνέω τό καλό πιπίδιασα ἢ καϋμένη
Νά σοῦ σκεπάζω τό κακό δέ δύνομαι ἄλλο – φτάνει!
Κολάστηκα γιά χάρη σου καί τί μέ περιμένει
Σάν παραδώσω τήν ψυχή στοῦ Χάρου τό δρεπάνι!...

Ἄν κατεβάση ὁ Κόκκινος, ὁ Μόρνος κ' ἡ Μαντήλω
Δέ σοῦ ξεπλένουν τή ντροπή ξόν καί σέ πνίξουν, πεῖσα!
...Ἄ νοικοκύρης φυλακή κ' ἐσύ γλεντᾶς μέ φίλο!
Δέ σ' ἔπιανε ποδόλυσσα παρά τ' ἀντρός ἡ λύσσα;!

257(427)

Νά χτίσω βρύση πάσκισα καί δέντρο νά φυτέψω
Νά βρῆς νερό νά δροσισηῖς, ὄσκιά νά ζαποστάσης
Ποιός εἶσαι δέν τό γνοιόστηκα, δέ θέλω νά μαντέψω
Μοῦ φτάνει πού ξεκίνησες καί λαχταρᾶς νά φτάσης!

Μοῦ φτάνει πῶχεις, ἀδερφέ, καλή καρδιά στά στήθη
Πίστη νά δυναμώνεσαι κι' ἀγάπη νά ζοδεύης...
Μή τῆς ἀλήθειας σέ πλανᾶ πολύ τό παραμύθι
Ἄπό νά μάθης πλειότερο ἀξίζει νά πιστεύης!

258(428)

Νειρεύτηκα καί ξύπνησα, πώς τάχα μ' ἄπατοῦσες
Τήν ὥρα ἐκείνη τῆς νυχτός, ἁμαρτωλή μου ἀγάπη!
...Ἄλλο κορμάκι ἀγκάλιαζες, ἄλλη ψυχὴ φιλοῦσες
Κ' ἐγὼ σκοταδοπάλευα μ' ἓναν βραχνᾶν Ἀράπη...

Σ' ἔκραζα καί δέν ἄκουγες, σ' ἔψαχνα ποῦ νά σ' εὔρω!
Ἦταν ὁ πόνος μου τρανός κ' ἡ φούρκα μου μεγάλη
Ἄγκομαχοῦσε ἡ ἀνάσα μου καί τέντωνε τό νεῦρο
Σκέφτηκα: «Θά ἴρθε ὁ ἄντρας της!» καί βόγγηξα: «Χαλάλι!».

259(429)

Νεράϊδα βγαίνει στά νερά καί Λάμια στά καλάμια
Ἐλάργα στ' ἄρτσιπέλαγα Γοργόνα βασιλεύει...
Χαθῆτε Λάμιες στά βαρκά, Νεράϊδες στά ποτάμια
Γοργόνα φιδοπλόκαμη τό ντέρτι μου χαλεύει!

Θά εἶναι μισή σάν ἄνθρωπος κι' ἄλλη μισή σάν ψάρι
Θά παίζη μεσοθάλασσα μέ τ' ἀφρισμένο κῦμα
Ντελφίνια καί χρυσόψαρα θά στείλη νά μέ πάρη
Ἐντάμα νά πλαγιάσουμε στοῦ κοραλλιού τό κλῆμα!

260(431)

Νηστεύω τή Σαρακοστή νά πάω νά κοινωνήσω
Χωρίς νά ξεμολογηθῶ γιατί δέν ἔχω κρῖμα!
“Ὡς τώρα τά κατήφερα σάν Χριστιανός νά ζήσω
Μουϊδέ γιά δόξα τρώγομαι, μουϊδέ ἀγαπῶ τό χρῆμα.

Δέ σκότωση, δέν ἔκλεψα, δέν ψευτομαρτυρῆσα
Γυναῖκα δέν ἀπόλαψα, ζόν τή στεφανωμένη!
Μπορῶ νά πάω, Πνευματικέ, στό Δισκοπότηρο ἴσα
Ξόν κι' ὅποιος μένει ἀνάμαρτος τή σήμερο, ἀμαρταίνει!

Τό ποίημα μέ ἴδια σχεδόν μορφή υπῆρχε καί σέ ἄλλο δακτυλόγραφο
(τό υπ' ἀριθμ. 722):

*Τρανή κρατῶ Σαρακοστή νά πάω νά κοινωνήσω
Χωρίς νά ξεμολογηθῶ γιατί δέν ἔχω κρῖμα!
“Ὡς τώρα τά κατήφερα σάν Χριστιανός νά ζήσω
Γιά δόξα δέ σκοτίζομαι, δέν ἀγαπῶ τό χρῆμα!*

*Δέ σκότωση, δέν ἔκλεψα, δέν ψευτομαρτυρῆσα
Γυναῖκα δέν ἀπόλαψα παρά στεφανωμένη
Μπορῶ στό Δισκοπότηρο νά πάω, Δεσπότη μου, ἴσα
Ξόν κι' ὅποιος μένει ἀνάμαρτος τή σήμερο – ἀμαρταίνει!*

261(432)

Νισάφισα τή μοναξιά! Φτάσαν οί παλιοφίλοι
Καί ψένουμε σόν πλάτανο τετράπαχο μανάρι
Κρασάκι γλυκοπίπερο, μοσκοβολάει σταφύλι,
"Άλλη χαρά μας τοῦ Ξαρλῆ τό ἀπίκραντο δοξάρι.

Ροδοκοκκίνησε τό ἀρνί σάν κάστανο ἔχει γίνη!
Βγάλτε το καί λιανίστε το νά λιχριάνη ἀργούλια...
...Ἡ πλάτη δείχνει Λευτεριά! Ἡ πλάτη δείχνει Εἰρήνη!
Τραβῆξτε φόρα τ' ἄρματα, ρίξτε χαρᾶς καβούλια!

262(433)

Νισάφι πλύση στό ζωριό καί πάχνιασμα στ' άχούρι
Κι' όλην τήν ώρα πάλεμα μέ τ' άργαλειού τό χτένι!
Κάποτε-πότε μοῦ πονεῖ για λίγο νταβατούρι,
Πῶς ξαλαφρώνει τήν καρδιά καί πῶς τήν ξεχολοιάνει!

Προχθές στό γάμο τά 'παιξα μέ ροῦσο παλληκάρι
Τά μάτια πῆραν κ' ἔδωκαν, πολλά εἶπε καί τό στόμα...
Κι' ἄχ! ἄν δέν εἶχα ἐκεῖ μπροστά τόν ἄντρα μου ζηλιάρη
Κ' ἐγώ δέν ξέρω, ἦ παλαβή, τί θά εἶχα πράξη ἀκόμα!

263(435)

Νύχτα ἦταν κι' ἀστερόφεγγε, στενό τό μονοπάτι
Ἐνηφορίζαμε μαζί, – νειᾶτα, καϋμένα νειᾶτα!... –
Ἐσκυψα καί σέ φίλησα στό νυχτομάχο μάτι
Ἐσύ τρεμολαχτάρισες κι' ἀνάσανες: «Περπάτα!».

«Δέν κάνει τό 'να μοναχά!...» Φιλῶ καί τ' ἄλλο μάτι!...
Τρίτο φιλί ξαγλύστησε πάει καί σοῦ κλεῖ τό στόμα.
Δέν πῆρες ἄλλη ἀνασασμιά! Στενό τό μονοπάτι
Νύχτα ἦταν κι' ἀστερόφεγγε... Θαρρῶ φιλῶ σε ἀκόμα!

264(436)

Νυχτέρια, μεροκάματα νισάφι πιά καί σώνει!
Τά χτένια ξεδοντιάστηκαν, φαγώθηκε ή σαϊτα
Ύφάδι δέν άπόμεινε, δέν πέρσεψε στημόνι
Ψηλός ό γοϊκος τά προικιά, ψηλός σάν πύργος – κοίτα!

Ταχιά φορτώνει τ' άλογο, φορτώνει τό γομάρι
Καί πάει νά βρῆ νεροτριβή, νά βρῆ καλό μαντάνι
Νά τῆς άργάσουν τά σκουτιά βελούδα νά τά πάρη
Νά καλοστρώση τοῦ γαμπροῦ σάν βάλουν τό στεφάνι!

265(437)

Νωθρά-νωθρά κι' ανόρεχτα σά νυχτοκουρασμένη
Στόν "Ήλιο ανοίγ' ή Λαγκαδιά τά μουδιασμένα σκέλια
Μέ τίς λογκές δασιότριχες, πήν κλείδωση άνθισμένη
Τή ζεστασιά του άπορρουφά καί τά χρυσά του μέλια!

...Έσεΐς τά λέτε ψέματα, μά έγώ τά βρίσκω άλήθεια
"Όλα όσα βλέπω σά βουνά μέ τοῦ ματιοῦ τό βάθος
Έδῶ τό πρᾶμα εΐναι όνειρο κ' οί πράξεις παραμύθια
Έ άφαντασιά εΐναι άλάθευτη κ' ή σιγουράδα λάθος!

266(438)

Ξανά στά Θανασείκα θά πάω τ' απομεσήμερο
περνώντας σάρεις γλυστερές ὄλο κοκκινοπήλι·
ὅμως ἐκεῖ στό διάσελο τό δασωμένο κ' ἡμερο
θά βγοῦν νά δέσουν τά σκυλιά, νά μέ δεχτοῦν σά φίλοι.

Θά γνέψη ὁ ἄντρας μοναχά, κι ὄλα θά γίνουν ἔτοιμα:
Τσέργα ἀπ' τό γοῖκο ἀφόρετη γιά λόγου μου στρωμένη,
κοκόσιες γιά τό φίλεμα, ρακί γιά τό χαιρέτημα –
ἐμεῖς θά λακριντίζουμε κι ὁ ἀργαλειός θά ὑφαίνη...

267(440)

Ξανθούλα στό παράθυρο, ξανθούλα στήν κουρτίνα
Μήν κρύβεσαι σίς δίπλες της καί παίζης μέ τά κρόσσια!
Ἔχωπραμάτεια διαλεχτή, φερμένη ἀπ' τήν Ἀθήνα,
Τή δίνω γιά ξανθά μαλλιά, δέν τήν πουλῶ μέ γρόσια...

Δαχτυλιδάκι δίβεργο, χρυσόπλεχτο βραχιόλι
Καί σκουλαρίκι σταλαχτό καί δίστριφο γιορντάνι...
Ἀκόμα ἔχω γιά μιά ξανθή, νάν τή ζηλέψουν ὄλοι,
Τά λεμονάνθια τοῦ Μαγιοῦ νυφιάτικο στεφάνι!

268(442)

Ξεκίνησε ἀπ' τή Ντορβιτσά θαμπά μέ τή δροσούλα...
Κατακαυμένη Ἐράχωβα, μήν καρτερῆς νά φτάση!
Μπαμπέσικα βαρέσανε τό γέρο-Θανασούλα,
Τοῦ Κούρτ-Πασᾶ σταυραδερφό, τοῦ Ἐντρίτσου μακαντάση.

Μεσοδρομῆς τόν θάψανε σ' ἓνα κλαρί ἀποκάτου
Γιά νά περνάη τό Κράβαρι νά προσκυνάη τό μνημα.
Ἐάν εἶστε Σουσμανόπουλα, κι' ἄν εἶστε ἄξια παιδιά του
Βάλτε φωτιά στόν Πλάτανο νά κολασθῆ τό κρῖμα!

Ξενοδουλεύω στό Μοριᾶ νά βγάλω τό ταῖνι
 μᾶς ἤρθαν χρόνια δίσεχτα, καιροί βασανισμένοι.
 Λασποκολλάω στή γλύνα μου, μά ὁ πόνος δέ μ' ἀφήνει:
 ἄργολαβῶ τό Τρίκορφο μέ τήν καρδιά πρησμένη.

Πότε νά φτάση Κυριακή, νά ῥθῆ Σαββάτο βράδυ,
 νά πάρω βάρκα τοῦ νοτιᾶ, βοριᾶ νά τιμονίζω...
 – Ἔδῶ εἶμαι, φτωχομάννα μου, τῆς Ρούμελης πετράδι!
 Ἔρχομαι, παίρνω ἀμπάριζα καί στό τσαπί γυρίζω!

στ. 4: *τήν Κλόκοβα*· παράλληλη γραφή.

270(446)

Ξεπερασμένος ό έρωτας, παραπανίσια ή ζήλεια
Δέν είμαι άζάπης στά δικά κι' αλαίμαργος στά ξένα.
Χιλιάδες νά 'ψαχνα χωριά κι' αλάκερα βασίλεια
Λίγες, Κυρά μου, θά 'βρισκα γυναϊκες σάν έσένα!

Καλά ήταν νά σέ γλένταγα μονάχα έγώ κι' όχι άλλος
Μά έχω ψυχή θεοτική, καρδούλα περιβόλι
Αυτό μιá καί δέ γίνεται νά ό ζήλος μου ό μεγάλος:
στό σύντροφό σου τής ζωής δός τήν άγάπη σου όλη!

271(447)

Ξερό κουφάρι απόμεινες σῆς μαναξιᾶς τῆ μέση
Χτισμένη, τάχα, ζωντανή σέ στοιχειωμένη μάντρα
Τίποτα δίχως νά ποθῆς, τίποτα νά σοῦ ἀρέση
Χωρίς μιά κάποια θύμηση, γυναίκα ἐσύ, ἀπ' τόν ἄντρα!

Χρόνια σπὴν ἀπολησμονιά, καί σῆς καρδιᾶς τῆ φτώχεια!...
Χαμένον κόπον ἔκαμε κι' ὁ Χάρος νά σέ πάρη:
Μηδέ ἡ ψυχὴ σου σπάραξε στά φοβερὰ του βρόχια
Μηδ' ἓνα δάκρυ ὁμόρφηνε τό νεκρικό σου ἀθάρι!

272(450)

‘Ο Γέρο-Νούσιος, δάσκαλος ἀπ’ τούς φουσανελλάδες,
στούς διαβασμένους ἔλεγε μέ τ’ ἀγαθά του γέλια:
«Ὅσα κι ἄν μάθης γράμματα, διαβάζοντας φυλλάδες
Ἦν δέν τούς ἔχης κατοικιό μὴν καρτερᾶς ὠφέλεια!

Ἦλλο χωριό τά γράμματα κι ἄλλο βασίλειο ἢ γνώση
Πές μου πώς τά ἔχεις καί τά δύο γιά νά σοῦ ἔπῳ σπολάτι...
Δέ φτάνει, ὄχι!, τό καύκαλο μεδούλι νά γιομώση
Γιά νά δουλεύη τό μυαλό θέλει καί λίγο ἀλάτι!».

273(452)

Ὁ κόσμος ὅλος σέ πονεῖ τό πῶχους κακοπέση
Μά ἐσύ ποτέ παράπονο δέν εἶπες σέ κανένα!
Ἔχεις κλειδώση τήν καρδιά, τ' ἀχείλι σφιχτοδέση
Κ' ἔχεις μέ κρύο χαμόγελο τά μάτια παγωμένα!

Ποῦ νά βρω ἀλάθευτο κλειδί καί μαγικό ψαλίδι
Νά λυώσω τό χαμόγελο νά τρέξη δάκρυ χῦμα...
Εἶναι ὁ καῦμός σου ὁ μουσικός φαρμακεμένο φίδι
Κι' ἄν πᾶς μέ τό παράπονο θά 'χω κ' ἐγώ τό κρῖμα!

274(454)

Ὁ νοῦς τῆ γνώση ἀνάθρεψε κ' ἐσύ, καρδιά, τόν πόνο
Ἡ γνώση βύζαξε τό φῶς κι ὁ πόνος τό σκοτάδι
Μπορέσουν σμίξουνε τά δυό καί γίνουν ἕνα μόνο
Γεννᾶνε πίστη ριζιμιά μέ καρπερό ἀνθοκλάδι!

Νά ξέρης μόνο δέν ἀρκεῖ, νά αἰστάνεσαι δέ φτάνει
Ἄνάγκη πᾶσα σπῆς ψυχῆς τόν κόρφο νά πιστεύης
Τότες μονάχα ὁ ἀγώνας σου θά δικιωθῆ στεφάνι
Καί μέ δικά σου ἐσύ φτερά στόν οὐρανό θ' ἀνέβης!

275(455)

‘Ο Παπα-Θύμιος μ’ ἔκραξε, νά μ’ ὀρμηγέψη θέλει
Κρυφά μέ ξεμανάχιασε πίσω ἀπό τ’ Ἅγιο Βῆμα
Μοῦ εἶπε πῶς πρέπει οἱ ἀνύπαντροι νά ζοῦμε σάν Ἄγγελοι,
Κι’ ὀνόμασε τόν ἔρωτα καταραμένο κριμα!...

Τό ξέρω, Παπα-Θύμιο μου, δέν ἀντιλέγω σου, ὄχι,
Μεγάλο κριμα ὁ ἔρωτας! ἀλλ’ ἄν δέν ἦταν ὁμως
Τή νοστιμιά του θά ἔχανε, τήν πᾶσα χάρη ὀπῶχει:
Θά καταντοῦσε ὁ ἄνθρωπος γαμπρός καί παιδοκόμος!

276(456)

‘Ο Τάκη Μπάκος ἔφυγε καί πάει στή Μαμουλάδα
Νά πιῆ νερό τοῦ Ριγανιοῦ, νά ξεκαλοκαιριάση
Νάν τοῦ ξανοίξ’ ἡ ὄρεξη νά τρώη πῆ φασουλάδα
Καί νάν τοῦ φαίνεται λαγός, τοῦ φαίνεται κρεάσι!

Νά ξεμακραίνη στό βουνό, νά σεργιανή στό λόγγο
Νά στρώνη τό γιατάκι του στήν ἀγκορτσιά ’πό κάτου
Κουβεντολόϊ χωριάτικο νά πιάνη μέ τόν Κόγκο
Καί νά μαθαίνη πράματα, πού αἰκίσει πρώτη φορά του!

17.8.49

277(460)

Οἱ ἐλίτσες, πῶχεις στό λαιμό, δέν ξέρω μέ τί μοιάζουν
Κι' ἄν ἤξερα δέν τό ἔλεγα νά μήν περηφανέψης!
Μά ὅπως τίς δείχνεις πονηρά στά μάτια μου φαντάζουν
Σά μουσικό, πού μαρτυρᾶς, γιά νά μέ παγιδέψης!

Κρύψε, Κυρά, τό μουσικό καί τήν παγίδα γκρέμα!
Γιά ἓνα καπρίτσιο μιᾶς βραδυᾶς μή μέ κολάζης ἄλλο!
Μπροστά γκρεμός λελουδιαστός, πίσω ἀνθισμένο ρέμα...
Περάσω φτάσω σίς ἐλιές – λαδάκι θάν τίς βγάλω!

278(462)

“Όλες οἱ κατηχούμενες συνάχτηκαν στό Νάρθηκα
Καί ψαλμωδοῦν τό Ἐπόδειπνο μέ ἀγγελική μολπάδα...
Παραδεισένιο ἀντάμωμα κι' ὦ πόσο συνεπάρθηκα!
Καντήλι καΐνε τήν ψυχή καί τό κορμί λαμπάδα.

Κ' ἐγώ, πού ἀκόμα τήν καρδιά στούς οὐρανοῦς δέ χάρισα
Μά σέρνομαι κι' ἀναζητῶ στή γῆ, τό φῶς, σκουλήκι,
– Τί νά τά κάμω τά φτερά; – τήν πίστη σας λαχτάρησα
Καί τή γλυκειά σας, τοῦ Χριστοῦ Νυφοῦλες, ἀμφιλύκη!

279(463)

“Όλη τή μέρα τσαρουχᾶς χτυπῶ τά καλαπόδια...
”Άς ἦμαν Καλλικάντζαρος σῆς νύχτας τό ραχάτι
Νά μή λογιᾶζω κλειδαριές, νά μή φοβᾶμαι ἀμπόδια
Ποιό σπίτι θέλω νά πατῶ, ποιό μαλακό κρεββάτι...

Νά μήν ἀφήνω ἀμόλευτη Κερά κι’ Ἄρχοντοπούλα
Ἐκεῖνες νά νειρεύωνται κ’ ἐγώ νά χαρχαλεύω!
“Όλη τή μέρα τσαρουχᾶς... Κακιά γειτονοπούλα,
Τόν ἔρωτά μου ἀρνήθηκες καί παρασανταλεύω!...

“Ολοι γλεντᾶν καί χαίρονται στό Μανασήρι ἀπόξω
Μόνο ἡ Κερά-Χαριτινή γνοιασμένη ἀποτραβιέται!...
– Πές μου, Κερά, πὴν ἔγνοια σου κ’ ἐγώ θά σοῦ τή διώξω
Δέν εἶναι ἀνθρώπινος καῦμός πού δέν παρηγοριέται!

– “Άσε με, φταίχτη, νά γνοιαστῶ κι’ ἄσε νά μετανοιώσω!...
Τ’ ἤθελα νά ’ρθω στή χαρά, νά ’ρθῶ στό πανηγύρι;
Τ’ ἤθελα νύχτα, μαναχή, κατάλακκα νά στρώσω;
Πρώτη φορά κολάστηκα κι’ αὐτό σέ Μανασήρι!

281(465)

“Ολοι σέ λέν ἀφίλητη, σέ λέν περηφανούλα
τάχα δέν καταδέχεσαι φιλί στους χωριανούς σου
Μά ἐγώ δέν ξεγελάστηκα νά δώσω τέτοια βούλα
Καί σάν ὀχτρός φιλότιμος φωνάζω: «ἔχε τό νοῦ σου!»

Γιατί ἔχω βάλῃ στοίχημα μέ τ' ἄλλα χωριανούδια
Πώς μέ τήν πρώτη τοῦ Ἰαπωνικοῦ θά σοῦ γλυκομιλήσω
Θά σέ παιδέψω κάμποσο, τραγούδια καί λελούδια,
Καί μέ τήν πρώτη τοῦ Μαγιοῦ θά μπῶ νά σέ φιλήσω!

282(466)

“Ολοι σου οί φόβοι τοῦ βουνοῦ τ’ ἄκακα νά ’ναι ζούδια
Πού ξετρυπώνουν ἄξαφνα μέσ’ ἀπ’ τό νέο χορτάρι
Οί πιό μεγάλες σου χαρές νά ’ναι τά στεφανούδια
Στίς ἀσημόφυλλες ἄριές πού κελαϊδοῦν ζευγάρι.

Τ’ ἀβάσταχτά σου βάσανα καί τά τρανά σου πάθια
Μέσ’ τό κορμί πού ἀνθοβολεῖ μέσ’ τήν καρδιά πού βράζει
Νά ’ν’ τά παλιούρια κ’ οί μπουρζιές μέ τά πολλά τ’ ἀγκάθια
Πού σέ τιμπᾶν καθώς περνᾶς καί τό αἱματάκι γράζει!

στ. 7: στό δακτυλόγραφο: νάν’ τά.

283(468)

“Οντας ἀϊκούσω ἀπ’ τόν Παπᾶ γιά τόν Ἄδάμ, τήν Εὐα
Θιαμεύομαι πῶς θηλυκό γελάστηκε ἀπ’ τόν ὄφι
Κι’ ἀνέβη ἀπάνω στή μηλιά κι’ εἶπε ὁ Θεός: «Κατέβα!»
Κι’ αὐτή μέ μιᾶς ὑπάκουσε καί πάει χωρίς πιστρόφι!...

Γιά τό μονόπλατο παπποῦ, πού μύριζε ἀπό χῶμα,
Τό παραμύθι πίστεψα, τί ἀδύνατο ἦταν μέρος
Μά γιά τήν τρισπροσβάβα μας δέν τό πιστεύω ἀκόμα
Νάν τή γελάση σερπετό, νάν τήν προγκήξη γέρος!

284(472)

Ὅρες χρυσοί μου χωριανοί, ξαδέρφια καί γειτόνοι,
Τοῦ χρόνου ἄς εἴμαστε καλά νά ξαναρθοῦμε πάλι!
Κάντε σταυρό νά φύγουμε τί πῆρε καί νυχτώνει
Ἔχουμε στράτα μακρινή κι' ἀνηφοριά μεγάλη!

Γιά τήρα, ὄρε, πῶς κίνησαν καί πᾶν χαντακωμένα
Σά νά μήν ἦρθαν γλέντησαν ἐδῶ στό πανηγύρι!
Δέ ντρέπεστε τά νειᾶτα σας, ντραπῆτε κάλλιο ἐμένα,
Ὅπου εἶμαι γέρος καί βαστῶ κορώνα τό ποτήρι!

285(473)

Ἐορκίσθηκα στά μάτια μου τοῦ χωρισμοῦ τήν ὥρα
Στήν ξενητεία, πού πάγαινα, νά μήν τηράζω κι' ἄλλη!...
Μέ τό καλό σά γύρισα σ' ὀρκίζομαι καί τώρα
Πώς βάσταξα τόν ὄρκο μου μέ ἀβασταξιά μεγάλη!

Μονάχα μίνια τήραξα γιατί ὁμοιαζε μ' ἐσένα
Καί ξεγελιώμουν κ' ἔλεγα πώς σ' εἶχα ἐκεῖ μπροστά μου
Μ' ἀλλοίμονο στά μάτια μου τά παραπονεμένα!
Ἐκείνη δέν τά κοίταζε κ' ἐσύ ἦσουνα μακρῶτά μου!...

στ. 5: Ἴσως *πήραγα*.

286(474)

“Όσα κι’ αν μάθης γράμματα, διαβάζοντας φυλλάδες,
”Αν δέν τούς ἔχης κατοικιό μὴν καρτερᾶς ὠφέλεια!
Στὴν τέχνη αὐτὴ πού διάλεξες μέ τούς βαρειούς μπελάδες
Θέλεις παράθυρα ψηλά, θέλεις βαθειά θεμέλια.

Ποιός μπλέκει στὴν πολιτικὴ μεγάλο σκότι νά ’χη
Θά σπείρη λουλουδόσπορο κι’ ἀγκάθια θά συνάξη!
Γιὰ τοῦτο πρέπει νά εἶναι τος, κατὰ πού λέν οἱ βλάχοι,
Γλυκόστομος στό μίλημα, πικράντερος στὴν πράξη!

287(475)

“Όσα πολλά κ’ ἄν μάθουμε, θά λείπουν ἄλλα τόσα
Αὐτό εἶναι ἡ χάρη τῆς ζωῆς κ’ ἡ δόξα τοῦ θανάτου!
“Όμως τό σοῦμπρο γιά νά βρῆς θά σπάσης τήν κοκόσα:
Σοῦ τύχη κούφια τήν πετᾶς καί ψάχνεις παρακάτου...

“Αν ἔχη ὁ χρυσαετός φτερά μηδά δέν ἔχ’ ἡ μυῖγα;
Μπορεῖ πετᾶν ἀλλοιώτικα, ὅμως παρόμοια παύουν...
Πιό εὐτυχισμένα σάμπως ζοῦν ὅσοι ἀγαποῦν τά λίγα
“Αν ἴσως λίγα χαίρωνται ὅμως καί λίγα θάβουν!

18.8.49

288(476)

Οὔτε πονῶ, οὔτε χαίρομαι κι' οὔτ' ἔχω κι' οὔτε θέλω
Καλό-κακό, κι' ἄν εἶναι τα, μονό τά βλέπω δυάρι...
Δέν ξέρω ὀλότελα κι' ἄν ζῶ κι' ἄν νά πεθάνω μέλλω
Τοῦ τόπου χάνω τό ντορό καί τοῦ καιροῦ τ' ἀχνάρι...

Στῶν ἔλατιῶν τά ἰσκιώματα, πού ξεμεσημεριάζω,
Μπορεῖ μέ βρῆκε ὁ κίλιντρας καί μ' ἔχει ἀποχαβώση –
Τραβῶ μαχαίρι καί τρυπῶ, τή σάρκα μου χαράζω:
Νά τρέξη τό αἷμα νάν τό ἰδῶ, κουράγιο νά μοῦ δώσει!...

289(477)

Π' ἀναθεμά σας, χωριανές, πού πλένεστε στό ρέμα
Καί μέ τά πλατανόφυλλα τροχιέστε ἀντίς σαπούνι!...
Μήν πῆτε παραφύλαξα θά ἦταν μεγάλο ψέμα
Περνοῦσα καί μέ χτύπησεν ὁ μόσκος στό ρουθούνι!

Στρίβω, κοιτάζω – τί νά ἰδῶ; Τά μάτια ἀλλοιθωροῦνε...
Ντροπή μέ ἔποῦνε κοιταχτή, ντροπή μέ ἔποῦνε ἀχμάκη
Κάνω νά φύγω, δέ μπορῶ, τά πόδια δέ μ' ἀκοῦνε
Παίρνω φωτιά, συγκαίγομαι σάν ἴσκα στό τσακμάκι!

290(480)

Παιδιά μου κι' ἀνιψίδια μου, παιδιά τῆς ἀδελφῆς μου,
Μόνο πού δέ σᾶς γέννησα, παιδιά μου ἀλλοιῶς σᾶς εἶχα!...
Ἐπί μικρά σᾶς ἔδωσα τό γάλα τῆς ψυχῆς μου
Τῆς ἐγνωσιασῆς μου τήν ἀφρή, τοῦ κόπου μου τήν ψίχα...

Στόν κόσμο τώρα βγήκατε κ' ἐγώ σᾶς καμαρώνω
Χαίρεστε, διπλοχαίρομαι – καλό τό ριζικό σας
Μ' ἂν ἴσως καί πονέσετε θά κλέψω ἐγώ τόν πόνο
Θά κάνω ζόρκι ἀπάνω μου νά πάρω τό κακό σας!

291(481)

– «Παίξε μας, Γύφτο, ένα σκοπό!... Κι' άκόμα κι' άλλον ένα».

– Βγάζω φιλῶ τήν πίπιζα, φουσκώνω τά πνεμόνια
Κι' άρχίζω τά τραγούδια μου τά παραπονεμένα
Καθώς μοῦ τά δασκάλεψαν στίς έρημιές τ' άηδόνια...

Μή μέ κερνάτε χρήματα! Δέν παίζω για μπαξίσι!
Παίζω για τό μεράκι μου κι' άμάν δέν είναι ψέμα
Πώς μέσα στό τραγούδι μου, ζεστό νά ξεχειλίση,
Τήν ψίχα χύνω τῆς ψυχῆς καί τῆς καρδιᾶς τό γαῖμα!

292(482)

Παίρνω ραβδί πορεύομαι μέ τοῦ Χριστοῦ τό Λόγο
Μαζεύω τούς ἀπόκληρους καί τούς κυνηγημένους
Ἄδελφια μοιραζόμαστε τό φτωχικό μας μπόγο
“Ο,τι ἔχω δίνω νά τούς δῶ πιό καλοκαρδισμένους.

Ἄν ἔχουν πόνο τόν τραβῶ, τόν παίρνω ἄν ἔχουν τρόμο
Σφουγγίζω δάκρυα μέ φιλιὰ καί κλειῶ πληγές μέ χάρδια
Χαρά στους πῶχουν σήμερα βαρύ Σταυρό στό νῶμο
Κι’ ἄλλοί στούς ἄλλους πῶμειναν μέ τήν καρδιά τους ἄδεια!

Παλιά μου ἀγάπη, μή χολιᾶς καί μὴν κακοκαρδίζης
Δέν ἔχασες τὰ κάλλη σου, μηδέ τό κοκκαλάκι:
Τούς νιούς ἀκόμα φωτοκαῖς, τούς γέρους ξεμπουρίζεις
“Ὅπου κι’ ἄν σήσης σκανταλιά τό πιάνεις τό πουλάκι!

“Ὅλα καλά τὰ μελετᾶς, καλά τὰ μαγειρεύεις
Μόν’ μή ζητᾶς τ’ ἀδύνατα, τὰ βολετά σου κοίτα...
Νά εἰποῦμε, μή χασομερᾶς κ’ ἐμένα μαργιολεύης
Δέν παίρνει ξαναζέσταμα παλιᾶς ἀγάπης πίπτα!

Παλιόφιλοι δέν ἤμαστε μά κι' οὔτε ὄχτροί μεγάλοι
Νιός ἤμαν καί δέ μ' ἄφηγε νά σέ χαρῶ ἢ χαρά μου
Νυχτοπερπάταγα στή μιά πορτούλα καί στήν ἄλλη
Παρά νάν τά νειρεύωμαι τά ζοῦσα τά ὄνειρά μου!

Μά τώρα πῶμασε ὁ καιρός κι' ἀβγάτισαν τά χρόνια
ῴπνε μου, στήν ἀνάγκη σου κ' ἐγώ νά πέσω μέλλω.
"Ἄς λάμπουν τ' ἀστροφέγγαρα, νυχτολαλοῦν τ' ἀηδόνια,
"Ἄπλωνε ἐσύ στά μάτια μου τό σκοτεινό σου βέλο!

295(487)

Παλιοχωράκι αἰκοῦς νά λέν μά δέν τό βλέπουν μάτια!
Μήν παίρνεις ὄρκο ν' ἀνεβῆς, τόν ὄρκο θά πατήσης
Ξόν κ' ἔχης ἀνεμόσκαλα μέ χίλια σκαλοπάτια
Τερνόρεμα - Λυκάλωνο τίς ἄκρες ν' ἀκουμπήσης!

Φτερό νά βγάλῃς στούς γκρεμούς, γιδόνυχο στίς σάρες
Σάν αὐφαντάκος ν' ἀμολᾷς κλωνά καί νά κρεμιέσαι
Νά νοστιμεύεσαι χαϊμούς, νά 'φραίνεσαι λαχτάρες
Κί' ἄν φτάσης μέ τό δίκιο σου στό Χάρο νά παινιέσαι!

296(489)

Παπάδες καί γραμματικοί κ' ἔσεῖς γιεροκηρῶκοι,
Σέ ποιὰ φυλλάδα τό 'βρατε ραμμένο καί γραμμένο
Μήν κάνη ὁ κούμαρος καρπό δέν ἔχει καί τό ρεῖκι!
'Εμένα ἢ Μοῖρα μῶδωκε καρπό καί τόν χορταίνω!

Στόν Κόσμο αὐτόν, ξέρω νά εἰπῶ μέ δυό ξερά λογάκια,
Τί τρῶς, τί πίνεις, τί φιλεῖς ἐκεῖνο μόνο ἀξίζει...
"Ὄντα 'ναι ἢ πράξη μου πολλή καί μοῦ πονᾶν τά πάκια
"Ὅσο ἀνοχεύει τό κορμί, τόσο ἢ ψυχὴ πλουτίζει!

Παράδεισε καί Κόλαση, δέν ξέρω ἄν εἶστε ἢ ὄχι.
"Ἄν εἶστε δέ θαμιάζομαι τοῦ Πλάστη τὴν ἀξιάδα
"Ὅποιος τόν Κόσμο τόν Ἄπά θεμέλιωσε, τοῦ πρόχει
Τόν Κάτω Κόσμο σ' ἄλλη μιά νά σκάρωνε βδομάδα!

Ἄλλ' ἄν δέν ἦσατε ποτέ κι οὔτε εἶστε ἀκόμα τώρα
Παρά τοῦ Ἄνθρώπου ἢ φαντασιά σᾶς πλάθει μόνο ἐκείνη
Πολύ παραξενεύομαι, γι' αὐτό πού βγαίνει φόρα:
Πιό φθονερό ἀπ' τόν πλάστη του τό πλάσμα νά 'χη γίνη!

298(493)

Παραπονιέσαι καί μοῦ λές πώς θά σ' ἀλησμονήσω·
Τ' ἀχείλι ὀρκίζεται «ποτές» μά ἡ γνώμη ἀνατιβάλλει:
Ἐχωρισμός εἶναι χαῖμός – θά σ' ἀποχαιρετήσω!
κ' ἡ ξενιτιά ξεσύνηθο – ποιός ξέρει ἄν θά ἴρθω πάλι!...

Πλανιῶμαι καί ντελεύομαι στά πέρατα τοῦ κόσμου,
λιανοπουλῶ τή λησμονιά, τή θύμηση ἀγοράζω,
κι' ὅλες τίς ὥρες τίς κρυφές, πού ζῶ ξεμάναχός μου,
Ἄνοιγω τήν ἀγκάλη μου κι' ἀμίλητα σέ κράζω!

299(494)

Παρασκευούλα μου ἔμορφη, μέ τά γραμμένα φρύδια
Μέ τά ματάκια τά ἰσκιερά, τά κερασένια χεῖλη
Σάν τήν Ἁγιά Παρασκευή κοιτάζω κ' εἶσαι οἶδια
Θαρρεῖς καί σᾶς ζωγράφισε μαζί χρυσό κοντύλι!

Τ' ἀθάρι σου ἄγιο στέφανο – παρακινιέμαι τόσο
Νά κάνω, τάχατε, σταυρό, μετάνοια νά σοῦ κάνω
Μά τά ματάκια τά ἰσκιερά μέ προσκαλοῦν νά ἰσκιώσω
Ἁμαρτωλά νάν τά φιλῶ καί νά μήν ἄμαρτάνω!

300(495)

Παράσχω μ', πῶς τήν ἔπαθες καί τό παιχίδι χάνεις;
Πώ! πώ! μήν τοῦ κακομιλᾶς καί μήν τόν φοβερίζεις!
Σῦρε καί μίλα του γλυκά, πές του πῶς θά πεθάνης
Μυρίσου σφλόμο νά εἶσαι ὠχρή, κρεμμύδι νά δακρῦζης.

Ἄν καταφέρης τό σκοπό μέ γειά σου τό στεφάνι
Ἄν ὄχι καταράσου τον κι' ἄσε νάν τό βρη ἀπ' ἄλλη...
Μήν τόν σκοτώνης τόν φτωχόν! Ὅχι αἵματα! Δέν κάνει!
Βρυκολακιάζει κ' ἔρχεται καί σέ παιδεύει πάλι!

301(497)

Πεντάρφανη ξανέμεινες καί ποιός θά κουμαντάρη
Τό βιός όπώχεις σέ κακά νά μήν ξεπέση χέρια;
Κολλήγα σου νά μ' έπαιρνες, ήδέ καί μεσακάρη,
Νά μ' έπαιρνες γραμματικό νά γράφω τά δεφτέρια!

Τό βιός σου θά 'χεις άγγιαχτο, δεμένο τό κεμέρι
Τά κέφια σου χαρούμενα, ξεκάθαρη τή φρένα
Κι' οϋτε θά ξενοζήταγες νά βρῆς άλλοϋθε ίταίρι
Μιά θά 'χεις άποδίπλα σου λεβέντη σάν κ' έμένα!

302(499)

Περήφαν' εἶναι ἡ Παπαδιά, τῆ λένε «Πρεσβυτέρα»
Θερίζει δίχως σπαρμωδιές, τρυγάει χωρίς σταφύλια
Τά ὑψώματα, τ' ἀνάματα δέ λείπουν κάθε μέρα
Μουϊδέ τό λάδι τό καλό, πού μένει ἀπ' τά καντήλια...

Ἔρχεται ὁ ξένος καί ρωτᾷ γιά τοῦ Παπᾶ τό σπίτι
Ἄν δέν τόν θέλη τό χωριό, μουϊδέ ὁ Παπᾶς τόν θέλει,
Ψυχοπονιᾶρα ἡ Παπαδιά σάν κάποιον Σαμαρείτη
Τοῦ θεραπεύει τίς πληγές καί τίς ἀλείφει μέλι!

303(501)

Περνᾶς τήν Πλατανόβρυση καί παίρνεις τόν ἀνήφορο,
στή φτέρνα σου ξεσέρνεται ἵτροχάλι τό χαλίκι,
θρασομανᾶν δλόγουρα χλωρό πουρνάρι δίφορο,
νυφούλα ἤ κοκκορεβιθιά, γαμπρός της τό φελλίκι.

Βαθύ τό ποροφάραγγο σάν ἝΑδης. Ὅμως ὕστερα
τό πετρωμένο ἀγκάλιασμα ζανοίγεται τῶν βράχων
κι ἀπ' τίς μετέωρες σπηλιές πετοῦν τ' ἀγριοπερίστερα
σάν βιαστικός ἀνασασμός στηθιῶν θανατομάχων.

στ. 5: ἝΙσως Ποροφάραγγο.

304(502)

Περνοδιαβαίνει τό πουλί, χρυσό τοῦ ρίχνω βρόχι
Ἔχω σεβντᾶ νά τό χαρῶ, λαχτάρα νά τό πιάσω!
Καιρό τό μερακλίζομαι κι' ἄκόμα δέ μοῦ πρόχει
Τρεμοκαρδίζω μή βιασῶ, φοβᾶμαι μήν τό χάσω!

Δέν ἔπαθε ἄλλος κυνηγός τό χτυποκάρδι πῶχω!
Τά μάτια μου θαμπόφωτα, τά χέρια μου κομμένα
...Ἄντ'ς νά πιάσω τό πουλί πιάνομαι ἐγώ στό βρόχο
Κι' αὐτό διαβαίνει ἐλεύτερο, περιγελῶντα ἔμένα!

305(503)

Περνώ καί κοντοστέκομαι ν' αἰκούσω τή λαλιά σου,
Πουλάκι πού γλυκοκελαιΐδεῖς στόν ἀνθισμένο φράχτη,
ὕμνολογᾷς τό ἰταίρι σου, τό κράζεις στή φωλιά σου
Τοῦ ἀνέμου ἀναμπιστεύεσαι τό ζαχαρένιο σου ἄχτι!

Ἐμένα τ' ἄχτι εἶναι πικρό, ζεστή φωλιά δέν ἔχω
Ἰταίρι δέ ζευγάρωσα, τραγούδι δέ μοῦ ἀξίζει
Ξεροσταφίδισε ἡ καρδιά, χαρά δέν ἀπαντέχω
Θανατερό παράπονο τ' ἀχείλι μου σφραγίζει...

στ. 3: Περικαλεῖς τό ἰταίρι σου, δοξάζεις τή φωλιά σου.

306(504)

Πές μου ἓνα λόγο σου γλυκό, πικρό σου ἓνα λογάκι
Πές μου ὅ,τι θέλεις! – κρίνε μου ν' αἰκούσω τή λαλιά σου...
Μὴν ἀνεβάξης κρούσταλλα νά φράξης τ' ἀχειλάκι
Μὴν κατεβάξης σύννεφα νά κρύψης τὴν καρδιά σου!

Καλή δέν εἶσαι, τό βαστώ, παράπονο δέν κάνω
Μακάρι νά 'σουνα κακή νά μέ καταπικραίνης
Μά ἐκεῖνο πού δέ νταγιαντῶ καί πέφτω νά πεθάνω
Εἶναι πῶς μέ περιφρονᾷς, εἶναι πῶς δέ μοῦ κραίνεις!

στ. 5: ἴσως κακή.

307(505)

Πές μου ματάκι γαλανό, πές μου κρεμέζι άχειλι
Μαλλάκι, πές μου, δλόξανθο, μάγουλο σάν τό μήλο
Θέλεις, γιορντάνι όλο φλουρί, μεταξωτό μαντήλι,
Γιά θέλεις, πρωταρχίνεμα, τραγούδι νά σοῦ στείλω;

Κισσοús τό παραμύθι σου, γεράνια τό μπαλκόνι...
Ποῦ νά τή χτίσω τή φωλιά, πουλάκι όπου εἶμαι ξένο;
Τή χτίσω ἐδῶ, τή χτίσω ἐκεῖ μέ διώχνουν οἱ γειτόνοι
Τή χτίζω μέσ' στό σπίτι σου ριζώνω καί δέ βγαίνω!

308(506)

— Πές μου, σπηλιά, ἄν τό θυμηθῆς, πές μου, ρουμάνι, ἄν λάχη,
τό πούθενε ὁ χλιοπαπποῦς ξεκίνησε νά φτάση,
σέ ποιό ραιδί ξεπρόβαλε, μέ ποιό θεριό εἶχε ἀμάχη,
ποῦ βρῆκε σύρτα νά διαβῆ καί πόρο νά περάση;...

Βλαστάρι ἐδῶ, κυνήγι ἐκεῖ, σαρότοπο παρέθω,
τοῦ παίρνω ἀνάποδο ντορό καί πίστροφο συρίμι...
Ν' ἀπαρατήσω μῶρχεται τόν κόσμο καί τόν ἔθο
καί σάν τό λύκο τό μονιᾶ νά ξαναζήσω ἀγρίμι!

Παρόμοιο τό ὑπ' ἀριθμ. 49 ποίημα τῆς α' σειρᾶς τῶν *Τραγουδιῶν τῶν βουνῶν*. (Σ.τ.ἐ.).

309(507)

Πῆγα καί συνομίλησα μέ τόν Πατέρα Εὐθύμιο
(Κατάδικο σέ θάνατο, πού γλύτωσε μέ χάρη).
Ἄ βίος του εἶναι Γολγοθᾶς, ὁ λόγος του ἐπιτίμιο
ψέλνει τοῦ Ἁγίου Αἰμιλιανοῦ μέ πάθος τό τροπάρι.

Ἄ Οχι! Δέν ἔχει πιά ἡ ζωὴ κανένα ζήτημ' ἄλυτο!
Ἄ Ὅλα οἱ πατέρες τά ἔλυσαν ἔκτοτε οἱ Θεοφόροι
Κι' ὅ,τι στήν Πρώτη Σύνοδο θεσπίστηκε, ἀκατάλυτο
Μένει στόν κόσμο! Πῶς ἀλλοιῶς ὁ κόσμος θά ἐπροχώρει;

310(508)

– Πῆτε μου, ἐσεῖς βοσκόπουλα μαζί καί βοσκοποῦλες:
Τή γῆς ποιό δῶρο τοῦ Θεοῦ περισσότερο ἐμορφίζει;
Μήν τάχα τ' ἀρνοκάσικο, πού βόσκει στίς ραχοῦλες
Γιά μήν τό δασολάγκαδο, πού τά βουνά χωρίζει;

– Μουϊδέ καί τ' ἀρνοκάσικο, μουϊδέ καί τό λαγκάδι!
Σημάδι τ' ὀμορφότερο πῶχει ὁ Θεός χάριση,
Ἄνάκαρα στόν ἄνθρωπο, ζωντάνια στό κοπάδι,
Εἶναι ἡ ἀνάβρα τοῦ νεροῦ κ' εἶναι ἡ καλή της βρύση!

311(512)

Πίσω μου σ' ἔχω, Δαίμονα!... Μέ τί νά σέ ξορκίσω;!
...Σάν τόν ανέμυαλο λαγό μή μοῦ κουνᾶς τή φτέρη
Καί μήν ἀρχίζης μέ τ' ἐμέ παιγνίδι παιδιακίσιο
Γιατ' εἶμαι μπαρουτόμυλος κ' ἔχεις δαυλί στό χέρι!

Τά λόγια μου δέν τ' ἀἴκουσες, τό φταίξιμο δικό σου!
Ὁ μύλος ἄρπαξε φωτιά καί τά 'καμε ὅλα σάχη!...
Τώρα μή σικλετίζεσαι, μή σκᾶς ἀπ' τό κακό σου
Γιά κάποια φλόγα πού 'καψε κάποιας αὐλῆς τό φράχτη!

312(515)

Ποιανού διαβάτη αγιόκλημα στό δρόμο θά μυρίση
Καί δέ θά στρίψη νά τό ἴδῃ στόν ἀνθισμένο φράχτη;
Σάν ποιός ἀηδόνι ἀπείκασε χωρίς τ' αὐτί νά σήση
Νά νυχταϊκούση πιό καλά τῆς ἔρωτιᾶς τόν κράχτη;

Μυρίζομαι τ' αγιόκλημα, 'φουγκράζομαι τ' ἀηδόνι
Ξέρω τί βάζεις μέ τό νοῦ, τί λές μέ τήν καρδιά σου
Μά εἶναι ἡ ἀγάπη μου ἄπληστη – ζητάει καλά καί σώνει
Νά μοῦ τά λές μαρτυρητά μέ τή γλυκειά λαλιά σου!

“Ὁμοιο σχεδόν τό 320.

Στό δακτυλόγραφο σημείωση τῆς γραμματέως: «Βλ. καί τό 526: μοιά-
ζουν».

313(517)

Ποιός ἄδειασε τή θάλασσα κοράλλια νά τρυγήση;
Ποιός ἀναποδογύρισε βουνό νά βρῆ χρυσάφι;
Ποιός ξέρει γυναικός καρδιά γιά νά μοῦ μαρτυρήση
Μέ δάκρυα της, μέ γέλια της τί γράφει τί ξεγράφει;

“Ὅσοι γυναικομπλέξετε καί καρδιοπονεθῆτε
Ἐκοῦστε με πού εἶμαι παθός: δέν παραλλάζουν, ὄχι,
Μήτε σέ τσοῦπες ἄπραγες, σέ παντρεμένες μήτε,
Τῆς πονηρῆς τό δόκανο, τῆς ἄδολης τό βρόχι!

στ. 7: Ἐρχική μορφή τοῦ ἡμιστίχου:
σέ τσοῦπες μήτε ἀνύπανδρες...

314(518)

Ποιός δέ σέ ξέρει ἀπ' τήν καλή σάν ἴΑγγελος φαντάζεις
Σιγαλοπόταμο βαθύ ποτέ δέ βγάζεις κῦμα
Κεντρώνεις μέ τό γέλιο σου, μέ τό βαμπάκι σφάζεις
Ἐνεβατά γραπώνεσαι σάν τοῦ κισσοῦ τό κλῆμα.

Ἐπ' ὄλες ἔχεις γνώρισμα καί μέ καμμιά δέ μοιάζεις
Μοιάζεις μονάχα τ' ἄμοιαστο, μοιάζεις αὐτό πού θά ἴσαι!
Ἐτι ποθήσης τό ἀποχτᾶς καί πάλε δέν τό τάξεις
Σκοτώνεις τήν ἀγάπη σου κ' ἔστερα τή λυπᾶσαι.

315(519)

Ποιός εΐδε μάτια κ' ἔχ' ἰδῆ σάν τά δικά σου μάτια;
... Ἄποβροχάρης οὐρανός γλυκά ξαστερωμένος
Τά τσίγουρά τους μοιάζουνε βελόνες ἀπό ἔλάτια
Σγουρός καπνός τά φρύδια τους, πού πάει καμαρωμένος...

Δέν καΐνε σάν τήν ἀστραπή, δέ σφάζουν σά μαχαίρι
Χαιδεύουνε σάν πούπουλα καί λάμπουν σάν καντήλι...
Θαρρεῖς πώς ζωγραφίστηκαν χωρίς νά πιάση χέρι
Ἄπ' τό δικό σου, Ἄγιε Λουκά, τ' ἀλάθευτο κοντύλι!

316(520)

Ποιός εἶδε, ποιός ἀπέικασε τό Μάγο, πού ἀλητεύει
Καί ξεμπουρίζει τά κλαριά μέ τό κρυφό του δῶρο;
Πηγαινοφέρνει τό φιλί, τά μακρυνοπαντρεύει
Δένει τ' ἀνθάκι τους καρπό καί τόν καρπό τους σπόρο!

Μήν εἶναι ἡ Λάμια τῆς νυχτός, τῆς ἡμερός ὁ Ρήγας;
Ποιός νά ρωπήση καί τούς δυό νά μάθη ἀπό τόν ἕνα;!
Μήν εἶναι τίποτα μικρό σάν τό φτερό τῆς μυίγας;
Συχνά ρωτάω τόν ἄνεμο μά ποῦ ν' ἀκούση ἐμένα!

317(522)

Ποιός ἔχει ἄδη τριαντάφυλλα τῆ νύχτα νά μαδᾶνε
Ἄπ' τ' ἀηδονιοῦ τό λάλημα κι' ἀπ' τ' ἀστεριοῦ τό χᾶδι;
Τά μάτια σου ὡς ἀντίκρυσσα δειλά νά μέ κοιτᾶνε
Ὅμοια μαδοῦσαν οἱ ματιές τ' ὁμορφο ἐκεῖνο βράδυ...

Ἄπλωνα καί τίς μάζευα σάν ἄνθη καί σά βᾶγια
Στό κόνισμα τίς ἔβαλα, καντήλι τούς ἀνάβω!
Ἄμαρτωλός ὁ πόθος μου, τά μάτια σου τρισάγια
Μέ νήστεψες, μέ σχώρεσες – μπορῶ νά μεταλάβω!

318(523)

Ποιός ἦρθε κ' εἶπε, ὁ φτονερός, στόν κόσμο καί σ' ἐσένα
πώς πάτησα τούς ὄρκους μου, πώς ἄλλαξα τήν πίστη,
πώς ἄλλη ἀγάπην ἔπιασα σ' ἀνάθεμα τά ξένα;
Θιαμεύομαι ἄν τό πίστεψες κι' ὁ ἥλιος δέν ἐσβήστη!

Ἄν μ' εἶδαν νά παιζογελῶ, νά γυναικοχαζεύω
γιά νά βολεύω τόν καιρό, τίς ὥρες νά σκοτώνω,
αὐτά εἶναι ἀνθοί χωρίς καρπούς, βοτάνια πού μαζεύω
νά νταγιαντῶ τήν ξενιτιά καί τόν δικό σου πόνο!

319(525)

Ποιός λέει πώς δέ χρειάζεται σάν τόν ψωμί τό γλέντι
Καί τό τραγούδι κι' ό χορός καί τό κρασί κ' ή αγάπη!
Μά έσύ, χαριτωμένε νιέ καί τρεῖς φορές λεβέντη,
Τό παλιογλέντι τοῦ φιλιού τό πῆρες σκαλοτσάπι!

Ποῦ βρίσκεσαι, ποῦ χάνεσαι: σ' έρωτονυχτοσκάρι
Σέ ξένες σάνες μ' άλλωνών τσοπάνων τίς άρνάδες...
Τό παραξεκοντάκιασες καί κάμε μου τή χάρη
Νά μαζευτῆς, νά παντρευτῆς, νά βγάλης φρονιμάδες!

320(526)

Ποιός μύρισε τριανταφυλλιά στό δρόμο πού διαβαίνει
Καί δέ σταμάτησε νά βρῆ σέ ποιό περβόλι ἀνθοῦσε;
Ποιός ἀηδονάκι ἀγροίκησεν αὐγή δροσολουσμένη
Καί δέ λαχάρησε νά ἴδῃ σέ ποιό κλαδί λαλοῦσε;

Μυρίζω τό τριαντάφυλλο, 'φουγκράζομαι τ' ἀηδόνι
Ξέρω τί βάνεις μέ τό νοῦ, τί λές μέ τήν καρδιά σου
Μά εἶναι ἡ χαρά μου ἀμπίτιστη – θέλω καλά καί σώνει
Ν' αἰκούσω νάν τά ξαναειπῆς κ' ἐσύ μέ τή λαλιά σου!

“Ὁμοιο σχεδόν τό 312.

Στό δακτυλόγραφο σημείωση τῆς γραμματέως: «Βλ. καί τό 515: μοιά-
ζουν».

321(527)

Ποιός πέρασε στήν Παπαδιά, ποιός διάβηκε στόν Πόδο
Καί δέ θυμᾶται ἀξέχαστα τό ξαφνικό του χάζι;
Στό χέρι τ' Ἄϊ-Πολύκαρπου τῆς Παναγιᾶς τό ρόδο
Μοσκοβολάει ἀντίπερα κι' ὅλη τήν πλάση ἀγιάζει!

Ἐτράνταχτα εἶναι τά βουνά καί τά ποτάμια πλήθια
Μ' ἀπ' ὅλα δυνατότερο τό Μοναστήρι ἀπάνω!
Ἐγώ τήν πίστη ἀκολουθῶ, δέν ψάχνω τήν ἀλήθεια,
—Ἄνοιξε, Ἄμπελακιώτισσα, νά μπῶ σταυρό νά κάνω!

322(528)

Ποιός τό είδε καί ποιός τ' αἶκουσε, ποιός τό 'χει ὁ ἴδιος ζήση
Μέ μία ματιά νά λαβωθῆ, μέ δεύτερη νά γιάνη!
Γιόμα τῆς εἶχα διανευτῆ κι' ἀπόγιομα μιλήση
Βραδάκι μέ τό σούρουπο τήν ἔβγαλα σεργιάνι!

Νυστάζουν τ' ἀγριολούλουδα, κοιμοῦνται τ' ἀγριοπούλια
Τό ποταμάκι ξαγρυπνᾷ κ' ἡ Πούλια μέ τ' ἀστέρια
Τόσο μακρῶ εἶναι τό χωριό καί τόσο ἔμεῖς σιμούλια
Πού δίχως νάν τό θέλουμε μπερδεύουμε τά χέρια!

323(529)

Πολλά βουνά περπάτησα κι' ὡς τήν κορφή τους πῆγα
Μά ἕνα βουνό, κακόβουνο, δέν τό πατάει ποδάρι
Πολλές ἔχει τίς σάρες του καί τά συρίμια λίγα
Κοπάδια τ' ἀγριόγιδα καί τά λυκόρνια σμάρι.

Ἄ Βράχος μονοκόμματος κ' οἱ τρεῖς κορφές πριόνι
Κατάμεσά του σίς σπηλιές σαράντα Μαναστήρια...
Νά εἶχα μιά μαρμαρόσκαλα μέ κρεμαστό σκαλόني
Ν' ἀνέβω στή Βαράσοβα νά λύσω τά μυστήρια!

στ. 5: Ἴσως *βράχος*.

στ. 7: Ὁ ποιητής ἔγραψε μέ στυλό καί τήν λέξη *ἀνεμόσκαλα*.

324(531)

Πολλές γυναῖκες φόρεσα ὄχι ἄλλη σάν ἐτούτη!...
Μοῦ βουρδουλιάζει τό πεσί, μοῦ βράζει τά μεδούλια
Χωρίς νά τσακμακίσουμε παίρνει φωτιά ἡ μπαρούτη
Καί ντουφεκᾶνε τ' ἄρματα βγαλμένα τά καψούλια!

Ἄμαχη μοιάζει τό φιλί καί πόλεμος τό χᾶδι
Καί θάνατος τ' ἀγκάλιασμα – μέ τά κορμιά δεμένα
Τό πνέμα παραδίνουμε! Μά φτάνοντας στόν Ἄδη
Τήν πόρτα βρίσκουμε κλειστή καί τά κλειδιά παρμένα!

325(532)

Πολλές τοῦ κόσμου εἶναι οἱ χαρές, μιά εἶναι ἡ χαρά μου ἔμένα
Στόν κῆπο αὐτόν, πού φύτρωσα μέ τοῦ Θεοῦ τή χάρη:
Τό πλάσμα Του ὅλο ν' ἀγαπῶ, νά μή μισῶ κανένα
Ἄκόμα οὔτε τόν Χάροντα πού θά ῥθη νά μέ πάρη!

Γλυκιά μοῦ δίνεται ἡ ζωή, γιατί νά τήν πικραίνω;
Ποτέ κακό δέ μελετῶ, ποτέ καί δέ φοβᾶμαι
Στήν ἴσια σράτα τοῦ Θεοῦ γαλήνια ξεμακραίνω
Κι ἄν ξεκαμπίση ὁ Χάροντας θά τοῦ διανέψω: – Πᾶμε!

Σημείωση τῆς γραμματέως: «Βλ. Α 23: μοιάζουν».

326(533)

Πολλές φορές βασάνισα τή ζυγιστή μου κρίση...
Πρέπει δέν πρέπει ὁ ἔρωτας γλυκές φωτιές ν' ανάφτη;
Γιά νά εἶναι ἡ Λόπη φρόνιμη καί νά τούς γιβεντίση
Οἱ νιοί πού τήν τριγύριζαν χαθήκανε γιά δαύτη!

Γιά νά εἶναι ἡ Λένη παρδαλή καί νάν τά παίζη μ' ὅλους
Λεβέντες βάνει σφάζονται, φαμίλιες ξεπατώνει...
"Ὅμοια κ' ἡ πίσση κ' ἡ ἀπιστιά, μέ ἀγγέλους μέ διαβόλους
Κ' ἡ μιά κρεμάει τόν ἄνθρωπο κ' ἡ ἄλλη τόν σκοτώνει!

327(534)

Πολλές φορές τή βρήκαμε τήν άνθισμένη Ἀλήθεια
Προτοῦ μᾶς δώση τόν καρπό τή διώχνουμε νά φύγη...
Πῶς θά ἔθελα νά πίστευα ξανά τά παραμύθια
Μά νά εἶναι ἡ πίστη μου πολλή κι' ἄς εἶναι ἡ γνώση λίγη.

Ὅσα κι' ἄν μάθ' ἡ γνώση μου πάντα λειψή θά μείνη
Πάντα σέ χάση βρίσκεται, σέ γιόμιση δέ φτάνει
Τῆς πίστης εἶναι μοναχά σωστό τό ἡμερομῆνι
Μέ τῆς ἀγάπης τό Σταυρό, τοῦ πόνου τό Στεφάνι!

Στά δακτυλόγραφα ὑπάρχει καί χειρόγραφο τοῦ ποιητῆ. Εἶναι γραμμένο στό χαρτί τῆς Τηλεγραφικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Μιλάνου καί στήν κορυφή ἔχει τήν σημείωση: *Μιλάνο (Scala) 1-4-51.*

328(536)

Πολλούς ἀγγέλους μέσα μας ἂν ἔχουμε οἱ καϋμένοι
Ποτές δέν ἀπολείπονται καί λίγοι βρυκολάκοι!
Κινᾶμε τόν κατήφορο καί πᾶμε φορτωμένοι
Καί τό καλό καί τό κακό σῆς Μοίρας τό δισάκκι...

Πολλοί μοῦ φταῖξαν κι' ἂν ἐγώ δέν ἔχω ὡς τώρα φταίξη
Μπορῶ νάν τό 'χω σίγουρο θά φταίξω κάποια ὥρα!
Ἄν εἶμαι ψυχοδύναμος δέν θ' ἀντιφέρω λέξη,
Παρά θά εἶπῶ στό θῦμα μου ταπεινωμένος: «σχῶρα».

329(537)

Πολύ διψᾶτε σπίτι σου!... Μέ τό σταμνί στό νῶμο
Στή βρύση πηγαινόρχεσαι τάχα νερό νά φέρνης...
Στήν τύχη καί μή θέλοντας τόν ἀπαντᾶς στό δρόμο
Γαρουφαλάκι σοῦ πετᾶ κ' ἐσύ κρυφά τό παίρνεις!

Πολύ πεινᾶτε σπίτι σου!... Στόν κῆπο μπαιζοβγαίνεις
Τάχα νά κόψης μάραθα, νά βγάλης κρεμμυδάκια...
Ὁ παλιοφράχτης χάλασε καί δέν καταλαβαίνεις
Τό ποῦθε ὁ κλέφτης χώνεται κι' ἀρπάζει τά φιλάκια!

330(538)

Πολύ τήν πικρανάδεψα τήν παγωμένη στάχτη!
Πολύ τά δακρυπότισα τά μαραμένα κρίνα
Κοιμήσου, ἀλαργινέ καϋμέ καί μακρυνέ μου σφάχτη!
Τήν ἔπιασε ἄλλος κυνηγός τήν ἴδια κεριαρίνα!

...Κι' ἄλλα πουλάκια κελαῖδοῦν κι' ἄλλα γυροφτερίζουν!...
Φύγε ἀπ' τό φῶς μου, ἀφάντιασμα! Φύγε ἀπ' τ' αὐτί μου, βάσμα!
Νά ἰδῶ, ν' αἰκούσω ἄλλα πουλιά, νά τά ρωτήσω ἄν χτίζουν
Φωλίτσα σέ ξερό κλαρί καί στοῦ γκρεμοῦ τό χάσμα!

331(545)

Πότε θά πλύνης στό ζωριό, πότε θά πᾶς στό μύλο
Νά βγῶ στό Περδικόρεμα καρτέρι νά σοῦ σήσω
Καθώς διαβῆς ἀξένοιαστη νά σοῦ πετάξω μῆλο
Νά σοῦ φωνάξω τ' ὄνομα καί νά σέ σταματήσω.

Γλυκό λογάκι νά σοῦ 'πῶ, τό χέρι νά σοῦ πιάσω
Ν' ἀκαρτερέσω ἀπάνω μου τά μάτια νά σηκώσης...
Εἶναι ἡ ἀγάπη μου πολλή καί δέ θά σέ ντροπιάσω
Μόν' θά σοῦ δώσω τήν καρδιά κι' ἄλλο νάν τήν πληγώσης!

332(547)

Ποτέ μή μπλέξης, ἄπραγε, μ' ἀνήλικες ἀρνάδες
Εἶναι ἢ δροσιά τους ἄνοστη, μυρίζει ἀκόμα γάλα!
Θαρρεῖς κ' ἔρχονται ἀντάμα σου νά παίξουν τίς ἀμάδες,
Νά χαϊδευτοῦν στή μάνα τους, νά κλάψουν στή δασκάλα!

Μέ παίδεψε, μέ ντέλεψε... Σκιαζόταν νά ἴρθη βράδυ
Λές θά τήν κρούξη Ἄγερικό, λές θά τή φάη Μουμούτα,
Κάθε φιλί τό πάστρευε λές κι' ἄφηνε σημάδι
Καί κάθε χάδι ἀρσενικό τ' ἀπόδιωχνε στά μοῦτα!

στ. 6: Ἴσως *Μαμούτα*.

333(548)

Ποτέ σου ἀλήθεια δέ μοῦ λές ὅ,τι κι' ἂν σέ ρωτήσω
Μά ὅλο ρωτῶ κι' ὅλο ἀπαντᾷς κι' ὅλο τά συμφωνᾷμε!
Ἔχω ἓνα φόβο μέσα μου – θά σοῦ τόν μαρτυρήσω –
Μήπως σωθοῦν τά ψέματα καί τότε πῶς περνᾷμε;

Ὅσον καιρό θελιόμαστε κ' ἔχουμε ἀγάπη ἀκόμα
Βάζε ὅλα σου τά δυνατά νά βρίσκης ψεματάκια!...
Φοβᾷμαι ἂν κάποτε σοῦ βγοῦν κι' ἀλήθειες ἀπ' τό στόμα
Δέ θά πιστέψω τί θά εἰπῆς καί θά μοῦ πιάσης κάκια!

334(549)

Ποτές μου δέ φοβήθηκα τό μάτι πού δακρύζει
Ἐπ' τῆς ἀγάπης τήν πληγή κι' ἀπ' τόν γλυκό της πόνο!
Καρδούλα δείχνει φρόνιμη πού τήν παρηγορίζει
Ἡ πίστη κ' ἡ ἀπαντοχή μέ τήν ὀλπίδα μόνο.

Μά πάντοτες φοβήθηκα τ' ἀχείλι πού ματώνει!...
Φιρμάνι φέρνει φονικό, θανατερή σφραγίδα
Τ' ἀρσενικό, τό θηλυκό ἀντάμα τ' ἀρματώνει
Νά φαγωθοῦν σάν ὁ σκορπιός μέ τή μονομερίδα!

335(550)

Ποῦ εἶναι ὁ καιρός πού πάγαινα στήν Ἐκκλησιά μέ πάθος
Κ' ἦταν γλυκά τά Γράμματα, μεγάλα τά Βαγγέλια!
Ὅ,τι κι' ἄν ἔλεγε ὁ παπᾶς εἶχε ἄλλο τόσο βάθος
Ἄφουγκραζόμεν κ' ἔφτανα σῆς χίσις τά θεμέλια...

Τώρα κι' ἄν πάω ἄργά καί ποῦ, παρηγοριά δέ βρίσκω
Ξεβώδιασε τό θυμιατό, θαμπῶσαν οἱ λαμπάδες...
Θαρρεῖς καί λειτουργιόμαστε μονάχα γιά τό δίσκο!
Χτυπῶ τό διπλοκάμπανο ν' αἰκούσουν οἱ παπάδες!

336(551)

Ποῦ νά βρω στράτα καί νά 'ρθῶ, κονάκι καί νά μείνω
Μικρό μου ἔσύ κι' ἀπόδιαβο χωριό ξεκαλοκαίριο
Δυό μῆνες ζῆς καί χαίρεσαι σάν τοῦ βουνοῦ τό κρίνο
Τό Θεριστή μέ τόν 'Αἰ - Λιᾶ, τόν 'Αλωνάρη ἀκέριο.

Νωρίς ἀρχίζουν οἱ βροχές, νωρίς τά χιόνια φτάνουν
Νεκρόνυφη ἢ Στρωμίνιανη καί σάβανο τά λόγγια
Μά οἱ Στρωμνιανίτες σύγκαιρα τίς κάτω στράτες πιάνουν
Κι' ἄλλοι τραβᾶν σίς Λειβαδιές, κι' ἄλλοι στά Μεσολόγγια!

337(552)

Ποῦ νάν τό ξεδιαλύνουμε τί βρῆκες, τί σοῦ βρῆκα
Στα μάτια κοιταχτήκαμε καί χαμογελασᾶμε
Εἶχε τό γέλιο μας χαρά κ' εἶχε ἡ ματιά μας γλύκα
Τρεμολαχτάριζε ἡ καρδιά νά σμίξουμε, νά πᾶμε...

Τό πῶς, τό ποῦ σέ ρώτησα μέ διάνεμα κρυμμένο
Τό νῶμο μοῦ ἀνασήκωσες γιά νά μοῦ εἶπῆς «δέν ξέρω»
Δέ σμίξαμε, δέν πήγαμε, πάει τό καλό χαμένο
Δικό μου, ἄχ!, ἦταν φταίξιμο νά μήν τά καταφέρω!

338(554)

Πουλιά τοῦ ἀγέρα ἐλεύτερα, μαζί σας φτερουγίζει
Τοῦ ἀνθρώπου ἡ σκέψη ἀσύχαστα κι' ἀναζητᾶ (;) νά ξέρη
Θανατομοίρι ἂν εἴσασε τῆς γῆς πού σᾶς ταγίζει
Γιά τ' οὐρανοῦ πού πέτεσε καί πᾶτε σ' ἄλλα μέρη...

Χίλιες - χιλιάδες ζωντανά κυκλώνετε τή σφαῖρα
Ποτέ στή γῆς δέν κοίτονται τά ψόφια σας κορμάκια!...
Θαρρεῖς τ' ἀρπάζει ὁ οὐρανός, τά θάβει στόν ἀθέρα
Ἔτσι ὅπως θάβει ὀλημερίς τῆς νύχτας τ' ἀστεράκια!

339(557)

Πρωῖ πού ἀνοιῶ τά μάτια μου καί διώχνω τά ὄνειρά μου
Βουνό ἀντικρύζω πράσινο, γαλάζιο μονοπάτι:
Ἄνηφορίζει ὀλόϊσια κ' ἐγώ κάθε φορά μου
Τό ἀδρασκελίζω μέ τό νοῦ, τό τρέχω μέ τό μάτι.

Κατάκορφα θρονιάζομαι καί καθαρά βιγλίζω
Καιρό καί τόπο † λαγκαδιές † βιγλίζω γύρα - γύρα:
Μ' ἕναν χρυσόν ἀρέλογον κρησαροκοσκινίζω
Καί ξεχωρίζω μέσα μου τό σάρι ἀπό τήν ἦρα!

340(558)

Πρωτανθισμένη μυγδαλιά, δέν είμαι πεταλούδι
Νά 'ρθῶ νά παίξω ἀγγελικά μέ τ' ἄσπρο σου λελούδι –
Ξέρω νά κάνω ἀπομονή καί σύγκαιρα θά φτάσω
Σάν θά γιομίσης τσάγαλα τό σοῦμπρο νά χορτάσω!

Γειτονοπούλα μου ἄπραγη, δέν είμαι δασκαλούδι
Νά 'ρθῶ νά παίξω ἀντάμα σου χωρίς νά ἰδῶ καλούδι –
Ξέρω νά κάνω ἀπομονή καί θά 'ρθω μέ τήν ὥρα
Γιά τά παιχνίδια τά καλά, πού δέν τά ξέρεις τώρα!

341(560)

Πῶς μ' ἔχει φκιάση ὁ Πλάστης μου πῶς ἔχω γίνει ἀτός μου!
Κακό μέ βρίσκει, κλείγομαι στόν ὀστρακέσιο πόνο.
Ἐπάρχει, δέ στοχάζομαι, κι' ὁ δυστυχότερός μου
νά παίρνω ἀπ' τό φαρμάκι του δικό μου ν' ἀλαφρώνω.

Καλό μέ βρίσκει, χαίρομαι· κι ἀντίς νά τό χορτάσω,
Μέ τῆς χαρᾶς τήν ὄρεξη περισσότερο γυρεύω.
Μά κυνηγῶντας τό πολύ, τό φτάσω δέν τό φτάσω,
Τό λίγο, πού εἶχα σίγουρο, μονάχος μου ζικεύω...

342(561)

Πῶς νά ἦταν τρόπος ὁμορφος νά στείλω περιστέρι
Νά ξεπεράση τά βουνά, τά πέλαγα νά διάβη
Νά ῥθῆ νά σ' εὖρη, ἀγάπη μου, νά ῥθῆ καί νά σέ φέρη
Πού ἡ ξενητεία μέ σκότωσε, πού ἡ μαναξιά μέ θάβει!

Νά μ' ἀναστήσης, τάχα, ἐσύ μ' ἓνα κλωνί θυμάρι
Μ' ἓνα δακρύ, μ' ἓνα φιλί, μ' ἓνα γλυκό λογάκι!
Τό περιστέρι ὀπῶσειλα κ' ἐρχόταν νά σέ πάρη
Μεσοδρομῆς τό σπάραξε τῆς Μοίρας τό γεράκι!

343(562)

Πῶς νά μήν παραπονεθῶ καί πῶς νά μή ζηλέψω
Μαζί τά δυό κουρνιασαμε τή νύχτα στό μπαλκόνι
Κι' ἄν θέλω νά 'χω ἐγώ χαρά πρέπει ἀπό σέ νά κλέψω
Γιά σένα μόνο κελαϊδεῖ τ' ἀγρυπνησμένο ἀηδόνι!

Πῶς νά μήν παραπονεθῶ καί πῶς νά μή φτονήσω
Μαζί μᾶς ἀποσκέπασαν τοῦ πεύκου τά πλεμάτια
Φεγγάρι κρυφοκοίταξε κι' ὥσπου νά τό λακήσω
ἔσú τό φωτοδέχτηκες διπλό φιλί στά μάτια!

344(563)

Πῶς τά 'χεις, πές μου, τά σπαρτά, τά γιούρτια καί τ' ἀμπέλια
Τά μεσακά σου πρόβαρα καί τά μελισσοκρήνια;...
Ἐσένα κάνω πῶς ρωτῶ, ξαδερφονύφη Μπέλια,
Ὅπου δέν παίρνει ὁ πόνος σου παρηγοριᾶς ὀρμήγεια...

Δέ σέ ρωτῶ γιά τά παιδιά, κοντά μου τά 'χω τ' ἄλλα
Ἐκεῖνον πού μᾶς ἔφυγε τό ρώτημα δέ φτάνει!
Ἄνοιξε ἡ πόρτα τ' οὐρανοῦ καί πέρασε καβάλλα:
Τῆς φαμελιᾶς μας τ' ἄρματα, δικό του τό στεφάνι!

345(564)

Πῶς χαίρομαι πού σ' ἄφησα δεμένη στό καρτέρι
Νά μάθης τί 'ναι βάσανο, καί τί 'ναι λαχταρούλα!
Τρυγόνα στήν ἀξόβεργα, σ' ἀγκίστρι περιστέρι
Βροντοχτυπιέται, δέρνεται στά στήθια σου ἡ καρδούλα.

Πᾶς νά θυμώσης δέ μπορεῖς, νά κλάψης μά βασιέσαι,
Κάνεις νά φύγης στέκεσαι, φεύγεις γυρίζεις πάλι...
Πῶς χαίρομαι πού μπλέχτηκες καί μικροτυραγιέσαι
Πόσες φορές γιά χάρη σου τυραγιστῆκαν ἄλλοι!

στ. 1: 'Απόψε σ' ἀπαράτησα...

346(565)

Ραχοῦλες μου ἑλατόφυτες, σπόν οὐρανό γραμμένες
Ποιός ἔτσι καλοταίριασε τά δόντια σας ἀνάρια;
Ἐναθωρῶ, μοῦ φαίνεστε τή μιὰ βολά σά χτένες
Τήν ἄλλη, λάθος θά ἔκαμα, σά δίζυγα λανάρια!

Βουνόδρακος σᾶς ἔλουσε, Νεραΐδα σᾶς χτενίζει
Τοῦ ἡλιοῦ χτενίζει τά μαλλιά, τοῦ φεγγαριοῦ τά λοῖδα
Καί σύντας ἔρθη συννεφιά τά νέφια λαναρίζει
Μετάξι βγάνει τό μαλλί – τό μαρτυρῶ ὅπως τό εἶδα!

19.8.49

347(566)

Ρημάζω σά στερεύωμαι τῆς γυναικός τήν ἔχα
“Ολα μαζί μοῦ λείπουνε κι’ ἄν τά ’χω δέ φελᾶνε!
Μοῦ λέει ὁ νοῦς: σταμάτησε! μοῦ λέει τ’ ἀφάλι: τρέχα!
Κι’ ἀντιπαλεύοντας τά δυό στή λάσπη μέ κυλᾶνε!...

“Ομως σάν ἔχω ἰταίρι μου, τά πάντα μέλι - γάλα
Γλυκοσταλάζεται ἡ καρδιά κι’ ὁ νοῦς μικροβυζαίνει...
Πάω στά γυναικοπάζαρα, τά σεργιανῶ καβάλλα
Κι’ ὄλες μαζί τίς χαίρομαι στή μιά πού μοῦ λαχαίνει!

348(567)

Ρηγειώ, γειτονοπούλα μου, πότε ἔχεις τόσο ἀξήνη;!
Δέν εἶναι χρόνια πῶφυγα καί σ' ἄφησα κοτσόρω!...
Γυρίζω, δέ σέ γνώρισα, ρωτοῦσα ποιά εἶν' ἐκείνη
Πού τό δοξάζει δύο φορές τῆς ὁμορφιάς τό δῶρο;!

Θυμᾶσαι πώς ἐρχόσουνα νά παίξεις στήν αὐλή μου
Νά κόψης μήλα στή μηλιά καί στήν κρανιά μου κράνια;
Τώρα ὁμορφότερος καρπός μαντεύει στή βουλή μου:
Δυό δαχτυλίδια μελετῶ, δυό νυφικά στεφάνια.

349(568)

Ριζά καί χαμηλώματα καί λειμονιές στά κήπια
Ἄγγελικά εἶναι τ' ἄνθια τους, θυμιάμα ἢ μυρουδιά τους...
Πικρά τά γλυκοκοίταξα, τήν κοινωνιά τους ἦπια
Καί στ' ἀποχαιρετίσματα μοῦ ἀνοῖξαν τήν καρδιά τους.

– Γειά σας, τούς λέω, λελουδικά! Μοῦ λέν – Καλή σου ἡ ὥρα!
– Ποῦ πᾶς, ρωτᾶν, χαρούμενος; – Ποῦ πάω; Στή σαστικιά μου!
– Γιά στάσου, ξένε βιαστικέ, τ' ἀϊκῶ νά λένε τώρα:
Γιά στάσου ἐμεῖς νά πλέξουμε τά στέφανα τοῦ γάμου!

350(570)

Ρωτιόμαν καί δέν ἤξερα στό λόγγο γιατί βγήκα
Μέ τά πουλιά χαστάλευα, μέ τούς άνθούς χαζεύα...
Μπροστά μου ἐσύ ξεπρόβαλες καί τό σκοπό μου βρήκα
Σάν τόν Ἄδάμ πού ζύπνησε κι' αντίκρουσε τήν Εὔα!

Θαρρῶ πώς φιληθήκαμε προτοῦ νά γνωριστοῦμε
Τόσο ἄξαφνα καί γρήγορα πρῶτο φιλί σοῦ πῆρα!
Καί τί καλά πού κάναμε! — γιατί ν' ἀργοποροῦμε;
Περαστικούς μᾶς ἔφερε στόν κόσμο ἐτοῦτο ἡ Μοῖρα!....

351(571)

Σ' ἄρέσουν τά ματάκια μου, γιά θέλεις νάν τ' ἀλλάξω,
νά βάλω ἀπό 'να αὐγερινό, χρυσέ μου, στό καθένα;
Σ' ἄρέσουν τ' ἀχειλάκια μου, γιά θέλεις νάν τά σφάξω,
νά κοκκινίσουν πιό πολύ, νάν τά 'χης ματωμένα;

Σ' ἄρέσει τό κορμάκι μου, γιά θέλεις νάν τό λύσω
καί νά τό δέσω πιό σφιχτά, στά χέρια σου νά τρίζη;
Σ' ἄρέσει κ' ἡ καρδούλα μου, γιά θέλεις νάν τή σκίσω,
τριανταφυλλάκι νά 'σαι ἐσύ κι αὐτή νά σέ ποτίζη;

352(572)

Σ' εἶδα νά κάνης διάνεμα πού ἤμαν στό παρεθύρι
Σ' εἶδα νά μέ παραφυλᾶς τ' ἀποβραδύ στό φράχτη,
Πάρε γυαλί νά κοιταχτῆς στόν ἥλιο, κακομοίρη:
Δέν τά ἔχω ἐγώ τά νειᾶτα μου γιά τέτοιον κουκοσκιάχτη!

Δέ θά τό ἔπῳ τῆς μάνας μου, μαϊδέ καί τ' ἀδελφοῦ μου
Γιατ' ἔχω τήν καρδιά καλή καί τήν ψυχή πονέτρα
"Ὅμως νά μήν ξαναδιαβῆς στό δρόμο τοῦ σπιτιοῦ μου
Γιατί θά λύσω τό σκυλί, θ' ἀδράξω μαύρη πέτρα!

353(573)

Σ' ἐκείνη ἀντίκρου τή λογκά πού χλωροπρασινίζει
βγαίνει ἕνα γάργαρο νερό, βγαίνει καί μιά νεράϊδα.
Τήν εἶδες; Ἦμουν τότε νιός, κ' ἡ νιότη ὅλα τά διδίδει...
Τρανός κι ἀνεμοτάραχος ποτέ δέν τήν ξανάειδα!

Καιροί μου ἀλαφροῖσκιωτοι καί πρῶτες μου ὀππασίες,
πόσες φορές σᾶς προσκαλῶ νά ξαναρθῆτε πάλι!
Δέν εἶμ' ἐγώ ἀσυνήθιστος σέ πίκρες καί θυσίες,
μά ἡ τραγική σας ἄρνηση ἀπ' ὅλες πιό μεγάλη!

354(574)

Σ' εὐχαριστῶ, Πανάγαθε, τοῦ λέω στήν προσευχή μου
γιὰ τὰ γερά μου κόκκαλα, γιά τό καθάριο μου αἷμα.
Εἶναι ἡ καρδιά μου ζάχαρη, τριαντάφυλλο ἡ ψυχὴ μου
Τῆς καλωσύνης εἶμαι γυιός καί τῆς ἀγάπης θρέμμα.

Πού εἶμαι γερός τό χαίρομαι, καλός τό φχαριστιέμαι
λυπᾶμαι πού δέν εἴμαστε γεροί, καλοί ἔτσι ὅλοι
Τό ξέρεις, Θεέ μου, τί συχνά πού σοῦ παρακαλιέμαι
νά μπόλιαζες παθούς, κακούς μέ τό δικό μου μπόλι!

355(575)

Σά λαβωμένη πέρδικα στά μάτια μέ κοιτάζεις
Κι' ἀπαρατιέσαι ἀπάνω μου μέ τή λαβωματιά σου...
Τί νά σέ κάμω τώρα ἐγώ, πού κλαῖς κι' ἀναστενάζεις,
Παραμιλᾷς σάν ἄρρωση – τά παραμιλητά σου.

Γιά μιάν ἀγάπη μουσικιά, γιά μιὰ χαρά κρυμμένη
Γιά ἕναν καῦμό πού ἡ μοίρα σου δέν θέλει ν' ἀληθέψη!...
Κι' οὔτ' ἔχεις ἄλλο γιαιτρικό, καρδούλα πονεμένη,
Παρά τό δάκρυ, πού ἀναβρεῖς, ἐκεῖνο ἄν σέ γιαιτρέψη!

356(577)

Σάν βγήκε ἀπ' τόν Παράδεισο κ' εἶδε τόν κόσμον ὅλο,
Εἶδε καί τό ξεράγκαθο νέ μαναχά τό κρίνο,
Εἶπε ὁ Ἄδάμ, κοιτάζοντας τόν ἀστερένιο θόλο:
– Μικρός, Μεγαλοδύναμε, τά ἔργα σου νά κρίνω...

“Ὅμως ὁ κόσμος, πῶπλασες μ' ἑφτά ἡμερῶνε κόπο,
Τῆς γῆς τά τετραπέρατα καί τ' οὐρανοῦ τά πλάτη,
Ἄχαρος θά ἦταν κι' ἄνοστος ἂν δέν ἔβρισκες τρόπο
Ψυχὴ νά δώσης γυναικός στή λασπερή μου πλάτη!

στ. 7: Ἄρχικά ἀντί ἄνοστος εἶχε ἀχρηστος.

357(578)

Σάν διακονιάρης κίνησα μέ τό ραβδί στό χέρι
Νά περπατήσω τό ντουιᾶ νά ζητιανέψω γνώση
Καλόμαθα, κακόμαθα τό τί μπορεί νά ξέρη
“Οποῖος δέν ἔχει τήν ψυχή στό Γιούδα παραδώση...

Ἔτσι καί ξέρω ἡ μοναχή πώς δέν ὑπάρχει Ἀλήθεια
Καθένας τήν ἀλήθεια του κάθε φορά πιστεύει
Χαρά σ' ἐκεῖνον πού μπορεί νά ζῆ στά παραμύθια
Καί τόν παραμυθόσπορο στά στήθια νά φυτεύη!

Σάν ξεμπερδεύομαι τό Σκᾶ καί πιάνω τίς κοδέλλες
 Ἄρχίζω χαίρομαι βουνό, βυζαίνω παραμύθι.
 Ὅλα ὁμορφαίνουν: τά κλαριά, τά γίδια κ' οἱ κοπέλλες
 Τό πετροκοκκινόχωμα, τ' ἄσφακερό ἄσπρολίθι!

Πολλά μοῦ λέν τά Μάρμαρα, πολλά τά Μοναστήρια
 Τῆς Καστελλάνας ὁ Ζυγός, πού δέ βλογάει νεράκι,
 Κράζω νά μοῦ ζηγήσουνε τοῦ λόγγου τά μυστήρια
 Τό Μῆτρο, κράζω, τό Μουλᾶ, τόν Κώστα Γιωργακάκη...

Ὁ ποιητής σημείωσε στό τέλος τοῦ δακτυλογράφου:

** Μάρμαρα εἶναι τοποθεσία σέ διάσελο Β.Α. ἀπ' τόν Ἔπαχτο μέ πολλά
 μεγάλα ὀρθογωνισμένα λιθάρια γρανίτες, ἐρείπια παλαιοῦ ναοῦ.*

*Μοναστήρια τοῦ ἴδιου περιγύρα χώρου εἶναι τοῦ Ἀϊ-Γιάννη Βομβο-
 κοῦς, τῆς Φιλοθέης Νεοκάστρου.*

Οἱ δύο ἀναφερόμενοι χωρικοί, κάτοικοι τοῦ γειτονικοῦ χωριοῦ Σκάλα.

στ. 1: "Ἰσως: Σάν ξεμπερδεύω μέ τό Σκᾶ...

359(583)

Σάν τί μοῦ λένε οἱ καλαμιές, σάν τί τά κυπαρίσσια
Καθώς ἀνεμοδέρνονται μέ τήν κορφή γερμένη;
Μοῦ λένε: «Μή θαρρεύεσαι κ' ἐσύ νά μείνης ἴσια
Ἄν σέ φυσήξῃ ἄγριος βοριᾶς, ψυχὴ δνειροπαρμένη!

Κάλλιο νά σκύψῃς τό κορμί, νά γείρῃς τήν κορφή σου
Ἄν θές νά ξανασηκωθῆς ἢ μπόρα σάν περάση!»
– Κρατῆστε τήν ὀρμήνεια σας κ' ἐσύ, Βοριᾶ, θυμήσου
Πώς δέ λυγίζω ἐγώ κορμί χίλιες φορές κι' ἄν σπάση!

360(584)

Σάν τό δεντρί μαραίνομαι, σάν τή λαμπάδα λιώνω
Πικρό ψωμάκι γεύομαι, θελό νεράκι πίνω
Μέ τήν κακιά μου πεθερά δλημερίς μαλώνω
Κι' όλονυχίς στόν άντρα μου κορμάκι δέν τοῦ δίνω!

“Ως ποῦ θά φτάση τό κακό κι' ὡς ποῦ θά μέ ζορίση;
Μουϊδέ μέ διώχνει ὁ άντρας μου, μουϊδέ ὁ γονής μέ παίρνει...
Κάλλιο νά πέσω στό βιρό νά μέ κλωθογυρίση
Παρά νά ζῶ μέ πεθερά καί νά μέ γλωσσοδέρνη!

361(586)

Σέ βλέπω κόβεται ἡ κλωνά, ξεδιάζεται τό γνέμα,
Δένεται ἡ γλῶσσα τοῦ πουλιοῦ καί σταματάει ὁ λάλος...
Αὐτό πού θέλω νά σοῦ εἰπῶ δέν εἶναι ἀγάπης ψέμα
Εἶναι κρυμμένο μυστικό, πού δέ σοῦ τό εἶπεν ἄλλος!

Θά σοῦ δοξάση τή ζωή, τή νιότη θά ὁμορφήνη
Χρυσό θάν τό ἴχης χαϊμαλί, βαρύ σου τζοβαῖρι!
Τήν ὥρα πού θά σοῦ τό εἰπῶ γλυκός σεισμός θά γίνη
Θά ἔχουν οἱ ζήλεις πόλεμο κ' οἱ ἀγάπες πανηγύρι!

362(587)

Σέ γάμο πῆγα δάκρυσα τή Νύφη σύντας εἶδα
Νά γονατίζη νά φιλῆ τό πόδι τοῦ Πατέρα!
Μεγάλε Νόμε τοῦ Σπιτιοῦ, βασιλικιά σφραγίδα,
Ἐσύ κρατᾶς τόν οὐρανό καί κυβερνᾶς τή σφαῖρα.

Θεμέλιο ὁ ἄντρας και σκεπή, φωτογωνιά ἡ γυναίκα
Ἐκεῖνη ἀνθοχαμόγελο κ' ἐκεῖνος δυναμάρι...
Φοβέριζε, ἀστραπόβροντο! Καταδρομή πελέκα!
Δέν ἔχει φόβο νά χαθῆ ποτές καλό ζευγάρι!

363(588)

— Σέ παίζω τά πεντόβολα — πέντε φιλιὰ ὅποιος χάση!
Τίς νιάρδες ὕστερα; Δεχτός! Ἐννιά φιλάκια πάλι!
Κρυφτούλι θέλεις; Ὅποτα! Μά ὅποιος τόν ἄλλον πιάση
Τόν παίρνει σκλάβο τῆς καρδιᾶς, πού εἶναι σκλαβιά μεγάλη!

...Μέ παίρνει στά πεντόβολα — πέντε φιλιὰ εἶναι λίγα!
Τί νά μοῦ κάνουν καί τά ἔννιά; ... Τό κρυφτουλάκι μένει:
Δέ θέλω νά βασανιστῇ! Βόηθα, Χριστέ, κι' ὁδήγα
Νά ῥθῆ νά μ' εὔρη ὀγλήγορα μέσ' στή σπηλιά κρυμμένη!

364(589)

Σέ ποιιά κασέλλα κάρινη, σέ ποιό χρυσό φορτσέρι
Έχεις κλειδώση τά προικιά, τό νυφικό φουστάνι,
Νά στείλω μαυροκόρακα νά πάη νά σοῦ τό φέρη
Νάν τό φορέσης σήμερα, πού βάνεις τό στεφάνι!...

Τό χάρο κάνεις ἄντρα σου καί πεθερό τό χῶμα
Καί πεθερά τή μαύρη γῆς, πού σ' ἄνοιξε τήν πόρτα
Καί σιδεροδρασκέλισες νά κατεβῆς στό δῶμα,
Πού εἶναι στρωμένο μόχαλα καί σκεπασμένο χόρτα!

14.8.49

365(590)

Σέ τραγουδάκια τ' ἄκουγα, σέ μύθους τ' ἀγροικοῦσα
Πώς εἶναι τάχα οἱ παπαδιές λιγάκι σκανταλιάρες
Μά δέν τό καλοπίστευα μηδέ στραβοκοιτοῦσα
Νά ἰδῶ κι' ἄν εἶναι φρόνιμες κι' ἄν ἔχουν ἄλλες χάρες.

Τώρα σέ ποιόν Πνεματικό, σέ ποιόν τρανό Δεσπότη
Θά πάω να ξεμολογηθῶ νά βγάλω τέτοιο κρι̃μα;
Μιά παπαδιά μέ κόλασε! Μῶγγεψε ἐκείνη πρώτη!
Καί τό τρυγήσαμε μαζί τσαμπί - τσαμπί τό κλήμα...

στ. 1: Πάνω ἀπό τή λ. *μύθους* εἶχε γράψει δεύτερη γραφή τήν λ. *μπίμπιες*.

366(591)

Σέ χιλιοπερικάλεσα νά βγῆς νά σ' ἀνταμώσω
Δέ λέω πού ἐσύ μοῦ τό 'ταξες μά ἐγώ τό λαχταροῦσα
Πέρασε ἡ νύχτα κ' ἦρθε ἡ αὐγή, τυραγνιζόμεν τόσο,
Κάθε ἀστεράκι πῶβγαινε μ' αὐτό σέ καρτεροῦσα!...

Κάλλιο καρτέραγε φονιάς στή μπούκα του νά πέσω!
Κάλλιο Στοιχειό καρτέραγε τήν κρίση νά μ' ἀρπάξη!
Ἄλλη φορά, τ' ὀρκίστηκα, μή σώση καρτερέσω
Ἀγάπη πού δέν ἔρχεται τό τάξη δέν τό τάξη!

367(592)

Σεβντᾱς μου τό νοικοκυριό, καημός μου τό συγύρι.
Λατρεύω τό σπιτάκι μου, γλεντῶ τόν ἄργαλειό μου,
κι ἄν πάω σέ γάμο, σέ χαρά, κι ἄν πάω σέ πανηγύρι,
ποτές τά ξεφαντώματα δέν παίρνουν τό μυαλό μου!

Τή χάρη βρίσκω μέσα μου, δέν τή γυρεύω ἀπόξω.
Ἄϊκῶ τή γνώμη τοῦ γονιοῦ, τή Μοῖρα μου πιστεύω,
τό ριζικό μου ἀκαρτερῶ, — δέ θέλω νάν τό σπρώξω
μηδέ νά φτάσω γλήγορα, μηδέ ψηλά ν' ἀνέβω!

368(593)

Σήκω, Λελούδω μ', κ' ἔφεξε, τ' ὄρνιθι ἔχει λαλήση
Ταξίδι κάνεις σήμερα καί μακρυνό δρομάκη
Δέν πᾶς σπή βρύση γιά νερό, στόν ποταμό γιά πλύση
Μόν' πᾶς σπή χώρα στό γιατρό τά γιατρικά φαρμάκι!

Ἄν σῶβρη σκότι μή σκιαχτῆς καί σπλήνα τή γιατρεύει
Πονίδι ἄν σῶβρη τῆς καρδιᾶς κι' αὐτό μπορεῖ τό γιάνη!
Κι' ἄν εὔρη ἄλλο βαρύτερο, κρυφούλια σ' ὀρμηνεύει
Νά πᾶς τό γρηγορώτερο νά βάνης τό στεφάνι!

369(595)

Σήμερα, πού είναι Κυριακή, θ' ἀλλάξης, θά ξαλλάξης
Θά κατεβῆς στήν Ἐκκλησιά, θά πᾶς στό γυναιτήκι
Θά βγῆς καί στόν αὐλόγουρο τόν κόσμο νά πλαντάξης
Σάν Ἄγγελος, Ἀρχάγγελος μέ τό σπαθί στή θήκη.

Νά δώσης ἔρχεσαι ψυχές κι' ὄχι ψυχές νά πάρης
Πολλοί σέ καμαρώνουνε, πλειότεροι σέ ζηλεύουν
Μά ἐσύ, κορμί τῆς παρθενιαῖς καί πρόσωπο τῆς χάρης,
Κοντοζυγώνεις τούς κακοús χωρίς νά σέ μολεύουν!

370(597)

Σιά ἔδῳ τά γίδια σκάριζε, σιά ἔκει τά σαλαγοῦσε
Αὐγή τήν πῆρα στό κοντό, πῆ φτάνω μέ τό γιόμα
Δέν πάλευε, δέ σάλευε μά νεραΐδολογοῦσε
Στόν ἴσκιο τῆς μελικοκκιᾶς κι' ἀνάσκελα στό χῶμα!

Μήν κελαϊδᾶτε, πέρδικες! κοτούφια, μή λαλᾶτε!
Κ' ἔσεῖς οἱ μοσκομέλισσες τρυγῆστε ἀλλοῦ ἀνθοχόρτο!
Ἐποκοιμήθηκε ἡ ξανθή καί μή μοῦ τήν ξυπνᾶτε!
Ἄν χάση αὐτή τόν ὕπνο της, χάνω κ' ἐγώ τό εἰνόρτο!

371(598α)

Σιμά πού τά 'χω τά βουνά, σιμά τά κορφοβούνια!
τούς λόγγους βλέπω, τίς βοσκές, τά πρόβατα, τά γίδια·
αἰκῶ φλογέρες νά λαλᾶν, ν' ἀντιλαλᾶν κουδούνια,
τίς βοσκοποῦλες χαιρετῶ μέ τά γραμμένα φρύδια!

Θαμπά μιλῶ τοῦ Αὐγερινοῦ, βραδύ τοῦ Ἄποσπερίτη
μέ τά Στοιχειά χαρομαχῶ, μέ τίς Νεραΐδες σμίγω
Ἄλλοι στόν διαβατάρικον καί στόν ξενομερίτη!
Σιμά πού τά 'χω τά βουνά, μακρυά τους πού θά φύγω!

Μέ τό δακτυλόγραφο ὑπάρχει καί τό χειρόγραφο σέ χαρτί μέ τά ἰταλικά: Grande Albergo. PALAZZO DELLA FONTE. FIUGGI, στό ἄνω ἀριστερό μέρος, καί: ALBERGO PALAZZO κ' AMBASCIATORI - ROMA, στό τέλος. Στήν κορυφή ἡ ἡμερομηνία: 24/8/54.

Σκουφί τόν Καστανόλογγο, τόν Κοκκινιά καππότο,
 Ποδημασιά τό Φίδαρη, ταμπούρι τό Σουσμάνη...
 Γειά σου χαρά σου Ἀράχωβα, κεφαλοχώρι πρώτο,
 Μπεσίκι τῆς Μανούλας μου, τῆς Μοίρας μου γαϊτάνι...

Ἐσύ μοῦ πρωτογνώρισες ψηλοῦ βουνοῦ καμάρι,
 Ἐλάτου περηφάνεψη, βρυσούλας καλωσύνη
 Κι' ἄλλην καμμιά δέ θά ἔθελα στά γηρατειά μου χάρη
 Παρά νά σβήσω σάν πουλί κοιτῶντας τόν Ἀρδίνη!

Μέ τό δακτυλόγραφο ὑπάρχει καί τό χειρόγραφο, σέ συνηθισμένο ἄσπρο χαρτί. Ἄνω ἄριστερά ἔχει τήν ἡμερομηνία 30.12.46 καί στό τέλος τοῦ ποιήματος κάτω ἄριστερά τήν τοπική ἔνδειξη: *Ρώμη*. Μάλιστα τό ὑπογράφη: *Γ. Ἀθάνας*.

Ἐνδιαφέρουσα ἡ ἐντός παρενθέσεως τελευταία πληροφορία: «*Θυμήθηκα τό Μπάρπα-Περικλῆ, πού λίγον καιρό προτοῦ πεθάνη νοσταλγοῦσε τήν Ἀράχωβα κ' ἔλεγε στό Γιαννάκη πόσο ἤθελε νά ξαναπάη στόν Καστανόλογγο καί στή Γαῖδουρόραχη...».*

373(600)

Σοῦ ἀφήνω τή θυμητική, σοῦ παίρνω τή λησμόνια,
στά ξένα φεύγω ξέγνοιαστος, σέ χαιρετῶ γνοιασμένη.
Κυλᾶν οἱ μέρες σά νερό, σάν ποταμός τά χρόνια
Χαρά ὅποιος ξενιτεύτηκε κι ἄλλοί πού τόν προσμένει!

Γυρίζω μάτι, σέ θωρῶ στοῦ μπαλκονιοῦ τήν ἄκρη
νά καρτερᾶς τόν ἄσωτο καί τόν παραδαρμένο.
Πάλε καλά πού δέ μπορεῖς σῆς ξενιτιᾶς τά μάκρη
νά ξεχωρίσης καί νά ἰδῆς τί μέ κρατεῖ δεμένο!

374(602)

Σοῦ μπῆκε ἰδέα σφαλερή, σκοπός άνεμισμένος
Καί κάπως μῶρχεται ζαβά στήν πλάνη νά σ' ἀφήσω...
Κατάλαβέ το, τσούπα μου, πῶς εἶμαι ἀλλοῦ μπλεγμένος
Καί δέ μπορῶ, δέ δύνομαι νά σέ νταραβερίσω...

Τοῦ κάκου μοῦ χαμογελᾷς, τοῦ κάκου μοῦ διανεύεις
Πολύ σέ λιχουδεύομαι μά τί μπορῶ νά πράξω;
Ντροπῆς μου ἐγώ νά στρίβωμαι κ' ἐσύ νά διακονεύης
Μά τά ἔχω μέ τή μάνα σου καί πῶς νά σέ πειράξω;

375(603)

Σοῦ χούγιαξα, μοῦ χούγιαξες ἀπό ψηλές ραχοῦλες
Βραδάκ' ἦταν πού σ' ἔκραξα κι' αὐγή πού μ' ἀποκρίθης
Μᾶς ἄϊκουσαν οἱ ρεματιές, μᾶς εἶδαν οἱ βρυσσοῦλες
Ἐγὼ δέν τό λογάριασα κ' ἔσού δέν τό φοβήθης.

Βγήκαμε ἀντάμα στό βουνό κι' ἀντάμα στό μεϊντάνι
Τιμῶντας τήν ἀγάπη μας, γλεντῶντας τό σεβντᾶ μας
Περνάγοντας τίς τρέλλες μας σ' ἓνα χρυσό γιορντάνι
Νάν τό 'χουμε νά παίζουμε στά γεροντάματά μας!

376(604)

Σουλτάνος νά ἤμαν ἤθελα — ὁ κόσμος νά μέ τρέμη
Χιλιάδες σκλάβες νά γλεντῶ μά ἐσένα ὡς ἀποχτήσω
Μέ τό σπαθί μου νά ριχτῶ στή μέση στό χαρέμι
Νά σφάξω ὅλες τίς σκλάβες μου μόνο μ' ἐσέ νά ζήσω!

”Ἦθελα νά ἤμουνα Θεός νά διώξω σ' ἄλλο ἀστέρι
”Ὀλον τόν ἄλλον” Ἀνθρωπο, ν' ἀφήσω ἐμᾶς τοὺς δυό μας!...
”Ἦθελες καί δέν ἤθελες θά μ' ἔκανες ἱταίρι
Ζωή θά ξαναφύτρωνε στή γῆς ἀπ' τό χωριό μας!

377(606)

Σπιτάκι καλορρίζικο, λελουδοστολισμένο
Γοργός περίστριψε ὁ τροχός καί ποῦ καιρό νά λάβω
Νά χαιρετήσω τ' ἄνθια σου μέ μάτι χορτασμένο
Νά κράξω τή νοικοκυρά νά τῆς εἶπῶ τό μπράβο.

Καί νάν τῆς δώσω τήν εὐχή νά σέ χορτάση ἐκείνη
Παλάτι νά εἶσαι τῆς χαρᾶς καί τῆς ἀγάπης θρόνος
Ἄν ἴσως κ' ἔρθη κάποτε πολύ νά μὴν ξεμείνη
Μόν' σάν ἐμένα βιαστικός νά προσπεράση ὁ πόνος!

378(607)

Σπιτάκι μου προσηλιακό, μπαλκόνι μου άνθισμένο
καί παρεθύρι μου άνοιχτό στό φῶς καί στόν άγέρα,
μοῦ φτάνει έσās νά χαίρωμαι, κι άλλο νά μήν προσμένω
άξόν άπ' τόν Παράδεισο πού θά βρεθῶ μιά μέρα!...

Καί πάλε στόν Παράδεισο περικαλῶ κι όλπίζω
νά σε ξανάβρω, σπίτι μου, καί νά σε ζήσω αιώνια.
Καταδικό μου θά είς' έκεϊ, μονάχος θά σ' όρίζω,
κι όχι παλιά οί παππούληδες, κι όχι ταχιά τά έγγόνια!

379(609)

Στά Βράχια τῆς Ἀμόρανῆς, ἀκρῆς τό Μακρυνόρος,
Τή σύναξή τους ὄρισαν οἱ Δώδεκ' Ἀποστόλοι
Μά εἶναι τό Ἐρημοκκλήσι τους τόσο μικρό στό χῶρος,
πού μπαίνεις κ' ἀπορεύεσαι πῶς θά χωρέσαν ὅλοι!

Πού εἶναι φτωχό, πού εἶναι γυμνό, κονίσματα δέν ἔχει,
Μουῖδέ Σταυρό στήν Τράπεζα, μουῖδέ μπροστά μανάλι,
Δέν τό λογίζεται ἡ ψυχὴ τί φόβος τήν κατέχει
Καί καρτερεῖ τούς Δώδεκα τή μιά στιγμή τήν ἄλλη!

380(610)

Στά δυό πλατάνια καί στά δυό διπλάρικα πηγάδια
Νεράϊδες πιάνουνε χορό, Δρακόντοι πλέκουν κύκλο
Δέν τούς φοβᾶται ἡ Φωτεινή, μονάχη πάει τά βράδουα
Καί βγάνει κρούσταλλο νερό μέ τό χρυσό της σίκλο!

Νεράϊδα, δό μου χαϊμαλί καί, Δράκοντα, κουστέκι
Νάν τά φορέσω κι' ἄρατος στή Φωτεινή νά γίνω
Ἐπί κοντά της νά ἴρχωμαι, νά στέκωμαι παρέκει
Καί τό νεράκι πού ξαντλεῖ ν' ἀπλώνω νάν τό χύνω!

381(612)

Στά Κουτολίστια ἤπια νερό καί μέθυσ' ἀπ' τόν πάγο
Καί κάνω πράξεις ἄφρονες, κάνω ἀφρισμένες τρέλλες
Μουϊδέ σωπαίνω ἀνθόλογα, μουϊδέ φιλιὰ φυλάγω
Τίς παντρεμένες τίς φιλῶ, χαϊδεύω τίς κοπέλλες.

Τ' ἄσπρο μαντήλι μέ μεθᾶ, τό μαῦρο κοντοκάπι,
Ἄσπρίζουνε τά μάτια μου, μαυρίζει ὁ λογισμός μου
Γλεντοκοπῶ, χοροπηδῶ, δοξάζω τήν ἀγάπη
Μεθοκοποῦν τά μάτια μου τό φῶς τοῦ Ἄπάνω Κόσμου!

382(613)

Στά ξένα τυραγνίζομαι, χαρά δέν ἀπαντέχω
Μέσ' στον καῦμό τοῦ γυρισμοῦ, σάν πικροζούμι βράζω...
Καινούργιους φίλους δέ μπορῶ, παλιούς ὀχτρούς δέν ἔχω
Τόσο κ' ἡ ἔχτρα μῶλειψε, πού ἀγαπητά τήν κράζω!

Σχωρᾶτε, Φίλοι, νάν τό εἶπῶ, παλιοί κι' ἀγαπητοί μου,
Θά σᾶς φιλήσω σταυρωτά σάν ἔρθω πάλι πίσω
Ὅμως ἄν τάχα βρίσκωνται κι' ἀκόμα τώρα ὀχτροί μου
Σχωρᾶτε, Φίλοι, νάν τό εἶπῶ: κι' αὐτούς θάν τούς φιλήσω!

383(614)

Στά πόδια μου έπεσε φτερό, στά χέρια μου τό πήρα
Σά δώρισμα, σά γνώρισμα καί σάν καλό σημάδι...
Τό λέω παρθένο μήνυμα, τό λέω καινούργια Μοῖρα
Τό λέω παλιό μου θησαυρό, στερνό μου ἀπολειφάδι!

Δέ σέρνεται ἀπό χαμηλά, δέν ἔρχεται ἀπό πέρα
Νάν τό γνοιασῶ, νάν τό σκιαχῶ μέ τήν καρδιά κλεισμένη
Μόν' πέφτει ἀπό τόν οὐρανό κι' ἀπ' τό γαλάζιο ἀθέρα
Εἶναι φτερό πού πέτεται, φωλιά πού μέ προσμένει!

384(616)

Σταυροκοπιέμαι όπώγινα καλά καί ζαναβγήκα
Στόν κόσμο, σπήν ήλιοχαρά, σπήν άνθισμένη πλάση!...
Τριανταφυλλένια ή ζωγραφιά καί ζαχαρένια ή γλύκα
άγιάσμα πίνω τή ζωή σέ κρουσταλλένιο τάσι!

Γλυκειά τώρα μοῦ φαίνεται πώς ήταν κ' ή άρρώστεια
Μέ τοῦ κορμιοῦ τό κάρφωμα, τοῦ κεφαλιοῦ τό βάρος,
Μέ τῆς καρδιᾶς τό γύρισμα, τῆς γλώσσας τήν άνόστια,
Κι' άχ! μέ τῆς Μάνας τό σπαθί, πού τό φοβήθη ό Χάρος!

385(619)

Στή βραχοκούφαλη σπηλιά, πού μάχεται τόν ἥλιο
Καί τό φεγγάρι ὀχτρεύεται καί τ' ἄστρα ἔχει ξορκίση,
Ἡ νυχτερίδα θρόνιασε τό μαῦρο της βασίλειο
Κί' ὄλα τά τυφλοζούμπερα τήν ἔχουν προσκυνήση.

Δέ θέλω κλεφτοφάναρο νά μπῶ νά πασπατέψω,
θά μπῶ μέ φέξο τῆς ψυχῆς νά δώσω καί νά πάρω
θά πάρω ἀνθό τοῦ σκοταδιοῦ στό φῶς νά τόν φυτέψω,
νά δώσω ἀγάπη τῆς ζωῆς στό θάνατο καπάρο!

*Ἡ δεύτερη στροφή προέρχεται ἀπό ἄλλο δακτυλόγραφο.

*Ὁ ποιητής ἔχει διαγράψει στά δακτυλόγραφα πέντε διαφορετικές μορφές τῆς δεύτερης στροφῆς.

386(622)

Στό πλάι μου ἤρθες κι' ἔπεσες σάν τῆς αὐγῆς τὴν πάχνη
Κι' ἀνθοβολοῦσες παρθενιά, διψοῦσες ἀμαρτία...
Ποιός ἔμαθε τ' ἀνήξερο χεράκι σου νά ψάχνη;
Καί ποιός τ' ἀχείλι τό διψό βρυσούλα νά βρη κρύα;

Ξεπεταρούδι τ' οὐρανοῦ σπῆς γῆς τόν κῆπο πέσε
Φωλίτσα χτίσε στούς ἀνθούς, σπῆ γνώση παραδώσου...
Χεράκι, γλύστρα στό κορμί τά μουσικά του βρέσε
Κ' ἐσύ ἀχειλάκι ἀφίλητο στ' ἀχείλι μου βιδώσου!

387(623)

Στήν ξενητειά νά σέρνεσαι κι' ὁ πόνος νά σέ σφάζη
Νά μή σοῦ τάξη ὁ γυρισμός καμμιά γλυκειάν ὀλπίδα
Κι' ἄξαφν' ἀπό ἴνα διάσελο νά ἰδῆς χωριό νά μοιάζη,
Νά μοιάζη τόσο πού νά λές πώς βλέπεις τήν πατρίδα!

Διχάζεις, νά!, τήν Ἐκκλησιά, γροικᾶς καί τήν καμπάνα
Ψάχνεις νά ἰδῆς τό σπίτι σου μέ δακρυσμένο μάτι
Χτυπᾶ ἡ καρδιά σου ὡς νά ἴβλεπες πανώσκαλα τή μάνα
Καί τήν κοπέλλα πού ἀγαπᾶς στό κάτω σκαλοπάτι!

388(624)

Στήν ξενητιά σά βρίσκωμαι κι ὄλα ἄνοστα εἶναι γύρα
πανάδα ἔχουν τά μάτια μου, λαβωματιά ἡ καρδιά μου.
Φαρμάκι πίνω τό νερό καί τρώω ψωμί ἀπό ἧρα,
πονῶ καί γιά τό σπίτι μου καί γιά τή γειτονιά μου.

Μά τυραγιέμαι πιό πολύ σύντα στοχάζωμαι ὅπου
οἱ νοί καινούργια θά 'βγαλαν τραγούδια νά γλεντήσουν
Κ' ἐγώ, πουλί πλανούμενο τ' ἀφορεσμένου τόπου,
ποῦ νάν τά μάθω νάν τά εἰπῶ νά μέ παρηγορήσουν!

389(630)

Στό βράχο μέ τοῦ ἐξωκκλησιοῦ τά ἔρειπωμένα θέμελα
ψυχοβοσκός μᾶς τράβηξε τό πλανερό φεγγάρι
καί μέσ στή νεραϊδόχαρη γαλήνη, ὀκνά κι' ἀνέμελα,
ὄνειρο χρυσοφτέρωτο μᾶς εἶχε συνεπάρη...

Μά ὁ τσοπανάκος σύγκαιρα τά γίδια νυχτοσκάρισε,
κι ὡς ἀντιλάλησαν γλυκά τά γνώριμα κουδούνια,
στά ὄνειροπλάνταχτα, τῆς γῆς ὁ λύχνος ἀντιλάρισε,
τά μάτια μας, ἀπ' τούς γιαλούς κι ἀπό τά κορφοβούνια...

390(631)

Στό κεῖθε μέρος τοῦ γκρεμοῦ, σ' ἀπέκει πετροβούνι
– Γκριτσόπι καί κατσάβραχο, πριόνα καί στεφάνι –
Μηδέ φλογέρ' ἀκούγεται, μηδέ γλυκύ κουδούνι
Μά σημαδεύει ἕνα μαντρί, 'πεικάζεται μιὰ σάνη.

Τά προβατάκια ἀνάπλαγα λακᾶν σά λιάρες ψεῖρες
Κ' ἡ φουσανέλλα τοῦ βοσκοῦ τή χλωρασιά μπαλώνει
Μά καθώς ὅλα εἶναι βουβά θαρρεῖς πώς φέρνουν γῦρες
"Οξω ἀπ' τ' ἀξόνι τ' οὐρανοῦ κι' ἀπό τῆς γῆς τ' ἄλώνι.

391(632)

Στό λόγγο, πού τόν φύτεψες μέ τό δεξί Σου χέρι,
Χάρισε, Θε μου, ένα δεντρί σ' έμέ τόν άκαμάτη·
Νά είναι δικό μου όλάκερο κι' ό κόσμος νάν τό ξέρη
Κανείς μέ βασκανιάρικο νά μήν τό βλέπη μάτι!

Νά βγάξη άνθό τήν "Ανοιξη, καρπό τόν 'Αλωνάρη,
νά ρίχνη όσκιά νά κάθωμαι και χνούδι νά πλαγιάζω,
νά μέ ταγίζη τόν καρπό, σά μάνα, τό κλωνάρι,
κ' έγώ πουλί νά κελαηδώ, πολύ νά Σέ δοξάζω!

392(633)

Στό Μανασήρι πού θά πᾶς μέ τ' ἄλλα κοπελλούδια,
θά πᾶς νά ξεμολογηθῆς, θά πᾶς νά μεταλάβης,
Κι' ἀπέ θ' ἀρχίστε τό χορό, θ' ἀρχίστε τά τραγούδια,
Δέ θέλω νά μέ θυμηθῆς καί πίκρητα νά λάβης,

Μόν' θέλω σάν θά σεργιανᾶς, χορταίνοντας τό θάμα,
Νά πᾶς ἐδῶ, νά πᾶς ἐκεῖ, στή βρύση καί στόν κῆπο,
Μά νά μὴν πᾶς στή ρεματιά, πού εἶχαμε πάη ἀντάμα,
— "Ἄσ' την ἐκείνη τῆ μεριά γιά μένα πού θά λείπω!

393(634)

Στό πανηγύρι τ' Ἀϊ-Γιαννιοῦ δέ βρίσκεις ἀραλίκι
Μουϊδέ στήν Ἐκκλησιά νά μπῆς, μουϊδέ στό χοροστάσι!
Ντουιᾶς τό γυναικόπαιδο στό Κόνισμα θιλλύκι
Τρία ζουνάρια ἔχει ὁ χορός καί ποιός νά πρωτοπιάση!

Σώνουν παπᾶ τά γράμματα καί Δέσποτα οἱ δασκάλιες!
Τά νειᾶτα, πού δροσοβολᾶν κ' οἱ λεβεντιές, πού τρίζουν,
Θέλουν τραγούδι και χορό, λαχτάρεις κι' ἀναγάλλεις
– Οἱ καρμουῖζες τῶν γυφτῶν ζουρλό τροπάρι ἀρχίζουν...

394(635)

Στό παρεθύρι κάθεσαι καί καρτερᾶς διαβάτη,
Σερίφη ἀπ' τήν Ἀνατολή, Ρηγόπουλο ἀπ' τή Δύση
Μουϊδέ στό δρόμο φαίνεται, μουϊδέ στό μονοπάτι...
Ρήμαξε ὁ κόσμος, ρήμαξε μέσ' στή δική σου ζήση!

Ἐναθυμᾶς πονετικά καί τραγουδᾶς χλιμμένα
Σά μάνα πού τῆς ἄδειασεν ὁ Χάρος τό μπεσίκι:
— Τί καρτεροῦσ', ἀλλοίμονο! καί τί μέ βρίσκει, ὠϊμένα!
Μέ βρίσκει ἀλάλητο πουλί, τ' ἀχόρταγο σκουλήκι!

στ. 4: Ὁ ποιητής σημείωσε καί τήν μορφή:
Κι' ἔμεινες ἀζευγάρωτη στήν ἔρημῇ σου ζήση!

395(636)

Στό σημερινό παλιόκαιρο, πού ἡ γῆς ἀτόφια τρέμει
Μηδέ κορμί, μηδέ ψυχὴ μπορεῖς νά προφυλάξης!
᾽Ὡς ἀναποδογύρισαν κάθε σειρά οἱ πολέμοι
Δέν εἶναι, φίλε, δύσκολο μουϊδέ ἀργητό ν' ἀλλάξης...

Τό δύσκολο εἶναι σήμερα νά μείνης ὅποιος ἦσαν
στόν ἴσιο δρόμο νά σταθῆς νά μὴν παραστρατήσης
Τά χούγια καί τά ἐθίματα, πού σοῦ κληρονομήσαν,
᾽Απ' τοὺς γονιούς πῶς τά βρηκες στοὺς γιουούς σου νάν τ' ἀφήσης!

396(638)

Στολή δέν ἔχω νά ντυθῶ στό πανηγύρι νά βγω
Νά ξεχολιάνω, νά χαρῶ καθώς ὁ κόσμος ὅλος!
Κάθομαι στή φωλίτσα μου σάν τ' ἄσπορο παπαῦγο
Πού τ' ἄλλα αὐγά βγάνουν πουλιά κ' ἐκεῖνο μένει φῶλος!

Σγαρλίζω τήν ὀρφάνια μου καί την κακή μου μοῖρα:
Πατέρα μου ἔχασα μικρή, σέ λίγο πάει κ' ἡ Μάνα,
Ἄντρα καλόν ἀπόλαψα, στό χρόνο μένω χήρα...
Ἄλλο δέν ἔμαθα ν' αἰκῶ: τοῦ Χάρου τήν Καμπάνα!

397(640)

Στόν 'Αϊ-Κηρύκο γκιζερῶ κι' ὡς τό Γουλᾶ ξεβγαίνω
Μά ὀλάκερον, θαρρεύομαι, τόν κόσμο φέρνω γύρα...
Τά φανερά του χαίρομαι καί τά κρυφά μαθαίνω
"Όσα ὁ Θεός θεμέλιωσε καί πανωχίζει ἡ Μοῖρα.

Γιατί νά πάω μακρύτερα; καί τί θά δῶ παρέκει;
"Όμοιος ὀλοῦθε εἶναι ὁ ντουνιαῖς, ριζό σέ κορφοβούνι
...Βαριέται ὁ ἥλιος ἔρημιά στό χέρσο τοῦτο γρέκι
Κί' ὁ Παπαδούλας κόβεται νά διώξη τόν Καρβούνη!

398(641)

Στόν κάμπο ἐμᾶς καρτέραγαν τά γινωμένα στάχυα
Ἐμᾶς καί τά δρεπάνια μας τό Θεριστή τό μήνα...
Ἄπ' τίς ὀχιές τ' ἀπόβραδο μᾶς κράζουν τά βατράχια
Νά μποῦμε νά θερίσουμε μέσ' στήν Ἄλικορίνα...

Σπαθιά τά ὑδρόχαρα ψαθιά κ' οἱ καλαμιές κοντάρια
Λακᾶνε τοὺς ζηλιάρηδες καί τοὺς ἀβασκαντῆδες,
Χαίρονται, πόσο χαίρονται!, τά φρόνιμα ζευγάρια
Πού βλέπουν τίς ἀγάπες τους μονάχα οἱ νεροφίδες!

399(642)

Στόν κάμπο κακοβράδυασα καλό δέν περιμένω
Θά μέ πραχινιάση ὁ κουρνιαχτός, μέ ζάλισε ἡ θαμπούρα
Τοῦ κάκου φέρνω γυρβολιά τό μάτι ἀπολπισμένα
Νά ἰδῶ ραχούλας ψήλωμα, νά ἰδῶ βουνοῦ καμπούρα!

Τόν Ἥλιο βλέπω γνοιάζεται χαμπηλοκρεμασμένος
Νά βρῆ βουνήσιο διάσελο νά πάη νά βασιλέψη
Δέ βρίσκει, ὠϊμένα, μηδ' αὐτός κι' ἀνεμοβλογιασμένος
Στή λάσπη κατακάθεται τ' ἄλογα νά ξεζέψη...

400(643)

Στόν κάμπο πού λελούδιασε νά 'ρθῆς νά βγοῦμε ἀντάμα
Νά λελουδιάσουμε κ' ἐμεῖς ἀπ' τή χαρά τοῦ 'Απρίλη!
Μέ παίρνει τό παράπονο καί μέ τσακάει τό κλάμα
Νά σέρνωμαι ὀλομάναχος μέσα στό χαμομήλι!

Νά βλέπω γύρα οἱ ἀπιδιές σάν ἄσπρες νύφες νά 'ναι
'Απάνωθῆ τους γέροντας τά πεῦκα νά γαμπρίζουν
Κ' ἐμᾶς τ' ἀγριοπερίστερα νά μᾶς περιγελᾶνε
Πού ἐμεῖς δέ ζευγαρώσαμε κι' αὐτά φωλίτσα χτίζουν!

Μέ τά πολλά δακτυλόγραφα ὑπάρχει καί τό χειρόγραφο σέ ἔντυπο τηλεγραφήματος τῆς Τηλεγραφικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Μιλάνου. Στήν κορυφή ἔχει δυσανάγνωστη ἡμερομηνία καί δίπλα: *Milano-Roma*.

401(644)

Στράτα, στρατούλα τοῦ βουνοῦ ἀπ' ὅσες ξέρω πιό ἄσημη,
Σάν τῆς ἀράχνης τήν κλωνά πουρνάρι σέ πουρνάρι,
Κάτου ἀπ' τό βράχο στριμωχτή, πάνου ἀπ' τή σάρα στάσιμη,
Τοῦ λόγγου δένεις τή ζαλιά μέ τρίχινο λυτάρι.

Στό Μύλο καί στή Δημοσιά – καί πῶς καί ποῦ πιό χρήσιμη;
Ψωμί κι' ἀλάτι κουβαλᾶς σέ πειναλέους ἀνθρώπους
Μηδά ἔχουν διάφορους σκοπούς οἱ δρόμοι τάχα οἱ ἐπίσημοι
Πού σταυροδέουνε τῆς γῆς τούς φημισμένους τόπους;

402(648)

– Σύντα παράγγειλα θά 'ρθῶ λαμπάδιαζε λιοπύρι
Ξεκίνησα, συννέφιασε, πολλή βροχή ἔχει ρίζη
Θά κατεβάση ὁ πόταμος νά πάρη τό γιοφύρι
Θά τρικυμίσ' ἢ θάλασσα τή βάρκα μου νά πνίξη...

– “Οποῖος στ' ἀλήθεια λαχταρᾷ στ' ἀλήθεια κι' ἀνταμώνει
Τό ρέμα δέν τόν σταματᾷ, τό κῦμα δέν τόν πνίγει
Ρίχνει ἕνα κλῶνο ἀλυγαριά ποτάμι γεφυρώνει
Ποντίζει καρυδόσουφλο στά πέλαγα ξανοίγει!

403(649)

Συχνά-πυκνά νειρεύομαι τ' ἀποθαμένα μου ὄλα:
Γειτόνους, φίλους, συγγενεῖς, πού μ' ἄρπαξαν οἱ Ἄγγελοι...
Κι' ἄλλοι τους βασανίζονται στοῦ κατραμιοῦ τήν κόλλα
Ἄλλοι χορταίνουν στήν Ἐδέμ τό γάλα καί τό μέλι...

Ὅλοι ζητᾶνε νά ῥθουνε στόν Κόσμο τόν Ἀπάνω!
Οἱ κολασμένοι νά χαροῦν, αὐτό τό δικαίῳ
Μά οἱ ἀγιασμένοι τί ζητᾶν στό νοῦ μου δέν τό βάνω!
Μοῦ λέν: «Νισάφι πιά ἦ χαρά! Πονέσαμε γιά πόνο!».

404(652)

Σώση χτυπήσ' ἢ σάλπιγγα κι' ἀρχίση τό γιουρούσι
Θέλεις δέ θέλεις πολεμᾶς τό κάστρο νάν τό πάρης!
Γίνεσαι ὄχτρος κεφαλιακός, πού δέ μπορεῖ ν' αἰκούση
Ὅρμήνεια τῆς συγκράτησης, παρακαλιά τῆς Χάρης...

Λυσομανίζουν τά Στοιχειά, χτυπιῶνται τό 'να τ' ἄλλο
Τ' ἀρσενικό ἔχει τό σπαθί, τό θηλυκό τόν κρίνο...
Γλυκός ὅπου εἶναι ὁ πόλεμος! τό διάφορο μεγάλο!
Μά ἐγώ τόν πόλεμο γλεντῶ, τό διάφορο τό δίνω!

229

Σώση χτυπήσ' ἢ σάλπιγγα κι' ἀρχίση τὸ γιουροῦσι
 θέλεις δέ θέλεις πολεμᾶς τὸ κάστρο νάν τὸ πάρης·
 Γίνεσαι ὀχτρός κεφαλιακός, πού δέ μπορεῖ ν' αἰκούση
 Ὀρμήνια τῆς συγκράτησης, παρακαλιά τῆς ^{ἢ ἰσχυρῆς} Χάρης...

Λυσομανίζουν τὰ Στοιχειᾶ, χτυπιῶνται τῶνα τ' ἄλλο
 Τ' ἀρσενικό ἔχει τὸ σπαθί, τὸ θηλυκὸ τὸν κρένο...
 Γλυκός ὁπᾶεινε ὁ πόλεμος, τὸ διάφορο μεγάλο!

~~Μὰ ἐγὼ νῆ νίκη σὲν κρατῶ καὶ τὸ στεφάνι δίκαιῶ~~

Μὰ ἐγὼ τὸν πόλεμο κρατῶ, τὸ διάφορο τοῦ δίνω!

(652)

4. Αγα ερεός' η αδελφία η αρχή η μουσική
 Ας ες Σι' δ' ες τ' ες ας ης κ' ας ος μ' ας τ' ας
 Πυρεοι ο' ερος κ' ες ας ας ος δ' ες ες ες ες ες ες
 ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες...
 Βεκοα κ' ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες
 ... Τ' ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες
 ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες
 Μ' ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες ες

405(656)

Τ' ἀφίονι τῆς Ἀφαντασιᾶς μυριστικά μοῦ σπέρνει
Μέ μιᾶς ριζοῦλες ρίχνουνε, μέ μιᾶς ἀνθούς βλασταίνουν
Ἀπ' ἄστρι σ' ἄστρι περπατεῖ χρυσάγκαθα μοῦ φέρνει
Νά πλέξω φράχτη γύρω τους νά μή μοῦ τ' ἀβασκαίνουν!

Τόν ἄλλο κόσμο ἀπαρατῶ, στό φράχτη μέσα κλειῶμαι
Καί ζῶ μέ τά λελουδικά, μαζί τους ἀσκητεύω
Ψεύτικος πού εἶναι ὁ ἄνθρωπος!... Κι' ἀτός μου πῶς γελιῶμαι!
Πῶς τό πιστεύω ἄλλοῦ κοντά τό ψέμα πού φυτεύω!

406(659)

Τ' ἦταν καί μοῦ ῥθε νά τῆς ἴπῳ δέν ξέρει νά φιλήσῃ!
Ξάστερος ἄστραψε οὐρανός, χρυσό κρουνί ἔχει ἀνοίξη
Ποτάμι τρέχει τό φιλί κι' ἄν ἴσως ξεχειλίση
Κατεβασιά του δέ βασῶ, φοβᾶμαι θά μέ πνίξῃ!

Τ' ἦταν καί μοῦ ῥθε νά τῆς ἴπῳ δέν ξέρει νά χαιδέψῃ!
Σείστηκε ἡ γῆς κι' ἀνάδωσε τή φλογερή της πύρα
Φωτιά τά χάδια μ' ἔζωσαν κι' ὡς ἔχουνε θεριέψῃ
Βράζουν, χοχλάζουν τοῦ φιλιοῦ τήν ποταμοπλημμύρα!

407(661)

Τά μάτια, ὡς ἔχεις, καί τ' αὐτιά, τή γλῶσσα καί τή γνώση
Δεσποτικά συνήθισες νά κυβερνᾶς, Κεφάλι!
“Ὁμως κακοκυβέρνησες κ' ἔχ' ἡ ζωή στεγνώση
Θεό δοξάζουμε ὅλοι μας τή †...† καί τ' ἀφάλι.

“Ἄν θέλῃς ἡ κορώνα σου τή σιγουριά της νά ἔχη
Δῶσ' ἐξουσία στήν Καρδιά νά κυβερνᾶ κ' ἐκείνη
Ἄντάμα νά ὑποτάζετε τό ρέμπελο στομάχι
Κ' ἐκειόν τόν ἄλλο σεβνταλῆ, πού ἀναφορά δέ δίνει!

στ. 4: δυσανάγνωστη λέξη. “Ἴσως γλῶσσα.

408(664)

Τά τόσα πού περάσαμε, τά τόσα πού περνᾶμε
Κι' ἀκόμα τί μᾶς μέλλεται παραμπροστά ποιός ξέρει,
Δέν εἶναι, ὄχι, τ' ἀλεύρι μας νά ψιλοκοσκινᾶμε
Μά εἶναι νάν τό ζυμώνουμε στή σκάφη χέρι-χέρι!

Ἐσύ βγῆκες στό δρόμο μου καί ποῦ νά κάτσω τώρα
Νά ἰδῶ κι' ἄν ἔχης ὁμορφιά κι' ἄν ἔχης ἄλλη ἀξιάδα!
Τόν ἀρραβώνα πέρασε καί τό στεφάνι φόρα
Πᾶμε στό καλυβάκι μου νά στρώσουμε χαμάδα!

409(665)

Ταμπούρι βάστα, Γέρο-Λιᾶ, μέσ' σῆς Βοϊτσᾶς τή μέση!
Τό Λιᾶ τό Μπουῖσογο ξεφωνῶ, παλιό μας γιαταγάκι,
Ἐντιπαλεύει μέ πολλούς καί μέ τό Γαλανέση,
Πού δέ χαρίζει κάστανα κι' ἀπ' τή φωτιά τά βγάνει!

Καῦμός νά γίνη Δήμαρχος, νά πάρη τή σφραγίδα
Νά κυβερνήση τήν Ὁξυά καί τήν Ἀφιονεία!...
"Ὅσες κι' ἄν ἔχασ' ἐκλογές, δέ χάνει τήν παρτίδα
Τί ξαναρχίζει πόλεμο μέ πλειότερη μανία!

410(666)

– Ταχιά θά βάλης στέφανο, ταχιά θά κάμης γάμο
Μά είσαι μικρούλα κι' ἄπραγη, χαλεύεις λίγη ὀρμήνεια...
"Ἐλα νά πᾶμε ἀνάμερα... γιά κάτσε τώρα χάμω
Νά μάθης τά πρεπούμενα μπᾶς καί τοῦ ἀρχίσης γκρίνια!

Τά μάτια ρίχνει χαμηλά, τό πρόσωπο βουζώνει
Καί κοκκινίζει ἀπό ντροπή καί ποῦ μιλιά νά τσιάξη!
– "Ἄσ' τον νά λύση, κόρη μου, τή μιὰ ἀπ' τήν ἄλλη ζώνη,
Νά βάλῃ χέρι ἀπάνω σου κι' ὅ,τι ἀγαπᾶ νά πράξῃ!...

411(669)

Τή θηλυκή σου δύναμη τή δείχνεις ὅλη ἐμένα
Χαβώση ἄν μ' εἶχες μιὰ φορά θά σῶλεγα χαλάλι
Μά ἐσύ στήν κάθε ἀντάμωση ξανάρχεσαι παρθένα
Καί δός του πάλι ἀπ' τήν ἀρχή, δός του ἀπ' τό τέλος πάλι!

Κάθε φορά πρῶτο φιλί καί πρώτη ἀνατριχίλα
Καινούργια κοκκινίσματα κι' ἀπάρθενες φουμάδες
Ἐγιόμισε ὁ Παράδεισος μέ φίδια καί μέ μῆλα
Τά φίδια σου ἀναμάρτητα, τά μῆλα σου χαμάδες!

412(670)

Τή Μάνα είδα σόν ύπνο μου καιουργοφορεμένη
νά μέ 'τοιμάζη μόνη της γιά μακρυνό δρομάκη
Δέν ήταν, ὅπως ἄλλοτες, πώς φεύγω λυπημένη
Χαρούμενη μοῦ γιόμιζε καλούδια τό δισάκι...

Ἔφευγα καί δέν ἤξερα γιά ποιό κινάω ταξίδι
Χαιρέταγα τούς φίλους μου καλόκαρδα μά ὡς τόσο
τῆς μαύρης ἔγνοιας, Μάνα μου, μέ δάγκωνε τό φίδι
σόν ἄδη, μήπως κίναγα, νά 'ρθῶ νά σ' ἀνταμώσω!

413(671)

Τή μέρα σέ λιμπίζομαι, τ' ἀποβραδύ σέ θέλω,
Τή νύχτα, τά μεσάνυχτα ξυπνῶ κι' ἀποζητῶ σε,
Στριφογυρνῶ στή στρώση μου κι' ὄλο φωνάζω: «'Αγγέλω!
'Αγγέλω, γεῖρε δίπλα μου καί τό κορμάκι δῶσε!».

Σά φίδι κουλουριάζομαι καί τάχα σφίγγω ἐσένα!
Νά ἦταν πολύ ψεματινό κι' ἀληθινό μιὰ ψίχα!...
Τή χαραυγή σηκώνομαι μέ μάτια δακρυσμένα
Τό πῶφυγες χωρίς νά 'ρθῆς κ' ἔχασα τί δέν εἶχα!

414(673)

Τή νιότη μου ἔχω θησαυρό κι' ἀκόπιαστα τόν ἔχω
Μοῦ φέρνουν τά τριαντάφυλλα, μοῦ κουβαλᾶν τ' ἀηδόνια
Σά νερομάννα τοῦ βουνοῦ χαρές κι' ἀγάπες τρέχω
Ποτίζω τίς διψόριζες, δροσολογῶ τά κλώνια.

«Γιά μιά βολά εἶν' τά λεβεντιά», κι' ἄλλοί πού δέν τό ξέρει!
Δέν εἶναι σκλάβα σου ἡ Χαρά κ' ἡ Ἀγάπη ψυχοπαίδα
Ἄχόρταγα εἶναι θηλυκά, σέ θέλουν σκορποχέρη.
Ξόδευε, νιέ μου, ὅσο περνᾷ τήν πλούσια σου μονέδα!

415(674)

Τή νύχτα πῆρ' ἀπόφαση νά σέ ζητήσω ἱταίρι
Καί καρτερῶ, πῶς καρτερῶ, νά γλυκοξημερώση
Νά στείλω τόν Αὐγερινό τήν προξενιά νά φέρη
Νά πάρω τήν ἀπόκριση προτοῦ ματανυχτώση!

Δέ νταγιαντῶ νά ξαγρυπνῶ τίς νύχτες μαναχός μου
Μοιάζει τό σπίτι κόλαση καί τό κρεββάτι Ἄνάδη
Σβησμένο νεκροκάντηλο μυρίζει ὁ λογισμός μου
Σάν ψάχνω δίχως νά σέ βρῶ κοντά μου στό σκοτάδι!

416(675)

Τή νύχτα πού μᾶς πέρασε δέν ἔχω κλείση μάτι!
Σά νυχτερίδες ἔδερναν τά βλέφαρά μου, τόσο,
Καί καρμανιόλα νόμιζα πώς ἦταν τό κρεββάτι
Κρῖμα πού ἀργοῦσε ὁ πέλεκας νά πέση νά γλυτώσω!

Τή ζήλεια εἶχα τζελάτη μου καί τήν ὑπόνοια μπόγια
Μαρτούρια μοῦ ἔκαναν πολλά ν ὡς πού νά ξημερώση
“Ὡς πού νά ῥθῆς, ἀγάπη μου, καί μ’ ἕνα-δυό σου λόγια
Μέ πείσης τάχα πώς ἐγώ σ’ εἶχα νυχτοπροδώση!

417(676)

Τή χαραυγή μέ ξύπνησες καί μοῦ εἶπες: «Ἦρθε ἡ ὥρα!».
Ἦ ὥρα τοῦ ἀποχωρισμοῦ καί τοῦ πικροῦ βασάνου...
Δός μου φαρμάκι νάν τό πιῶ νά σβήσω ἀπ' ἀδεῶρα
Νά μή ζωντοχωρίσουμε στόν κόσμο τόν ἀπάνου!

Ποιός ξέφυγε τή Μοῖρα του κ' ἐγώ νάν τήν ξεφύγω;
Δρομάκη παίρνω μακρυνό καί δέν κοιτάζω πίσω
Μέ δάκρυα καί μέ στεναγμούς τόν σπέρνω κάθε λίγο
Γιά νά φυτρώσουν μοσκοῖτιές νά βλέπω νά γυρίσω!

418(679)

Τήν τέχνη μου ἀπαράτησα καί ξεμοτόχου βγήκα
Τήν Τύχη κατά πρόσωπο νά βρῶ νά ξεμπροσιάσω
“Ὀλη τή γῆς παράτρεξα, σημάδι της δέ βρήκα!
Στόν οὐρανό πῆ γύρευσα – νά εἶχα καιρό νά χάσω!

Δέν ἔχει πρόσωπο στή γῆ, μοῖδέ θρονί στά οὐράνια
Θέλεις πιστεύεις εἶναι την, θέλεις δικάζεις ὄχι
Κάλιο μήν ταπεινώνεσαι μόν’ κράτα περηφάνεια
Πορέψου μέ τήν προῖκα σου καί πράξε ὅ,τι σοῦ πρόχει!

419(680)

Τὴν ὥρα ἐτούτῃ τῆ γλυκειά πού συλλογιέμαι ἐσένα
Εἶμαι πουλί, πού κελαιδεῖ κ' εἶμαι ἄστρο, πού ἀνατέλλει
Ἄλησμονῶ τά σημερινά, ξεχνῶ τά περασμένα
Τ' αὐριανὰ νειρεύομαι ζαχαρωμένα μέλι...

Ἐσὺ τοῦ κόσμου τό Στοιχειό κ' ἐγώ τ' ἀντιστοιχειό σου
Ἐμεῖς οἱ δυό τόν χτίσαμε κ' ἐμεῖς τόν κυβερνάμε
Ξεντύσου τό συκόφυλλο, τίς δυό πλεξίδες ζώσου
Ἔμπα στό λόγγο τσίτσιδη καί πές μου: – «Ἀγάπη, νά 'μαι!»

420(684)

Τί βρῆ τό δόλιον ἄνθρωπο καί δέ θά τό περάση!
Γλυκό σάν εἶναι γλύφεται, πικρό παρηγοριέται...
Καλό μέ βρῆκε, ἀδέρφια μου, στοῦ ταξιδιοῦ τή βράση,
Καλό, πού εἶναι ἀμολόγητο καί δέν ἀνιστοριέται!

...Πολλοί μᾶς στραβοκοίταγαν, κανείς δέ μᾶς ἀμπόδα
Λόγο τό λόγο φτάσαμε σέ πράξη εὐλογημένη...
Στή ρόδα ἦταν ἡ γνωριμιά καί τό φιλί στή ρόδα
Μά πῶς κυλᾶτε ὀγλήγορα, τροχοί καταραμένοι!

421(685)

– Τί γνέφια ἔχουν τά μάτια σου καί μέσα ψιχαλίζουν;
Τί μέλι ἔχουν τ' ἀχείλια σου κι' ὅταν γελαῖς τό σᾶνε;
Τί σοῦστες ἔχεις στούς γοφούς καί περπατᾶς καί τρίζουν;
Τί μάγια κάνεις στά παιδιά κι' ὅλα σ' ἀποθυμᾶνε;

– Μαῖδέ στά μάτια γνέφαλα, μαῖδέ σ' ἀχείλια μέλι
Μαῖδ' ἔχω σοῦστες στούς γοφούς, μαῖδέ καί μάγια κάνω!
Εἶμαι κορίτσι ἀπάρθενο κι' ὁ νιός ὅπου μέ θέλει
Κουμπάρο ἄς φέρη καί παπᾶ τόν πόνο του νά γιάνω!

422(686)

Τί νάν τά κάνω τά ψηλά βουνά καί τά βελούχια,
Πῶχουν σίς λοῦζες ἔλατα καί σίς σωκῆπες χιόνι;
Παρά νά φάω τά νύχια μου, νά λυώσω τά τσαρούχια
Ξεμένω στήν Παλιόσκαλα κι' ἀλλάζω ἐδῶ πνεμόνι!

Τό ξάγναντο ἔχει τῆς Ὁξυᾶς, τοῦ Βαρδουσιοῦ τ' ἀγέρι
Τά χνῶτα σμίγει τοῦ βουνοῦ, τῆς θάλασσας τά χνῶτα
Κατάκορφά της στέκεται τῆς χαραυγῆς τ' Ἀστέρι
Σάν τσοπανάκος γελαστός πού χίλιασε τά πρότα!

423(687)

Τί φταῖς, ἄν μοιάζης, γαλανή, μέ μία παλιά μου ἀγάπη;
Τί φταίω πού τήν ἀγάπη μου δέν ἔχω ἀλησμονήση;
Ποιός θά μᾶς καταδίκασε μέ ἀστόχαστο κιτάπι
Δέ θά ἦταν νιός στά νειᾶτα του καί δέ θά εἶχε ἀγαπήση!

Ἐγώ τή γνώση σέβομαι καί τό σωστό ψηφίζω
Ὅμως ἀπάνου ἀπ' τήν καρδιά δέ βάνω τίποτ' ἄλλο!
Ἄμα γλυκομιλήσ' αὐτή τό νοῦ παραμερίζω
Καί κάνω τό χατήρι της καί ξέρω πώς δέν σφάλλω!

424(690)

Τό διαλαλῶ χωρίς λαλιά, τό φέγγω δίχως λύχνο
Πώς εἶμαι κόρη ἀπάρθηνη καθώς τό πρῶτο χιόνι...
Τά μάτια ρίχνω χαμηλά κι' οὐδέ τ' ἀχείλι δείχνω
Νά ἴδοῦν πώς εἶναι ἀφίλητο διαβάτες καί γειτόνοι.

Τό περιμένω τό φιλί σάν τῆς αὐγῆς τή δρόσο,
Τή λάβρα τοῦ μεσημεριοῦ, τῆς νύχτας τ' ἀνατρίχι
Κι' ἄχ! Πόσο τρέμω μὴν καλά καί δέν τό ἀνταποδώσω
Στόν ταχυδρόμο τοῦ φιλιουῦ, πού θά μοῦ στείλ' ἡ Τύχη!

425(691)

Τό κάνω γοῦστο πῶρχομαι χωρίς νά μέ προσμένης
Ἐξόν κι' ἄν εἶδες ὄνειρο κι' ἄν ἔπαιξε τό μάτι!...
...Στόν ἀργαλειό σου κάθεσαι σικλετισμένα ὑφαίνεις
Βελέντζα καραμελλωτή γιά νυφικό κρεββάτι.

Ξάφνου ἀναντισταβιάζεται στό παραπόρτι ὁ σκύλος
Στάσου, σαῖτα μου χρυσή, μαλαματένιο χτένι!
«Ποιός εἶσαι, ξένε;», ρώτησες. Σοῦ ἀπάντησα, «Εἶμαι φίλος!».
Φωνή γνωρίζεις ἔρχεσαι κι' ἀνοιεῖς λαχταρισμένη!

426(693)

Τό κοντοκάπι ἀνάρριχτα καί σουρτουκεύω χρόνια
Στά μονοπάτια τοῦ βουνοῦ, σπῆς κατοχῆς τίς ροῦγες...
Ἄμάν! τ' ἀντέτια ὀστράκιασαν, σκεβρῶσαν τά ζακόνια
Μαδᾶνε τ' ἀνθολέλουδα, μουδιάζουνε οἱ φτεροῦγες.

Δέν πολεμᾶνε τό κακό καί δέν τοῦ βρίσκουν γιάτρα
Τ' ἀντρίκια φυλλοκάρδια μας, πού λόγγωσαν ἀγριάδες
Γυναίκειο θέλουν ξόρκισμα, γυναίκεια θέλουν λάτρα
Γιά βάλτε ὅλη τήν ἔγνοια σας, Κυροῦλες και Μανάδες!

427(694)

Τό κρουσταλλένιο ανάβρυσμα τοῦ μουσικοῦ μου πόνου
“Ὅλος ὁ κόσμος τ’ ἄκουσε κι’ ὅλος χαρά του τό ’χει.
Μά ἐσύ, πουλί τῆς μαναξιᾶς, ψηλή φωλιά τοῦ κλώνου,
Μονάχα ἐσύ κι’ ἂν τ’ ἄκουσες δέν τό πιστεύεις, ὄχι!

Ἐναρωτιέσαι ἀπόκριση χωρίς νά θέλῃς νά ’χῃς
Χορταίνεις τήν ἀθιβολιά, νηστεύεις τήν ὀλπίδα...
Σάν κατακάτση ὁ κουρνιαχτός τῆς δίβουλῆς σου ἀμάχῃς
Κι’ ἂν ’δῆς τό θάμα φανερό – πάλε θά εἰπῆς: «Δέν εἶδα!»

428(696)

Τό Μανασήρι τό 'καμαν γυναίκειο κ' 'Ηγουμένισσα
"Εγινε ή ἀδελφή Μαριάμ. Τήν «ἔκειρε» ὁ Δεσπότης
Κι' ὅταν τό ράσο φόρεσε μέ σέβας τήν ἀτένισα:
Τό ἀνάστημά της πιό ψηλό, πιό ἀχνό τό πρόσωπό της.

Ἐο μαῦρος πέπλος ἔπεσε βαρύς στά περασμένα της
Καί πρόβαλε τή μέλλουσα ζωή γεμάτη κάλλος –
Ἐ ἀνθρώπινη καταλαλιά μέ τά συνηθισμένα της
Θέλει νά πῆ – μά προτιμῶ νά σᾶς τό 'πῆ ἕνας ἄλλος...

429(697)

Τό Μανασήρι χάθηκε, τό Ἐρημοκκλήσι μένει
Τά πεῦκα, τίς χιλιόχρονες ἐλιές περιζωσμένο
Πολύ τή βάρυνε ὁ κουμπές κ' εἶναι ἡ σκεπή γερμένη
Ραιβά στόν κεραμότοιχο τόν πολυκεντισμένο.

Δεξιά του πέφτει ὁ Μπεζαϊντές, ζερβά του ἡ Γαβρολίμη
Τό λειτουργᾶν καμμιά βολά καί τό πανηγυρίζουν
Μά τό Δεκαπενταύγουστο κι' ἀνήμερα στή Μνήμη
Οἱ Διάκοι τῆς Ἀγιά - Σοφιᾶς τό μοσκοθυμιατίζουν!

430(698)

Τό μπαλκονάκι μου εἶναι ἀνθός καί τ' ἄνθια μου μπαλκόνι
Ἡ γῆς περηφανεύεται κι' ὁ οὐρανός ζηλεύει
Ποιός θά περάση χαμηλά τά μάτια του σηκώνει
Ἄγκιστρωμένος κρέμεται κι' ὅ,τι μπορέσει κλέβει!...

Δέν εἶναι μόνο τ' ἄνθια μου καί τό μπαλκόνι μόνο
Εἶναι ἡ ζωή μου ἀλάκερη κ' εἶναι ἡ ψυχή μου ἀκέρια
Δασιοφυτεύω τή χαρά κι' ἀριολογῶ τόν πόνο
Πάει νά μοῦ φύγ' ἡ Ἄνοιξη καί τήν κρατῶ ἀπ' τά χέρια!

431(699)

Τό μυστικό μου εἶναι τρανό καί δέν τό λέω τοῦ κόσμου
Γιατί θάν τό μικροδεχτῆ νά μοῦ τό μαγαρίση...
Βαλαντωμένος ἤθελα νά εἶναι ὁ πνεματικός μου
Νάν τό πονέση τί θά εἰπῶ, νά βγάλη δίκια κρίση!

Φτωχή στό καλυβάκι μου, φτωχότερη στά κάλλη
Ἄρχοντας ἤρθε τίμησε τήν ταπεινή μου στρώση
Μεγάλος καί δέ μίκρυνε, μά ἐγώ ἔγινα μεγάλη!
Πολύ μᾶς κακοφάνηκε σάν εἶχε ξημερώση!

432(702)

Τό ξέρω πού είσαι φτονερός κι' ὄμπυο στίς φλέβες σου ἔχεις
Κανέναν δέν μπορείς νά ἰδῆς νά πάη καλύτερά σου
Τούς νησιτικούς σου γείτονες καμμιά φορά συντρέχεις
Νά δυστυχᾶμε νά βοηθᾶς εἶναι ἡ φτωχή χαρά σου!

Ἐνάγκη σου δέν ἔλαβα, βοήθεια σου δέν πῆρα
Ποτέ δέ μοῦ τό σχώρεσες καί μέ λογαῖς ὀχτρό σου!
Λυπᾶμαι κι' ἄλλους χωριανούς γιά πῆν κακή τους μοῖρα
Μά ἐσένα ὅσο κι' ἄν λυπηθῶ θά εἶναι λιγώτερό σου!

433(703)

Τό παραμύθι, πού θά εἰπῶ, δέν τό ἔχω ἀϊκούση ἀπ' ἄλλον
Ἐναν καιρό καί μιά φορά σ' δλάκερη τήν πλάση
Στό χάος, στόν οὐρανό, στή γῆ, στόν κόσμο τόν μεγάλο,
Σ' αὐτόν, πού ἀκόμα βρίσκεται, σ' αὐτόν πῶχει χαλάση,

Ἐνα τό Ζωντανό Στοιχειό, ἕνα ἦτανε μονάχα!
Καί χώρισε καί σκόρπισε κ' ἔγινε χίλια μύρια....
Γι' αὐτό ἔχει ὁ κάθεσ Ἄνθρωπος στήν ὕφασή του, τάχα,
Κι' ἀπό Δεντρά κι' ἀπό Θεριά κλωνές ἀδερφομοίρια!

434(704)

Τό ποιό χωριό σέ γέννησε, τό ποιά νεραϊδομάνα;
Τοῦ σεγκουνιοῦ σου τά πλουμιά... τοῦ μαντηλιοῦ σου ἡ δέση....
Νά εἶσαι Παλουκοβίτισσα; Νά εἶσαι Κουτουλισιάνα;
Γιά μήν εἶσ' ἀπ' τήν Τέρνοβα, πού βρίσκεται στή μέση;

Μά τί μέ κόβει τό χωριό κ' ἡ μάνα τί μέ νοιάζει;
Ἐγώ μ' ἐσένα τά ἴβαλα κ' ἐγώ μ' ἐσένα τά ἴχω...
Τ' ἀθάρι σου μέ ντρέλλανε κι' ὁ λόγος σου μέ σφάζει:
Σοῦ λέω νά γίνης ταίρι μου, μοῦ λές δέν παίρνεις βλάχο!

435(704α)

Τό πόσο σέ λαχτάρησα νά σοῦ τό εἶπῶ δέν πρόχει:
μέ τή γραφή δέ λέγεται, μέ τή φωνή δέ βγαίνει.
Φίδι περίσφιξε ὁ καημός τό φλογερό μου βρόχι
ἀσπρίσανε τά μάτια μου κι' ἄλλο κακό μή γένη!

Πότε θά 'ρθῆς, πότε θά 'ρθῶ νά κάνουμε νυχτέρι,
νά θησαυρίσω χάδια σου, νά δοξασῶ φιλιά σου
πολλές ζωγιές νά παίξουμε – κοντά στό χαραμέρι
νά φύγω μωροζώνταντος ἀπό τήν ἀγκαλιά σου!

436(7046)

Τό ραβασάκι τό 'λαβα τοῦ πάγου καί τῆς χλίψης...
Στόν πάγο γλύστρησε ἡ καρδιά καί ράγισε στή μέση!
'Εκεῖο πού τάχα πάσκισες, ἀγάπη, νά μοῦ κρύψης
Πικρά τό μισομάντεψα, πικρά κ' ἔχω πονέση...

Δέν εἶναι πόνος πῖο βαθύς καί πόνος πῖο μέγας
– 'Εσύ μοῦ τό 'μαθες αὐτό, χρωστώ μιά καλωσύνη! –
'Από τόν πόνο πού πονεῖς καί δέν πιστεύει ὁ ἄλλος
Καί δέν πιστεύει οὔτε ἡ ψυχὴ ν' ὀπού πονεῖς γιά κείνη!...

Σέ ἄλλο δακτυλόγραφο εἶναι διαφορετικοί οἱ στ. 1, 2 καί 4 τῆς α' στροφῆς:
*"Ἐπιασες κ' ἔγραψες γραφή μέ πῆ χολή τῆς χλίψης
Στά ξένα μοῦ τήν ἔφερε κατάμαυρο κοράκι*

Μοῦ τό διπλοφάνερωσε τό τρεμουλό χεράκι!

437(705)

Τό ρέμα τῆς Ἀλησμονιᾶς ἄν σώση κι' ἀπεράση
Μηδέ κατάρα πιάνεται, μηδέ κρατιέται ξόρκι –
Ἄν βάλῃ βέρα ὀλόχρυση κ' ἐκεῖνη δέ σκουριάση
θά εἰπῆ πώς εἶναι ἀντίχριστοι τῶν Χριστιανῶν οἱ ὄρκοι!

Θελό νεράκι ἄν ἔχη πιῆ στῆς Ἀρνησιᾶς τῆ βρύση
Θά εἰπῆ πού ἡ νύχτα εἶναι χρυσή κι' ὁ γήλιος εἶναι ἀράπης...
Ἄσπρο στεφάνι ἄν στολιστῆ κ' ἐκεῖνο δέ μαυρίση
Θά εἰπῆ πώς καταλύθηκεν ὁ Νόμος τῆς Ἀγάπης!

Σέ ἄλλο δακτυλόγραφο ὑπάρχει κάπως διαφορετικὴ μορφή τοῦ ποιήματος:

*Τό ρέμα τῆς Ἀλησμονιᾶς πού τό ἄχεις ἀπεράση
Νάν τό περάσω ἀντίφορα γιά νά λυθῆ τό ξόρκι;
Τό δαχτυλίδι πῶβαλες ἄν ἴσως δέ σκουριάση
θα εἰπῆ πώς εἶναι ψεύτικοι τῶν Χριστιανῶν οἱ γι ὄρκοι!*

*Γιά πές μου πού τήν ἠύρηκες τῆς Ἀρνησιᾶς τῆ βρύση
Νά δώση καί σ' ἐμέ νά πιῶ μαυράγγελος ἀράπης;
Τ' ἄσπρο στεφάνι πῶβαλες ἄν ἴσως δέ μαυρίση
Θα εἰπῆ πώς καταλύθηκεν ὁ Νόμος τῆς Ἀγάπης!*

438(711)

Τόν φρόνιμο ἀμπελόκαρπο καί τό τρελλό ζουμί του
Μετάνοιωσε ὁ Πανάγαθος τά χάρισε τοῦ ἀνθρώπου,
Δεύτερα πού τόν ἔδιωξεν ἀπ' τήν Ἑδέμ ἡ ὀργή του,
Γιά παρηγόρια τοῦ διωγμοῦ, γιά φάρμακο τοῦ κόπου!

Μά ὁ Ἄνθρωπος, πού βάλθηκε, δουλεύοντας, νά κάνη
Ἕν ὅλη τή γῆς Παράδεισο νά ἐγδικηθῆ τό φίδι,
Σάν εἶδε πώς δέ γίνεται καί τόν καιρό του χάνει,
Ἄνοιεῖ τίς πόρτες τ' οὐρανοῦ μέ τό κρασί ἀντικλείδι!

439(712)

Τόσο τά συνηθίσαμε τά ψέματα κ' οί δυό μας
Πού δέν πλανοῦν ἐκεῖνα ἐμᾶς, μά ἐμεῖς πλανοῦμ' ἐκεῖνα
Τοῦ νοῦ μας γίναν φώτιση κι' ὀρμήγνεια τῶν καρδιῶν μας
Καί τῆς ἀγάπης μας τροχός, πού ἀλλοιῶς δέ θά ξεκίνα!

Πολύ κι' ἄν μέ δασκάλεψες, δέ φτάνω τή Δασκάλα!
Τά μαστορευύ ἀδέξια ἐγώ τά ψέματα ὅπως - ὅπως
Μά ἐσύ τά χτίζεις ὁμορφα νά δείχνουν σκάλα - σκάλα
Τό πῶς ἐχτίστηκε ὁ ντουνιαῖς καί θεμελιώθη ὁ τόπος!

440(713)

Τόσο τῆς μοιάζεις σπή μορφή καί τόσο σπήν καρδιά της
Πού ἐκεῖ ψηλά στόν οὐρανό κι' ἀνάμεσα στά κρίνα
Χαρούμεν' εἶναι ἡ Παναγιά πού πῆρες τ' ὄνομά της
Καί κόβει ἀπό τά κρίνα της καί σ' εὐλογάει μ' ἐκεῖνα!

Σήμερα πού γιορτάζετε πολλά λουλούδι' ἀνθοῦνε
Μά δέν τά πάω σπήν Παναγιά, τά φέρνω ὅλα σέ σένα
Μαζί μέ πην καλή μου εὐχή: Τά χρόνια νά περνοῦνε
Κι' ὅλο ν' ἀνθῆ στόν κῆπο μας λογιῆς - λογιῆς βερβένα!

441(714)

Τοῦ πόνου ἢ γλύκα εἶναι βαθεία καί δέν τήν νοιώθει ὁ κάθε
Πασκίζουν ὅλοι τήν πληγή νά κλείσουν ὅπως - ὅπως...
Μά ἐσύ καρδιά μου, πού εἶσαι ἀγνή κ' εἶσαι γενναία, μάθε
Τούς πόνους σου νά χαίρεσαι ποιός εἶναι ὁ γνήσιος τρόπος:

Ἐάν τούς γεννοῦν τά πράματα μή λησμονᾶς πού ἀλλάζουν
Καί δέν ἀξίζει νά δεθῆ κανείς μέ τήν εἶδή τους...
Ἄλλ' ὅμως ἄν τά ὄνειρα τούς πόνους σου σταλάζουν
Ἄγάπα τους ἀγιάτρευτα καί πέθανε μαζί τους!

442(715)

Τούς ἄντρες λόχο μέτρησα καί τίς γυναῖκες τάγμα
Στά βουνοχώρια ροβολᾶν, στά καμποχώρια πᾶνε
Δέν εἶναι ὁ Μόρνος σύνορό καί τό νερό του φράγμα
Τσαλαβουτᾶν, διαβαίνουνε καί πέρα σκαπετᾶνε...

Στήν Πλάλα πιάνουνε δουλειά καί στήν ἸΑλικορίνα
Στό θέρο καί σ' ἄλώνισμα, σῶν φασουλιῶν τό μάζο
Τό βράδυ γλέντια καί χαρές, λαγοῦτα καί κλαρίνα,
Τή νύχτα ξεφαντώματα, πού δέν τά ξενομάζω!

443(716)

Τούς Γέρω-Φίλους τούς παλιούς, κληρονομιά μου όπου 'χα
'Από σπιτιοῦ παράδοση κι' από γονιοῦ δοκίμι,
Σάν τό Βασίλη Ραΐικο, τόν Κώστα τόν Πατούχα,
Ποτέ δέ βγάζω ἀπ' τήν καρδιά, δέν διώχνω ἀπ' τό ἀναθύμι.

Ἦταν μπιστοί σά μάρτυροι καί στέργιοι σάν κολῶνες
Κασρί σ' ἀνεμοδρόλαπο καί στό ποτάμι ἀστήθι
Μονάχοι καί δέν κιότρεψαν σπῆς κάλπης τούς ἀγῶνες
Παλεῦαν ἕνας μ' ἕκατό καθῶς στό παραμύθι!

444(720)

Τραβᾶς κρυμμένο βᾶσανο, τσιτσικωμένη λύπη,
Κι' ὄλο κοιτιέσαι στό γυαλί, κοιτιέσαι στόν καθρέφτη:
Γιά ἰδές λοξά, ποῦ κόβεται!... Γιά ἰδές φανά, ποῦ λείπει!...
Κι' ἀπάνω ἔκει, πανάθεμα!, τό ξένο μάτι πέφτει!

Θά σπάσω τό παλιόγυαλο νά μή σέ κοντρασάρη!
Πού εἶναι τ' ἄχειλι σου λοξό, κερδίζει καί δέ χάνει!
Πού λείπει μέσ' ἀνάμεσα κλωνί μαργαριτάρι
Δέν τό πικραίνει τό φιλί μά πιό γλυκό τό κάνει!

445(721)

Τραγούδι ἀρχίνησα νά εἰπῶ, τραγούδι πού δέν ξέρω,
Καί πού δέν ξαναἰκούστηκε σή γῆς, τήν οἴκουμένη:
Μέ χάρη θέλω νάν τό βρῶ, μέ τρόπο νάν τό φέρω
Καί νά εἶναι αὐτό πού λαχταρᾷς, ζωγούλα πονεμένη!

Τά νειᾶτα θέλουν Ἔρωτα κ' ἡ πλάση θέλει Ἀπρίλη
Νά λελουδιάσουν, νά χαροῦν τό φύτρο καί τό θρέμμα!
Παράδεισο ἔχω στήν καρδιά, παράδεισο στ' ἀχείλι
Ἀνθίζει τό μεδούλι μου καί τραγουδάει τό αἷμα!

446(723)

Τρεῖς κοπελλοῦδες βγήκανε στ' ἀγνάντιο ν' ἀγναντέψουν
Νά ἴδοῦν τόν ἥλιο κρύβεται καί τό φεγγάρι βγαίνει
Τή Μέρα νά ξεχάσουνε, τή Νύχτα νά μαντέψουν
Τό κατακάθι τῆς ζωῆς χρυσός ἀφρός νά γένη!

Ἡ μιά μαντεύει τά πουλιά κ' ἡ δεύτερη τ' ἀστέρια
Ἡ τρίτη τά τριαντάφυλλα κ' οἱ τρεῖς μαζί στεφάνι...
Θά εἰπῶ τά καλορρίζικα στά τυχερά τους ταίρια
Ξεκινημένος ὁ ἔρωτας κι' ἄς μὴν ἀκόμα ἐφάνη!

447(726)

Τριανταφυλλάκι δροσερό καί κρίνο μυρωμένο,
Γιατί χλωροκίτρινισες κ' ἔχασες τή θωριά σου;
Ποιά συλλογή φαρμακερή, ποιό βάσανο κρυμμένο
Ρογκιάζει τό κορμάκι σου, πληγιάζει τήν καρδιά σου;

Θέλω ν' ἀνθῆς νά χαίρεσαι, νά χαίρωνται κ' οἱ ἄλλοι
Ἐπί τούς ἄλλους κι' ἀπό σέ τήν ἴδια, ἐγώ ἄλλο τόσο!
Μά τί ἔναι πού σέ τυραγνεῖ καί πού σ' ἀναθιβάλλει;
Στοιχειό κι' ἄν εἶναι θάν τό βρῶ! Θεριό θάν τό σκοτώσω!

448(727)

Τριανταφυλλάκι τῆς ντροπῆς μέ τή μοσκοβολιά σου
Τό κρῖμα κρύβεις τοῦ κορμιοῦ, τήν παρθεनि' ἀνασταίνεις
Καθώς ἀπ' τά βαθύψυχα τῆς τριανταφυλλιᾶς σου,
Στό φιλημένο μάγουλο δειλά - δειλά προβαίνεις.

Μά πιό βαρειά καί πιό γλυκά μοσκοβολᾶς γιά μένα
"Οχι μπουμπούκι τῆς αὐγῆς στ' ἀπάρθενο κοράσι
"Όσο ἀνοιχτό τριαντάφυλλο μέ φύλλα ἠλιοθρεμμένα
Στῆς παντρεμένης τήν εἰδή πολλά πῶχει περάση!...

449(729)

Τσιτσέλωσα στό διάσελο κι' ἀγνάντεψα τρογύρα:
Δέ βλέπω ἀνθοπερίβολα, μουϊδέ ὁμορφες κοπέλλες
"Αν χαίρεται τό μάτι μου καί δέ χορταίνη πήρα
Βιγλάω τίς προβατίνες μου, τίς κάλεσιες, τίς μπέλλες!

Μέσ' στό γαλαρολίβαδο βοσκᾶνε τούφα τούφα
Πῶς ὁμορφαίνουν τό βουνό! Τήν πλάση πῶς ξομπλιάζουν!
Γιατί χειμῶνας νά 'ρχεται, γιατί, ζωή μαγκούφα,
Γιατί νά μουστογίνωνται καί νά βροντοτριχιάζουν!...

450(730)

Τυφλή, κουφή κι' άπόνετη τῆς χλαλοῆς ἡ λύσσα
Παλάτια ρίχνει κ' ἐκκλησιές, κεφάλια μέ κορῶνες
Θαρρῶντας σπάζει τά παλιά, καινούργια δένει ἀλύσια
Γιά νά μή σώνωνται ποτές τοῦ μαύρου ἀνθρώπου οἱ ἀγῶνες!

Μά ἐσεῖς, Ἄρχόντοι, πού ἄσπλαχνα σᾶς σπάραξε ὁ λαός σας,
Φταίγατε γιά δέ φταίγατε, μήν τό παραπονιέστε!
Βασιλικά περάσατε τόν πλειότερο καιρό σας
Κι' ἄν κακοθανάτισατε πάλε δοξολογιέστε!

451(732)

Τώρα πού ἀνθοῦν οἱ ἀμυγδαλιές κι' ἀσπρολογᾶν τά χιόνια
Πού θέλουν ζέσταμα οἱ φωλιές κ' οἱ νύχτες συντροφιά,
Τώρα γλυκοζευγάρωσαν δυό νιούτσικα τρυγόνια
Ἐντριωμένος ὁ γαμπρός, καμωματοῦ ἢ νυφούλα.

Θά στρώσουν τό κλινάρι τους μέ πούπουλα τῆς χήνας!
Θά ζήσουν τὴν ἀγάπη τους μέ χίλια - δυό παιχνίδια!
Τό χρόνο δώδεκα φορές γι' αὐτούς ὁ Μάης ὁ μήνας
Θά ῥχέται μέ τ' ἀηδόνια του καί μέ τά τσιτσιμίδια!

452(733)

Τώρα πού είμαι στά γιάμια μου, προτοῦ νά ῥθοῦν τά γέρα,
“Όσο τό λέν τά κότσια μου, τό λέει κ’ ἡ περδικούλα,
Μ’ ἀρέσει νά γλεντοκοπῶ, νά παίζω τή φλογέρα
Νά † σμίγω † τήν ἀγάπη μου στοῦ λόγγου τή βρυσούλα.

Χαρῆτε νιοί τίς λεβεντιές, χαρῆτε νιές τά κάλλη!
Ζαβός ζυγώνει ἕνας καιρός πού ἡ ζήση θά ζερβώσει
Δέ θά λαλοῦν οἱ πέρδικες, θά οὐρλιάζη τό τσακάλι
Κι’ ὁ χάρος θά παραφυλᾶ νά μᾶς ἀπονυχώσει!

453(734)

Τώρα, πού παντρευτήκαμε κ' εΐμαστε ὄλην τήν ὥρα,
Τώρα καλόειδα τά μαλλιά καί τῶν ματιῶν τίς χάντρες
Κορμάκι καλογνώρισα – μά πῶς νά κρίνω τώρα
Καί πῶς νά εἰπῶ δέ μ' ἄρεσαν καθῶς ἄρέν στούς ἄντρες;

...Νά εἶχες ξανθότερα μαλλιά, τά μάτια πιό καθάρια
Καί τό κορμάκι πιό σφιχτό, γιατί νά σ' ἀπιστήσω;
Τώρα μοῦ μπαίνουνε στό νοῦ σερσέγγια καί σκαθάρια
Μήν εὔρω σ' ἄλλην τά ζητῶ καί τήν ἀποθυμήσω!

454(737)

Φίλε μου καί σταυραδερφέ, βαριόμοιρε Βασίλη,
Πού ήσαν ψηλός σάν έλατο, λιγνός σάν κυπαρίσσι,
Έναν σ' είχε ό πατέρας σου, κ' έναν κ' έμεϊς οί φίλοι
Μά ό Χάρος σέ ξεδιάλεξε νά σ' άγουροθερίση!

Μοιριολογάει ό Γέρο-Λιᾶς, μοιριολογᾶμε κι' όλοι
Μά ό πόνος μας δέ δύνεται κι' ό θρῆνος μας δέ φτάνει!
Σάν έβαψε ή καρδούλα της μαζί μέ τό φακίόλι
Τό μοιριολόγι τό βαρύ τό σκούζει ή μαύρη ή 'Αλτάνη!

455(738)

Φωνή θά βγάλω, θά εἶπῶ: Νισάφι πιά οἱ πολέμοι!
Καιρός ἢ φουσκωμένη Γῆς νά κατακάτση πάλι!
Πλειότερο ἀπ' ὅλους γνοιάζομαι τό δόλιο παιδοθέμι
Ὅπῳ τυχε νά γεννηθῆ σέ τέτοια ἀνεμοζάλη...

Ἄνοιγοντας τά μάτια του ζωῆ δέν εἶδε ἀκόμη
Ἄντῆς γιά φῶς ἀντίκρουσε σκοτάδι πέρα ὡς πέρα.
Πῶς νά ζεσάνη τήν καρδιά καί πῶς νά πήξη γνώμη;
Πατέρας δέν τ' ὀρμήνεψε, τό χάιδεψε μητέρα!

456(740)

...Χαμένος νά 'σαι δλότελα σῆς ἀπραξιᾶς τήν κοίμηση
Τόσο μονάχος καί βουβός, πού ἀνύπαρχτος νά μοιάζης,
Τίποτ' ἀπ' ὅσα πέρασαν νά μήν κρατᾶς σπή θύμηση
Τίποτ' ἀπ' ὅσα θά 'ρθουε νά μήν τό προετοιμάζης...

ἘΟ χρόνος νά τραβᾶη γιά σέ μονάχα μέ τό σήμερα
Σύρραχο ἀπό νωπές στιγμές, ζυγός δλόϊσιος πέρα
Καί, δίχως ὄνειρο τρελλό, δίχως ἀνόητη χίμαιρα,
Νά βλέπης τήν ἀλήθεια ὡμή στό φῶς καί στόν ἀγέρα.

στ. 2: *τόσο μονάχος, τόσο ἀργός*

στ. 8: *Μέ τό τραγοῦδι νά σκεπᾶς τοῦ Χάρου τή φοβέρα!*

457(742)

Χαρά στό Δέντρο τόν ψηλό, κουφάλα πού δέν ἔχει,
Χαρά σπή μαρμαρόβρυση, νερό πού δέ θελώνει,
Τιμή στόν Ἄντρα τόν καλό, πού δύναμη κατέχει
Κι' οὐδέ ἀδικεῖει ἀδύνατον, οὐδέ ὄφρυδα σηκώνει!

Γιά σένα ὁ Δέντρος ἄπλωσε τόν ἴσκιο, στρατολάτη,
Γιά σένα ἡ βρύση ἀνάβρυσε τό δροσερό κρουστάλλι
Ποτές του ὁ Ἄντρας ὁ καλός δέν καρτερεῖ σπολάτι
Χαρά του ἐκείνη πού σκορπᾶ νάν τή χαροῦνε οἱ ἄλλοι!

458(744)

Χαρές πού είδαν τά μάτια μου, περιγραμμό δέν ἔχουν!
Βουνά καί δάση γύρισα, λαγκάδια καί λιβάδια
Φαράγγια εἶδα νά σκιάζονται, ποτάμια εἶδα νά τρέχουν
Καί βοσκοποῦλες ὁμορφες νά σαλαγᾶν κοπάδια...

Χαρήκανε τά μάτια μου παραμυθένια χάρη
Καί κλεῖσαν κ' εἶπαν τῆς ψυχῆς: Μαζί μας ξεκουράσου!
Νά ξέρης, ὁμορφότερα μηδέ καί στο Φεγγάρι,
Μηδέ καί στόν Παράδεισο δέ θά εἶναι τά ὄνειρά σου!

459(745)

Χαριτωμένο μου παιδί, κορίτσι, κοριτσάκι,
Ἄν καί σοῦ θέλω τό κακό νάν τ' ἀπολάψω ἀτός μου!
Ἄξέβγαλτο εἶσαι, δέ νογᾶς μά κι' οὔτε αἰκοῦς λιγάκι
Ἐμένα, πού εἶμαι πιό παλιός στά βάσανα τοῦ κόσμου!

Δέ σέ κολάζει τό φιλί μὴν τό νηστεύης τόσο!
Δέν εἶναι κρῖμα ὁ ἔρωτας μὴν τόν ὀχτρεύεσαι ἄλλο!
Κίνα σά πέρα μοναχό νά βγῶ νά σ' ἀνταμώσω
Ν' ἀνοίξω τά ματάκια σου, στό δρόμο νά σέ βάλω!

460(746)

Χαρούμενη ξεκίνησες καί πᾶς στό ριζικό σου...
Σέ προβοδίζουν ἄγγελοι σέ δρόμο λουλουδένιο
Μόνο σέ διαμαντόπετρες σκοντάφτει τ' ἄλογό σου
Κι' ὅπου πεζεύεις χίζεται σκαρί μαλαματένιο!

Ἔχεις σκαμνί τόν Ἐλυμπο, τόν οὐρανό καθρέφτη
Γυαλίζεσαι, χτενίζεσαι, ξεχνᾶς τόν ἔρωτά μου
Μόν' τ' ἀσημένιο χτένι σου τσακίζεται καί πέφτει
Τσακίζεται στά χέρια σου καί πέφτει στά δικά μου!

461(747)

Χήρα μου, ἐγὼ σέ ξεβγαλα καί πῆρες τέτοιο ἀνάμι...
Δυό χρόνια ζήσαμε μαζί, δυό χρόνια σά μιά νύχτα!,
Μά ἦρθε ἡ στιγμή νά βάλουμε στή μέση ἕνα ποτάμι:
Σ' αὐτόνο ρίξε τούς καϊμούς καί τά μεράκια πνίχ' τα!

Ἐγὼ εἶμαι ὁ φταίχτης γιὰ τό ναί, γιὰ τ' ὄχι ἐγὼ θά γίνω
Σ' ὅλον τόν κόσμο θάν τό εἶπῶ μέ ταπεινόν ἀγέρα
Πώς κάνω ραῖι τ' ἄρματα καί τό χαράτσι δίνω
Γιατ' εἶναι ὁ πόλεμος βαρὺς καί δέν τόν βγάνω πέρα!

462(748)

Χίλιες φορές τόν ψήφισα, καλό δέν περιμένω
Ρουσφέτια μῶταξε πολλά, κανένα δέ μοῦ κάνει!
Γράμμα πικρό θά στείλω του σέ τρεῖς μεριές καῦμένο
Νά τόν χτυπήση μπαλλαρμᾶς σά μάθη πώς μέ χάνει!

Κι' ἄς ἔρθη νά βρη στό χωριό κονάκι νά κονέψη
Κουμπάρο ν' ἀναμπιστευτῆ, μπουλούκι νά μετρήση!
"Ἄς πάη ἄλλοῦ νά ταιριαστῆ κι' ἄλλοῦ νά κοροϊδέψη
Δικό μου ψῆφο δέ θά ἰδῆ μπρέ κι' ἄν μέ προσκυνήση!

463(749)

Χλιμμένα βλέπεις τά βουνά καί παραπονεμένα
Μέ τίς βαρειές τους συννεφιές, τίς θολερές ἀντάρες...
Ἄργά καί ποῦ χαμογελᾶν σ' ἐσένα καί σ' ἐμένα
Ἐπώχουμε ἄρρωστες καρδιές καί μπάσταρδες λαχτάρες!

Μά κι' ἄν χαμογελάσουνε μέ τόν ἀνθό τοῦ Ἀπρίλη
Μέ τό ροδάμι τῆς Αὐγῆς, μέ τόν κροκό τῆς Δύσης,
Τό τί θά νοιώσης στήν ψυχή δέν ἔρχεται σ' ἀχείλι,
Δέ βρίσκεις λόγια ταιριαστά γιά νά τά τραγουδήσης!

Σέ ἄλλο χειρόγραφο:

στ. 3: Πῶς νά χαμογελάσουνε σ' ἐσένα καί σ' ἐμένα

στ. 8: Δέ βρίσκεις τρόπο νάν τό εἰπῆς καί νάν τό τραγουδήσης!

464(750)

Χολοπαθᾶς καί θρήνεσαι σάν τίς πρωτάρης χῆρες,
Λές κ' ἔχασες διαμαντικό, λές κ' ἔχεις κακοπάθη...
Στ' ἄλισβερίσι ὀπῶγινε ὄ,τι ἔδωσες τό πῆρες
Τριανταφυλλάκι ἐμύρισες, πού ἦταν χωρίς ἀγκάθι!

Ἄπ' τήν πολλή μου λεβεντιά πώς σέ πιστεύω κάνω
Σάν ἀπομείνης μαναχή, τό ξέρω, θά γελάσης
Καί θά μέ φέρης γυρβολιά – τί στοίχημα νά βάνω; –
Τή χλίψη πού δοκίμασες νά ζαναδοκιμάσης!

465(751)

Χοχλάζει ὁ ἀβάσταχτος καῦμός, μοῦ ζεματάει τὰ σπλάχνα
Τριζοβολᾶν τὰ κόκκαλα κ' ἡ σάρκα τσιτσιρίζει...
Ἐναστενάζω γίνεται τοῦ στεναγμοῦ μου ἡ ἄχνα
Μπαρουτιασμένο σύννεφο πού ἀστραφτομπουμπουνίζει...

Ποιός δικιοκρίτης θά βρεθῆ νά μή μοῦ δώση δίκιο;
Δυό χρόνια πού χωρίσαμε καί μαῦρον ὕπνο κάνω
Χωρίς γυναίκειο ἀντίδερρο, χωρίς σκοπόν ἀντρίκειο...
Σάν τί κερδίζω ἔτσι πού ζῶ, τί χάνω κι' ἄν πεθάνω;

466(755)

– Χρυσό κούμπι νά πάταγα νά κόψω τό νταμάρι
Καινούργια θά 'χιζα ἐκκλησιά, μαρμάρινο παλάτι
Τῆς Μάνας νά 'χω τήν εὐχή, τῆς Παναγιᾶς τή χάρη
Κι' ἀρχοντοπούλα ἱταίρι μου τή νύχτα στό κρεββάτι!...

– Λατόμε, τό φουρνέλλο σου! λατόμε, τή βαριά σου!
Οἱ πέτρες θέλουν ἴδρωτα καί τό παλάτι ἀγκούσα...
'Ορμώσου στό καλύβι σου, στή γέρικη ἐκκλησιά σου
Χωριάτα πάρε ἱταίρι σου, δεξιά κι' ἀντροχαροῦσα!

467(757)

Ψηλόκορμή μου κερασιά μέ τά πολλά κεράσια
Πότε στά φύλλα κρύβονται, πότε στό φῶς γυαλίζουν...
Γιά κοίτα παιχνιδίσματα πού κάνουν τά κοράσια
Ἐποτραβιῶνται ἀθώρητα, κρυφά τούς νιούς βιγλίζουν.

Στό φράχτη μή μπιστεύεσαι, μήν καύχεσαι στό ψηῆλος!
Ἐγώ τό φράχτη τόν πηδῶ καί στά ψηλά σκαλώνω!
Παρά νά φτάσω σάν ὄχτρος κάλλιο νά ἴρθῶ σά φίλος
Νά σοῦ τρυγήσω τόν καρπό χωρίς νά σπάσω κλῶνο!

468(758)

Ψηλόλιγνή μου καλαμιά, λυγόβεργα σπαθάτη,
Ἐσύ καί δίχως ἄνεμο καμαρωτή σαλεύεις!
Σέ βλέπει καί λαθεύεται κάθε φορά τό μάτι
Θαρρεῖ πού ἀναφτερώνεσαι στόν οὐρανό ν' ἀνέβης...

Μά ἔσύ ἔχεις ρίζες μέσ' στή γῆ, βαθιές ριζοῦλες ρίζη
Κι' ἀναρρουφᾶς τό μέλι της, τό ἄψύ της πέτιμέζι...
Ἄγέρινο, ἄφαντο κορμί καί μοναχή του δείζη
Τοῦ κόρφου ἢ φουσκοθάλασσα, πού κυματεῖ καί παίζει...

469(759)

Ψιλή βροχούλα ξράντισε περαστικά τή ράχη.
Πῶς ἀναδρόσισε ὁ καιρός ἐδῶ σά κορφοβούνια!
Τίς σγαντζαρές καπότες τους ἀνάρριξαν οἱ βλάχοι,
κ' οἱ βλάχες πανωφόρεσαν τά κεντιστά σεγκούνια.

᾽Οξω ἀπ' τίς στρουγγες ἄναψαν φωτιές τά τσοπανούδια
νά νυχτοπολεμήσουνε τήν ἀξαφνιάρα ψύχρα.
Κι ὅπως ἀκόμα εἶν' ἄγουρα, χίλια μαζί τραγούδια
μοιρολογᾶν, νυστάζοντας, μ' ἓνα χαβά ὄλο λίχρα...

470(760)

Ὠϊμέ! ζαβοκοιμήθηκα, κι' ὦϊμέ! ζαμπούνης νοιώθω...
Ἔχω ξυπνήση μαχμουρλῆς καί τί μοῦ φταίει δέν ξέρω!
Σά λαβωμένος κοίτομαι, σά μοζωμένος κλώθω –
Τάχα μὴν εἶναι ἀβασκαμός ξαβασκαντή νά φέρω;

Ἀποβραδύς σεργιάνιζα στήν ἄσπρη λάκκα πέρα
Μέ τ' ἀστεράκια χάζευα κ' ἔλεγα ποιός τ' ἀνάβει;
Κακιά βλαχούλα πέρασε, τῆς εἶπα καλησπέρα –
Ἀπόκριση δέ μῶδωσε, μέ κοίταξε κ' ἐδιάβη!...

στ. 5: Ἴσως: Ἄσπρη Λάκκα (τοπωνύμιο).

471(761)

ὦς εἶμαι μικροδύναμος μέγала δέν καυχίεμαι
Μικρές χαρές, πού δύνομαι, τίς δίνω μέ δυό χέρια
Ἄφόγκρο δέν βαρυγκομῶ καί βόηθο δέν ἀρνιέμαι
Ἡ προθυμιά μου εἶναι κρουστή κ' ἡ δόση μου εἶναι ἀκέρια.

Τό λίγο ἄν ἀγαπήσατε σωστός ὁ θησαυρός σας
Φίλος καί τό λιγότερο δέ θά τόν λιγοστέψη
Μ' ἄν κυνηγᾶτε τά πολλά τό πλειότερο εἶναι ὀχτρός σας
Ὅσο ἄν ἐσεῖς τρανέψετε κ' ἐκεῖνο θά τρανέψη!

ΒΟΥΝΙΣΙΑ

472(1)

Καύκαλο ανθρώπου πῶσφαξα ὁ ταμπουρᾶς μου ὁμοιάζει
κ' εἶναι ἀπό νεῦρο ἀνθρώπινο οἱ κόρδες τεντωμένες
σάν πέφτω σέ παράπονο θρηνεῖ κ' ἀναστενάζει
ὅπως οἱ μάνες πού 'χασαν μοναχογιό οἱ καημένες...

Μέ τέτοιο μόνο ταμπουρᾶ μποροῦσα νά θρηνήσω
τό μακελλιό τοῦ πόλεμου, τή λύσσα τῆς ἀμάχης
κι ἀκόμα πιό περισσότερο πῶς νά τ' ἀλησμονήσω
τό βάσανό σου, Κατοχή, πού ἄς μή μᾶς ξαναλάχης!
(1955)

473(2)

Τίς ἐκκλησιές τίς σέβομαι καί πάω μεταλαβαίνω
τά Μανασήρια τ' ἀγαπῶ, σά πανηγύρια φτάνω
μά πλειότερο μ' ἀρέσουνε, τά βλέπω δέ χορταίνω,
τά ἔρημοκκλήσια τ' ἄρφανά σά κορφοβούνια ἀπάνω...

Στίς ἔρημιές, στίς μαναξιές τά ψένουν τά λιοπύρια
τά δέρνουν τ' ἀνεμόβροχα, τά χώνουε τά χιόνια·
Δέν εἶναι χτίσματα τῆς γῆς μόν' τ' οὐρανοῦ τσαντήρια
Ἄγγελοι πηγαινέρχονται καί διώχνουν τά δαιμόνια!...

(1955)

474(3)

Χοχλάζει ή λιμνοθάλασσα κι ό κάμπος όλος τρέμει
άπάνωθέ τους ό Ζυγός χλιμμένος παραστέκει:
Ποιός γλύτωσε, ποιός χάθηκε, ποιός πιάστηκε ρεέμι...
Χαρά στον πού κρατεῖ σπαθί και πού βαστᾶ ντουφέκι!

Χαρά και στό 'κοσόχρονο πού βλέπω παλληκάρη!
Τ' ἄρματα, Κασομούλη μου, σ' τά πήρε τ' ἄγριο ρέμα –
Πέννα κρατεῖς στό χέρι σου, χαρτί και καλαμάρι...
Μά ή πέννα σου εἶναι κόκκαλο και τό μελάνι σου αἷμα!
(1955)

στ. 1: "Ίσως: Λιμνοθάλασσα.

475(4)

Χωριό μου σ' αποθύμησα καί δέ ζητάω νά μάθω
ἄν τάχα ἀνθίσαν οἱ ὄξυες, ροδάμισαν οἱ γαῦροι...
Δέ θέλω νά ῥθω νά χαρῶ, θέλω νά ῥθῶ νά πάθω:
τή φτώχεια καί τή στέρεψη ξανά ἢ ζωή μου νά βρη!

Μ' ἄν κάρπισαν οἱ ντοματιές, οἱ φασουλιές ἄν δέσαν,
τά κήπια μας ἄν στόλισαν κολοκυθοκορφάδες,
τότες χαρά σπὴν πείνα μου!... Ψυχὴ μου, πῶς μ' ἄρέσαν
ἔτσι πού τά μαγεύρουαν ἡ Μάνα κ' οἱ ἀδερφάδες!

(1955)

476(6)

Μαύρισε ό τόπος, μαύρισε, σάν τόν πιό μαῦρο ἀράπη:
λαγκάδια, ἰσώματα, γκρεμοί κι' δμάλιες γίναν ἕνα...
Φόρεσε ἡ Νύχτα ἡ Παγανή τό μαῦρο της τσουράπι
κι ἀχνοπατεῖ φροντίζοντας νά μήν ξυπνάη κανένα...

Ἐγώ μονάχα ξαγρυπνῶ – τό φόβο μου νά διώξω
δέν κράζω νά βγη ἀντίκρου μου τ' ἀστρί καί τό φεγγάρι,
Μόνος μου ἀνάβω μιά φωτιά στό γιδομάντρι ἀπόξω
καί λέν τῆς νύχτας τά Στοιχειά: Χαρά στό παλληκάρη!

(1955)

477(8)

Χρυσό τό σπαρτολούλουδο καί τῆς μηλιάς τό μήλο,
χρυσός καί πῶς ὁ λόγος μου μ' αὐτό πού θ' ἀγρικῆστε:
Δέν ἔχω μάνα κι ἀδερφό, πιστό ὅμως ἔχω φίλο!
Ζηλέψτε ὅσοι δέν ἔχετε, κι ὅσοι ἔχετε τιμῆστε!

Χαίρομαι αὐτό πού χαίρεται, τοῦ λείπει ὅ,τι μοῦ λείπει,
πλεγμένα εἶναι τά χέρια μας, ἀπανωτά οἱ καρδιές μας.
Τόν πόνο του ἔχω πόνο μου, τή λύπη του ἔχω λύπη
Ἄνθρωποι, καμαρῶστε μας κ' ἐσύ, Θεέ μου, ἰδές μας!

(1955)

478(10)

Όσο γλυκιά είναι η χαρά, τόσο πικρός ο πόνος.
Ξέρε πώς θά 'ρθουν και τὰ δυό σάν τοῦ Θεοῦ μας δώρα.
Ἀπάντεχε χαρούμενα ὅλα ὅσα φέρνει ὁ χρόνος
κ' εὐχου μή σέ ξαφνιάσουνε κακά πού φέρνει ἡ ὥρα!

Κυλάει ὁ χρόνος τὰ καλά και τὰ κακά μαζί του,
ὅλα τὰ πλάθει βολικά στή μνήμη και στή λήθη...
Ἀφευχτη ἡ ὥρα κ' ἡ στιγμή πού κόβεται ἡ ροή του,
κ' ἀρχίζει τό ἀμολόγητο μεγάλο παραμῦθι!...

(1955)

479(11)

Σάν κάτι γλυκοσάλεψε στό σπλάχνο μου καί χάρ'κα·
εἶπα πώς ἦταν νιόφαντος καημός νά λελουδήση,
νά μοῦ στολίση τήν ψυχή, νεκρώνοντας τή σάρκα
νά μείνη μόνο ἄγνός ἀνθός, ποτέ νά μήν καρπίση.

Ὁϊμέ, δέν ἦταν τῆς ψυχῆς καημός νά μέ λυτρώση!
Φύγε ἀπό μένα, πειρασμέ μέ τά γλυκά σου μέλια!
ρίζε τό σπόρο τῆς τυφλῆς ὄρμῆς σου νά φυτρώση
σ' ἄλλο κορμί, σ' ἄλλο ἀφαλό, σ' ἄλλα τῆς σάρκας σκέλια.

(1955)

480(12)

Νά 'ρθῆ τ' ἀπομεσήμερο νά ξανασάνη ἡ πλάση
νά γείρη ὁ ἥλιος χαμηλά νά ψάξη γιά κρεββάτι
ὁ Ἄποσπερίτης νά φανῆ καί νά χαμογελάση
σπῆ γλυκοπόνετη καρδιά, στό δακρυσμένο μάτι.

Ν' ἀναδροσίση ἡ ἀγράμπελη καί νά γλυκομυρίση
νά πᾶν οἱ τσοῦπες γιά νερό νά στολιστοῦν οἱ βρύσες
Κάθε ξωμάχος καί βοσκός στό σπίτι νά γυρίση
ν' ἀντιλαλήση τό χωριό φωνές παλληκαρίσιες!

(1955)

481(15)

Βρυσούλα μου δικάλανη καί μαρμαροχτισμένη
ἐσ' εἶσαι ὁ κόρφος τῆς ζωῆς, ἐσύ τὰ δύο βυζιά της!
Σά μαζουμάκι τό χωριό τό γάλα σου βυζαίνει
καί τ' ἀποκόβει ὁ χωριανός, σειρά νά βρῆ ὁ διαβάτης!

Τά πολυτρίχια σου φιλιά, τὰ νερομούσκλια χάδια
Ἔρχονται οἱ τσοῦπες χαρωπές γιομίζουν τίς λαῖνες
ἐρχονται τὰ βοσκόπουλα ποτίζουν τὰ κοπάδια
λόγια τούς ρίχνουν δίφορα, ἄχ! πῶς γελοῦν ἐκεῖνες!

(1955)

στ. 8: *δίφορα*: Ἔχει διορθώσει τήν λέξη, πιθανῶς σέ *διάφορα*.

482(17)

Θά πάω νά σκούξω στό γκρεμό καί νά μοιρολογήσω:
– Θεριό μέ δέκα στόματα, θεριό μέ χίλια νύχια,
μοῦ πῆρες τήν τσουπούλα μου καί δέν τή δίνεις πίσω!
Σέ ποιᾶς σπηλιᾶς τήν κοίμισες στά σάπια πολυτρίχια!

Βελάζοντα οἱ μαρτίνες της γυρίσαν στό μαντρί μου,
γυρεῦσαν τή βοσκούλα τους πού δέν τήν εἶδαν ἄλλο!
Δός μου, ἐγκρεμέ, τήν τσούπα μου, δός μου τήν ἀκριβή μου,
νά τῆς φορέσω νυφικό, στεφάνι νά τῆς βάλω...

(1955)

483(18)

Ἄν τὰ καλοξετάξουμε τὰ πράγματα τοῦ κόσμου
τέσσερα θά διαλέξουμε θεμελιακά σημάδια:
πρῶτο θά ὀρίσουμε τή Γῆς, – πατρίδα θησαυρός μου –
καί δεύτερο τόν Οὐρανό μέ τ' ἀστερολιβάδια.

Τρίτο εἶν' τό Σπίτι καθενός, λαχάρα καί χαρά του,
μαζί σκλαβιά καί λευτεριά, μαζί βολή καί μόχτος
τό τέταρτο, – ἄχ! ποιός θ' ἀρνηθῆ τήν φοβερή σειρά του; –
τό τέταρτο εἶναι ὁ Τάφος μας, τοῦ Ἄδη ὁ μαῦρος ὄχτος!...

(1955)

484(20)

Γιά πές μου ἐσύ, πού διάβασες τό ἀνέφωτο σκοτάδι,
γιατί νά παραλλάζουνε τά ὑφάδια στό κιλίμι;
Τό 'να κλαδί λαμπαδωτό καί τ' ἄλλο στραβοκλάδι,
τό 'να μου πρόβατο ζαβό καί τ' ἄλλο μολαῖμι!

Τό 'να παιδί μου διάβολος καί τ' ἄλλο μου ἀγγελούδι
καί ν' ἀγαπῶ τό πρῶτο μου περσότερο ἀπό τ' ἄλλο,
ν' ἀρέη τ' ἀγκάθι πιό πολύ!, πιό λίγο τό λελούδι,
νά ξέρω ποιό εἶναι τό σωστό μά θέλοντα νά σφάλλω!

(1955)

485(24)

Δέ σέ δικάζω, γείτονα, καί δέ σέ καταριέμαι
ἄν ἔκλεψες, ἄν σκότωσες, ψεματινά ἄν ὀρκίστης.
Κρίθηκες γιά δέν κρίθηκες μηδέ τό συλλογιέμαι
τώρα παράδωσες ψυχή καί θά σέ κρίνη ὁ Χτίστης...

Μά ἐγώ τό ἔχω παράπονο πού τ' ἄλλα κρίματά σου
— δέν ἦταν δυό καί τέσσερα, δέν ἦταν πέντε - δέκα —
τόσο πολύ στραγγίζανε, μαγκούφη, τήν καρδιά σου,
πού δέν τῆς ἄφηκαν ζουμί γιά νά χαρῆ γυναίκα!

(1955)

486(26)

Νά ἦταν νά κάμω φονικό δέν θά εἶχα τόσο ἀγώνα,
τόση λαχτάρα τρανταχτή καί πνιγερήν ἀγκούσα
Σάν τό σκορπιό δαγκώνομαι στή μουσική κρυψώνα
ἀκαρτερωῶντας, νύχτα μου, νά 'ρθῆ ἡ ξανθομαλλοῦσα!

Ν' ἀποκοιμίση τά παιδιά, τόν ἄντρα ν' ἀφιονίση,
καί νά 'ρθῆ ἀλαφροπάτητη, καί νά 'ρθῆ διψασμένη...
Θεέ μου μεγαλοδύναμε, πῶς τά 'χεις κανονίση
τῆς ἀμαρτίας ὁ καρπός πλειότερο νά γλυκαίνει!

(1955)

487(27)

“Όσα κι ἄν εἶν’ τὰ σχώρια σου, ποτέ δέ θά σχωρέσω
τό πώς δέν ἦρθες, ζάβαλη, τή νύχτα στό καβούλι!
‘Ο τόπος δέ μέ χώραγε καί πῶς νά τόν χωρέσω;
”Εβλεπα ἐμπρός μου ἀντίς γιά σέ τόν ἴδιο Βερζεβούλη.

Τρύπωνε σίς μασκάλες μου, χωνότανε στά σκέλια,
χαϊδολογοῦσε τό πεσί, ἀνάδευε τίς τρίχες...
Μέ κοροϊδίες καί χάχανα, φαρμακωμένα γέλια
μοῦ ’λεγε, μοῦ ξανάλεγε πώς ἄλλη ἀντάμωση εἶχες!

(1955)

488(29)

Σύγγενα, πού μ' ἀδίκεψες κ' ἐμένα κι ἄλλες χῆρες,
τί θάν τά κάμης τά πολλά, τά λίγα ἄν δέ γοδείρης;
Γιά τά δικά μου μή θαρρῆς πώς τάχα ἐσύ τά πῆρες:
Μοῦ τά λιγόστεψε ὁ Θεός, ὁ μόνος νοικοκύρης!

Τά λίγα πού μοῦ στέρεψε, πολλά θά μοῦ τά δώση
μέ τήν καλή του ἀπλοχεριά, μέ τήν πολλή του χάρη.
Μά ἐσένα, κακορρίζικε –σέ καταριῶνται τόσοι! –
ὅσα συνάζεις ἄδικα, σωρό θά σοῦ τά πάρη!

(1955)

489(30)

Καθάρια πού εἶναι τά βουνά σήμερα τήν αὐγούλα!
Μοῦ δείχνουν καταζάστερο τ' ἀντρειωμένο ἀθάρι.
Τή νύχτα ἐψές τά ξέπλυνε περαστική βροχούλα
πεσμένη ὄχι ἀπό σύννεφο, θαρρεῖς ἀπ' τό φεγγάρι!

Νά τά λειβάδια κ' οἱ λογκές νά οἱ βρύσες καί τά ἐλάτια
τά ἐρημοκκλήσια στίς κορφές, ριζά τά κουτσομύλια...
Βουνά, πού σᾶς σεργιάνισα, καί μέ κλεισμένα μάτια
διχάζω τά σημάδια σας ἀπό χιλιάδες μίλια!

(1955)

490(31)

Καί τ' ἀχερόπλεχτο τσαρδί καί τό χριστό καλύβι
μπορεῖ τόν ἴσκιο μοῦ κρατᾶν, μπορεῖ δροσιά φιλεύουν.
Μά εἶναι ἡ σκεπή τους ἄκαρδη, τόν οὐρανό μοῦ κρύβει,
τά συννεφάκια πού περνᾶν, τά φύλλα πού σαλεύουν...

Ἐγώ Δροσοῦλα χαίρομαι σάν ἔρθη καλοκαίρι
στή ρίζα μόνο τῆς ἀριᾶς, στόν ἴσκιο τοῦ πλατάνου:
νά μέ ρεντᾶνε οἱ φυλλωσιές μέ φῶς μαζί κι' ἀγέρι
νά μέ σηκώνη τάχα ἡ γῆς στόν οὐρανόν ἀπάνου!

(1955)

στ. 6: *στή ρίζα μόναχα τῆς δρυῆς.*

491(32)

Χωράφι, πού τά στάχια σου στήν ἔρημιά σαλεύεις
κι ὀλόγουρά σου ἀδιάβατος ὁ λόγγος σέ κυκλώνει,
μές ἀπ' τόν κόρφο τό βαθύ τῆς μάνας γῆς ξεκλέβεις
τό μυστικό τῆς Δήμητρας, πού κλαίει τήν Περσεφόνη...

Βωμός της εἶσαι ἀπόκρυφος, ὅσον καρπό συνάξης
βουβή θυσία τόν περιχεῖς στό χῶμα κι ἄν εἰμπόρεις
λόγγος θά ξαναγίνοσαν στή Δήμητρα νά τάξης
ὀλόχρονο τό γύρισμα τῆς ἄρπαγμένης κόρης...

(16.6.55 - Φιοῦτζι)

492(34)

Εἶναι ὅλα τόσον ὁμορφα, τόσο ζωγραφικά
ὅπου διαβῶ κι ὅπου σταθῶ κι ὅπου παρατηρήσω
πού, Θεέ μου, σοῦ τό ζήτησα παρακαλεστικά
νά βρῶ καί μι' ἄσχημη γωνιά νά τήν παρηγορήσω!

Νά πάω σέ δαύτη ἀνάμερα μέ πόνο νά τῆς πῶ
τῆς φτώχειας τά παινέματα καί τῆς τιμῆς τά ἐγκώμια
γιά νά τήν πείσω πού ὁ Θεός τά πλάθει ἀπό σκοπό
τῆς ὁμορφιάς τά ἐξαίρετα, τῆς ἀσκημιᾶς τ' ἀνόμοια!

(24.9.55)

Ποιός εἶναι, πού ἀστυνόμεψε τά δάση στίς Νεραΐδες
 καί τά λαγκάδια τά ἴσκιερά κ' ἐκεῖνα στούς Δρακόντους;
 Καιρός πού ἀρατισήκανε, καιρός πού δέν ξανάειδες
 νά συνταρχᾶνε τούς φτωχοῦς, γλεντίζου τούς Ἄρχόντους.

Καλέ μου, ἀλαφροῖσκιωτε κι ὄνειροφαντασμένε,
 Νεραΐδα εἶναι ἡ λαχτάρα σου καί Δράκοντα ὁ πόνος
 Ἄσε τούς ἄλλους νά μετρᾶν καί νούμερα νά λένε
 Ἐσύ, πῆ σούμα σώπαινε σά νά τήν ξέρης μόνος!

(Βεν.(ετία) - Ρ.(ὠμη), 3-4.6.56)

494(37)

Ἐπόψε πάλε νύχτωσε, πάλε θά ξημερώση
πάλε ἄκραχτα μεσάνυχτα κρυφές θά γίνουν μάχες...
Γλυκά θά μακελλοκοποῦν ὅσοι ἔχουν ζευγαρώση,
Πικρά ὅσοι κακοπλάγιασαν μονάχοι καί μονάχες!

Τούς πρώτους συνερίζομαι, τοὺς δεύτερους λυπᾶμαι
Ἐ μοναξιά τοῦ κρεββατιοῦ ἀβάσταχτο εἶναι αἷμάνι.
Ἐπόψε πάλε νύχτωσε κ' ἐγὼ λαγοκοιμᾶμαι
μά ἢ νυχτοπερπατοῦσα μου ὅπου καί νά 'ναι φτάνει!

(Ναύπακτος - Ἰανουάριος 1957)

495(39)

“Αν ξαναζοῦσα μιά φορά σόν ἴδιο ἐτοῦτο κόσμο
πολλά συνήθια θ’ ἄλλαζα τῆς ζήσης καί τούς τρόπους
ὄλες τίς νύχτες θά ’σπερνα τῆς ἐρωτιᾶς τό дуόσμο,
ὄλη τή μέρα νά βοηθῶ θά ’τρεχα τούς ἀνθρώπους.

“Ὅσα πηγαίνουν κι ἔρχονται ποτέ δέ θά μετροῦσα
ὄσα ἔχουν ρίζες ἄσειστες θάν τά κρατοῦσα ἐκεῖνα
«Καλή ψυχή» ν’ ἀσφάλιζα πολύ θά προνοοῦσα
μά πρίν θά καλοχόρταινα τῆς σάρκας μου τήν πεῖνα!

(Ρώμη, 5.1.57)

496(43)

Χάρε, ξακαβαλλίκεψε καί κάτσε νά τά ποῦμε
Βγάλε τήν προσωπίδα σου τή μαυροκοκκαλιάρα
τ' ἀληθινό σου πρόσωπο ξεσκέπαστο νά ἴδοῦμε
χωρίς τρομάρα τῶν ματιῶν καί τῶν καρδιῶν κατάρα.

Πώς εἶσαι, λέω, θεόσταλτος καί τίς ψυχές θερίζεις
πότε πολλές - πολλές μαζί καί πότε ἀνάρια - ἀνάρια.
Μέ τοῦ Θεοῦ τή διαταγή στή Γῆς ἀνηφορίζεις
ν' ἀδειάζης τόπο στή Ζωή νά βγάλῃ νέα βλαστάρια!

(16.1.57)

497(45)

Τὴν Τρίτη μέρα βούλομαι ν ἀπό τό καλαντάρι
νά τὴν ξεγράψω νά χαθῆ ποτέ νά μὴν ξανάρτη!
Μηδέ μέ τ' ἄνθια τοῦ Μαγιοῦ, τά χιόνια τοῦ Γενάρη,
Μηδέ χλιοπερσότερο μέ τίς αὐγές τοῦ Μάρτη!

Ἦταν μιά Τρίτη ἑνός Μαρτιοῦ, καταραμένου μήνα,
Μέ κανελλογαρούφαλα πρωί-πρωί μοῦ ἐμήνα
πὼς θά ῥθη μόλις βράδευαζε ν' ἀγκαλιαστοῦμε πάλι.
— Ἀκόμα ἐγὼ τὴν καρτερῶ. Κι ἄχ! μοῦ τὴ χαίρονται ἄλλοι.

(12.4.57)

498(46)

Ἦ δύση ἐσύ ἀλησμόνητη, σπὴν ἄκρη τοῦ Ταινάρου,
Ἄργά τόν Ἥλιο βύθιζες μέσ στά βουνά τῆς Μάνης
κ' ἦ λυτρωμένη μου ψυχὴ μέ τά φτερά ἑνός γλάρου
ἀφρόπαιξε στά κύματα τοῦ ὄνειρου καί τῆς πλάνης!...

Ἄγρια μαυρίζουν τά βουνά χωρίς ἀνθό καί χλόη,
Αἶματα ἡρώων τά ἔβαψαν καί τά ἔκαψαν μαρτύρων...
Μά τό πικρό Μανιάτικο, πού ἀχάζει, Μοιρολόϊ
ἀβρό φεγγάρι ἀπ' τίς κορφές γλυκαίνει τῶν Κυθήρων!

(12.4.57)

Στό ἄνω ἀριστερό μέρος τοῦ δακτυλογράφου ὁ ποιητής ἔγραψε: «Θά
μπῆ σέ ἄλλη συλλογή, ὄχι στά Βουνήσια».

499(47)

Τί σοῦ ῥθε νά ξενητευτῆς, πολύ νά ξεμακρύνης
ν' ἀφήσης τή φωλίτσα μας μ' ἓνα πουλάκι μόνο;
Νά ξαπολύσης πόλεμο στό κάστρο τῆς εἰρήνης
καί στό χωράφι τῆς χαρᾶς ἐσύ νά σπείρης πόνο;

Ἐπί πόνος τώρα κάρπισε κι ὁ πόλεμος φουντώνει
ἔχτρα κι ἀγάπη γίνεται κ' ἡ θύμηση λησμόνια
τά δάκρυα τ' ἀπονύχτερα, δροσιά πού φαρμακώνει
Ἄς μή θελήσουν νά τήν πιοῦν τή χαραυγή τ' ἀηδόνια..

(ς-ς «Ὀλύμπια» - 12.4.57)

Στό ἄνω ἀριστερό μέρος τοῦ δακτυλογράφου ὁ ποιητής ἔγραψε: «Νά
μπῆ σέ ἄλλη συλλογή».

500(48)

Πραγματωθῆτε μουσικοί μου κόσμοι τῶν ὀνείρων!
Προβάλλει ἀπ' τὴν Ἀνατολή τ' ὀλόγιμο φεγγάρι
καί πρωτοφέγγει σὸ νησί τῶν ποθητῶν Κυθήρων
πού ἡ Ἀφροδίτη καρτερεῖ νά γίνουμε ζευγάρι!

Νά τό καράβι τῆς νυχτός, νά τῆς αὐγῆς ἡ βάρκα!
Γιατί δέ μπαίνεις γιά νά πᾶς σὸ ποθητό νησί σου;
Ψυχῆ, πού καταδάμασες τὴ φλογισμένη σάρκα
χτίσε φωλιά σὰ κύματα κ' ἐκεῖ ἀπολησμονήσου.

(12.4.57)

501(50)

Τότε μετροῦσα τίς στιγμές γιά νά ξανάρθω ἡ δόλια...
Τώρα στιγμές ξαναμετρῶ γιά νά ξανάρθης πίσω...
Κουράστηκε τό χέρι μου μέ τοῦ καημοῦ πῆ μπόλια
τά δάκρυα τῶν ματιῶνε μου ζητῶντας νά σκουπίσω...

Θά πάρω τό βελόνι μου τῆς μοναξιᾶς τίς ὥρες
καθώς περνᾶν ἀπανωτές ἀντάμα νά τίς ράψω
νά φκιάσω ράσα τρίχινα καί σκέπες μαυροφόρες,
νά ντύσω τίς καλόγριες μου Χαρές καί νά τίς θάψω!

(13.4.57)

502(51)

Συντύλιξα τόν πόνο μου τόν ἔκαμα κουβάρι
καί τό κουβάρι ἀμόλησα σῆς ξηνητειᾶς τή στράτα
γιά νά μοῦ δείχνη νά περνῶ στό ἴδιο ἀπάνω χνάρι
τραβῶντας τό πονόσκοινο καθώς τραβοῦν τήν τράτα

Νά ῥθῶ νά φτάσω γρήγορα νά σ' εὔρω στό κατώφλι
μέ τά καλωσορίσματα σόν ἀσημένιο δίσκο...
Χίλια κομμάτια τῆς καρδιᾶς τσακίστηκε τό τσόφλι
σάν ἔφτασα σπὴν πόρτα μας χτυπῶ καί δέ σέ βρίσκω!

(13.4.57)

503(52)

Ἐναρωπιέμαι κι ἀπορῶ πῶς βάσταξε ἡ καρδιά σου
νά ξέρης πῶς ξανάρχομαι νά μή μέ περιμείνης
μέ βάγια σίς ἀγκάλες σου, μέ ρόδα στήν ποδιά σου
καί μ' ἕναν κόμπο στό λαιμό νά μή μπορῆς νά κρίνης!

Μά ἐσύ τά ρόδα μάδησες, τά βάγια ἔχεις πετάξει
ἀπάνωθ' ἐπέρσες νά ξαναπαῖς στά ξένα
κι οὔτε γραφή δέ μ' ἄφησες πικρά νά μέ διατάξει
τί νά τά κάμω τά φιλιὰ πού τά 'φερνα γιά σένα!

(13.4.57;)

504(53)

Σφάξε με, πόνε, σφάξε με, καημέ μου, σκότωσέ με
Γλυκός θά είναι κι ὁ θάνατος ἀπ' τὰ δικά σας χέρια!
Οἱ στεναγμοὶ πού βγάνουμε, τὰ δάκρυα ν' ὅπου κλαῖμε
ἄχρονες γίνονται χαρές ἀπάνω ἐκεῖ στ' ἀστέρια.

Κι ἂν εἶμαι ἀκόμη μοναχή, κι ἂν ὁ καλός μου λείπη,
κι ἂν ζήσω ἀκαρτερῶντας τον αἰῶνια κι' ἀναιῶνια
ἐκεῖ θά ψυχοχαίρωμαι, δέν θά ἔχω ἀνάγκη, λύπη,
μηδέ ἀπό παρηγόρηση μηδέ κι ἀπό συμπόνια!

(13.4.57)

505(54)

Στόν τόπο πού ἀνταμώσαμε χωρίς νά φιληθοῦμε
ξυνομηλιά κι ἄν φύτρωσε ποτέ δέ θά καρπίση!
Βαρύς ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ κι ἄν δέν τόν σεβαστοῦμε
θά μᾶς δικάση ἀπόνετα καί θά μᾶς τιμωρήση!

Μηδά νερά δέν ἔτρεχαν, πουλιά δέν κελαῖδοῦσαν,
λελούδια δέ βωδιάζανε, τρεμόλαμπαν ἀστέρια;
Μηδά κ' ἐμᾶς τά χεῖλη μας φιλάκι δέ διψοῦσαν;
Τάχα γιατί καθήσαμε μέ σταυρωμένα χέρια;!

(13.4.57)

506(55)

Κατάρα τ' ἄκαρπο δεντρί, τ' ἀμύριστο λελούδι,
καί τό πουλί τ' ἀλάλητο καί τ' ἄλαμπρο τ' ἀστέρι
θά βαργιεσθήση ἄπραγο καί τ' οὐρανοῦ ἀγγελούδι
θά δυστυχοῦνε ἀπό τή μιά ἄν εἶναι δίχως ταίρι.

Πολλά κακά κι ἀνάποδα κι ἀβάσταχτα καί μαῦρα
Μά τό κακό, πού ἄλλο κακό δέν θά τό ξεπεράση:
σπῆς ἀνθονιότης τήν ὀρμή, σπῆς ὠριμιᾶς τή λάβρα
τό ἀγόρι εἶναι τ' ἀφίλητο, τ' ἀχάιδευτο κοράσι!

(13.4.57)

507(56)

Ἐπόψε θά ῥθης στό χωριό νά φέρης τό καζάντι
τῆς ξενητειᾶς τά βάσανα, τῆς παιδείης τά κόπια
καί τοῦ καημοῦ τῆς πιστροφῆς τό ἀτίμητο διαμάντι
πού δέ θαμπώνει ἡ λάμψη του στά μαῦρα γενοτόπια.

Ἄν ἔρθω στό πιστρόφι σου νά σέ καλωσορίσω
θά ἰδῶ τούς ἄλλους νά γελᾶν, τήν μάνα σου νά κλαίη,
ὄσα θά λέν τά χεῖλη σου δέν θά τά ξεχωρίσω
μονάχα, θ' ἀφουγκράζωμαι κρυφά ἡ καρδιά τί λέει...

(17.4.57)

508(57)

Τί θέλω ἐγώ καί σέρνομαι σόν ξένο ἐτοῦτον τόπο
πού δέν ταιριᾶν τά χνῶτα μου, δέν πιάνουν τ' ἄρματά μου,
μόν' ἀνασαιίνω δύσκολα καί περπατῶ μέ κόπο
τά γόνατά μου κόβονται, κερώνουν τά ἥπατά μου;!

Πότε νά πάω σόν τόπο μου νά τρέχω σά ζαρκάδι,
σάν τόν ἀετό νά πέτωμαι, σάν πέστροφα νά πλέχω,
Νά πίνω ἀθέρα τ' οὐρανοῦ κι ἀπ' τό πρωῖ ὡς τό βράδυ
νά ἔχω ἀξεφάντρες χαρές καί πίκρες νά μὴν ἔχω!

(18.4.57)

509(58)

Ὁ ταχυδρόμος ἔρχεται, διαλέγω τά φακέλια
νά ἰδῶ μήν ἔχω γράμμα σου, γνωρίσω τή γραφή σου,
διαβάσω τά κιτάπια σου, καί βγάλω μέ τσιγκέλια
ἀπ' τό πηγάδι τῆς καρδιᾶς τή γνώμη τήν κρυφή σου.

Ὁ ταχυδρόμος ἔρχεται καί δέ μοῦ φέρνει γράμμα
Μά ἐγώ διαβάζω ἀπόμερα τό τί δέ μῶχεις γράψη
τό τί δέ μοῦ μπιστεύεσαι μέ τή γραφή κι ἀντάμα
τά δάκρυα πού τά σύμπνιξες γιά νά μήν τά ἴχης κλάψη!

(18.4.57)

510(59)

Ξένοι, πού γνωριστήκαμε στήν ξενητειά σάν ξένοι,
συντρόφοι χωρίς ὄνομα, χωρίς σημάδι τόπου,
ἕνας σας λόγος φιλικός πού τήν ἀγάπη ἀξαίνει,
πῶς ἀνυψώνει τή ζωή καί τήν ἀξία τοῦ Ἀνθρώπου!

Στίς λίγες, τόσο εὐφρόσυνες, ἐσεῖς μονάχα εἶστε, ὦρες
γειτόνοι, φίλοι, συγγενεῖς, ἐχθροί συμφιλιωμένοι...
Κρῖμα πού θά σκορπίσωμε στίς μακρυνές μας χῶρες,
Ξένοι, πού ἀγαπηθήκαμε στήν ξενητειά σάν ξένοι!

(25.4.57)

511(60)

Μαθαίνω θά 'ρθης, ἄν ἐρθῆς, σάν φτάσης στό ποτάμι
θά βρῆς θολή κατεβασιά, τά δάκρυα μου τήν ἔχουν...
Θά ρίξω τά μαλλάκια μου πλοκάμι τό πλοκάμι
νά γίνουν φράχτης στά νερά, μ' ὄσσην ὀρμή κι ἄν τρέχουν.

Θ' ἀπλώσω τίς ἀγκάλες μου νά γίνουνε γιοφύρι.
Μή φοβηθῆς κι ἄν τρέμουνε, θά σέ περάσουν δῶθε!
Κάμε σταυρό προσκύνησε πρί μπῆς στό Μοναστήρι
πού ὅλα τά χρόνια ἀσκήτεια κι ἐσύ γυρνοῦσες ὄθε!...

(28.4.57)

512(61)

Κοντύλι παίρνω καί χαρτί νά γράψω – τί νά γράψω;
Σάν καλαμιά μαραίνεται σόν κάμπο τό κοντύλι
Μ' ένα μέ δυό μου στεναγμούς καί τό χαρτί θά κάψω
ώς καίγεται ἡ καρδούλα μου ἀπ' τήν αὐγή ὡς τό δεῖλι.

Κι ἀπό τό βράδυ ὡς τήν αὐγή, νυχτόημερο γεμάτο –
γεμάτο πόνο καί καημό καί προσμονή κι ἀγκούσα...
Μαρμαρωμένη θά μέ βρῆς σόν ἔλατο ἀπό κάτω
ἐκεῖ πού τόν καλό καιρό κρυφά σέ καρτεροῦσα!

(28.4.57)

513(62)

Τί νά τό κάμω τό φιλί πού μῶστειλες γραμμένο;
Μές στό χαρτί ξεράθηκε μαζί μέ τό μελάني!...
Νά εἶπῶ φιλήσω τή γραφή, σάν τί καταλαβαίνω;
Τ' ἀχείλι θά μελανωθῆ χωρίς νά μέ γλυκάνη!

Κίνησε κ' ἔλα, Κύρη μου, κ' ἔλα, καλέ μου Ἀφέντη,
νά μυριστῶ τό χνῶτο σου, νά σοῦ γευτῶ τή γλώσσα,
πή νύχτα νά ξαναχαρῶ τοῦ κρεββατιοῦ τό γλέντι
νά κακαρίζω τήν αὐγή μέσ' στήν αὐλή σάν κλώσσα!

(28.4.57)

514(63)

Ἔχω δέν ἔχω γράμμα σου διαβάζω κάθε μέρα
κατεβατά σου ὀλόγραφα μέ ἀνύπαρχτο κοντύλι...
Τῆς μοναξιᾶς μου ἡ στέρεψη, τῆς ξενητειᾶς μου ἡ ξέρα
ἀνθίζουν μέ τριαντάφυλλα σάν κῆπος τόν Ἀπρίλη...

Πολλά μοῦ γράφεις καί μοῦ λές, ὅμως ποτέ δέν εἶπες
ποτέ τό μέσα μουσικό δέν εἶπες τῆς καρδιᾶς σου...
Πότε τό ἀρπάζουνε χαρές, πότε τό κρύβουν λύπες,
πότε τό πνίγεις σφίγγοντας ἐμένα στήν ποδιά σου!

(27.4.57)

515(64)

Γλυκέ καί γλυκομίλητε καί γλυκοφιλημάτη,
σοῦ φταίω δέ συνερίζεσαι, χολεύω δέν χολαίνεις...
Πάντα γελάει τ' ἀχείλι σου, πάντα γελάει τό μάτι
καί τ' ἄνθος πῶχεις στήν καρδιά ποτέ δέν τό μαραίνεις...

Κακό δέν εἶπες κανενός κακό κι ἄν σοῦ ἔχη πράξη...
Κακιά νά γίνω βούλομαι γιά νά σέ δοκιμάσω
λόγο πικρό γιά μιά φορά τό στόμα σου νά στάξη
νά γονατίσω σέ γλυκό λαγήνι νά τόν μάσω!

(28.4.57)

516(65)

Ποιός τό 'πε τάχα πῶλειψες μιά μέρα εἴτε μίαν ὥρα;
Ψεματινός ὁ λόγος του νά σπείρη τή διχόνοια!
Σέ σφίγγω στήν ἀγκάλη μου καί διαλαλῶ στή χώρα
πῶς, ναί, ποτέ δέ μῶλειψες, ποτέ σου, ὅλα τά χρόνια!

Στό πλάϊ μου σ' εἶχα πάντοτε κεφάλι μέ κεφάλι
Ζυγά ἢ καρδιά μέ τήν καρδιά καί χέρια μέ τά χέρια
Πλαγιάζαμε ὅλες τίς νυχτιές στό ἴδιο προσκεφάλι...
Μακάρι ἔτσι νά πέρναγαν τή ζήση ὅλα τά ἱταίρια!

(28.4.57)

517(70)

Νειρεύομαι πώς βρίσκεται σῆς θάλασσας τά βάθη
μεγάλο δάσος ὄμορφο, κοράλλια γύρω οἱ βᾶτοι
Μή λάθη μῆνες περπατᾶς, χρόνια περνᾶς μή λάθη,
κι οὔτε τό δάσος σώνεται κι οὔτε γερνᾶς, διαβάτη...

Τό κάθε σου ἀδρασκέλισμα πιό νιότερο σέ κάνει
σοῦ δυναμώνει τό νεφρό, τή λούγκα καί τό γόνα
Καί τρέχεις ἀλαχάνιαστα στό θαλασσορουμάνι
νά βρῆς τή χρυσολέπιδη φιδόμαλλη Γοργόνα...

(Ρώμη - Σάντα Μαρινέλλα, 1.5.57)

518(72)

Ψηλοραχοῦλες ὄμορφες ἔλατοδασωμένες
σά βοσκοποῦλες λούξεστε μέ τῆς αὐγῆς τή δρόσο
μέ τό χρυσόχτενο τοῦ ἡλιοῦ σέ λίγο χτενισμένες
μέ σταματᾶτε νά σᾶς δῶ καί νά σᾶς καμαρώσω.

Ἐντίκρου σας καρφώνομαι καί τό σταυρό μου κάνω
νά ἴστε πάντα χαρούμενες καί θεοστολισμένες.
Φεύγω ἀπό φόβο μυστικό νά μή σᾶς ἀβασκάνω
σάν τοῦ χωριοῦ μου μοιάζετε τίς ἄμωμες παρθένες!

(Πέλιστα - 27,28,29.8.57)

519(73)

Ἐκεῖνα τά ψηλά βουνά κ' ἐκεῖνα τ' ἄγρια δάση
μέ τά λαγκάδια τά βαθειά καί μέ τά κρουονέρια
μοῦ ξανανιῶσαν τήν καρδιά καί πῶς νά τά ξεχάση
καί πῶς νά μήν τά θυμηθῆ σ' ἄραχλα κατωμέρια!

Χειμῶνας ἦρθε, βάστα τον, καρδιά βαλαντωμένη
μ' ὄλα του τ' ἀνεμόβροχα καί μ' ὄλα του τά χιόνια
Ταχιά σάν ἔρθη ἡ Ἄνοιξη λουλουδοστολισμένη
θ' ἀνέβης πάλι στά βουνά μέ τ' ἄλλα χελιδόνια...

(Πέλιστα - 27,28,29.8.57)

520(76)

Γιά μένα απόψε χιόνισε νά κόψη τή βροχή
τί ἔχω ταξίδι μακρυνό σέ δάση καί σέ ὄρη.
Τή μυστική μου ὁ οὐρανός εἰσάκουσεν εὐχή
καί μέ αὐγινό χαμόγελο μοῦ μῆνυσε: Προχώρει!

Ἐὸ δρόμος μου εἶναι ἀτέλειωτος μά ὁ ζῆλος μου σφοδρός
Μετριάζει ἐντός μου τήν ποινή τοῦ βραχοβάτη κόπου
Κανείς ἀνθρώπινος σκοπός δέν εἶναι πιό ἱερός
ἀπ' τό νά ρίχνης λίγο φῶς στό σκότος ἄλλου ἀνθρώπου...

(Πόδος - Ἕνω Χώρα, Μάης 1958)

Ἕνω ἀριστερά τοῦ δακτυλογράφου ὁ ποιητής σημείωσε: «ἐκλογική περίοδος», «σέ ἄλλη συλλογή».

στ. 6: Ἕνω ἀρχική μορφή τοῦ στίχου ἦταν:

Δαμάζει ἐντός μου τήν ποινή τῆς πίκρας καί τοῦ κόπου.

521(77)

”Ας μὴν ξεχάσουμε ποτέ τίς ὄμορφες στιγμές
πού ζήσαμε ὀλομόναχοι στήν ἐρημιά τοῦ δάσου
στή λόχη τῆς κρυφῆς πηγῆς, σῶν βράχων τίς ρωγμές
καί στήν κορφή τήν ξάγναντη, πού φούντωνε ἡ χαρά σου.

Θαρρεῖς καί ξαναγίναμε πρωτόγονα στοιχεῖα
Δράκος ἐγώ, Νεράϊδα ἐσύ κι ὁ ἔρωτας ζουλάπι
ὅσο τό δάσο σκυθρωπό καί τά βουνά τραχιά
τόσο φαιδρή καί τρυφερή τῆς νιότης μας ἡ ἀγάπη!

(Ἰούλιος 1958)

522(79)

Δέν ἔχω ἀπόψε ἀνάκαρα νά βγῶ νά τραγουδήσω
ν' ἀντιλαλήσουν τά βουνά, βουϊζουν τά λαγκάδια
Τ' ἀηδόνια νά ξυπνήσουνε νά μοῦ κρατᾶν τόν ἴσο
νά ζωντανέψουν τά Στοιχειά νά βγοῦν ἀπ' τά σκοτάδια.

Μεθύσουν τή φλογέρα μου, φουντώσουν τό μεράκι...
Φεγγάρι, στάσου ἀκίνητο στό κορφοβούνι πίσω!
Τίς Ἄνεράϊδες κυνηγῶ, μέ κυνηγᾶν οἱ Δράκοι...
Δέν ἔχω ἀπόψε ἀνάκαρα νά βγῶ νά τραγουδήσω.

(Ρώμη - Αὔγουστος 1958)

523(80)

Γλυκός ἄν εἶναι ὁ γυρισμός μέσ σῆς καρδιᾶς τά βάθη
πικρό εἶναι τό τραγούδι του σάν ἔρχεται σά χεῖλη
Τριαντάφυλλο ἢ λαχτάρα του κ' ἢ πραχτική του ἀγκάθι:
Τάχα θά μᾶς καλοδεχτοῦν ὁ τόπος μας καί οἱ φίλοι;

Δάσα καί κάμπους χόρτασα καί χῶρες καί παλάτια
Φτωχό καλύβι λαχταρῶ μέσ στοῦ βουνοῦ τή γύμνια...
Πατρίδα μου, τήν ξεπερνᾶ σά δακρυσμένα μάτια
τῆς ξενητιᾶς ὅση ὁμορφιά λίγη δική σου ἀσκήμια!
(Ρώμη – 16.8.58)

524(81)

Γνωστοί μου, μή μέ κράζετε καί μή μέ προσκαλᾶτε
ἀπ' τό νησί † τῆς Πίζας † σᾶς σέλνω συχαρίκια
σ' ὄλους σας πού μ' ἔχτρεύεστε, σ' ὄλους πού μ' ἀγαπᾶτε
μέ τά πουλιά τῆς θάλασσας, τῆς γῆς μέ τά σκουλήκια...

Φίλος θά μάθη ἀπ' τό πουλί κι ἀπ' τό σκουλήκι ὄχτρος μου
τή λύπη μου καί τή χαρά παρόμοια θά τά δείξουν
Μά ἐγώ συμπόνια σπούδαξα στά πέρατα τοῦ κόσμου
κι ὄλα τά πάθη τά 'πνιξα ἐκεῖνα πρίν μέ πνίξουν!

(Ρώμη – 16.8.58)

525(82)

Ἄμωμο πού 'σαι κι ἄχραντο ἀποψινό Φεγγάρι
ὡς ἀπό κάμπους καί γιαλούς πρὸς τό βουνό ἀνεβαίνεις!
Καί μῶλαχε νά σέ θωρῶ, μέ τοῦ Ἁϊ-Γιαννιοῦ τή χάρη,
ἀπ' τό μικρό παράθυρο τῆς Ἁγίας Ἡγουμένης.

Γλαστρούλα μέ βασιλικό στό πέτρινο πρεβάζι
εὐωδιαστά σέ προσκαλεῖ στόν κόσμο τῆς γαλήνης:
Ἔλα, Σελήνη, ξέχασε τό ἐρωτικό σου νάζι,
Στό Μοναστήρι ἔλα κ' ἐσύ καλόγρια νά γίνης!

(28,29.8.58)

526(85)

Ἐπόψε ἡ Πούλια χαίρεται πού τό Φεγγάρι λείπει
Στόν Οὐρανό ξανέμεινε μονοσολίδι ἐκείνη...
Μαντεύει τή λαχτάρα μου, ἀκούει τό καρδιοχτύπι
στή λαγγεμένη μου ψυχή χαρά κι ὀλπίδα δίνει.

Τί θέ νά βγῆς, Φεγγάρι μου, λειψό, σακατεμένο;
Ἦσε τήν Πούλια μοναχή τή νύχτα νά γλυκάνη...
Κρυμμένος σ' Ἄρκουδόρεμα κορίτσι περιμένω
Θέλει σκοταδοθάρρεμα, τί νά τό ἴδοῦν δέν κάνει!

(31.8.1959)

527(86)

Πολλά τά χιόνια στά βουνά καί τά νερά σόν κάμπο
Κυνήγι βγαίνω γιά λαγό, πατημασιά δέ βρίσκω
Καλύβα βλέπω πέτρινη καί μπουσουλιῶ γιά νά μπω
Κουτσούρια καΐνε στή γωνιά, θρονιάζομαι καί μνήσκω.

Ρακί ἔχω στό παγούρι μου, καρύδια στό ταγάρι
Δέ νταγιαντῶ τή μαναζιά, τῆς συντροφιᾶς τήν πεῖνα!
Ἄνοιγει τό πορτόφυλλο καί τσούπας λάμπει ἀθάρι.
Γουρλιῆς! λαγό δέν ἔβγαλα κι ὠϊμέ βγάνω ἀλαφίνα!

(31.12.1959 – 9 μ.μ. *Στό καλό!*)

528(87)

Προτοῦ βρωμήσω γερατειά καί σπάσω τή φλογέρα,
ἔσεῖς κοπέλλες ἄπραγες, ἔσεῖς χλιμμένες χῆρες,
στούς λόγγους καί στά ρέματα καί στά λαγκάδια πέρα,
πού στριφογυρβολιάζετε μέ στέρειψες, μέ † φύρες †,

Ἐκοῦστε τή φλογέρα μου, γνοιαστήτε τό σεβντᾶ μου,
ἀλαφιασῆτε μιὰ βολά, τήν ἄλλη ἀναστενάξτε
κ' ἔλᾶτε ν' ἀπαγγιάσετε στή μαναξιά κοντά μου
τήν ἄμαρτία τοῦ φιλιῦ νά πράξω καί νά πράξτε!

(26.6.60)

529(88)

Θέ μου, πού στέκεσαι ἀψηλά τά χαμηλά κοιτώντας,
γιατί ἄλλο πιά ἀψηλό ἀπό Σέ δέν εἶναι νά κοιτάξης,
μαντεύω πώς ἀγαναχτᾷς τ' ἄγρυπνο μάτι σου ὄντας
βλέπη τ' ἀνθρωπογκρέμισμα τοῦ νόμου καί τῆς τάξης...

Κ' ἐμεῖς βασανιζόμαστε, παρηγοριά ὅμως μένει
τό βλέμμα μας, Πανάγαθε, ὑψώνοντας σ' Ἐσένα.
Μά Ἐσύ σάν τί παρηγοριάν νά βρῆς ἀπ' ἄνθρωπο δοσμένη
ὅταν καλόν ἐδῶ στή γῆς δέν βλέπης πιά κανένα!

(Ναύπακτος – 4.8.60)

530(89)

Ἄραχωβιτοποῦλες μου καί σεῖς Ἄραχωβάκια
καινούργια κορφοβλάσταιρα, παλιές γενιές σειρήτια,
Ἄθάρια γλυκοζάστερα, βεργόλιγνα κορμάκια,
ἐλάτε – νά τό κάλεσμα! – στά Σισμανεῖκα σπιτία.

Ἐλάτε πιάστε τό χορό, λαγοῦτα καί κλαρίνα,
νά βάζη ὁ Καστανόλογγος καί τά Καλάνια πέρα...
Ἐγώ νά σύρω τό χορό καθώς τά χρόνια ἐκεῖνα,
Τρισάγιο σου νά ἔναι ὁ χορός, βουνίσια μου Μητέρα!

(Ναύπακτος – Σ/βρης 1960)

531(91)

Τό μοσκομυριζόμουνα σάν τῆς αὐγῆς λελούδι,
πολύ ἀπαλά τό χάιδεα σά βλέφαρο τό μάτι
παράστανέ μου τό ἄπραγο μικρό ξεπεταρούδι
ὡς πού βρεθήκαμε μαζί μιά νύχτα στό κρεββάτι.

Ἦξερε νάζια θηλυκά καί πείραξες ἀντρίκες
τῆς ἀγκαλιᾶς τὴν ἄσκηση, τὴν τέχνη τῆς ἀγάπης...
Αὐγούλα, γιατί χάραξες; Μέρα, γιατί μᾶς βρῆκες;
Τό φῶς σου ἦρθε σάν θάνατος κι ὁ Ἥλιος σάν Ἀράπης!

(9-11.8.61)

532(94)

Θά γίνη ὅ,τι ἔχει νά γινή πὴν ὥρα τή γραμμένη
Κ' ἐκεῖνο θά προσπερασθῆ νά γίνη κι ἄλλο, κι ἄλλο...
Εἶναι ἡ ζωὴ ἀσταμάτηγη καὶ κλωθογυρισμένη
Τό μέγα γίνεται μικρό καὶ τό μικρό μεγάλο.

Νομίζεις πῶς τραβᾷς μπροστά κ' ἐσύ γυρίζεις πίσω
Σίγουρο τό 'χεις τό καλό καὶ τό κακό σοῦ βγαίνει
Μετρᾷς τό χιλιόμετρητο καὶ δέν τό βρίσκεις ἴσο
Κάθε στιγμή σου καὶ ζωὴ καὶ θάνατο ἀνεμένει...

(Βούλα – 27.2.67)

533(95)

Ἐμπόδια, μπόρες, κίντυνοι, μπορεῖ σέ ξεμπροσιάσουν
Κι ἄν φαίνωνται ἀξεπέραστα ποτέ σου μὴν κιοτέψης!
Ἦ ἔτσι ἢ ἀλλοιῶς, ὅπως κι ἄν ῥθοῦν, νά ξέρης, θά περάσουν
Καί κάποτε θά ξεχαστοῦν σά τρίςβαθα τῆς σκέψης...

Κοφτό, θεόρατο βουνό τό δρόμο σου κι ἄν φράξη
Τή φαντασιά σου ἀπόλυσε χωρίς τό χαλινάρι
Καί πήδηξε ἀπό πάνω του! Ἐπέτυχέ σου ἡ πράξη.
Θά σέ πιστέψουμε ὅλοι μας μεγάλο παλληκάρι!

(27.2.67)

534(96)

Ὅτι! πῶς μ' ἄρει τό θηλυκό στό λόγγο νά τ' ὀσμίζω
Καί νά τοῦ παίρνω τό ντορό, σά ντοῦσκα νά τό ψάχνω.
Νά τό μπροστιάζω ἀπόκοτα νά τό καλημερίζω,
κι ὡς πάει νά φύγη ἀμίλητο, μέ ἀγάπη νά τ' ἀδράχνω!

– «Γιατί δέ μέ καλημερᾶς καί δέν ἀναντρανίζεις;»
– «Ἄσε με!» βραχνοκλαίγεται, – «Ὅχι μου, δέ σ' ἀφήνω!»
Ξέρω, τό θέλεις, ζάβαλε, τί τάχα μ' ἀμποδίζεις;
Ἐγώ τό ρίχνω καταῆς ἢ μ' ἔχει ρίζη ἐκεῖνο;

(Βούλα – 15, 16.4.67)

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΚΥΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

(Περιλαμβάνονται μόνον όνόματα ανθρώπων)

Άγγέλω	413	Μαλάμω	82
Άλτάνη	454	Μάρω	185
Άντρίτσος	268	Μέλπω	187
Άσημάκης	47	Μουλαῖς Μ.	358
		Μπάκος Τάκη	276
Βαγγελή	185	Μπαταριάς	220
Βασίλης	454	Μπέλια	344
		Μπολιώρας	130
Γαλανέσης	409	Μποῦσγος Λιάς	409
Γιάννος	57		
Γιωργακάκης Κ.	358	Νούσιες	272
Γιωργάκης (=Γ. Άθάνας)	13		
Γούπιος Γ.	200	Ξαρής	261
Διαμάντω	99	Όθωνας	202
πατέρας Εὔθυμιος	309	Πάγκαλη	148
		Παπαδούλας	397
Θανασαῖοι	187	Παπανοῦτσος Ε.	125 σημ.
Θανασούλας	268	Παρασκευούλα	299
Θόδωρος	186	Παράσχω	300
Θύμιος	38	Πατούχας Κ.	210
παπα - Θύμιος	275	Πολύκαρπος	186
Καραγιάννης Ν.	161	Ράϊκος Β.	443
Καρβούνης	397	Ρηνειώ	348
Κατερίνα	77	Ρίνα	130
Καφαντάρης Γ.	116	Κυρά - Ρίνα	202
Κιτσόπουλος Γ.	177		
Κόγκος	276	Σισμάνης Ν.	202
Κοκκίνης	251	Σκαμπαρδώνης	219
Κολοβός Γ.	200	Σουσμανόπουλα	268
Κούρτ Πασῶς	268	Σπυρίδω	130
θειά Κωστίνα	32		
		Ταχίνενα	221
Λαμπρακοθανάσης	130		
Λελούδω	368	Φαλτσέτος	113
Λένη	326	Φραγκογιάννης	133
γέρο Λιάς	454	Φωτεινή	380
Λόης Άδάμης	48		
Λόπη	326	Κερά - Χαριτινή	380
		Χατζής	55

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΠΩΝΥΜΙΩΝ *

ΑΓΑΛΙΑΝΟΣ (116): Χωριό τῆς Αἰτωλνίας στὴν περιοχή τοῦ Ἁγ. Βλασίου στὰ σύνορα μὲ τὴν Εὐρυτανία.

ΑἪ-ΠΑΝΝΗΣ (95, 118, 147): Πρόκειται γιὰ τὸ μεταβυζαντινὸ Μοναστήρι τοῦ Ἁἰ-Γιάννη στὴν Βομβοκοῦ, 00 χλμ. ἀπὸ τὴν Ναύπακτο.

ΑἪ-ΠΩΡΠΟΥ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ (231): Ἴσως πρόκειται γιὰ τὸ παλαιὸ μοναστήρι στὴν περιοχή τοῦ Μολυκρείου.

ΑἪ-ΚΗΡΥΚΟΣ (397): Τοποθεσία σὸ δυτικὸ μέρος τοῦ Κάστρου τῆς Ναυπάκτου ὅπου ὑπάρχει καὶ πηγή.

ΑΛΙΚΟΡΙΝΑ (398, 442): Ἴσως Λιακορίνα: Ἡ μεταξὺ Δένδρου – καὶ κάτω ἀπὸ τὰ Τρομπουκίεκα – Ξηροπηγάδου καὶ Μόρνου Μαλαμάτων περιοχή.

ΑΜΟΡΑΝΗ (379): Χωριὸ ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα τῆς Ναυπακτίας. Σημερινὸ ὄνομα: Καταφύγιο.

ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΤΙΣΣΑ (321): Χωριὸ τῆς Ναυπακτίας. Παλαιὸ ὄνομα: Κοζίτσα.

ΑΝΩ-ΧΩΡΑ: Μεγάλο χωριὸ τῆς Ναυπακτίας. Παλαιὸ ὄνομα: Λομποτινά.

ΑΡΑΠΙΑ (91): Γενικῶς ἡ Ἄφρική καὶ οἱ Ἀραβικὲς χῶρες.

ΑΡΑΧΩΒΑ (202, 268, 372): Χωριὸ τῆς Ναυπακτίας, ἀπ' ὅπου καταγόταν ἡ μάνα τοῦ Ἁθάνα.

ΑΡΔΙΝΗΣ (372): Ὁμορφο, ξεμοναχιασμένο βουνὸ πάνω ἀπὸ τὴν Χώμορη.

ΑΡΚΟΥΔΟΡΕΜΑ (526): Συνοικισμὸς τοῦ χωριοῦ Κόνισκα, μεταξὺ Κόνισκας καὶ Διπλατάνου.

ΑΦΙΟΝΕΙΑ (409): Ἡ βόρεια ὄρεινὴ Ναυπακτία. Τὸ ὄρθόν: Ὁφιονεία.

ΒΑΡΑΣΟΒΑ (323): Ὁρος τῆς Αἰτωλνίας ἀπέναντι ἀπὸ τὴν Πάτρα,

ὑψοὺς 917 μ. .

ΒΑΡΔΟΥΣΙ (207, 422): Βαρδούσια ὄρη: Ὁροσειρὰ τοῦ νομοῦ Φωκίδος βορείως τοῦ Λιδωρικίου στὰ σύνορα τῆς Ναυπακτίας.

ΒΑΡΝΑΚΟΒΑ (101): Βυζαντινὸ μοναστήρι – ἰδρύθηκε τὸ 1077 – 10 χλμ. βορείως τοῦ Εὐπαλίου, 25 χλμ. ἀπὸ τὴν Ναύπακτο.

ΒΑΤΟΡΕΜΑ (113): Ρέμα - χεῖμαρρος μεταξὺ Δάφνης καὶ τοῦ Χανιοῦ τοῦ Λόη.

ΒΕΛΟΥΧΙ (207): Λαϊκὴ ὀνομασία τοῦ Τυμφρηστοῦ.

ΒΙΤΣΑ (26): Χωριὸ τῆς περιοχῆς Ζαγορίου στὴν Ἠπειρο ἀπ' ὅπου καταγόταν ὁ πατέρας τοῦ Ἁθάνα.

ΒΟΪΤΣΑ (409): Χωριὸ τῆς Ναυπακτίας. Σημερινὸ ὄνομα: Ἐλατόβρυσση.

ΒΡΑΧΙΑ ΑΜΟΡΑΝΗΣ (379): Ἡ Ἀμορανίτικα Βράχια. Τοποθεσία πρὶν τὴν Ἀμόρανην (Καταφύγιο). Ὑπάρχουν τὰ Μεγάλα καὶ τὰ Μικρὰ Βράχια. Ἐδῶ πρόκειται γιὰ τὰ Μικρὰ.

ΓΑΒΡΟΛΙΜΝΗ (429): Χωριὸ τῆς πεδινῆς Ναυπακτίας, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ Μεσολόγγι.

ΓΟΛΕΜΙ (19): Μικρὸ χωριὸ τῆς Ναυπακτίας πρὶν τὸ Καταφύγιο. Ἀποτελοῦσε μία Κοινότητα μὲ τὸ Καταφύγιο (Ἄμόρανη).

ΓΟΥΛΑΣ (397): Τοποθεσία πρὸς τὴν κορυφὴ τοῦ Κάστρου τῆς Ναυπάκτου. (Προφανῶς ἡ ὀνομασία τῆς περιοχῆς ἀπὸ τὴν λ. ὁ γουλᾶς = πύργος).

ΓΡΑΝΙΤΣΑ (210): Χωριὸ τῆς νότιας Ναυπακτίας. Σημερινὸ ὄνομα: Ἀνθόφυτο.

ΔΟΡΒΙΤΣΑ (268): Χωριὸ τῆς Ναυπακτίας.

* Προσπαθήσαμε νὰ ἐντοπίσουμε τὰ τοπωνύμια ἂν καὶ ἦταν δύσκολο, ἀφοῦ πολλὰ ἀπαντοῦν σὲ πολλὰ μέρη. Δὲν εἴμαστε βέβαιοι ἐάν ταυτίζονται ὅλα μὲ τὰ τοπωνύμια πού ἐννοεῖ ὁ ποιητής.

ΔΡΑΚΟΤΡΥΠΑ (63):

ΕΛΥΜΠΟΣ (460): Τό γνωστό βουνό "Όλυμπος.

ΖΗΡΕΛΙΑ (142): Τοποθεσία κάτω από τό χωριό Νεοχώρι (Καλαθείκα). "Υπάρχει τοποθεσία μέ αυτό τό όνομα και άπέναντι από τήν Τερψιθέα αλλά προφανώς ό ποιητής έννοεί τήν πρώτη.

ΖΥΓΟΣ (474): Τό όρος "Αράκυνθος ("Αθ.). Μεμονωμένο όρος πάνω άπό τό Μεσολόγγι ύψους 950 μ. . Στίς νότιες ύπώρειές του ύπάρχουν έρείπια τών όμηρικών πόλεων Καλυδώνος και Πλευρώνος.

ΘΑΝΑΣΕΪΚΑ (266): Συνοικία τής "Αράχωβας.

ΚΑΛΑΝΙΑ (530): Τοποθεσία πάνω άπό τό χωριό "Άγιος Δημήτριος.

ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ (116): "Η πρωτεύουσα του Ν. Εύρυτανίας.

ΚΑΣΤΑΝΟΛΟΓΓΟΣ (130, 372, 530): Τοποθεσία δυτικά τής "Αράχωβας.

ΚΑΣΤΕΛΛΑΝΑ (Καστελλάνας Ζυγός) (358): Τοποθεσία στό βουνό πού βρίσκεται πάνω άπό τό χωριό Σκάλα.

ΚΑΣΤΕΛΛΙ (177, 200): Τό "Αντίρριο.

ΚΟΚΚΙΝΙΑΣ (372): Στενόμακρο βουνό τής όροσειράς τής "Όξυάς κοντά στό χωριό Λειβαδάκι ("Αβόρανη). "Η κορυφή τών Βαρδουσιών.

ΚΟΚΚΙΝΟΣ (256): α. Παραπόταμος του Μόρνου. β. Τοποθεσία πρίν τό χωριό Μοναστηράκι Φωκίδος.

ΚΟΥΤΟΛΙΣΤΙΑ (381): Χωριό τής Ναυπακτίας. Σημερινό όνομα: Κρουονέρια.

ΚΡΑΒΒΑΡΙ (268): Παλαιότερη όνομασία τής Ναυπακτίας.

ΚΥΘΗΡΑ (520): Τό γνωστό νησί τών Έππανήσων, νοτίως τής Λακωνίας, έναντι του άκρωτηρίου Μαλέας.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ (185, 338): "Η γνωστή πόλη, πρωτεύουσα τής Βοιωτίας.

ΛΥΚΑΛΩΝΟ (295): Τοπωνύμιο τής περιοχής του Παλαιοχωρακίου.

ΜΑΚΡΥΝΟΡΟΣ (379): "Η Μακρύορον. Βουνό ύψους 1560 μ. πάνω άπό τήν "Αμόρανη (Καταφύγιο).

ΜΑΜΑΚΟΥ (200): Χωριό τής Ναυπακτίας μετά τό "Αντίρριο.

ΜΑΜΟΥΛΑΔΑ (276): Χωριό δυτικά τής Ναυπάκτου πρós τήν κατεύθυνση τής Μακρυναίας.

ΜΑΝΗ (498): Μεγάλη περιοχή του Νομού Λακωνίας πού χωρίζεται άπό τόν Ταΰγετο σε ανατολική και δυτική.

ΜΑΝΤΗΛΩ (256): Ρέμα του Εύπαλίου τό όποίο συμβάλλει στον Μόρνο δίπλα στην γέφυρα, στό χωριό Καστράκι.

ΜΑΡΑΓΔΩ (203): Τοποθεσία ανατολικά τής Ναυπάκτου πρίν άπό τήν Δάφνη.

ΜΑΡΜΑΡΑ (358): Τοποθεσία Β.Α. τής Σκάλας περίπου 2 χλμ. . "Εχουν βρεθεί άρχαιολογικά εύρήματα. Πιθανολογείται ότι εκεί βρισκόταν ή άρχαία πόλη Βουπτός. Βλ. και ύποσελιδια σημείωση του ποιητή στό ποίημα.

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΥΣΗ (130): Τοποθεσία στην "Αράχωβα.

ΜΕΣΟΛΟΠΙ(-ΙΑ) (338): Η πρωτεύουσα του Ν. Αίτωλοακαρνανίας.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ (358): Βλ. ύποσελιδια σημείωση του ποιητή στό ποίημα.

ΜΟΡΙΑΣ (269): "Η Πελοπόννησος.

ΜΟΡΝΟΣ (256, 442): Ποταμός ανατολικά τής Ναυπάκτου, όριο τής Αίτωλνίας μέ τήν Φωκίδα.

ΜΠΕΖΑΪΝΤΕΣ (429): Τό Τρίκορφο Ναυπακτίας.

ΜΥΛΟΣ ΦΑΛΤΣΕΤΟΥ (113): Βρισκόταν στην δυτική όχθη του χειμάρρου Σκά, κάτω άπό τό μοναστήρι του "Άγ. "Ιωάννου του Προδρόμου.

ΝΤΟΡΒΙΤΣΑ (268): Βλ. λ. Δορβισιά.

ΞΕΡΟΒΟΥΝΙ (207): α. Βουνό τῆς Ναυπακτίας στά ἀνατολικά τῆς Περίστας ὕψους 1571 μ.. β. Βουνό τῆς Ναυπακτίας μεταξύ τῶν χωριῶν Κλεπά καί Δενδροχώρι ὕψους 1415 μ..

ΟΞΥΑ (409, 422): Ὁρεινός κόμβος μεταξύ Ναυπακτίας, Εὐρυτανίας, Φθιώτιδας καί Δωρίδας (Ἄθ.).

ΠΑΛΙΟΚΑΣΤΡΟ (148): Τοποθεσία στό βουνό Βαράσοβα.

ΠΑΛΙΟΣΚΑΛΑ (422): Παλιός οἰκισμός βορείως τοῦ χωριοῦ Σκάλα, ὅπου ἔμεναν μονίμως στά χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας. Σήμερα ἔχει ἐλάχιστα κατοικήσιμα σπίτια, ὅπου διαμένουν μόνον λίγες ἡμέρες τόν χρόνο.

ΠΑΛΙΟΧΩΡΑΚΙ (295): Μικρό χωριό τῆς Ναυπακτίας πάνω ἀπό τό Χάνι τοῦ Λόη.

ΠΑΠΑΔΙΑ (321): Βουνό, συνέχεια τοῦ Μακρύρου, ὕψους 1398 μ..

ΠΕΛΙΣΤΑ (518): Ἐλατόφυτη πλαγιά τοῦ Ἄρδινῆ (βλ. λέξη) στήν περιοχή τοῦ χωριοῦ Ἄγιος Δημήτριος, μετά τό Χάνι Λιόλιου.

ΠΕΡΔΙΚΟΡΕΜΑ (331): Τέτοιο τοπωνύμιο ὑπάρχει στό χωριό Περδικόβρυση.

ΠΙΖΑ (524): Ἡ πόλη τῆς Ἰταλίας.

Π'ΛΑΛΑ (442): Τοποθεσία στήν περιοχή τοῦ χωριοῦ Μαλάματα Φωκίδος, κοντά στήν θάλασσα.

ΠΛΑΤΑΝΟΒΡΥΣΗ (303): Τό τοπωνύμιο ἀπαντᾷ σέ πολλά σημεῖα τῆς Ναυπακτίας.

ΠΛΑΤΑΝΟΣ (202, 268): Μεγάλο χωριό τῆς Ναυπακτίας.

ΠΟΔΟΣ (322): Μικρό χωριό τῆς Ναυπακτίας κοντά στήν Ἄμπελακιώτισσα (Κοζίτσα) καί στήν Ἄνω Χώρα (Λομποτινά).

ΡΙΓΑΝΙ (276): Χωριό τῆς Ναυπακτίας

βορειοδυτικά τῆς Ναυπάκτου, στίς πλαγιές τοῦ ὁμώνυμου βουνοῦ.

ΡΙΖΑ (200): Χωριό μετά τό Ἄντιρριο.

ΡΟΥΜΕΛΗ (269): Ἡ Στερεά Ἑλλάδα.

ΡΟΥΠΑΚΙΑΣ (147):

ΣΚΑΣ (358): Χεῖμαρρος στό ἀνατολικό μέρος τῆς Ναυπάκτου.

ΣΤΑΥΡΟΣ (63):

ΣΤΡΩΜΙΝΙΑΝΗ (338): Χωριό τῆς βόρειας Ναυπακτίας, ἡ σημερινή Καλλονή.

ΤΑΙΝΑΡΟΝ (498): Ἄκρωτήριο, τό νοτιώτερο ἄκρο τῆς Πελοποννήσου, ὅπου καταλήγει ὁ Ταυγετος.

ΤΕΡΝΟΒΑ (434): Μικρό χωριό τῆς ὄρεινῆς Ναυπακτίας. Σημερινό ὄνομα: Δενδροχώρι.

ΤΕΡΝΟΡΕΜΑ (295): Μεγάλος χεῖμαρρος δίπλα στό Χάνι τοῦ Λόη.

ΤΡΑΝΗ ΜΕΛΙΚΟΚΚΙΑ (203): Τοποθεσία στήν Μαράγδω – πρὶν ἀπό τήν Δάφνη – ὅπου ὑπῆρχαν μελικοκκίες.

ΤΡΙΚΟΡΦΟ (269): Πιθανότατα πρόκειται γιά τό χωριό τῆς Φωκίδος, βορείως τοῦ Εὐπαλίου.

ΦΑΜΗΛΑ (161): Χωριό τῆς Ναυπακτίας.

ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ (152): Τοποθεσία μέ ἐκκλησία βορείως τῆς Μανάγουλης.

ΦΙΔΑΡΗΣ (372): Ὁ Εὐηνος ποταμός.

ΦΡΑΓΚΙΑ (91): Γενική ὀνομασία τῆς Δυτ. Εὐρώπης, ὅπου κατοικοῦσαν οἱ Φράγκοι - καθολικοί.

ΦΡΑΓΚΟΒΡΥΣΗ (32): Βρύση στήν περιοχή τῆς Ἄνω Ἄφροξυλιάς.

ΦΡΟΞΥΛΙΑ (ὀρθότερον: Ἄφροξυλιά) (32): Χωριό δυτικά τῆς Ναυπάκτου, στήν κατεύθυνση τῆς Μακρυνείας, κοντά στήν Ναύπακτο.

ΧΙΛΙΑΔΟΥ (152): Παραλιακό μικρό χωριό τῆς Φωκίδος, κοντά στήν Ναύπακτο.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ*

άβανιά, ή καταλαλιά, κακολογία, συκοφαντία, διαβολή.

άβασκαίνω καί βασκαίνω «ματιάζω», «διά τής έπηρείας του βλέμματος προξενώ κακόν τι».

άβγάτα, ή αύξηση (κυρίως επί ποιμνίων).

άβγατζίω κάνω κάτι μεγαλύτερο, αύξάνω.

άγγειό, τό δοχεῖο, οικιακό σκεῦος, κυρίως γιά ύγρά προϊόντα.

άγγελοκρούομαι πεθαίνω αἰφνιδίως από κεραυνοβόλο νόσο (σάν νά δέχομαι θανατηφόρο πλήγμα από τόν ψυχοπομπό άγγελο), II πνέω τά λούσθια, ψυχορραγῶ, III όπασαιάζομαι τόν άγγελό μου κατά τίς τελευταῖες στιγμές μου, IV σεληνιαζομαι, δαιμονίζομαι.

άγγελοκρούσμητι, ή ή έπηρεασμένη, ή εύρισκόμενη στήν κατάσταση πού δηλώνει τό ρήμα άγγελοκρούομαι.

άγκελώνω κεντῶ, τρυπῶ (μέ βελόνι ή άγκάθι).

άγκιδα ή μιά μικρή μυτερή σχίζα από σανίδα, ή ξύλο.

άγκούσα, ή άγωνία.

άγνάντιο, τό ή εκ του μακρόθεν θέα, II περίοπτη θέση άπ' όπου μπορεί κανείς νά βλέπει τά περίξ (νά άγνωτεύει).

άδελφομοίρι, τό μέρος μεγάλο χωραφιοῦ ή ένα από δύο συνεχόμενα

χωράφια πού περιέρχεται σέ ένα από δύο ή περισσότερα άδέρφια.

άζάπης, ό εκείνος πού επιβάλλεται μέ τήν βία (Άθ.) II έπιθετικός, III δυστυχής, ταλαίπωρος, κακομοίρης, καμμένος.

άθάρι τό εἰκόνα, παρουσιαστικό, εμφάνιση, παράστημα.

άθιβολιά ή άμφιβολία.

άϊμάνι, τό καμήλος, πέισμα, βάσανο.

άλάνταβα βιαστικά, άπρόσεχτα, λάιμαργα.

άλάργα μακριά.

άλαφιάζομαι τρομάζω, ξαφνιάζομαι, τά χάνω, τρέμω, φοβοῦμαι.

άλαφομούσκι, τό τό μικρό του έλαφιου, «μοσχάρι» του έλαφιου.

άλικοτῶ έμποδίζω. Ό Άθάνας στήν Α' σειρά τῶν *Τραγουδιῶν τῶν βουῶν* δίνει λήμμα: άλικοτᾶν = παρεμποδίζουν άλικοτᾶν. Ό Σταματάκος έχει: άλικοντίζω (καί άλικοντίζω, καί άλικοντεύω) = κωλύω, έμποδίζω, άναχαιτίζω, καθυστερῶ.

άλλοῦ προτασσόμενο επιθέτων ή επιρρημάτων δίνει υπερθετική σημασία

άλούτερος άθεος, άσεβής, άλιπήριος (Σταμ.).

άμάδα, ή είδος παιγνιδιοῦ.

άμπάριζα, ή είδος ομαδικοῦ παιδικοῦ παιχνιδιοῦ. Συνήθης φράση: παίρνω άμπάριζα.

* Στο γλωσσάριο περιλαμβάνονται λέξεις οι όποίες πιθανότατα θά είναι άγνωστες σε άρκετους άναγνώστες, κυρίως στους νεώτερους καί σε κατοίκους τῶν άστικῶν κέντρων. Έννοείται ότι ό κάθε άναγνώστης δέν θά βρεῖ όλες τίς λέξεις τῶν όποιῶν άγνωσῆ τήν σημασία.

Όσων λέξεων τήν σημασία τήν δίνει σε άλλη περίπτωση ό Γ. Άθάνας τήν παραθέτομε καί τό δηλώνομε.

Σέ όσα λήμματα έχουμε άμφιβολία γιά τήν σημασία θέτομε έρωτηματικό ή άφήνομε κενό.

ἀμπίπτος ἀτελείωτος (:).
ἀμπλάνιστος μονοκόμματος, ἀκατέρ-
γαστος ἄνθρωπος, ἴσος, εὐθύς, χωρίς
«κόσμιους» τρόπους καί εὐελιξία,
ντόμπρος.

ἄμπλας, ὀ πηγή νεροῦ.

ἀμφιλύκη, ἦ χαραυγή, ξημερώματα.

ἀνάβρα, ἦ μικρή πηγή νεροῦ.

ἀναγάλλια, ἦ ἀγαλλίαση, μεγάλη
χαρά.

ἀναθιβάλλω ἀμφισβητῶ, ἀμφιβάλλω.

ἀνάκαρα, ἦ (ἦ τά) δύναμη, σωματική
καί ψυχική ἀντοχή, διάθεση II εὐφρο-
σύνη, ἀγαλλίαση.

ἀναμέλα, ἦ τό ἀκουστικό τύμπανο
(¹Αθ.).

ἀνατρανίζω σηκώνω μάτια νά δῶ.
(¹Αθ.).

ἀνατσαβαλιάζομαι ἀναστατώνομαι,
φωναίω ἔντονα καί ἀνήσυχος. Ἐπί
σκύλου: ἀλυχταί συνεχῶς καί ἀνήσυ-
χα.

ἀνάπιασμα, τό ἡ ἔναρξη κάποιου
ἔργου, τό ἀρχίνισμα, II τό ἀνάπιασμα
τῆς ζύμης, ἡ φύραση, III κακολογία,
κουτσομπολία.

ἀνάριος ἀραιός.

ἀνάφτερος ὁ σάν φτερωτός, ὁ βαίνων
ἐλαφρῶς καί γοργῶς ὡς ἐάν εἶχε πτέ-
ρυγας.

ἀνεμοτουριλιάζω καταπονῶ κάποιον,
τόν συμπαρασύρω, τόν «παίρνω
σβάρνα», ἀναστατώνω.

ἀνοχεύω παρακμάζω, φτωχαίνω,
εἶμαι ἐλλιπής, ἀσθενῶ.

ἀνταίνω συναντῶ, συντυχαίνω, βρί-
σκω.

ἀντέπ τό συνήθεια, ἦθη (¹Αθ.), ἔθιμο.

ἀντιλαρίζω ἐκπέμπω ἀσθενές φῶς,
τρεμοφέγγω, τρεμολάμπω.

ἀντίφκιαστα ὅμοια καί ἀπαράλλαχτα.

ἀντράλα, ἦ ἴλιγγος, ζάλη.

ἀξαίνω αὐξάνομαι, μεγαλώνω, ψηλώ-
νω.

ἀπαγγιάζω καταφεύγω σέ ὑπὴνεμο
μέρος, II μπβ. προφυλάγω κάτι ἀπό
τόν ἄνεμο, III ἀμββ. προφυλάγομαι
ἀπό τόν ἄνεμο.

ἀπαυδῶ κουράζομαι, ἀποκάνω, ἀπο-
σταίνω, II μπουχιζῶ, βαργεστῶ.

ἀπεικάζω μαντεύω (¹Αθ.), ἀντιλαμβά-
νομαι, ἐννοῶ, συμπεραίνω, II διακρί-
νω, III ἀκούω.

ἀπεικάζεται διακρίνεται, φαίνεται,
διαφαιίνεται.

ἀπόδιαβος ὁ μακράν ἀπερχόμενος, II
ὁ μακρόθεν διαβαίνων, II ἀπόμερος,
ἀδιάβατος.

ἀπολειφάδι, τό μικρό ὑπόλοιπο
σαπουνιοῦ.

ἀποσταίνω κουράζω· κυρίως μέσο:
κουράζομαι, ἀποκάνω.

ἀποχαβώνω μαγνητίζω, ἀκίνητῶ,
«μένω», ἀφήνω / μένω στήλη ἄλατος.

ἀράδα, ἦ σειρά. Καί ἐπίρρ. (242)
συνέχεια, στή σειρά.

ἀρατίζομαι ἐξαφανίζομαι, γίνομαι
ἄρατος - ἄφαντος.

ἄρατος ἄφαντος, ἐξαφανισμένος.

ἀργάζω δέρω πολύ, ἀνηλεῶς, II κατα-
πονῶ. Βλ. καί 264: κατεργάζομαι;

ἀργολαβίζω κυρίως ἐργολαβῶ καί
ἀργολαβῶ (221, 269): κάνω τόν
ἐργολάβο, ἀναλαμβάνω τήν ἐκτέλεση
κάποιου ἔργου ἐργολαβικῶς, II ἐρω-
τοτροπῶ, φλερτάρω, κάνω ἐργολαβία
μέ γυναίκα, συνάπτω - ἔχω ἐρωτική
σχέση.

ἀργολαβῶ ἐπιθυμῶ, νοσταλγῶ, II κοι-
τάζω νοσταλγικά - ἐρωτικά.

ἀργούλια ἀργά - ἀργά, σιγά - σιγά.

ἀρέλογος κόσκινο γιά τό σιτάρι μέ
συρματόπλεχτο πάτο (¹Αθ.).

ἀριολογῶ ἀραιώνω τά φυτά.

ἀρμάθα ἢ ἀρμάθα, ὄρμαθος.
ἄρμακας, **ὄ**· ὀρθότερον: ἀρμακᾶς·
σωρός λίθων, τρόχαλος.
ἀρμέω· ἀρμέγω.
ἀρταίνω· θέτω ἀρτύματα στό φαγητό,
καρυκεύω, τό κάνω μή νηστήσιμο. Τό
μέσο: καταλύω τήν νηστεία, κρεω-
φαγῶ, ἢ ἀπολαύω κάποια ἡδονή
ὑστερα ἀπό μακρά στέρηση καί
ἀποχή.
ἀσίκης, **ὄ**· ὠραῖος, εὔσωμος, λεβέ-
ντης, γενναῖος, παλληκαρᾶς.
ἀσίκα· λεβέντικα, παλληκαρήσια.
ἀυφαντάκος, **ὄ**· εἶδος μικρῆς ἀράχνης.
ἀφάλια, ἢ καταστροφή (ἀπό ἀρρώ-
στεια, σφαγή, φωτιά). (*Αθ.).
ἀφάντιασμα, τό· φάντασμα, ἀερικό.
ἀφαντιασμένος, **ὄ**· φαντασμένος,
ἐπηρμένος.
ἀφιόνι, τό· δηλητήριο, ὕπνωτικό.
ἀφόντας· ἀφ' ὄτου, ἀπό τότε πού.
ἀφρή, ἢ· ἀφρός.
ἀχάζω· ἀνηχῶ (*Αθ.).
ἀχάλαγος· ἀγνός, ἀπλοϊκός, ἀπονή-
ρευτος, αὐτός πού δέν τόν «χάλασε»
ὁ «πολιτισμός».
ἀχμάκης, **ὄ**· νωθρός, ὀκηρρός, ἢ
ἀνόητος, ὑπερβολικά ἀφελής, ἀπλοϊ-
κός, χαζός.
ἀχούρι, τό· ἀχυρώνας, ἢ χῶρος ὅπου
διαμένουν ζῶα, στάβλος, ἢ ἀκάθαρ-
τος ἢ ἀκατάστατος χῶρος.
ἄψα ἢ· δριμύτητα, ὀξύτητα, ἢ ὀξυθυ-
μία, νευρικότητα, ἀψάδα.

βαγενάκι, τό· <βα(γ)ένι· βαρελάκι.
Ἐδῶ: μικρή βαρέλα νεροῦ.
βαζούρα, ἢ· βοή (*Αθ.) βοή κυρίως
ἀπό παρατεταμένο θόρυβο (κυρίως
ἐπί ποταμῶν).
βаланτωμένος· καταπονημένος, ἐξαρ-

τημένος, βαρυκαρδιασμένος, ἢ ἐρωτευ-
μένος.

βαντάκι, τό· δέσμη φύλλων καπνοῦ
(*Αθ.), βουητό.

βαριά, ἢ· μεγάλη σιδερένια σφύρα
(σφυρί ἀκόμη 4 ἢ 6 κιλῶν).

βαρκό, τό· τόπος πού κρατάει ὕγρα-
σία, νερό (*Αθ.) ὁ ὕγρος βαλτώδης
τόπος, βάλτος (καί ἀρσενικό).

βλαῶρα, ἢ· χῶμα φτωχό κοκκινωπό
(*Αθ.).

βελούχι, τό· πηγή ἀφθόνου ὕδατος.

βεντερούγα, ἢ· ραχιτισμός.

βερβένα, ἢ· φυτό: σταυροβότανο ἢ
γοργόγανη (ἐπουλωτική τῶν πλη-
γῶν).

βιγλιζω καί βιγλάω· παρατηρῶ ἀπό τή
βίγλα (παρατηρητήριο).

βίραγγας· Δίνη τοῦ ποταμοῦ, βόθου-
νος.

βιράγγι, τό· προφανῶς σημαίνει ὄ,τι
καί ἢ λ. βίραγγας.

βίρος, **ὄ**· βόθυμος, ὅπου τό νερό
συγκρατεῖται καί κλωθογυρίζει.
(Παρόμοιαι σημασίας μέ τήν λ.
βίραγγας).

βολά, ἢ· φορά, περίσταση (πρώτη
βολά, μιά βολά)· / κάποτε.

βολή, ἢ· (βολεύω)· εὐκολία, ἄνεση,
εὐχέρεια.

βροντοτριχιάζω· ἐπί αἰγῶν καί προβά-
των· ἔχω βροντότριχες, γεννάω.

γαλιάντρα, ἢ· τό πουλί κορυδαλλός, ἢ
ἐπί ἀνθρώπων· λάλος, φλύαρος,
πολυλογᾶς.

γενητάος· ὁ ἀπό γεννήσεως, ὁ ἐκ
γενετῆς.

γέρα, τό· γηρατεία, γεράματα.

γεράδα, ἢ· ὑγεία, εὐρωστία, ἰσχύς.

γιά· ἢ.

γιάμια, τά· ἀκμή τῆς ἡλικίας, τῆς ζωῆς (᾿Αθ.).

γιατάκι, τό· στρώμα, κρεβάτι, II τόπος διαμονῆς, κατάλυμα, III καταφύγιο.

γιβενίτζω (καί γεβενίτζω)· ἐμπαίζω, περιγελῶ (᾿Αθ.)· διαπομπεύω, προσβάλλω, ντροπιάζω.

γινάπι, τό· πείσμα, ἰσχυρογνωμοσύνη, θυμός.

γιόμα, τό· τό μεσημέρι, II τό μεσημεριανό φαγητό.

γιορτάνι, τό· περιδέραιο, ἰδίως τό ἀποτελούμενο ἀπό χρυσά ἢ ἀργυρά νομίσματα.

γιούρπι, τό· κῆπος χωριάτικος δεντρόφυτος (᾿Αθ.). Τό γύρω ἀπό τό σπίτι — ἢ τό κοντινότερο σέ αὐτό — ποτιστικό χωράφι.

γκιζερῶ· περιφέρομαι ἄσκοπα (᾿Αθ.).

γκίχα, ἡ· ἀνάσα, κίχ. (Προφανῶς ἡ λέξη δημιουργημένη ἀπό τόν ποιητή).

γκρεμίλα, ἡ· θέση, τόπος κρημνώδης, γκρεμός.

γκριπόσι, τό· τόπος πετρώδης, κακοτράχαλος (᾿Αθ.) βραχώδη τοπία.

γλυκάδι, τό· ζύδι.

γλύνα, ἡ· λίπος χοιρινοῦ II γλοιώδης ζύμη πηλοῦ, ὁ ἀργιλότοπος, πού ἔγινε ἀπό τήν ὑγρασία κολλώδης καί ὀλισθηρῆς.

γνέφι, τό· νέφος, σύννεφο.

γνέφαλο, τό· σύννεφο.

γοδείρη· χαρῆ, ἀπολαύση (᾿Αθ.).

γοδέρω· ἀπολαμβάνω.

γοίκος, ὁ· ἡ στοίβα τῶν διαφόρων κλινοσκεπασμάτων, συνήθως ὑφαντῶν.

γονής, ὁ· γονεάς, πατέρας.

γραπῶν· ἀρπάζω, συλλαμβάνω.

γράζω· στάζω.

γρέκι, τό· τόπος τσοπάνικης κατοικίας· καταυλισμός (᾿Αθ.). Μτφρ. ὁ

καταυλισμός ἀνθρώπων, II οἰκία, κατοικία, τόπος διαμονῆς.

γυρίδι, τό· γύρος, ἐπάνοδος, ἐπαναφορά, ἐπιστροφή.

δασκάλια, ἡ· δασκάλεμα, διδασκαλία, II μαθητεία.

διακονεύω· ζητιανεύω, ἐπαίτῶ.

διανεύω· νεύω, γνέφω, κάνω νόημα.

διάτα, ἡ· διαταγή, ἐντολή, παραγγελία, διαθήκη.

διάφορο, τό· τόκος, κέρδος, ὠφέλεια.

διχάζω· διακρίνω, ξεχωρίζω (᾿Αθ.).

δρίμες, οἱ· οἱ πρῶτες δέκα μέρες τοῦ Αὐγούστου ἀπό τίς ὁποῖες προμαντεύεται ὁ καιρός πού θά ἐπικρατήσει τούς δώδεκα μήνες τοῦ ἔτους (᾿Αθ.).

δρολάπι, τό· δαρτή βροχή (᾿Αθ.), ἀνεμόβροχο, λαίλαπα, ἀνεμοθύελλα.

δύνομαι· δύναμαι, μπορῶ, II νικῶ, καταβάλλω.

ἔθος, ὁ· συνήθεια.

εἰδή, ἡ· σχῆμα, μορφή, εἰκόνα, ἐμφάνιση.

εἰνόρτο, τό· ὄνειρο (᾿Αθ.).

ἔχα, ἡ· τό ἔχειν, ἐκεῖνο πού ἔχει κανεῖς γιά περιουσιακό στοιχεῖο (᾿Αθ.). (᾿Ο Ἄθανας δίνει τήν λέξι παράλληλα καί οὐδετέρου γένους).

ζαβός· ἀνάποδος (᾿Αθ.), κακός, ἰδιότροπος, δύστροπος, ὁ διεστραμμένος χαρακτήρας, δυσάγωγος (ἐπί ἀνθρώπων).

ζαγάρι, τό· κυνηγετικό σκυλί, II παλιάνθρωπος, εὐτελής ἄνθρωπος.

ζακόνι, τό· ἡθη (᾿Αθ.) συνήθεια, ἔθιμο.

ζαλιά, ἡ· φορτίο ζύλων ἢ φρυγάνων,

ὅσο μπορεί κάποιος νά σηκώσει
στους ὤμους, φορτίο.

ζαλίμι, τό· ζωηρό παιδί, ἀνήσυχο.

ζαμάνι τό· πολὺς χρόνος, μεγάλο χρό-
νικό διάστημα.

ζαμπούνης, ὁ· ἄρρωστος.

ζάντζα, ἡ· ἀταξία, ἰδιοτροπία, κακή
συνήθεια, «κόλοπο», χούτι, ἐλάττωμα,
ἀπειθαρχία, ἀνυπακοή.

ζάπι, τό· ἐπιβολή διὰ τῆς βίας, κατανί-
κησι (*Αθ.). Κάνω ζάπι (ζάφτι): κατα-
βάλλω, δαμάζω, ἐπιβάλλομαι.

ζάρα, ἡ (καί ζαρωματιά)· πτυχή
ὑφάσματος, πύχωση ἢ ρυτίδα, ἰδίως
τοῦ δέρματος τοῦ προσώπου καί τῶν
χεριῶν λόγῳ ἡλικίας.

ζάρω· ξέρω ἢ συνηθίζω, τό ἔχω συνη-
θεια, κάνω κατά συνήθεια. (*Ἡ πρώτη
σημασία ἀπό τά *Απαντα τοῦ Κ. Κρυ-
στάλλη (ἐκδ. Αὐλός) σέ ἐπιμέλεια Κ.
Πορφύρη).

ζέφκι, τό· γλέντι (*Αθ.).

ζούδι, τό· μικρό ζῶο, ἢ ζωύφιο.

ζουλάπι, τό· ἄγριο ζῶο καί ἰδίως ὁ
λύκος. ἢ Κάθε ἐπιβλαβές ζῶο γιά τήν
γεωργία καί τήν κτηνοτροφία.

ζούμπερο, τό· ἔντομο, ζωύφιο ἢ φίδια,
σαῦρες, ἢ ἄλλα ζῶα τοῦ δάσους καί
τῶν χωραφῶν.

ἦθα· ἦθελα (-ες, -ε...) νά.

ἦρα, ἡ (καί εἶρα <αἶρα)· συνηθισμένο
φυτό - ζιζάνιο στά σιτάρια.

θαμιάζω· θαυμάζω.

θαμπά· ἐπιρρ. ἀμυδρά, θολά, ὅπως
ὅταν ἀρχίζει νά φέγγει.

θερίος, α, ον· πολὺ μεγάλος, πελώ-
ριος, τεράστιος.

θιαμεύομαι· θαυμάζω, ἀπορῶ.

θιλλύκι, τό· εἶδος δασικοῦ δένδρου.

θράσος· μεγάλος, ἀκμαῖος, φουντω-
μένος.

Ἰλέμι, τό· βροχή, κακοκαιρία.

Ἰσωμα, τό (καί ἴσιωμα)· μέρος, συνή-
θως μέ κτήματα, πού εἶναι ἴσιο, ἐπίπε-
δο.

καβούλι, τό· σύνθημα (*Αθ.)· ἀποδο-
χή, ὁμολογία, ἢ συμφωνημένο μέρος,
ἢ καβούλι· σημάδι, ἔνδειξη· ντουφε-
κιά πού δηλώνει χαρά.

καζάνι, τό· κέρδος, πλοῦτος.

κάθε, ὁ· ὁ καθένας.

κάϊλα, ἡ (καί καήλα)· κάψιμο, ἢ ὑπερ-
βολική θερμότητα, θέρμη, φλόγωση,
καούρα, ἢ σφοδρή ἐπιθυμία, πάθος,
λαχτάρα.

κακαρίζω· ἐπί τῶν ὀρνίθων, φωνάζω
μετά τήν ὠτοκία ἢ μτφ. φωνάζω σάν
τήν κότα, φлуарῶ θορυβωδῶς.

καλαμάτα, ἡ·

κάλανη, ἡ· ξύλινος ἢ μεταλλικός,
συνήθως, ἀγωγός στενός στήν βάση
του. Μέσω αὐτοῦ πηγαίνει τό νερό
στήν φτερωτή τοῦ μύλου καί δίνει τήν
κίνηση. (Συνήθως τοποθετεῖται κάθε-
τος ἢ μέ μικρή κλίση).

κάλεσια, ἡ· ὄνομασία προβατίνας.

καλομπασμένος· (ἐπί ζῶων)· εὐρω-
στος, παχύς.

καλούδι, τό· (Συνήθως στόν πληθυντι-
κό)· δῶρο, καλό πράγμα, ἢ προσφο-
ρά, χάρισμα (συνήθως φαγώσιμα).

καμώνομαι· προσποιοῦμαι, ὑποκρίνο-
μαι, κάνω πῶς.

κάνει· πρέπει, ἐπιτρέπεται.

κάνοντας, ὁ· ἐκκλησιαστική ποιηή
πρός ἐξαγνισμόν κατά τήν μετάνοια,

ἐπιπίμιο.

καπρπώνομαι· δυστροπῶ, θυμῶνω, πεισμῶνω, αντιστέκομαι, γίνομαι ἐπιθετικός.

καρκάνι, τό· (καί κάρκανος, δ)· κάρκαρο· τρύπα πού ὀδηγεῖ μέσα στήν γῆ, ἐπικίνδυνη γιά ἀνθρώπους ἢ ζῶα.

καστελλάνος· ἐπί Φραγκοκρατίας· ὁ διοικητής καστελλίου (μικροῦ φρουρίου). Κατά τόν Μεσαίωνα· πυργοδεσποτής.

καπεβασιά, ἡ· ἄφθονη ροή ὑδάτων ποταμοῦ ἢ χειμάρρου μετά ἀπό βροχή ἢ λυώσιμο χιονοῦ.

κατοικιά, τό· κατοικία, τόπος κατοικησεως.

κάψα, ἡ· ἡ ὑπερβολική ζέστη.

κεντρῶν·

κιλίμι, τό· ὕφαντός τάπητας.

κλιντρας, δ·

κιντέρι, τό· βαθιά λύπη (*Αθ.)

κιπάτι, τό· φυλλάδα (συλλογή νόμων), κατάστιχο.

κλήδνας, δ· εἶδος λαϊκῆς μαντείας, στήν ὁποία καταφεύγουν κατά τήν ἐορτή τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου (23 Ἰουνίου).

κληριά, ἡ· κληρονομιά, κληρονομικό μερίδι.

κλόσι, τό· κρόσσι (κυρίως στά ὕφαντά).

κλωνά, ἡ· κλωστή, νῆμα γιά ράψιμο.

κοδέλα, ἡ· βόλτα - στροφή δρόμου, ἐλιγμός δρόμου.

κοκολόι, τό (41)· ὑπόλειμμα θερισμοῦ (*Αθ.).

κοκόσα, ἡ (καί κοκόσια)· καρύδι.

κομπιάζω· διστάζω, δυσκολεύομαι, τά χάνω.

κομπῶν· ἀπατώ, πλανῶ, ξεגעλῶ, πλανεύω.

κομπῶν· μαζεύομαι, διστάζω, δέν ἀποτολμῶ.

κονεῦω· μένω σέ κονάκι (κάνω κονάκι), καταλύω, διανυκτερεύω.

κοντρασάρω· ἐναντιώνομαι, ἀντιτίθεμαι, ἀντιλέω, ἀντιτάσσομαι, ἀντιδρῶ, πᾶω κόντρα.

κόσσαλο, τό· μέρος τοῦ στάχους μὴ τριβέν κατά τό ἄλωνισμα, τό μετά τοῦ καρποῦ πίπτον κατά τό λίχνισμα II μικρό σκουπίδι.

κοτσόρω, ἡ (<κότσος)· τό μικρό – ἀκόμη καί νεογέννητο – κορίτσι.

κουγιουρούκι, τό· α. σκέπασμα κεφαλοῦ, ριχτό (ὄχι δετό) πάνω ἀπό τήν σκέπη, β. δετό μαντήλι στό κεφάλι.

κουκουνάρι, τό· σπόρος τῆς πεύκης· «τήν ταῖζει κουκουνάρι»· τήν συντηρεῖ πλουσιοπάροχα.

κουκουινιάζω· χάνω τά λογικά μου (*Αθ.) (*ἐνεργῶ ἀπερίσκεπτα).

κουμπές, δ· θόλος ναοῦ (*Αθ.), τροῦλος.

κούσαλο, τό· ἀσθενικός, ἀδύναμος λόγω τῆς μεγάλης ἡλικίας· γέροντας, γριά. Συνήθως σύνθετο: γεροκούσ(ι)αλο.

κουσοῦρι, τό· ἐλάττωμα.

κουστέκι, τό· μέρος τῆς ἀνδρικήσ φορεσιᾶσ (*Αθ.).

κραίνω, κρένω, κρίνω· μιλάω, λέω.

κρίση, ἡ· φωνή, λαλιά, ὁμιλία.

κρουσμαπάρης, δ· γεμάτος φαντάσματα, στοιχειά, στοιχειωμένος.

λάβρα, ἡ· ὑπερβολική μεσημεριάτικη ζέστη, ἔντονο λιοπύρι.

λαγαρός· καθαρός, διαυγής, διαφανής.

λάικα, ἡ· μεγάλη καί πλατιά καλλιεργήσιμη ἔκταση, μεγάλη ἀναβόλα, II βαθύπεδο, III ἄδεντρη ἔκταση πού περιβάλλεται ἀπό πυκνά δάση.

λακρινίζω· όμιλῶ, συζητῶ, κουβεντιάζω, ἢ φλυαρῶ.

λακῶ· φεύγω, φεύγω ξαφνικά καί γρήγορα.

λανάρι, τό· τό μηχανήμα - εργαλεῖο μέ τό όποῖο λαναρίζουν.

λαναρίζω· ξαίνω μαλλιά = χτενίζω, άραιώνω καί καθαρίζω τά πλυμένα μαλλιá τῶν αἰγοπροβάτων γιά νά κάνουν ὕστερα μέ τό γνέσιμο τό νήμα.

λίáρος· ό ἔχων τά χρώματα άσπρο καί μαῦρο.

λιγουρεύω· ποθῶ, λιμπίζομαι.

λίμα· ἡ μεγάλη πείνα, λαιμαργία, βουλιμία.

λισβός· άδύναμος, άπαχος (*Αθ.).

λίχρα, ἡ· μεγάλη ζάλη, λιποθυμία.

λιχριαίνω· επί φαγητῶν: κρυώνω, χλιαρώνω.

λογκά, ἡ· χωράφι κοντά σέ κοίτη ποταμοῦ (*Αθ.).

λόδιá, τά·μποῦκλες μαλλιῶν (*Αθ.).

λουζά, ἡ· μικρή κοιλάδα βαθιά καί στενή (*Αθ.), ἢ βαθουλωτό μέρος - κοιλωμα- άπάγγιο.

λυκόρνιο, τό· είδος άγριου όρνέου.

μαγκάνι, τό· κάθε συμπιεστικό μηχανήμα.

μαγκούφα, ἡ, μαγκούφης, ό· άνευ οίκογενείας, μόνος, ἔρημος, ἢ άνθρωπος χωρίς προκοπή, κατομοίρης.

μαγκώνομαι· συμπιέζομαι, σφίγγομαι, πιέζομαι, ἔξαναγκάζομαι.

μάζος· μάζεμα.

μαῖδέ· κυρίως μάιδε· μηδέ, μήτε.

μακαντάσης, ό· φίλος, έταῖρος, σύντροφος, κολληγας.

μαναξός· μόνος, μοναχός.

μάνταλος, ό (καί μάνταλο)· ζύλινη ἡ μεταλλική ράβδος, στό ὕψος τοῦ

κασώματος τῆς πόρτας, μέ τήν όποία κλείνεται ἡ πόρτα άπό μέσα.

μάντανος, ό (καί μαντάνι)· είδος ζύλινης μηχανῆς πού κινεῖται διά τεχνητοῦ καταρράκτου καί χρησιμοποιεῖται πρós έπεξεργασία τῶν μαλλίνων, κυρίως, ὕφαντῶν. Βρισκόταν, ὅπως καί οἱ νεροτριβές, στοῦς μύλους.

μαντεύω· προφητεύω, συμπεραίνω, εἰκάζω ἢ ὠριμάζω.

μαργώνω· κρυώνω πολύ, μουδιάζω άπ' τό κρύο.

μαρπίνα, ἡ· γίδα ἡ προβατίνα οἰκόσιτη, κατοθρεμμένη.

μαχαλάς, ό· συνοικία, γειτονιά, τμήμα χωριοῦ ὀριζόμενο συνήθως γεωγραφικά.

μαχιουρλής, ό· ό προώρως έγερθεῖς έκ τοῦ ὕπνου, ἢ βαρύθυμος, κατοθυμος, δύσθυμος.

μεῖντάνι, τό· πλατεία χωριοῦ ἡ πόλεως, ἢ ὁμαλό άνοιχτό μέρος, άλώνι.

μερακώνομαι· καταλαμβάνομαι άπό μεράκι γιά κάτι, επιθυμῶ σφοδρῶς.

μερτζανιά· κοραλλένια. (*Από τό μερτζάνι=είδος κοραλλιοῦ, ἢ κόσμημα πού κατασκευάστηκε άπό αυτό τό κοράλλι).

μεσάντρα, ἡ· μεγάλη ντουλάπα, ἢ μαντρόοιχος πού χωρίζει δύο αὐλές.

μηλιός, ό· είδος δασικοῦ δέντρου.

μήν· μήμησ.

μηνῶ· στέλνω μήνυμα, παραγγέλνω, είδοποιῶ,

μοζωμένος· άρρωστος.

μολαῖμι, τό· ἡρεμο, μαλακό, ὕπακουο, εὐάγωγο.

μολπάδα, ἡ· γλύκα, πραότητα, ἡρεμία, γαλήνη.

μονιάς, ό· ό λύκος πού παραμένει διαρκῶς σέ κάποιο τόπο καί ένεδρεύει νά άρπάξει ζῶο ἢ ό πρωτότοκος

μικρός λύκος.
μονομερίδα, ή μικρός ιοβόλος όφης.
μούτα· έπίρρ. στά βουβά, άφωνα, χωρίς μιλιά.
μόχαλο, τό μικρή πέτρα στρογγυλή πού βρίσκεται συνήθως στά ποτάμια.
μπαλαρμάς, ό είδος βλήματος παλαιότερων πυροβόλων πού άποτελείται από δύο σιδερόδετες σφαίρες.
μπαμπέσκα· ύπουλα, μέ δόλο.
μπεζαχάς, ό τό συρτάρι του πάγκου παντοπωλείου όπου βάζουν τίς είσπράξεις.
μπέλα, ή όνομασία προβατίνας.
μπέρι· παρά.
μπήτι· καθόλου.
μπόλι, τό· μπόλι, κεντράδι.
μπόλια, ή· μαντήλι του κεφαλιού, τσεμπέρι, φακιόλι.
μπονώρα· έπίρρ. κυρίως· τήν αύγή, πρωϊ - πρωϊ.

νερομάννα, ή· ή μάννα του νερού, πηγή άφθονου νερού, μεγάλη πηγή.
νισόφι· άρκετά (*Αθ.). χάρης, εύσπλαχνία, έλεος.
νισαφίζω· ίκανοποιούμαι, άρκοϋμαι, II βαριέμαι στήν πλησμονή. Λέω φτάνει.
νταμάρι, τό· λατομεϊό.
νταμάρης· άπληστος, λαίμαργος, πλεονέκτης, αυτός πού δέν σταματά, δέν «κάνει πίσω» στή δουλειά.
νταραβερίζω· έχω πάρε-δώσε, συναλλάσσομαι, II έχω σχέσεις, σχετίζομαι.
ντέλεψε· παιδείψε, μ' έφερε στό τέλος, μέ κατέβαλε.
ντελεύομαι· υποφέρω, δεινοπαθώ (*Αθ.), σταματώ, φτάνω· πρβλ. «δέν τελεύεται».
ντέλος, ό· τό τέλος τής ζωής, ή συντέλεια (*Αθ.).

ντορός, ό· ίχνη πελμάτων, πατημασιές.
ντραλίζομαι· ζαλίζομαι, σκοτοδινω.
νυχτοσεμπριά, ή· σεμπριά, ή· κολληγιά, άγροτική ή κτηνοτροφική συνεργασία, II συνεργασία.

ξελαργεύω· άπομακρύνομαι.
ξεδιάζεται· ξεπιάνεται, ξευφαίνεται, ξετυλίγεται.
ξεκοντακιάζω· υπερβάλλω, τό παρακάνω.
ξεκούτης, ό· μωρός, άνόητος, ξεμωραμένος.
ξελαγαρίζω· ξεκαθαρίζω, άπενέμω.
ξεμπολιάζω· κεντώ, διακοσμώ, στολιάζω.
ξετελεύω· άποτελειώνω.
ζόν· έκτός και άν.
ζοχής, ό· αυτός πού μένει στήν έξοχή.
ζικεύω· άφαιρώ, λιγοστεύω.
ζωμονιάρης, ό· αυτός πού μένει έξω από τό χωριό.

διδίζω· ταιριάζω, μοιάζω (*Αθ.), II θεωρώ ίδια, εξισώνω.
δμάλια, ή· όροπέδιο, επίπεδο μέρος.
δμπυάζω· γεμιζω πύον.
δμπυο, τό· πύον.
δρμήνεια, ή· νουθέτηση, συμβουλή, υπόδειξη, όδηγία.
δρμηνεύω· νουθετώ, συμβουλεύω, υποδεικνύω.
δρμώνω· βάζω σέ τάξη, τακτοποιώ. Έπί άνθρώπων: «τακτοποιώ», συνεντίζω, συνφέρνω. Στο 151 ποίημα πρέπει νά έχει «σεξουαλική σημασία».
δσικά, ή· σκιά, ίσκιος.

παγάνα, ή (καί παγανιά, ή (63))· σύνολο προσώπων πού συμμετέχουν σέ κυνήγι.

παγάνια, τά (καί παγανά)·

παγανό, τό

παιχνιδιάρα, ή· σκερτσόζα, ναζιάρα, έρωτοτροπούσα γυναίκα, έρωτική γυναίκα.

παλιούρι, τό· άγκαθωτός θάμνος πού χρησιμεύουν γιά φράχτες (παλίουρος ό άκανθώδης).

παντέχω < άπαντέχω· νομίζω ('Αθ.), ΙΙ περιμένω.

παντυχαίνω· ύποθέτω, φαντάζομαι, περιμένω.

παπίρι, τό· τρύπα του βαρελιού ('Αθ.). Προφανώς άπ' όπου ρέει τό κρασί.

παραμπάπικο (γίδι)· αυτό πού ξεκόβει καί πηγαίνει μέ άλλα κοπάδια.

παρδαλά, τά· διαφορούμενα, άσαφή, συγχευμένα, περίεργα, όχι ίσια.

παρδαλή, ή· ή ύπόπτου, άμφιβόλου ήθικης γυναίκα.

παρλιακό· ό βεβλαμμένος τόν νοΰν καί τό νευρικό σύστημα.

πάχνιασμα, τό· ρίψιμο χόρτων στό παχνί (φάτνη) γιά τά ζώα.

περδία, τό· τό φυτό «πολύγονον τό παράλιον».

πέρκαλα, τά· τά πολύ καλά (τά υπέρκαλα).

περσεύω· περισσεύω.

πεσκέσι τό· δώρο (κυρίως επί ποτών ή τροφίμων), ΙΙ εύρημα, τυχαίο άπόκτημα.

πέτακας, ό· βράχος πού ξεπετιέται σά μπαλκόνι ('Αθ.).

πιπιδιάζω· έχω στεγνό, ξηρό τό στόμα, ΙΙ διψώ.

πίπιζα, ή· ξύλινο πνευστό μουσικό όργανο.

ποιός· όποιος, εκείνος πού.

πομπή, ή· άξιόμιμη πράξη, αίσχος, ντροπή.

πονίδι, τό· μικρό φλεγμονώδες εξάνθημα του δέρματος.

πονώ· νοιάζομαι, έχω μεγάλο ένδιαφέρον, καημό ΙΙ έπιθυμώ.

πραπίνα, ή· προβατίνα.

πραχινιάζω· σκονίζω -μαι, γεμίζω σκόνη. «Βουλώνουν τά άναπνευστικά μου όργανα μέ άχυρα, σκόνη κ.λπ.» ('Αθ).

προγκάω· άποδοκιμάζω θορυβωδώς, διώχνω μέ φωνές, ΙΙ φέρομαι βαναύσως, κατσαδιάζω.

πρότα, τά· πρόβατα.

πρόχει· έξυπηρετεί, διευκολύνει, βοηθάει. Συνήθης ή φράση: «(δέν) μου πρόχει».

πώς (125, 395)· όπως.

ραβένι, τό

ράι· ύποταγή, προσκύνηση, παράδοση· κατάθεση όπλων.

ραιβά, τό· στραβά, λοξά.

ραϊδί, τό· γκρεμός ΙΙ ραϊσμένοι μεγάλοι βράχοι (πληθ.).

ραχάτι, τό· άνάπαυση, ραστώνη, ζάπλα.

ρεγάλο, τό· δώρο.

ρεέμι, τό· όμηρος ('Αθ.).

ρεκάζω· σκούζω, κλαίω δυνατά καί έκβάλλω φωνές.

ρεντάω· ραντίζω.

ρεύω· καταρρέω, είμαι (γίνομαι) έρείπιο, ΙΙ φθίνω, έξανθούμαι, καταβάλλομαι.

ροβολώ· κατέρχομαι, κατεβαίνω, κατακυλώ.

ρογκαίζω

ροδάμι, τό· τά νέα τρυφερά βλαστάρια του πουρναριού, πού συνήθως έχουν

καί μικρά κόκκινα (ροϊδί χρώματος) σαρκώματα. Ἄκρωσ ἐπιθυμητή τροφή τῶν γιδιῶν· ροδάμι τῆς Αὐγῆς (463)· τό πορφυρό χρώμα τῆς ἀνατολῆς κατὰ τὴν αὐγή.

ροδαμίζω βγάζω ροδάμι, τρυφερὰ βλαστάρια, ἢ παίρνω ἐρυθρωπό (ροϊδί) χρώμα.

ροῦσος πυρόξανθος, ξανθοκόκκινος, κοκκινωπός.

σαίκος σῶος, ἀρτιμελής.

σαλάγιασμα, τό κραυγή πρὸς τὰ ζῶα γιὰ νὰ ἀλλάξουν κατεύθυνση.

σαλαγῶ κατευθύνω μέ φωνές ἢ κραυγές τὰ ζῶα (γιὰ νὰ φύγουν, νὰ ἀλλάξουν κατεύθυνση, ...).

σάρα, ἡ γκρεμός, κατήφορος (*Αθ.). ἀπόκρημη μέρος.

σασικιά, ἡ ἀρραβωνιασικιά.

σβουρῶ φέρνω σβουῖρες, στριφογυρίζω, εἶμαι ἀνήσυχος.

σγαντζαρός· τραχύς, μέ σκληρές μπλεγμένες τρίχες (*Αθ.).

σγαλίζω

σενέφι, τό οὐσία σκληρή, στιλπνὴ καί ἱριδίζουσα, ἀποτελεῖ τὴν ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια μερικῶν ὀστράκων καί χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴν κατασκευὴ κουμπιῶν, λαβῶν μαχαιριῶν καί ἄλλων διακοσμῆσεων.

σερπετό, τό ἔρπετό, φίδι.

σεφέρι, τό πόλεμος (*Αθ.).

σημαδεύει δείχνει, ξεχωρίζει, σημειώνει.

σιδερί χρώματος σιδήρου.

σίτα, ἡ ὀρθότερα **σίητα, ἡ** κρησάρα, σίτα.

σκαλοτσάπι, τό συνεχές καί γρήγορο τσάπισμα· (ὅπως εἶναι εὐκόλο τό τσάπισμα τοῦ σκαλισματος).

σκαλώνω ἀνεβαίνω (ἐπάνω σέ δέντρο, σπίτι, ...).

σκαπετῶ φεύγω (τρέχων), ἐξαφανίζομαι ὀπισθεν κορυφῆς ὑψώματος ἢ σύρραχου (φεύγω καί γίνομαι ἀθέατος).

σκαρφίζομαι ἐπινοῶ, σκέφτομαι.

σκεβρώνω στραβώνω, καμπουριάζω.

σκόπη, τό ὀρθότερο **σκώπι**· συκώτι.

σκοῦπρο, τό σκουπίδι.

σκουτί, τό χοντρό ὕφασμα, μάλλινο ὕφασμα, ροῦχο.

σκουτέλλι, τό μικρὴ γαβάθα.

σμάρι, τό σμήνος, πλῆθος.

σοῦμπρο, τό· τό ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ καρυδιοῦ (ἀφοῦ πετάξουμε τό τσόφλι).

σπολάπι, τό εὐχαριστία.

στάλος, ὁ τό ξεμεσημέριασμα τῶν κοπαδιῶν στόν ἴσκιο (*Αθ.), ἢ τόπος στόν ὁποῖο τό ποιμνιο ἀναπαύεται κατὰ τό μεσημέρι.

στερεύομαι στεροῦμαι, ἔχω ἔλλειψη.

στεφάνι, τό πολὺ μεγάλῃ πέτρα, γκρεμός, βράχος.

στεφανοῦδι, τό εἶδος μικροῦ πουλιοῦ.

σημόνι, τό στήμων ὑφάσματος (ἐξάρτημα τοῦ ἀργαλιοῦ).

σουμπάω· κοπανίζω, συνθλίβω, σπάζω ἢ καταπονῶ.

στρέχει ἐπαληθεύει, συμβαίνει, «βγαίνει»· π.χ. «στρέει τ' ὄνειρο».

σύγγενας, ὁ συγγενής.

συγκράπι (ἐπίρρ.)· συνεχῶς, ἀσταμάτητα (κυρίως ἐπὶ ζῶων ἢ κτημάτων).

συμπῶ· συνδουλιζῶ, προωθῶ τὰ καιόμενα – καί καυθέντα κατὰ τὴν μία ἄκρη τους – καυσόξυλα (δαυλιά) πρὸς τό κέντρο τῆς πυρᾶς ἢ τῆς ἐστίας.

σύντα· καί **σύντας**· ὄταν.

συντυχαίνει· κουβεντιάζει.

συρμί, τό στενό μονοπάτι γιά τά γίδια ('Αθ.).

συρμή, ἡ αὐλάκι πού σχηματίζεται ἀπό συρόμενο ἀντικείμενο.

σφλόμος, ὁ καί φλόμος· φυτό τό ὁποῖο ναρκώνει μέ τήν μυρουδιά του.

σωκήπα, ἡ ὁμαλός τόπος μεταξύ δύο βράχων· ἐσώκηπος ('Αθ.).

σῶτος σῶος ('Αθ.).

τά (453)· αὐτά τά ὁποῖα, αὐτά πού.

ταῖνι, τό μεροκάματο ('Αθ.)· μερίδα τροφῆς.

ταιρομεριάζω ἰσοζυγιάζω τό φορτίο ζῶου (π.χ. ξύλων) γιά νά μήν γέρνει ἀπό τήν μία πλευρά.

ταλίμ, τό ἄσκηση, δεξιοτεχνία ('Αθ.).

ταχά αὐριο, πρωί, αὐριο τό πρωί.

τζάμφι, τό μεταξωτό, ὀλομέταξο. Ὁ Σκαρλάτος Βυζάντιος καί ὁ Σταματάκος παραδίδουν λέξη: τζαμφέσι, τό ὀλομέταξο ροῦχο.

τζοβαίρι, τό πολύτιμος λίθος, πέτρα, πετράδι, κόσμημα.

τήρα, ἡ τό κοίταγμα, τό θεᾶσθαι.

τί ὅτι, αὐτό πού.

πρηπί, τό ἐπίχρυσο νῆμα – κλωστή ἢ καί σύρμα – γιά κέντημα, χρυσόνημα.

τούφα, ἡ δέσμη ἢ νημάτων ἢ τριχῶν, ἢ μέτριο κλωνάρι δέντρου μέ φύλλα (γιά τροφή ζῶων).

τροκάνι, τό βαρῦ κουδούνι αἰγοπροβάτων.

τρόχαλος, ὁ σωρός λίθων, κροκαλῶν.

τρυφερίσα, ἡ τρυφερή χλόη.

τσάγαλο, τό τό χλωρό ἀμύγδαλο (τό ἄσπρο καί τό ἀγίνωτο).

τσαλαβουτώ· βαδίζω ἀπρόσεκτα – ἢ παιζοντας – μέσα σέ νερά ἢ λάσπες.

τσαλμάκι, τό κόλπο.

τσαντίλα, ἡ ἀραιό μάλλινο ὕφασμα

πού χρησιμοποιεῖται γιά νά στραγγίζει τό χλωρό τυρί.

τσεμπέλι, τό εἶδος, ποικιλία καπνοῦ.

τσέργα, ἡ βελέντζα χωριάτικη ('Αθ.).

τσαίζω· κινουίμαι, σαλεύω ('Αθ.).

ταιγρέκι, τό τεμάχιο λιβαδιῶ ἢ βοσκότοπου ('Αθ.).

τσάλιο· στίλπνου χρώματος.

τσασελώνω· σπηρίζω τά πόδια ἀνοιχτά ('Αθ.).

τσαϊσικωμένη· <τσαϊσικῶν> διψᾶω ὑπερβολικά, σκάω ἀπό τήν δίψα, ἢ μτφρ. κρυώνω πολύ.

τσαϊσιμίδι

τσαϊφλίκι, τό μεγάλο ἀγρόκτημα· (παιλιότερα καλλιεργεῖται ἀπό τούς κολλήγους).

τσοπουρίσιος· ἀπότομος, τραχύς, δύσκολος, ἢ ἄκαμπτος.

τσουπωτός· σφιχτός, συμπαγής, πυκνός.

τσουγκρί, τό κορφή βράχου, βουνοῦ, ἢ δάσος.

φανά

φαρί, τό ἄλογο.

φελίκι, τό ἢ **θιλλύκι**· εἶδος δασικοῦ δέντρου.

φελῶ· ἔχω ἄξια, ἀξίζω, χρησιμεύω, εἶμαι ὠφέλιμος – χρήσιμος.

φλεμα, τό κέρασμα, ἢ μικρό δῶρο, φιλοδώρημα.

φλάτο, τό ἀρρώστια παθολογική ἐσωτερική ('Αθ.).

φλέσυρο, τό φύλλο τοῦ καρποῦ τοῦ καλαμποκιοῦ. Μτφρ. κάτι τό πολύ ἐλαφρό πού παρασύρει ὁ ἄερας.

φλετουράω καί **φλετράω**· πετάω (ἐπί πεταλούδων καί πουλιῶν).

φλώρος· ἄσπρος, πολύ ξανθός.

φόντας· ἀφ' ὅτου, ἀπό τότε πού.

φορτσέρι, τό μπαουλο, κασέλα (‘Αθ.).
φόρτωμα, τό ἡ ἐνέργεια ἢ τό ἀποτέλεσμα τοῦ φορτώνω, ἢ τό περιεχόμενο — ποσότητα τοῦ μεταφερόμενου εἴδους — προϊόντος, τό φορτίο.

φουντάρι, τό μικρό φυτό τοῦ καπνοῦ (ἀπό τό φυτώριο γιά φύτευμα).

φούρκα ἢ διχαλωτός πάσσαλος, ἢ μῆνις, μνησικακία, θυμός, ὀργή.

φουρκί, τό μονάδα μήκους, ὅσο τό ἄνοιγμα τοῦ ἀντίχειρος καί τοῦ δείκτου, ἢ μτφρ. γιά δήλωση μικρῆς ἐκτάσεως.

φοροκάλι, τό σκουπίδι, σαρίδι.

φυλλάδα, ἡ παλιό βιβλίο.

φύρα, ἡ μείωση τοῦ ὄγκου ἢ τοῦ βάρους, ἢ γενικῶς κάθε μείωση.

χαβάνι, τό ὀρειχάλκινο γουδί, ἢ καπνοκοπτική μηχανή.

χαβᾶς, ὁ μελωδία ἄσματος, μέλος, σκοπός, ἢ ἐπωδός, τροπάριο (μτφρ.).

χαβίωνω μαγνητίζω, κάνω κάποιον ἄβουλον.

χαγιατής, ὁ προφανῶς χαγιατί: ἐσωτερικός ὑπόστεγος διάδρομος οἰκίας, ἢ μπαλκόνι, ξύλινος ἐξώστης.

χαϊβάνι, τό μικρό παιδί, ἢ ἄνθρωπος μικρῆς εὐφυΐας, χαζός.

χαϊμαλί, τό φυλαχτό.

χαϊμένος ἀχρηστος, ἀνόητος, ἐλαφρόμυαλος.

χαμάδα, ἡ ὄριμος καρπός πού ἔχει

πέσει ἀπό τό δέντρο (κυρίως ἐπί ἐλαιῶν).

χαλεύω ζητῶ, ἀπαιτῶ (‘Αθ.).

χαμοκέλλα, ἡ χαμηλός οἰκίσκος, χαμόσπιτο.

χαντακωμένος χαμένος.

χαραμέρι, τό χαραυγή.

χαρτί, τό βιβλίο.

χαρχαλεύω ψάχνω, ψαχουλεύω, ἀναζητῶ ἐπίμονα.

χασταλεύω χαζεύω (‘Αθ.).

χιονούρα, ἡ πολύ χιόνι.

χολαίνω προκαλῶ θυμό, πίκρα σέ κάποιον, ἢ ἀμτβτ. ὅτι τό χολεύω.

χολεύω δυσανασχετῶ, πικραίνομαι, θυμῶνω, μνησικακῶ.

χολοπαθίεμαι θρηνολογῶ, κλαίγομαι, ταναίζομαι (‘Αθ.).

χορομπουλῶ, χρομπουλᾶω παίζω, χοροπηδῶ (‘Αθ.).

χουγιάζω φωνάζω δυνατά ἀπό μακριά.

χοῦι, τό καί **χοῦγι** συνήθεια, ἰδιαίτον γνώρισμα.

χοῦμα, τό χῶμα.

χωραφιά, ἡ χωράφι σπαρμένο σιτάρι ἢ καλαμπόκι.

χωραφομοίρι, τό μέρος χωραφιοῦ πού μοιράζεται σέ ἀδέρφια (βλ. καί λ. ἀδελφομοίρι).

ψίχα, ἡ τό ἐσωτερικό μέρος τοῦ ψωμιοῦ καί καρπῶν, ἢ τό ἐσωτερικό μέρος βλαστῶν, ἢ ἡ ἐλάχιστη ποσότητα.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΡΩΤΩΝ ΗΜΙΣΤΙΧΩΝ

(Οί αριθμοί δηλώνουν τόν αριθμό του ποιήματος)

*Αγάπη ξεκινήσαμε	1	*Απόψε έλατε, φίλοι μου	37
*Αγάπησε, "Ανθρωπε	3	*Απόψε ή Πούλια χαίρεται	526
*Αγναντερός ό πέτακας	4	*Απόψε θά 'ρθης στό χωριό	507
*Αγνάντιο πιάνω κάθομαι	5	*Απόψε, Θύμιο ν', θά χαρής	38
*Αγρίεψα στίς έρημιές	6	*Απόψε πάλε νύχτωσε	494
*Αζύγωτη κι άπάρθενη	7	*Αραχωβιτοπούλες μου	530
Αί! δέ μπορώ νάν τό δεχτώ	8	*Αρέσει χωρατεύουμε	39
"Αίκουγα καί δέν πίστεια	9	*Αρχή καλή παραμυθιοϋ	40
*Αίκουγα μέσ' άπ' τό βουνό	10	"Ας μήν ξεχάσουμε ποτέ	521
*Αϊκώ γιά τέλος, νά μιλάν	11	"Ασε με σ' άπολίβαδο	41
*Ακαρτερώντας σε νά 'ρθής	12	"Ασπρα είν' τά χιόνια	42
*Ακόμα δέν κατάλαβες	13	"Ασπρη χαρά μου	43
"Άλλοι άγαπών ζανθά μαλλιά	14	*Αστέρι άν 'ίσως σ' έλεγα	44
*Αμπάρα είχα στήν πόρτα μου	15	Αυτό δέν τό ζανάπαθα	45
*Αμπόδια, μπόρες, κίντυνοι	533		
"Αμωμο πού 'σαι	525		
"Αν γίνουν ίσα τά βουνά	16	Βαδίζω τ' άκροπόταμο	46
"Αν δέ λαλήση ό πετεινός	17	Βαθειά νά τό κοιτάζωμε	47
"Αν δέ σ' άργάση ό κίντυνος	18	Βαθιακουσμένη μου φωνή	2
"Αν είμαι νά 'μαι	19	Βάλε στραβά τή σκούφια σου	48
"Αν ήταν τρόπος	21	Βαρέθηκα τό κάτεργο	49
"Αν 'ίσως πάψουν τά νερά	22	Βαριώμαι τίς νοικοκυρές	50
"Αν 'ίσως ψέματα μοϋ λές	23	Βασανισμένα καρτερώ	51
"Αν καταπόθηκεν ό άχός	24	Βγήκα ψηλά στό διάσελο	52
"Αν ζαναζοϋσα μιά φορά	495	Βουνήσιος είμαι	53
"Αν σου τόν παραλάλησαν	25	Βρέ σύ, μαυριδερούλα μου	54
"Αν τά καλοξετάζουμε	483	Βρῆκα ένα χάνι πέτρινο	55
*Ανάθεμά τον πού θά είπῆ	26	Βρῆκα μιά μυρμηγκότρυπα	56
*Αναθυμιώμαι προσευκή	27	Βρυσούλα μου δικάλανη	481
*Αναρωτιέμαι κι άπορώ	503		
*Αναστενάζουν οί ζανθές	28		
"Ανε καλοκοιμήθηκες	29	Γέρασες, Γιάννο μ'	57
*Ανθίζει καί μαραίνεται	30	Γιά δείξε μου τόν άντρα σου	58
*Αντάμα ξενουχήσαμε	31	Γιά έσύ διψοϋσες	59
*Αξίζει λίγο άνήφορο	32	Γιά ίδές πώς χαϊδοπαίζουνε	60
*Απ' του γκρεμού τά τρίσβαθα	33	Γιά μέ ξενοχωρίτισσα	61
*Απαρατᾶτε με, γιατροί	34	Γιά μένα άπόψε χιόνισε	520
*Απάρθενο βουνόπλαγο	35	Γιά ζαναπές το νά χαρώ	62
*Απόψε είναι τό κέφι μου	36	Γιά ζύλα νύχτα	63

Γιά πές μου έσού	484	Δεντράκι μου περήφανο	97
Γιά τήν αγάπη όπώχουμε	64	Δεζί τό μάτι δέρνεται	98
Γιατί νά σ' έχω	65	Διαμάντω, τά χειλάκια σου	99
Γιατί, ζανθούλα, κάθεσαι	66	Διψῶ ή ψυχή μου	100
Γκρεμίξεις τ' άρχοντόσπιτο	67	Δρασκέλισε τίς λαγκαδιές	101
Γλυκέ καί γλυκομίλητε	515	Δρολάπι δέ μέ άλικοτῶ	102
Γλυκός άν είναι ό γυρισμός	523	Δυό ζυγαριές τά μάτια μας	103
Γνωστοί μου, μή μέ κράζετε	524	Δυό ξένα μάτια γαλανά	104
Γυναίκα, μή στά χέρια σου	68		
Γυναίκες μέ τ' άνθήσματα	69		
Γυρίζω άπό τήν ζηνητειά	70	Έγώ δέν ζέρω γράμματα	105
Γύρω - τριγύρω οί ζωντανοί	71	Έγώ είμ' εκείνος	106
		Έγώ είμαι ντόμπρος	107
		Έγώ είμαι ξένος	108
		Έγώ έχω τή χρυσή κλωνά	109
Δαιμονικά τά σύνεργα	164α	Έγώ πού λιανοτραγουδῶ	110
Δέ βλέπεις τ' άσπρα σου	72	Έδιαβα τά Χριστόγεννα	111
Δέ βρίσκειται άλλη άντάμειψη	73	Έδῶ σ' αυτά τά χούματα	112
Δέ θέλω τή ζωή γλυκειά	74	Είμαι καί μένω άμπλάνιστος	113
Δέ λαχταρῶ τριαντάφυλλα	75	Είμαι κακός στόν έρωτα	114
Δέ λέω δέν ήσουνα	76	Είν' κι' άλλες πού άλαφροπατῶν	115
Δέ λέω πώς δέ μετόνωισα	77	Είναι ζωή καί θάνατος	116
Δέ λέω πώς είμαι	78	Είναι όλα τόσον όμορφα	492
Δέ μέ γελῶτε	79	Είναι κ' εκείνα τά δασειά	118
Δέ μέ μαυλίζουν μελαψές	80	Είπες, ζανάπες μ' αγαπῶς	119
«Δέ σέ πιστεύω σήμερα,»	81	Έκεϊ πού σέ καρτέραγα	120
Δέ φταῖς έσύ	82	Έκείνα τά ψηλά βουνά	519
Δέν είμαι γείτονας κακός	83	Έλα κορίτσι εύλαβικό	121
Δέν είμαι δά κι' άπόρριμμα	84	Έλα νάν τή μοιράσουμε	122
Δέν είμαι κρυφοκυνηγός	85	Έμέ, πού λένε δυνατό	123
Δέν είναι πούλιες	86	Έπιασες κ' έγραψες γραφή	124
Δέν έχω άπόψε άνάκαρα	522	Έσεῖς τ' άγέρα πετεινά	125
Δέν έχω μάτια	87	Έσύ είχες ξεδασκαλευτή	126
Δέν ήταν τρέλλα	88	Έσύ μέ τά ζανθά μαλλιá	127
Δέν ζέρω άν κάνω φρόνιμα	89	Έσύ, πού ρίχνεις τά χαρτιά	128
Δέν ζέρω άν τό `χη	90	Έτούτ' είναι θαρρούμενη	129
Δέν ζέρω πού είναι	91	Έτούτ' ή στράτα ή φιδωτή	130
Δέν ζέρω τ' έλεγε	92	Έτοῦτο είν' άπ' τ' άπίστευτα	131
Δέν πάσκισα, δέν έφκιασα	93	Έτοῦτο πῶχω	132
Δέν σέ δικάζω, γείτονα	485	Έχω καί νειῶτα νά χαρῶ	133
Δέν τά κακοπεράσαμε	94	Έχω καιρό γιά χάσιμο	134
Δέν τό κουνῶ άπ' τό σπίτι σου	95	Έχω νά είπῶ στήν όμορφη	135
Δέν τό είχα μάθη	96		

Ἐψές εἶδα στόν ὕπνο μου	136	Κάθε πού ἐρχέται ἡ Ἔνοιξη	167
		Καί πῶς νά μὴν κοντοσταθῶ	168
		Καί τ' ἀχερόπλεχτο τσαρδί	490
Ζευγαρωμένη σ' ἄφησα	137	Κακά τά λόγια πού σοῦ λέν	169
Ζηλεύω πλούσιος νά 'μωνα	138	Κακή σου μοῖρα κι' ἀραχλη	170
Ἦ πλανερή μου ἀφαντασιά	139	Καλά τά γενοδιάλεξαν	171
Ἦθ'ελα νά 'μουν μάντανος	140	Καλό νά ἴδῃς κ' ἐλόγου σου	172
Ἦλιε πού δέν κουράζεσαι	141	Καλόγερε, π' ἀσκήτεψες	173
Ἦρθαν ξηνητεμένοι μας	142	Καλόν Δεσπότη ἄν λάχαινα	174
Ἦρθε ἡ στιγμή νά δικαστῶ	143	Καλύβι, ἀνθό τήν Ἔνοιξη	175
Ἦρθε ὦρα νά χαλάσουμε	144	Καλῶς τήν κόρη	176
Ἦταν μιάν ἄσπρη	145	Καστέλλι ξέρουν νά γλεντᾶν	177
Ἦταν μπροστά σου	146	Κατάλαβα τά χούγια σου	178
		Κατάρτα τ' ἄκαρπο δενρί	516
		Κατατρεγμένο μου πουλί	179
Θ' ἀναφυλλιάση ὁ ρουπακιᾶς	147	Κατέβασε ὁ οὐρανός μπερντέ	180
Θ' ἀνέβω στό Παλιόκαστρο	148	Κάτι ἄλλο θά 'θελε ὁ Θεός	181
Θά γίνει ὅ,τι ἔχει νά γινῆ	532	Καύκαλο ἀνθρώπου πῶσφαξα	472
Θά εἰπῶ τήν ἁμαρτία μου	150	Κεῖθε ἀποκεῖθε στό γκρεμό	182
Θά εἰπῶ τήν ἁμαρτία μου	151	Κοντύλι παίρνω καί χαρτί	512
Θά κατεβῶ στή Χιλιαδοῦ	152	Κόρη μου, ἐψές, πού πλάγιασες	183
Θά κόψω ἀχτίδα	153	Κόρη μου, ἡ στάμνα γιόμισε	184
Θά πάω νά ξεμολογηθῶ	154	Κορίτσια, μέ τόν κλήδονα	185
Θά πάω νά σκούζω	482	Κουμπάροι καί βαφτιστικοί	186
Θά 'ρθῆς νά μ' εὔρης	155	Κρατιέται ἡ Μέλπω ἡ γαλανή	187
Θά σᾶς μιλήση ἓνας καλός	156	Κρυφή τῆς Μοίρας ἡ βουλή	188
Θαμπές ὁμίχλες τοῦ Βορρᾶ	157	Κοιτᾶτε πάντα πίσω σας	192
Θάν τό θυμᾶσαι, λυγερή	158	Κοιτῶ τά μάτια λίγωσαν	193
Θάνατος ἦταν ὁ βοριᾶς	159	Κῦμα, πού φεύγεις	189
Θέ μου, πού στέκεσαι	529	Κυνήγα ἕναν καλό σκοπό	190
Θέλω ν' ἀνοίξω θέμελο	160	Κυρούλα μου, κυρούλα μου	191
Θέλω νά γράψω μιά γραφή	161		
Θέλω νά σείσω τόν κορμό	162	Λελούδι κόβεις τοῦ καῦμοῦ	194
Θέλω νά τύχω ζωντανός	163	Λελούδι χιονολέλουδο	195
Θεοτικό μου σύνεργο	164	Λελούδια, μικρολέλουδα	196
Θές τότες ἀπ' τόν πόλεμο	165	Λισβός, ἀρρώσησα βαριά	197
		Λυσσάρης δέρνεται ὁ Βοριᾶς	198
Ἰσος κι' ἄν εἶναι ὁ δρόμος σου	166		
		Μαζί ἦρθες μέ τήν Ἔνοιξη	199
Καθάρια πού εἶναι τά βουνά	489	Μαθαίνω θά 'ρθῆς	511

Μαμάκου, Ρίζα πέρασα	200	Μπορεῖ καί νά 'ναι Ἕλλη Ζωή	241
Μάνα μου και πατέρα μου	201	Μπορεῖς νά πείσης κάμποσους	242
Μαντάτο πάει στόν Ὁθωνα	202	Μπορῶ τό λέω στό φίλο μου	243
Μαράγω μέ τά πράσινα	203	Μυρίσαν νυχτολούλουδα	244
Μαράζι τό'χω στήν καρδιά	204	Μωρή κακιά γειτόνισσα	245
Μάτι, ματάκι ἀστραφτερό	205	Μωρή κοντούλα κυδωνιά	246
Μαύρισε ὁ τόπος, μαύρισε	476		
Μέ βγάζεις ψεύτρα	206		
Μέ βλέπει ὁ κόσμος ἀδεντρο	207	Ν' ἐψές εἶδα στόν ὕπνο μου	247
Μέ τ' ἀηδονιοῦ τό πούπουλο	208	Νά ἐγώ τί συλλογίζομαι	248
Μέ τήν καλή μου συντροφιά	209	Νά εἶσαι ἀπ' τή γέννα σου	250
Μέ τό καλό νά μέ δεχτῆς	210	Νά εἶστε καλά	251
Μέ τοῦ ματιοῦ τό παίξιμο	211	Νά ἦμαν ἀετός νά πέταγα	252
Μέ τρέλλανες, θεότρελλο	212	Νά ἦσαν κορίτσι ἀπάρθενο	253
Μέ τυραγνᾶς στόν ὕπνο μου	213	Νά ἦταν μονάχα τό φιλί	254
Μεγάλη μου περήφανη	214	Νά 'σαι στά ξένα κι' ἄρρωστος	249
Μεγάλη νύχτα πέρασα	215	Νά πού εἶναι κι' ἄλλη	255
Μεγάλο παίρνω ἀνήφορο	216	Νά 'ρθῆ τ' ἀπομεσήμερο	480
Μελαχροινό μου πρόσωπο	217	Νά σ' ὀρμητεύω τό καλό	256
Μεράκι μου ὁ καπνόσπορος	218	Νά χτίσω βρῦση πάσκισα	257
Μέσ' σ' ἄκραχτα μεσάνυχτα	219	Νειρεύομαι πώς βρίσκεται	517
Μεσολογγίτη Μπαταριά	220	Νειρεύτηκα καί ζύπνησα	258
Μετρῶ τά χρόνια πᾶν πολλά	221	Νεράιδα βγαίνει στά νερά	259
Μή λές βαρυσυνέφιασε	222	Νηστεύω τή Σαρακοστή	260
Μή συλλογιῶμαι χάνομαι	223	Νισάφι πλύση στό ζωριό	262
Μή φύγης κ' ἔχω ἀνάγκη σου	224	Νισάφισα τή μοναξιά	261
Μήν εἶσαι οὔτε ἀχαῖρευτος	225	Νύχτα ἦταν	263
Μήν καρτερῆς ἀπόκριση	226	Νυχτέρια, μεροκάματα	264
Μήπως ἀγγελοκρούχητες	227	Νωθρά - νωθρά κι' ἀνόρεχτα	265
Μικρά εἶναι τά ματάκια σου	228		
Μικρή τ' ἀνθρώπου εἶναι ἡ καρδιά	229		
Μονάκριβη τή γέννησες	230	Ξανά στά Θανασεῖκα	266
Μοναστηράκι τ' Ἀϊ-Γιωργιοῦ	231	Ξανθούλα στό παράθυρο	267
Μονοπατάκι ἀνάμερο	232	Ξεκίνησε ἀπ' τή Ντορβιτά	268
Μοῦ δώση ὁ ἥλιος ἄλογα	233	Ξενοδουλεύω στό Μοριά	269
Μοῦ κόπηκαν τά γόνата	234	Ξένοι, πού γνωριστήκαμε	510
Μοῦ παραγγέλνεις ἄρρωστη	235	Ξεπερασμένος ὁ ἔρωτος	270
Μοῦ τάξεις χάρισμ' ἀκριβό	236	Ξερό κουφάρι ἀπόμεινες	271
Μοῦ φαίνεται, λεβέντη μου	237		
Μουῖδέ νά φύγης ἔφευγες	238		
Μουῖδε τ' ἀστέρι τῆς αὐγῆς	239	Ὁ Γέρο-Νούσιος δάσκαλος	272
Μπαλκόνι μέ τ' ἀγιόκλημα	240	Ὁ κόσμος ὅλος σέ πονεῖ	273

Ὁ νοῦς εἶναι πού βούλεται	117	Πές μου, σπηλιά	308
Ὁ νοῦς τή γνώση ἀνάθρεψε	274	Πῆγα καί συνομίλησα	309
Ὁ παπα-Θύμιος μ' ἔκραξε	275	Πῆτε μου, ἐσεῖς βοσκόπουλα	310
Ὁ Τάκη Μπάκος ἔφυγε	276	Πίσω μου σ' ἔχω, Δαίμονα	311
Ὁ ταχυδρόμος ἔρχεται	509	Ποιανοῦ διαβάτη ἀγίοκλημα	312
Οἱ ἐλίτσες, πῶχεις	277	Ποιός ἄδειασε τή θάλασσα	313
Ὅϊ! πῶς μ' ἄρξει τό θηλυκό	534	Ποιός δέ σέ ζέρει	314
Ὅλες οἱ κατηχούμενες	278	Ποιός εἶδε μάτια	315
Ὅλη τή μέρα τσαρουχᾶς	279	Ποιός εἶδε, ποιός ἀπείκασε	316
Ὅλοι γλεντᾶν καί χαίρονται	280	Ποιός εἶναι πού ἀστυνόμεψε	493
Ὅλοι σέ λέν ἀφίλητη	281	Ποιός ἔχει 'δῆ	317
Ὅλοι σου οἱ φόβοι τοῦ βουνοῦ	282	Ποιός ἤρθε κ' εἶπε	318
Ὅντας αἰκούσω	283	Ποιός λέει πῶς δέν χρειάζεταιαι	319
Ὅπῶβρω ἴσκιω στέκομαι	149	Ποιός μύρισε τριανταφυλλιά	320
Ὅρες χρυσοί μου χωριανοί	284	Ποιός πέρασε τήν Παπαδιά	321
Ὅρκίστηκα στά μάτια μου	285	Ποιός τό εἶδε	322
Ὅσα κι ἄν εἶν' τά σχῶρια σου	487	Ποιός τό'πε τάχα	516
Ὅσα κι' ἄν μάθης γράμματα	286	Πολλά βουνά περπάτησα	323
Ὅσα πολλά κι' ἄν μάθουμε	287	Πολλά τά χιόνια στά βουνά	527
Ὅσο γλυκιά εἶναι ἡ χαρά	478	Πολλές γυναῖκες φόρεσα	324
Ὅυτε πονῶ, οὔτε χαίρομαι	288	Πολλές τοῦ κόσμου οἱ χαρές	325
		Πολλές φορές βασάνισα	326
		Πολλές φορές τή βρήκαμε	327
Π' ἀνάθεμά σας χωριανές	289	Πολλούς ἀγγέλους μέσα μας	328
Παιδιά μου κι' ἀνιψίδια μου	290	Πολύ διψᾶτε σπίτι σου	329
Παῖξε μας, Γύφτο	291	Πολύ τήν πικρανάδεψα	330
Παίρνω ραβδί πορεύομαι	292	Πότε θά πλύνης στό ζωριό	331
Παλιά μου ἀγάπη, μή χολιᾶς	293	Ποτέ μή μπλέξης, ἀπραγε,	332
Παλιόφιλοι δέν ἤμασσε	294	Ποτέ σου ἀλήθεια	333
Παλιοχωράκι αἰκοῦς νά λέν	295	Ποτές μου δέ φοβήθηκα	334
Παπάδες και γραμματικοί	296	Ποῦ εἶναι ὁ καιρός	335
Παράδεισε καί Κόλαση	297	Ποῦ νά βρω στράτα	336
Παραπονιέσαι καί μοῦ λές	298	Ποῦ νάν τό ξεδιαλύνουμε	337
Παρασκευούλα μου ἔμορφη	299	Πουλιά τοῦ ἀγέρα ἐλεύτερα	348
Παράσχω μ', πῶς τήν ἔπαθες	300	Πραγματωθῆτε μουσικοί	500
Πεντάρφανη ζανέμεινες	301	Προτοῦ βρωμῆσω γερατειά	528
Περήφαν' εἶναι ἡ Παπαδιά	302	Πρωῖ πού ἀνοιῶ τά μάτια μου	339
Περνᾶς τήν Πλατανόβρουση	303	Πρωτανθισμένη μυγαλιά	340
Περνοδιαβαίνει τό πουλί	304	Πῶς μ' ἔχει φτιάση ὁ Πλάστης	341
Περνώ καί κοντοστέκομαι	305	Πῶς νά ἦταν τρόπος	342
Πές μου ἕνα λόγο σου	306	Πῶς νά μήν παραπονεθῶ	343
Πές μου ματάκι γαλανό	307	Πῶς τά 'χεις, πές μου	344

Πῶς χαίρομαι πού σ' ἄφησα	345	Στά Κουτουλίστια ἦπια νερό	381
		Στά ξένα τυραγνίζομαι	382
		Στά πόδια μου ἔπεσε φτερό	383
Ραχοῦλες μου ἐλατόφυτες	346	Σταυροκοπιέμαι ὀπῶγινα	384
Ρημάζω σά στερεύωμαι	347	Στή βραχοκούφαλη σπηλιά	385
Ρηνειῶ, γειτονοπούλα μου	358	Στήν ξενητεῖά νά σέρνεσαι	387
Ριζά καί χαμηλώματα	349	Στήν ξενητεῖά σά βρίσκωμαι	388
Ρωτιόμουν καί δέν ἤξερα	350	Στό βράχο μέ τοῦ ἐξωκκλησιοῦ	389
		Στό κείθε μέρος τοῦ γκρεμοῦ	390
		Στό λόγγο πού τόν φύτεψες	391
Σ' ἄρέσουν τά ματάκια μου	351	Στό Μοναστήρι πού θά πᾶς	392
Σ' εἶδα νά κάνης διάνεμα	352	Στό πανηγύρι τ' Ἀϊ-Γιαννιοῦ	393
Σ' ἐκείνη ἀντίκρου τή λογκά	353	Στό παρεθύρι κάθεσαι	394
Σ' εὐχαριστῶ, Πανάγαθε	354	Στό πλάι μου ἤρθες	386
Σά λαβωμένη πέρδικα	355	Στό σημερινό παλιόκαιρο	395
Σάν βγήκε ἀπ' τόν Παράδεισο	356	Στόν Ἀϊ-Κηρύκο γκιζερωῶ	397
Σάν διακονιάρης κίνησα	357	Στόν κάμπο ἐμᾶς καρτέραγαν	398
Σάν εἶσαι ἀπάνω στά βουνά	20	Στόν κάμπο κακοβράδυσασα	399
Σάν κάτι γλυκοσάλεψε	479	Στόν κάμπο πού λελοῦδισα	400
Σάν ξεπεμπερδεύομαι	358	Στόν τόπο πού ἀνταμώσαμε	505
Σά τί μοῦ λένε οἱ καλαμιές	359	Στολή δέν ἔχω νά ντυθῶ	396
Σάν τό δεντρί μαραίνομαι	360	Στράτα, στρατούλα τοῦ βουνοῦ	401
Σέ βλέπω κόβεται ἡ κλωνά	361	Σύγγενα, πού μ' ἀδίκεψες	488
Σέ γάμο πῆγα δάκρυσσα	362	Σύντα παράγγελα θά 'ρθῶ	402
Σέ παίζω τά πεντόβολα	363	Συντύλιξα τόν πόνο μου	502
Σέ ποιά κασέλλα κάρινη	364	Σφάζε με, πόνε, σφάζε με	504
Σέ τραγουδάκια τ' ἄκουγα	365	Συχνά - πυκνά νειρεύομαι	403
Σέ χλιοπερικάλεσα	366	Σώση χτυπήσ' ἡ σάλπιγγα	404
Σεβντᾶς μου τό νοικοκυριό	367		
Σήκω, Λελούδω μ'	368	Τ' ἀφίονι τῆς Ἀφαντασιᾶς	405
Σήμερα, πού εἶναι Κυριακή	369	Τ' ἦταν καί μοῦ 'ρθε	406
Σιά 'δῶ τά γίδια σκάριζε	370	Τά μάτια, ὡς ἔχεις	407
Σιμά πού τά 'χω τά βουνά	371	Τά τόσα πού περάσαμε	408
Σκουφί τόν Καστανόλογγο	372	Ταμπούρι βάστα, Γέρο - Λιᾶ	409
Σοῦ ἀφήνω τή θυμητική	373	Ταχιά θά βάλης στέφανο	410
Σοῦ μπήκε ἰδέα σφαλερή	374	Τή θηλυκή σου δύναμη	411
Σοῦ χούγιαξα, μοῦ χούγιαξες	375	Τή Μάνα μου εἶδα στόν ὕπνο μου	412
Σουλτάνος νά ἤμαν ἤθελα	376	Τή μέρα σέ λιμπίζομαι	413
Σπιτάκι καλορρίζικο	377	Τή νιότη μου ἔχω θησαυρό	414
Σπιτάκι μου προσηλιακό	378	Τή νύχτα πῆρ' ἀπόφαση	415
Στά Βράχια τῆς Ἀμόρανης	379	Τή νύχτα πού μᾶς πέρασε	416
Στά δύο πλατάνια	380		

Τή χαραυγή μέ ζύπνησες	417	Τριανταφυλλάκι τῆς ντροπῆς	448
Τήν τέχνη μου ἀπαράτησα	418	Τσιτσέλωσα στό διάσελο	449
Τήν Τρίτη μέρα βούλομαι	497	Τυφλή, κουφή κι' ἀπόνετη	450
Τήν ὥρα ἐπούτη τῆ γλυκειά	419	Τώρα πού ἀνθοῦν οἱ ἀμυγδαλιές	451
Τί βρῆ τόν δόλιον ἄνθρωπο	420	Τώρα πού εἶμαι στά γιάμια μου	452
Τί γνέφια ἔχουν τά μάτια σου	421	Τώρα, πού παντρευτήκαμε	453
Τί θέλω ἐγώ καί σέρνομαι	508		
Τί νά τό κάμω τό φιλί	513		
Τί νάν τά κάνω τά ψηλά	422	Φίλε μου καί σταυραδερχέ	454
Τί σοῦ 'ρθε νά ξενιτευτῆς	499	Φωνή θά βγάλω, θά εἰπῶ	455
Τί φταῖς, ἄν μοιάζης, γαλανή	423		
Τίς ἐκκλησιές τίς σέβομαι	473		
Τό διαλαῶ χωρίς λαλιά	424	Χαμένος νά 'σαι ὀλότελα	456
Τό κάνω γοῦστο πῶρχομαι	425	Χαρά στό Δέντρο τό ψηλό	457
Τό κοντοκάπι ἀνάρριχτα	426	Χάρε ξεκαβαλλίκεψε	496
Τό κρουσταλλένιο ἀνάβρυσμα	427	Χαρές πού εἶδαν τά μάτια	458
Τό 'μαθε ὁ κόσμος, τό 'μαθε	454	Χαριτωμένο μου παιδί	459
Τό Μαναστήρι τό 'καμαν	428	Χαρούμενη ξεκίνησες	460
Τό Μαναστήρι χάθηκε	429	Χήρα μου, ἐγώ σέ ξέβγαλα	461
Τό μοσκομυριζόμουνα	531	Χίλιες φορές τόν ψήφισα	462
Τό μπαλκονάκι μου εἶναι ἀνθός	430	Χλιμμένα βλέπεις τά βουνά	463
Τό μυστικό μου εἶναι τρανό	431	Χολοπαθῆς καί θρήνησαι	464
Τό ξέρω πού εἶσαι φτονερός	432	Χοχλάζει ἡ λιμνοθάλασσα	474
Τό παραμύθι, πού θά εἰπῶ	433	Χοχλάζει ὁ ἀβάσταχτος καῦμός	465
Τό ποιοῦ χωριό σέ γέννησε	434	Χρυσό κουμπί νά πάταγα	466
Τό πόσο σέ λαχτάρησα	435	Χρυσό τό σπαρτολούλουδο	477
Τό ραβασάκι τό 'λαβα	436	Χωράφι πού τά στάχια σου	491
Τό ρέμα τῆς Ἀλησμονιᾶς	437	Χωριό μου σ' ἀποθύμησα	475
Τόν φρόνιμο ἀμπελόκαρπο	438		
Τόσο τά συνηθίσαμε	439		
Τόσο τῆς μοιάζεις	440	Ψηλόκορμη μου κερασιά	467
Τότε μετροῦσα τίς στιγμές	501	Ψηλόγιγνή μου καλαμιά	468
Τοῦ πόνου ἡ γλύκα	441	Ψηλοραχοῦλες ὁμορφες	518
Τούς ἄντρες λόχο μέτρησα	442	Ψιλή βροχούλα ἐράντισε	469
Τούς Γέρω-Φίλους τούς παλιούς	443		
Τραβᾶς κρυμμένο βάσανο	444		
Τραγοῦδι ἀρχίνησα νά εἰπῶ	445	ᾠ δύση ἐσύ ἀλησμόνητη	498
Τρεῖς κοπελλοῦδες βγήκανε	446	ᾠμέ! ζαβοκοιμήθηκα	470
Τριανταφυλλάκι δροσερό	447	ᾠς εἶμαι μικροδύναμος	471

ΕΡΓΑ Γ. ΑΘΑΝΑ

ΠΡΩΙΝΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ	ΠΟΙΗΜΑΤΑ 1919
ΑΓΑΠΗ ΣΤΟΝ ΕΠΑΧΤΟ	ΠΟΙΗΜΑΤΑ 1922
ΚΑΙΡΟΣ ΠΟΛΕΜΟΥ	ΠΟΙΗΜΑΤΑ 1924
ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΚΑΠΕΛΛΟ	ΝΟΥΒΕΛΑ 1923
ΔΕΚΑ ΕΡΩΤΕΣ	ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ 1925
ΕΙΡΜΟΣ	ΠΟΙΗΜΑΤΑ 1929
ΑΠΛΟΪΚΕΣ ΨΥΧΕΣ	ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ 1932
ΔΡΟΣΕΡΟΙ ΚΑΗΜΟΙ	ΠΟΙΗΜΑΤΑ 1938
ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΩΝ ΒΟΥΝΩΝ (Σειρά Α΄)	ΠΟΙΗΜΑΤΑ 1953
ΕΥΔΟΚΙΑ	ΠΟΙΗΜΑΤΑ 1955
ΒΑΘΙΕΣ ΡΙΖΕΣ	ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ 1956
ΤΙΜΙΑ ΔΩΡΑ	ΠΟΙΗΜΑΤΑ 1969
ΑΣΤΕΓΝΩΤΟ ΔΑΚΡΥ	ΠΟΙΗΜΑΤΑ 1971
ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΔΟΚΙΜΙΑΣ (Γ. ΑΘΑΝΑ)	ΠΟΙΗΜΑΤΑ 1971
Η ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ	ΕΞΙΣΤΟΡΗΣΗ 1971
ΑΙΝΟΣ ΚΑΙ ΘΡΗΝΟΣ	ΠΟΙΗΜΑΤΑ 1972
ΜΟΝΟΚΟΝΤΥΛΙΕΣ	ΠΟΙΗΜΑΤΑ 1975
ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΩΝ ΒΟΥΝΩΝ (Σειρά Β΄)	ΠΟΙΗΜΑΤΑ 1980

ΙΔΡΥΜΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ & ΜΑΡΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ-ΝΟΒΑ

ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΟ
ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙ-
ΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ (ΦΕΚ. 222/Α/30-9-80).

ΕΔΡΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1980

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ: Ιλάρχου Τζαβέλα 44, 303 00 Ναύπακτος

ΤΗΛ & FAX: 26340 24940, 26340 27233.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

Γ. & Μ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ - ΝΟΒΑ

<i>Πρόεδρος:</i>	Ό Μητροπολίτης Ναυπάκτου καί Άγ. Βλασίου κ. ΙΕΡΟΘΕΟΣ.
<i>Άντιπρόεδρος:</i>	Δημήτριος Σισμάνης
<i>Γ. Γραμματέας & Ταμίας:</i>	Γιάννης Χαλάτσης
<i>Μέλη:</i>	Κωνσταντίνος Κονίδας Ντίνος Μακρυγιάννης Άντώνιος Μασγάλας Γεώργιος Μπερετάνος Ίωάννης Χαλαντζούκας Παναγιώτης Χριστόπουλος Κων/νος Κονίδας

Εκδόσεις - Εκτυπώσεις

ασημκόπουλος

Ιωσήφ Ρωγών 24 • Μεσολόγγι

Τηλ. 26310 22428, 27007

ISBN: 978-960-85755-7-8